

කටයුතු

2022 ජෛෂ්ව කලාපය

භාෂා විවිධත්වය ප්‍රාදේශීය හා ගෝත්‍රීය ව්‍යවහාරය ඇසුරෙන්

සිංහල දෙමළ භාෂා අතර ඇති සමානතා හා අසමානතා

සිංහල ජන කවියේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සරළ හැඳින්වීමක්

පානම ග්‍රාමයේ උප සංස්කෘතිය සහ උප භාෂාව

භාෂාවේ ස්වරූපය විවිධත්වය හා සන්තිවේදනය

සංස්කෘතික

2022- පළමු කලාපය

ISSN - 2362-0854

උපදේශකත්වය

තරණි අනෝජා ගමගේ - අධ්‍යක්ෂ
සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

සංස්කරණය හා මෙහෙයවීම

කියාරා මන්දලී මෙන්ඩිස් - සහකාර අධ්‍යක්ෂ
(සාහිත්‍ය සහ ප්‍රකාශන)

මෙහෙයුම් සහාය

තිස්ස ධර්මකීර්ති බණ්ඩාර

සෝදපත් බැලීම

ඉනේෂ් කැටපෙආරච්චි

පිටකවර නිර්මාණය

අයි. සමිත පෙරේරා

සම්බන්ධීකරණය

එස්. ඩබ්. චම්පිකා ප්‍රියදර්ශනි

පරිගණකකරණය, පිටු සැකසුම

නියෝ ග්‍රැෆික්ස්

44, උඩහමුල්ල දුම්රියපොළ පාර,
නුගේගොඩ
0112 820 220

ප්‍රකාශනය

සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව
8වන මහල, සෙත්සිරිපාය,
බත්තරමුල්ල
දුරකථනය: 011 2872031

මෙහි පළවන ලිපිවල අන්තර්ගතය පිළිබඳව
වගකීම එම ලේඛක ලේඛිකාවන්ගේ බව සැලකුව මනා ය.

1. භාෂාවේ ස්වරූප විවිධත්වය හා සන්නිවේදනය මහාචාර්ය සඳගෝමී කෝපරහේවා	6-18
2. දෙමළ භාෂාවේ වර්ධනය හා සිංහල දෙමළ අතර ඇති සමාන අසමානතා ආචාර්ය දෙමළ පණ්ඩිත් මධුලිගිරියේ විජේරත්න	19-24
3. භාෂාවේ විවිධත්වය ප්‍රාදේශීය හා ගෝත්‍රීය ව්‍යවහර ඇසුරෙන් කේ.ඩී.මානෂව	25-31
4. சிங்கள மொழியின் பிரதேசக் கிளை மொழிகள் சாமிநாதன் விமல	32-36
5. පානම ග්‍රාමයේ උප සංස්කෘතිය හා උප භාෂාවේ ස්වභාවය ආචාර්ය අමරසිරි වික්‍රමරත්න	37-55
6. පුවත්පත් මාධ්‍යභාෂා විශේෂතා ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය සුනිල් දැරංගල	56-76
7. ජනවහරේ පෝෂිත ගීතය ප්‍රේමරත්න සමරනායක	77-90
8. භාෂාවේ විවිධත්වය පිලිබඳ විමර්ශනාත්මක විග්‍රහයක් ආචාර්ය සන්ධ්‍යා කහඳගමගේ	91-95
9. භාෂා විවිධත්වය අධ්‍යයනය කරන සංස්කෘතික වාග් විද්‍යාව පිලිබඳ මූලික හැඳින්වීමක් නාලක ජයසේන	96-104
10. වන්නි හත්පත්තුවේ හේන්ගොවිතැන හා බැඳී ජනවහර ශාන්ත දිසානායක	105-145
11. සිංහල ජනකවියේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහරය පිලිබඳ සරල හැඳින්වීමක් නෝමන් සිරිපාල	146-153
12. ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් වර්ගීකරණයෙහි භාෂාවේ පදනම මහාචාර්ය කමල් වලේඛොඩ	154-161
13. ඉන්දු යුරෝපීන්ගේ ජනපදිකයින්ගේ මුල්භූමිය සහ ආර්යයන්ගේ ලංකාගමනය පිලිබඳ භාෂා විවිධත්වය ඇසුරෙන් ප්‍රතිරෝධී අදහස් චීස්. චීම්. චීස්. කුලරත්න	162-181
14. සිංහල භාෂාවේ ද්විරූපතා හා එහි නව ප්‍රවණතා ජේ.ඒ. ජීවහි පුෂ්පකුමාර	182-195

සබලය

උපදේශක සටහන

සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව මගින් තෛමාසික සඟරාවක් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන 'සදෙස' තෛමාසිකයේ 2022 වසරේ පළමු කලාපය වන මෙය ඔබ අතට පත්වන්නේ භාෂා විවිධත්වය හා විශේෂත්වය මූලික කොටගත් විද්වත් ලිපි සරණියක් මගිනි. ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතියේ ප්‍රධානතම අනන්‍යතාව වන භාෂාව විවිධ ජාතීන් ආගම් අනුව මෙන්ම ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය අනුව ද විවිධ හා විචිත්‍ර වන ආකාරය මෙවර කලාපය මගින් ඔබ දැනුම්වත් කරයි.

සිංහල භාෂාවේ ප්‍රධාන වශයෙන් දක්නට ලැබෙන තත්සම, තත්භව වචනාදිය මෙන්ම ඊට අනුරූපව ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේ සහ උක්ත කී සමාජ ක්‍රම ඔස්සේ භාවිතා වන සුවිශේෂ වචන සමුදායක නිර්මාණය ව්‍යවහාර ස්වරූපය හා භාවිතාව පිළිබඳ සංකීර්ණ මාතෘකාවක් මෙවර 'සදෙස' ඔස්සේ යම් තාක් දුරට හෝ ඔබගේ අවධානයට යොමුකර ඇත.

මීට අමතරව කටහස හා ලේඛනය සම්බන්ධයෙන් වූ භාෂා ලක්ෂණ පිළිබඳ හෙවත් භාෂා ද්වීරූපතාව සම්බන්ධයෙන් සුවිශේෂ දැනුම් සම්භාරයක් ඔබ හමුවේ තබා ඇති අතර මෙමගින් ඔබගේ භාෂා දැනුම පෝෂණය කර ගැනීමට සහ විවිධ නිර්මාණකරණාදිය සඳහා යොදා ගැනීමට යම් අවකාශයක් උදාවනු ඇතැයි විශ්වාස කරමි. ඒ අතර ඔබ විසින් සම්පාදනය කරන ලේඛනයක තිබිය යුතු ගුණාංග හා හැඩය පිළිබඳව ද සුවිශේෂ දැනුම් සම්භාරයක් 'සදෙස' මගින් ඔබ දැනුම්වත් කර ඇත.

මේ වන විට පවත්නා මුද්‍රණ ගැටලු සම්බන්ධයෙන් මෙවර සදෙස තෛමාසිකය අන්තර්ජාල කලාපයක් වශයෙන් ඔබ අතට පත්වන අතර මේ සමග නව්‍ය ලෝක ප්‍රවණතාවන්ට සමගාමීව පාඨක සමාජයේ නවීකරණයට ඔබගේ ප්‍රවේශයද ඉතා අගය කොට සලකමි. මේ වන විට ලෝකයේ ප්‍රකට සඟරා රැසක් e-magazine ලෙස චිලිදැක්වීම ආරම්භ වී ඇති අතර එමනිසා එම සඟරාමය කෘති ජනගතවීමේ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර තිබෙන අතර පාඨකයන් මිලියන ගණනක් අතට පත් වූ සඟරා මේ අතර හඳුනාගත හැකිය. මුද්‍රණ පිරිවැයක් දුරමින් චිලිදැක්වීම හා මිලදී ගැනීම වැනි තත්ත්වයන්ට අයත් විශාල පිරිවැය අවම කර ගැනීම මගින් මෙම වේගවත් ජනගතවීම සිදුව ඇති බව පෙනේ.

මේ අනුව 'සඳෙස' තෛමාසික සගරාව e-magazine ලෙස ජනගත කරමින් මෙය නොමිලයේ Download කර ගැනීමට අවකාශ සලසමින් ශ්‍රී ලාංකේය පාඨකයන්ගේ Digital Library භාවිතය හා පරිශීලනය පිළිබඳ නිරීක්ෂණයක් ලබාගැනීමට මෙමගින් අවකාශ උදාවන අතර දේශීය මෙන්ම විදේශීය වශයෙන්ද e-magazine භාවිතයට පාඨක සමාජයට කිසියම් අවබෝධයක් ඇතිවනු ඇතැයි විශ්වාස කරන අතර භාෂාවේ විවිධත්වය හා විචිත්‍රත්වය හඳුනාගැනීමත් සමග අන්තර්ජාල භාවිතය කෙරෙහි ඔබ නැවුම් ප්‍රවේශයකට රැගෙන යාමට මෙවර 'සඳෙස' තෛමාසිකය මහෝපකාරී වේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමි.

තරණි අනෝජා ගමගේ
සංස්කෘතික කටයුතු අධ්‍යක්ෂ
සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

සරසවිය

සංස්කාරක සටහන

මානව ශිෂ්ටාචාරයේ පැවැත්මට දායක වන සුවිශේෂී අංගයක් වන භාෂාව, නිරන්තරයෙන් වෙනස්කම් වලට භාජනය වේ. කාලයත් සමඟ භාෂාව මෙසේ වෙනස් වීමට විවිධ හේතු බලපායි. එක් භාෂාවක් සමඟ ගැටෙන්නා වූ අනෙක් භාෂා, වටපිටාවේ ඇති සංස්කෘතික අංග, යන්න මින් සමහරක්ය. මෙසේ ඇති වන වෙනස්කම් හේතු කොට ගෙන බිහිවන භාෂාවේ විවිධත්වය අධ්‍යයනය කළ යුතු රසවත් සංසිද්ධියකි. එබැවින් මෙම සඳෙස කලාපය, භාෂාවේ විවිධත්වයේ ඇති අලංකාරය වෙනුවෙන් වෙන්වේ.

භාෂාවේ විවිධත්වය අනෙක් විධි අයුරින් දැක ගත හැක. භාෂක සමාජයක් එක් කාල වකවානුවක එකම භාෂාවක ස්වරූප දෙකක් භාවිතා කිරීම හෙවත් භාෂා ද්විරූපතාව (diglossia) එවන් එක් අවස්ථාවකි. මෙහිදී මෙම ස්වරූප දෙක සඳහා වෙන් වෙන් වූ කාර්යභාර ඇත. එමෙන්ම, මෙම එක් එක් භාෂා ස්වරූප තුළ විවිධත්වයෙන් යුතු තවත් අනුස්වරූපද ඇත. මේ පිළිබඳව මෙම සඳෙස කලාපය විශේෂ අවධානයක් යොමු කරයි. ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සිදු වන භාෂාවේ වෙනස්කම් සඳහා ප්‍රාදේශීය ජනවහර උදාහරණ දරයි. ප්‍රාදේශීය මෙන්ම ගෝත්‍රික ව්‍යවහාර ඇසුරින්, මෙම වෙනස්කම් සම්බන්ධවද මෙම කලාපය සාකච්චා කරයි.

සංස්කෘතිය හා භාෂාව අතර ඇත්තේ අන්‍යෝන්‍ය පරායත්ත සම්බන්ධයකි. මේ නිසාවෙන්, යම් සමාජයක සංස්කෘතිය හා ලෝක දැක්ම එම සමාජය භාවිතා කරන භාෂාවෙන් හෝ භාෂා වලින් නිරූපණය වේ. ඒ අනුව, සංස්කෘතික වෙනස්කම් සමඟ, භාෂාවේද යම් යම් වෙනස්කම් සිදු වේ. සංස්කෘතික විවිධත්වය නිසා ඇති වන භාෂාවේ විවිධත්වය හැදෑරීමට සුදුසුම භාෂාව ඉංග්‍රීසි බසයි. යටත්විජිතකරණය, වෙළඳාම, වැනි දේ නිසා ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත වූ ඉංග්‍රීසි භාෂාව, කාලයාගේ ඇවෑමෙන්, එක් එක් රට වල සංස්කෘතික අංග හා දේශීය භාෂා සමඟ සිදු වූ සටහන හේතු කොටගෙන, අනෙක් ආකාර වෙනස්කම් වලට භාජනය විය. එහි ප්‍රතිඵලය නම්, ලෝක ඉංග්‍රීසි (world Englishes) නම් වූ විවිධත්වයෙන් යුතු ඉංග්‍රීසි ප්‍රභේද බිහි වීමයි. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වූ ශ්‍රී ලාංකේය ඉංග්‍රීසි ප්‍රභේදයක් (Sri Lankan English) බිහි වන්නේද මේ නිසාවෙනි. සංස්කෘතිය හා බැඳුණු මෙම වාග් විද්‍යාත්මක සංකල්පය, සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව (cultural linguistics) විසින් අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. මෙහි ඇති සුවිශේෂී ලක්ෂණය නම්, මෙම සංස්කෘතික විවිධත්වය, භාෂාව හරහා නිරූපණය වීමයි. සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව ක්ෂේත්‍රයෙහි පර්යේෂණවල නිරත වන විද්වතුන් වන ෆසාඩ් ෂර්ෆියාන්ගේ මතයට අනුව, මෙම සංස්කෘතික සංකල්පීකරණ (cultural conceptualizations), සංකල්පික රූපක (conceptual metaphors) වැනි භාෂාවේ අංග මගින් කරලියට පැමිණේ. මෙම අපූරු සිද්ධාන්තයද මෙම සඳෙස කලාපය සාකච්චාවට බඳුන් කරයි.

වර්තමානයේ ජන ජීවිතය ගෝලීයකරණයට ලක් වී ඇති අයුරුද, ඩිජිටල්කරණයට ලක් වී ඇති අයුරුද, අන්තර්ජාලය ඔස්සේ දැක්නට ලැබෙන නව භාෂා ප්‍රවණතා හරහා පිළිබිඹු වේ. සියවස් ගණනක් පුරාවට විවිධ වෙනස්කම් වලට ලක් වූ භාෂාව, වර්තමානයේදී වෙනස්කම් වලට භාජනය වෙමින් පවතී; එමෙන්ම, අනාගතයේදීද එය එසේ වනු ඇත.

කියාරා මන්දලී මෙන්ඩිස්

සංස්කාරක
සහකාර අධ්‍යක්ෂ
සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

භාෂාවේ ස්වරූප විවිධත්වය හා සන්නිවේදනය

මහාචාර්ය සඳගෝමී කෝපරහේවා
සිංහල අංශ ප්‍රධාන, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

භාෂාව මූලික වශයෙන් භාෂණය (speech) හා ලේඛනය (writing) යන ස්වරූප ද්වයෙන් යුක්ත ය. භාෂණය සන්නිවේදනයේ ප්‍රාථමික මාධ්‍යය වන අතර ලේඛනය ද්විතීයික වෙයි. භාෂණය හැම දෙනා විසින් ම භාවිත කරනු ලැබුවත්, ලේඛනය සාක්ෂරතාවක් සහිත පිරිස්වලට පමණක් සීමා වෙයි. එම නිසා, ලේඛනයට වඩා ඉක්මනින් භාෂණය පරිණාමයට ලක් වෙයි. භාෂක සමාජයක ලේඛනය හා භාෂණය යනුවෙන් ප්‍රධාන ස්වරූප දෙකක් පැවතීමෙන් පෙනී යන්නේ ද සමාජයේ විවිධ කටයුතු සඳහා භාෂාව භාවිත කිරීමේ දී දක්නට ලැබෙන විවිධත්වය යි.

භාෂණය හා ලේඛනය වශයෙන් භාෂා ද්විරූපතාවක් දක්නට ලැබෙන සිංහල වැනි භාෂාවක සන්නිවේදන කටයුතුවල දී මෙම ස්වරූප ද්වය භාවිත වන ආකාරයත්, එම විධි ස්වරූපයක් තුළ තවත් අනුස්වරූප (sub – varieties) ගණනාවක් පවත්නා ආකාරයත් හඳුනාගත හැකි ය. සමාජවාග් 'වේදීන්ට අනුව මෙම ස්වරූප ද්වය එකිනෙකට ඊට විශේෂ වූ කාර්යයන්හි යෙදෙන අයුරින් සමාජයේ භාෂාව යෙදෙන අවස්ථා දෙකකට බෙදී ඇත (ධර්මදාස, 1996: 84). භාෂා ද්විරූපතා අවස්ථාවක දක්නට ලැබෙන කාර්යමය විස්තෘතිය (functional distribution) සිංහල භාෂාව ආශ්‍රයෙන් මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

අවස්ථාව	ලේඛනය	භාෂණය
ගේදොර කතාබහ		✓
පෞද්ගලික ලිපියක්		✓
ආගමික දේශනය	✓	
ශාස්ත්‍රීය දේශනය	✓	
පුවත්පත් තීරු ලිපි	✓	✓
ගුවන්විදුලි ප්‍රවෘත්ති	✓	
දේශපාලන/මැතිවරණ කතාවක්		✓

කථා ව්‍යවහාරය හා ලේඛන ව්‍යවහාරය වශයෙන් සිංහලයේ දක්නට ලැබෙන ස්වරූප විවිධත්වය දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ සිට පැවත එන්නකි. සිංහල භාෂා ඉතිහාසයේ විවිධ යුගවල දී ලේඛන-භාෂණ ස්වරූප අතර පවත්නා වෙනස භාෂා ව්‍යවහාරය කෙරෙහි බලපෑවේය (ධර්මදාස, 1972 න කෝපරහේවා, 2010). විසිවන සියවසේ සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරයේ ඉතිහාසය පරීක්ෂා කිරීමේ දී පෙනී

ද පෙනී යන්නේ ලේඛනයේ 'සම්භාව්‍ය' ස්වරූපය ආරක්ෂා කිරීමට දැරූ ප්‍රයත්නය සහ පුවත්පත් වැනි මුද්‍රිත ජනමාධ්‍යයන්ගේ වර්ධනයත්, නිර්මාණ සාහිත්‍යයේ බලපෑමත් නිසා ලේඛන ව්‍යවහාරය කට වහරට සම්ප කරවීමට දැරූ උත්සාහය යි. විශේෂයෙන් ම, විසිවන යන වැදගත් කරුණක් වන්නේ ලේඛන සිංහලය විවිධ සන්නිවේදන අවශ්‍යතාවලට යොදා ගැනීමත් සමග සිදු වූ වෙනස්කම් ය (කෝපරණේවා, 2008ත 2010).

ලේඛන ව්‍යවහාරයේ පැවති පණ්ඩිත ප්‍රිය ලක්ෂණ බැහැර කොට පොදු ජනයාට වඩාත් තේරුම් ගත හැකි බසකින් ලිවීමේ වැදගත්කම පුවත්පත් සඟරා සංස්කාරකවරුන් මෙන්ම නිර්මාණකරුවන් දැරූ උත්සාහය ද කැපී පෙනුණි. විශේෂයෙන් ම භාෂණ රීතිය ලේඛනයට ගැනීම සඳහා සිංහල ලේඛකයන් දැරූ උත්සාහය ලේඛන කලාව හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය වැඩි දෙනකු අතර ව්‍යාප්ත වීමත් සමග දැක ගත හැකි විය. පහත දැක්වෙන්නේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා, මේ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කළ අදහසකි :

පොදු ජනකාය කතා කරන බසෙහි වියරණය සොයා බලා, සිත් කා දින සේ, අපේ සිතූම් වඩාත් පැහැදිලි ව කීමට උපයෝගී වන නීතිරීති හා වචන වනි තිබේ නම්, ඒ සියල්ල ඇතුළු කිරීමෙන් අපේ පණ්ඩිත ප්‍රිය ව්‍යාකරණය සකස් කළ යුතුය. කීමටත් ලිවීමටත් බාධා කරන හෝ හිඡ්වල හෝ නීතිරීති, පණ්ඩිත ප්‍රිය ව්‍යාකරණයේ ඇත්නම්, ඒ සියල්ල බැහැර කළ යුතු ය. ලේඛන කලාවේ හිඡ්ණයන් සුලබ වන කල මේ පෙරළිය වඩාත් ඉක්මනින් සිදු වෙයි (වික්‍රමසිංහ, 1950: 106).

ගුන්ථ භාෂාවේ ව්‍යාකරණයට වහල් ව සිටි උගතුන්ට වික්‍රමසිංහ මහතා කරන මේ විවේචනය, සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් වශයෙන් ව්‍යවහාර සිංහලය හෙවත් කට වහර ලේඛනයට ගැනීම පක්ෂ වූවකි. භාෂණ රීතිය ලේඛනයට ගැනීම අරඹයා හැට ගණන්වල ඉස්මතු වූ වාදවිවාද විමසන විට ද පෙනී යන වැදගත් කරුණක් වන්නේ ලේඛන සිංහලය විවිධ සන්නිවේදන අවශ්‍යතාවලට යොදා ගැනීමත් සමග සිදු වූ වෙනස්කම් ය (කෝපරණේවා, 2008ත 2010).

සිංහල ව්‍යවහාරයේ ලේඛනය වශයෙන් පවත්නා වූ ව්‍යාකරණ වෙනස සන්නිවේදකයන්ගේ අවධානයට ලක් විය යුතු ය. එකම පුවතක්, ලේඛන- භාෂණ ව්‍යාකරණ රටා දෙකට අනුකූලව ඉදිරිපත් කිරීමෙන් මේ වෙනස හඳුනාගත හැකිය. පහත දැක්වෙන හිදුසුනින් එය පැහැදිලි වෙයි. මෙහිලා මුලින්ම ඉදිරිපත් කෙරෙන්නේ භාෂණ ව්‍යාකරණ රටාවට අනුකූලව සකස් වූ ප්‍රවෘත්තියකි:

"බොරු නමකින් පෙනිලා ඉඳලා, ටෙලිනාට්‍යයක් හදනවා කියකියා නුවරවිලිය පැත්තේ ඉන්න කෙල්ලො කොල්ලෝ රවට්ටලා, රූපියල් ලස්සයක් හමාරක් ගරා ගත්තාය කියන සිද්ධියක් නුවරවිලියෙන් අරංව්වෙලා තියෙනවා. මේ සිද්ධියට ගැව්විච් මනුස්සයෙක්ව තව දුරටත් ප්‍රශ්න කරන්ට හිතාගෙන, පොලිසියෙන් සැක පිට අත්අඩංගුවට ඇරං තියෙනවා. පස්සේ මේ මනුස්සයාව නුවරවිලියේ දිසා උසාවියේ හඬුකාර උන්නැහැ ළඟට ගෙනිහිං තියෙනවා. එයාව ලබන විසිනම වෙනිදා වෙනකං රිමාන්ඩ් එකේ තියන්ට කියලා හඬුකාර උන්නැහැ හියෝග කරලා තියෙනවා."

මේ ප්‍රවෘත්තියම ලේඛන ව්‍යාකරණයට අනුකූලව සකස් කළහොත් එය මෙපරිද්දෙන් ලියවෙනු ඇත:

ව්‍යාජ නාමයකින් පෙනී සිට, ටෙලිනාට්‍යයක් හිඡ්පාදනය කරන බව කියමින් නුවරවිලිය ප්‍රදේශයේ තරුණ තරුණියන් රවටා, රූපියල් එක් ලක්ෂ පනස් දහසක් ලබා ගත් බව කියන සිද්ධියක් නුවරවිලියෙන් වාර්තා වෙයි. මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ පුද්ගලයෙකු වැඩි දුරටත් ප්‍රශ්න කරනු පිණිස පොලිසියෙන් සැක පිට අත්අඩංගුවට ගනු ලැබ ඇත. පසුව මේ පුද්ගලයා නුවරවිලිය දිසා

අධිකරණයෙහි විනිශ්චයකරු වෙත ඉදිරිපත් කොට ඇත. ඔහු ලබන විසි නවවැනිදා තෙක් ඊමාන්ඩ් භාරයෙහි තබන මෙන් විනිශ්චයකරු නියෝග කොට ඇත.

යට දැක්වූ වාර්තා දෙක සසඳා බැලීමෙන් භාෂණ ව්‍යාකරණ රටාවත්, ලේඛන පවත්නා වෙනස්කම් සමහරක් හඳුනා ගත හැකිය:

භාෂණ ව්‍යාකරණය

- බොරු නමකින් පෙනිලා ඉඳලා
- හදනවා කියකියා
- නුවරවිලිය පැත්තෙ ඉන්න
- කෙල්ලො කොල්ලො රවට්ටලා
- ලස්සයක් හමාරක්
- ගරා ගන්නා කියලා
- ආරංචි වෙලා තියෙනවා
- මේ සිද්ධියට ගැවිවිව මනුස්සයෙක්ව
- ප්‍රශ්න කරන්නට හිතාගෙන
- ඇරං තියෙනවා
- පස්සෙ දිසා උසාවියේ
- නඩුකාර උන්නැහැ ළඟට
- ගෙනහිං තියෙනවා
- වියාව විසිනමවෙතිදා වෙන කං
- ඊමාන්ඩ් එකේ තියන්නට කියලා
- නියෝග කරලා තියෙනවා

ලේඛන ව්‍යාකරණය

- ව්‍යාජ නාමයකින් පෙනී සිට
- නිෂ්පාදනය කරන බව කියමින්
- නුවරවිලිය ප්‍රදේශයේ සිටින
- තරුණ තරුණියන් රවටා
- එක් ලක්ෂ පනස් දහසක්
- ලබා ගත් බව
- වාර්තා වෙයි.
- මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ පුද්ගලයෙකු
- ප්‍රශ්න කරනු පිණිස
- ගනු ලැබ ඇත.
- පසුව දිසා අධිකරණයෙහි
- විනිශ්චයකරු වෙතට
- ඉදිරිපත් කොට ඇත.
- ඔහු විසිනවවැනි දා වන තෙක්
- ඊමාන්ඩ් භාරයෙහි තබන මෙන්
- නියෝග කොට ඇත.

(දිසානායක, 2001: 203)

භාෂණයේ හා ලේඛනයේ අනුස්වරූප

භාෂණයේ අනුස්වරූප

භාෂණය හා ලේඛනය වශයෙන් භාෂාවේ ප්‍රධාන ස්වරූප දෙකක් දක්නට ලැබුණත්, මානව සන්නිවේදන කාර්යයේ දී එම ස්වරූපයන්හි තවත් අනුප්‍රභේද දැකිය හැකි ය. භාෂණයේ මෙන්ම ලේඛනයේදීත් දැකිය හැකි වන්නේ ස්වරූප බහුලත්වයකි. එම නිසා ඇතැම් විට භාෂාවක ද්විරූපතාවක් නොව බහුරූපතාවක් දැකිය හැකි වන්නේ, විවිධ සන්නිවේදන කාර්යයන්ට අනුකූල ව භාෂාව භාවිත කරන නිසා ය. එමෙන්ම, කිසියම් භාෂක ප්‍රජාවක් භූගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත ව සිටින නිසාත්, භාෂාවේ ස්වරූප විවිධත්වයක් දැකිය හැකි ය. ප්‍රාදේශික ව භාෂාවේ දක්නට ලැබෙන වෙනස්කම් සමාජවාග්වේදීන්ගේ අවධානයට ලක් වන්නකි. කිසියම් භාෂාවක දක්නට ලැබෙන ප්‍රාදේශික උපභාෂා පෙන්නුම් කරන්නේ භූගෝලීය සාධක අනුව භාෂාවේ වාක්කෝෂයේ හා උච්චාරණයේ සිදු වන වෙනස්කම් ය.

ජනමාධ්‍යවල වර්ධනයත් සමඟ භාෂාවේ දක්නට ලැබෙන ප්‍රාදේශික ලක්ෂණ මැකී යෑම සිදු වුවත්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, මහා බ්‍රිතාන්‍යය වැනි රටවල ඉංග්‍රීසි භාෂණයේ දක්නට ලැබෙන ප්‍රාදේශික විවිධත්වය, භාෂාවක සන්නිවේදනය හා තුරන්වීම සාධක අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව හෙළි කරන්නකි. කිසියම් උපභාෂාවක ව්‍යවහාර වන්නා වූ ප්‍රදේශයේ සීමාව නියත වශයෙන් ම දැක්විය නොහැකි වුවත්, එම ප්‍රදේශයේ වැඩි වශයෙන් භාවිත වන ව්‍යවහාර විශේෂ වෙන් කොට හඳුනාගත හැකිය. නිදසුනක් වශයෙන් රුහුණේ හැඟිනම් දකුණු පළාතේ සිංහලය, පොදු සිංහලයෙන් වෙනස් වන ආකාරය පහත දැක්වේ.

පොදු සිංහලය	රුහුණු සිංහලය
ලූස්ති	ලේස්ති
දිවුල්	පිවුල් / ජුල්
පහලව	පාලහ
හැකි	ඇහැකි
ඔබ / ඔයා	ඔහේ
දැමීමා	දෑවා
මොකට ද?	මක්කැයි / මක්කට ද?

භාෂණයේ දක්නට ලැබෙන ප්‍රාදේශික විවිධත්වයෙන් ද පැහැදිලි වන්නේ එකම බසක් භාවිත කරන භාෂකයන් පවා සන්නිවේදන කාර්යයේ දී එකම ස්වරූපයක් භාවිත නොකරන ආකාරය යි. කිසියම් ප්‍රදේශයක වුව ද භාවිත වන භාෂාව කාලයත් සමඟ වෙනස්වීම සිදු වෙයි. කෙසේ වුවත්, එම ප්‍රදේශයේ වෙසෙන ජනයා, අනෙකුත් ප්‍රදේශවල ජන කොටස් සමඟ පවත්වනු ලබන්නේ සීමිත සම්බන්ධතාවක් නම්, ඔවුන්ගේ භාෂා ස්වරූපය වෙනස් වන්නේ අඩු වශයෙනි. එහෙත් වර්තමානයේ මංමාවත්, ගුවන් විදුලි, රූපවාහිනී වැනි ජනමාධ්‍යවල ව්‍යාප්තියත් සමඟ භාෂාවේ ප්‍රාදේශික විවිධත්වය ද හීන වෙමින් පවතී.

භාෂණයේ විවිධත්වය පෙන්නුම් කිරීම සඳහා තුරන්වීම සාධකය වැදගත් වන්නා සේම, එකම ප්‍රදේශයක වාසය කරන භාෂකයාගේ පවා භාෂණයේ දී වෙනස් ස්වරූප භාවිත කරයි. ඉතා සරල නිදසුනක් ගතහොත්, ඉංග්‍රීසි භාෂකයකු කිසියම් අවස්ථාවක 'don't' සහ තවත් අවස්ථාවක 'do not' යන්න භාවිත කරනු දැකිය හැකි ය. සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ (sociolinguistic features) භාෂණයේ දැකිය හැකි ස්වරූප විවිධත්වය අධ්‍යයනයේ දී වැදගත් වෙයි.

වයස, ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජභාවය (gender)" සමාජ පන්තිය ආදී සමාජ ප්‍රභේද අනුව භාෂණයේ දක්නට ලැබෙන ස්වරූප විවිධත්වය පෙන්නුම් කරන්නේ සමාජීය වෙනස්කම් භාෂාවේ නිරූපණය කරන ආකාරය යි. නිදසුනක් වශයෙන් භාෂකයාගේ සමාජ තත්ත්වය අනුව ව්‍යවහාර ප්‍රභේද රාශියක් සිංහලයේ දක්නට ලැබේ. ගිහි-පැවිදි, උගත්-නුගත්, ග්‍රාමීය-නාගරික ආදී සමාජීය විවිධතා මෙන්ම, වයස, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය ආදී සමාජීය ප්‍රභේද (social categories) සිංහල ජන වහරේ නිරූපණය

වී ඇත (දිසානායක, 1976). භාෂකයාට තම ග්‍රාහකයාට අනුව භාෂාවේ ස්වරූපය වෙනස් කිරීමට සිදු වන්නේ භාෂාවේ දක්නට ලැබෙන සමාජීය විවිධත්වය නිසා ය. අමතන ග්‍රාහකයාට අනුව තම භාෂාවේ ස්වරූපය වෙනස් කිරීමට (audience design) භාෂකයාට සිදු වෙයි. ඇතැම් විද්‍යුත් මාධ්‍ය සිය ග්‍රාහකයාගේ ස්වභාවය අනුව විකිනෙකට වෙනස් භාෂණ ස්වරූප භාවිත කරන්නේ මේ නිසා ය (Bell, 1984). කිසියම් සමාජ අවස්ථාවකට (social situation) අනුකූල වූ භාෂා ස්වරූපයක් භාවිත කිරීමට ද භාෂකයාට සිදු වෙයි. භාෂාවේ දක්නට ලැබෙන මේ ප්‍රාස්තාවික ස්වරූප ඊට විශේෂ වූ වාක්කෝෂයකින් හා ශෛලියකින් (style) යුක්ත ය. නිකලස් කුප්ලන්ඩ් නමැති වාග්වේදියා දක්වන ආකාරයට, ශෛලිය සියලු සන්නිවේදන ක්‍රියාවන්ට නිසගයෙන් ම අයත් වූ කොටසකි (Style is an inherent part of all communication activities) (Coupland, 2007: 13). ක්‍රීඩා විස්තර පුවාරයක දී භාවිත කරන භාෂා ස්වරූපයකට වඩා වෙනස් වාක්කෝෂයකින් හා ශෛලියකින් යුක්ත භාෂා ස්වරූපයක් භාවිත කිරීමට රූපවාහිනී ආගමික වැඩසටහනක දී සිදු වේ. කිසියම් බසක දක්නට ලැබෙන ප්‍රාස්තාවික ස්වරූප නිසා එය වඩාත් සුබනම්‍ය සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් වශයෙන් විවිධ සන්නිවේදන කාර්යයන් සඳහා උපයෝගී කර ගැනීමට හැකි වී තිබේ.

භාෂණයේ විශේෂ ස්වරූප පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමේ දී විවිධ වෘත්තීන්, රැකියාවන් හා බැඳුණු භාෂා ස්වරූප ද දැකිය හැකි ය. අනෙකුත් සමාජ කණ්ඩායම්වලින් වෙන් වී ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාව පෙන්නුම් කරන එක් ලක්ෂණයක් වන්නේ භාෂාව යි. කිසියම් භාෂාවක දැකිය හැකි වෘත්තීමය හෙවත් රැකියාබද්ධ ස්වරූප (occupational varieties) එක් එක් වෘත්තීය / රැකියාව අනුව භාෂා ව්‍යවහාරයේ දැකිය හැකි විවිධත්වය පෙන්නුම් කරන්නකි. කිසියම් වෘත්තීයක කටයුතු කරගෙන යෑමට උපකාරී වන්නා වූ භාෂාවක් භාවිත කිරීමට භාෂකයාට සිදු විය හැකි ය. එම රැකියාවේ කටයුතුවලින් පසුව, ඔවුන් එම බස් වහර භාවිත නොකරන අතර තම වෘත්තීය සගයන් සමඟ කතාබහ කිරීමේ දී එම ස්වරූපය යොදා ගැනීම දැකිය හැකි ය. නීති, වෛද්‍ය, ඉංජිනේරු වැනි වෘත්තීන්හි ද, ධීවර, පතල් වැනි කර්මාන්ත ආශ්‍රිත ව ද හඳුනාගත හැකි ය. මෙම වෘත්තීමය ස්වරූපයන්හි අනන්‍යතාව බොහෝ විට දැකිය හැකි වන්නේ, භාවිත කරන්නා වූ වාක්කෝෂයේ ය.

කිසියම් සමාජ කණ්ඩායමක් ලෙස අනන්‍යතාව රැක ගැනීම සඳහා එම කණ්ඩායම ව්‍යවහාර කරන්නා වූ වාක්කෝෂය හේතු වන බැවින්, එම ව්‍යවහාර විශේෂය වෙසෙසා හැඳින්වීම සඳහා විෂයබද්ධ ව්‍යවහාර (jargon) යන යෙදුම වාග්වේදීහු භාවිත කරති (Crystal, 1999). වෛද්‍යවරුන්, නීතිඥයන්, ඉංජිනේරුවන් හා විද්‍යාඥයන් විදිනෙදා වෘත්තීය සන්නිවේදනයේ දී තම සගයන් සමඟ කතාබහ කිරීමේ දීත්, තම විෂයට අදාළ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ දීත් ශල්ප වචන හෙවත් පාරිභාෂික පද (technical terms) අඩංගු විශේෂ ස්වරූප භාවිත කිරීම මීට නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකි ය. වෘත්තීන් පමණක් නොව ක්‍රිකට්, රගර්, පාපන්දු වැනි ක්‍රීඩාවන් සමඟ ද මෙබඳු ම විශේෂිත ස්වරූප බිහි වී ඇත. නිදසුනක් වශයෙන්, ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ sticky wicket, hit for six වැනි යෙදුම් එම ක්‍රීඩකයන් සහ ක්‍රීඩා ලෝලීන් අතර භාවිත වීම දැකිය හැකි ය. එමෙන්ම, බොහෝ නාගරික සමාජවල පාතාල කල්ලි සාමාජිකයෝ ද භාෂාවේ විශේෂිත ස්වරූප (specialized varieties) භාවිත කරමින් තම කතාබහ අන්‍යයන්ට තේරුම් ගැනීමට ඇති අවස්ථාව ලබා නොදෙති.

භාෂාවේ සමාජීය ප්‍රභේද හා ශෛලිය අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව ද භාෂාත්මක සන්නිවේදනයේ දී වැදගත් වෙයි. විධිමත්භාවය (formality) අනුව විදිනෙදා කතාබහ කීප ආකාරයකින් වර්ග කළ හැකි බව සමාජවාග්වේදීහු පවසති. කුලපග, ආචාරශීලී, විධිමත්, ආගන්තුක වශයෙන් විදිනෙදා කතාබහ තුළ දැකිය හැකි වෙනස්කම් ඊට නිදසුන් වේ. භාෂාවේ ආමන්ත්‍රණ විධි (forms of address) ඉහත ප්‍රභේද අනුව වෙනස් වේ.

ඉහත සාකච්ඡාවේ දී පැහැදිලි වූයේ භාෂණයේ නොයෙක් ප්‍රභේද හා ස්වරූප සන්නිවේදනයේ දී දක්නට ලැබෙන ආකාරය යි. අන්‍යයන් සමඟ ක්‍රියාකාරීත්වයේ දී භාෂකයන් විවිධාකාරයෙන් භාෂාව භාවිත කරන ආකාරය සමාජවාග්වේදීන්ගේ අවධානයට ලක් වන ක්ෂේත්‍රයකි. භාෂණයේ මානවවිද්‍යාවේදය (ethnography of speaking) සන්නිවේදනයේ මානවවිද්‍යාවේදය (ethnography of communication) යනාදී සංකල්පවලින් සිදු වන්නේ භාෂණයේ හෙවත් කථාවේ සමාජීය හා සංස්කෘතික මානවයන් විමසීමට ලක් කිරීම යි.

ලේඛනයේ අනුස්වරූප

භාෂණය ශබ්දවලින් ද, ලේඛනය අක්ෂරවලින් ද සෑදී ඇති අතර අක්ෂර සංයෝජනය, ශබ්ද සංයෝජනයේ පූර්ණ ප්‍රතිරූපයක් නොවේ (දිසානායක, 2007). එම නිසා අක්ෂර වින්‍යාසය (spelling) ශබ්ද සංයෝජනයට වඩා සංකීර්ණ වූ සංසිද්ධියකි. වාග්වේදීන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ලිවීම සඳහා භාවිත කරන අක්ෂර සංකීර්ණයන්, කතාබහ සඳහා යොදා ගන්නා ශබ්ද සංකීර්ණයන් අතර පවතින ඊරියයි (දිසානායක, 2007: 6). නිදසුනක් වශයෙන් සිංහලයන් කතාබහ කිරීම සඳහා ශබ්ද 40ක් පමණ භාවිත කළ ද, ලේඛනයේ දී අක්ෂර 60ක් භාවිත කිරීම දැකිය හැකි ය. සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් වශයෙන් ගත් කල්හි භාෂාවේ ප්‍රාථමික මාධ්‍යය වන්නේ භාෂණය වුවත්, ලේඛනය භාෂාවේ කාර්යය වඩාත් ප්‍රබල කිරීමටත්, ව්‍යාප්ත කිරීමටත් හේතු වෙයි. භාෂණය මගින් සිදු කෙරෙන අදහස් ප්‍රකාශනය, ස්ථාන (space) හා කාලය (time) විසින් විකේතරා ප්‍රමාණයකට සීමා කරනු ලැබේ. ස්ථාන හා කාල නිසා සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස භාෂාව කෙරෙහි ඇති වන සමාජ බාධක මඟහරවා ගැනීමට ලේඛනය වැදගත් වෙයි. මානව සන්නිවේදන කාර්යය සංකීර්ණ වෙත්ම ලේඛනය මගින් ද විවිධ කාර්යයන් ඉටු කර ගැනීම ආරම්භ විය. අනාගත පරම්පරාවේ ප්‍රයෝජනය සඳහා තොරතුරු ගබඩා කර තැබිය හැකි මාධ්‍යයක් වශයෙන් ද භාෂාවේ සංස්ථිතිය හා ඉතිහාසය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ද ලේඛනය ආධාර වෙයි. ඊට අමතර ව භාෂාවට රූපික අනන්‍යතාවක් (graphical identity) ලබා දීමට ද භාෂාවක ලේඛන ක්‍රමය ආධාර වෙයි (Crystal, 1997). සිංහල අකුරු නිසා සිංහල භාෂාවට ලැබී ඇති රූපික අනන්‍යතාව ඊට නිදසුනකි. තවද ලේඛනය සමඟ බැඳුණු තවත් ලක්ෂණ රාශියක් පවතී. විරාම ලකුණු, අකුරු වර්ග :දෙබව් එහව්*ල ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ සිම්පල් - කැපිටල් අකුරු ඊට නිදසුන් කීපයකි. ඕනෑම භාෂාවක් කවර ලේඛන ක්‍රමයකින් වුව ද ඉදිරිපත් කළ හැකි වුවත්, කිසියම් භාෂාවකට ආවේණික වූ ලේඛන ක්‍රමයක් පැවතීම වැදගත් වෙයි. පාලි භාෂාවට ම විශේෂ වූ ලේඛන ක්‍රමයක් නොමැති වුවත් සිංහලයන් ඒ බස සිංහල අකුරුවලින් ද ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන් පාලි භාෂාව ලියා දැක්වීම සඳහා රෝමන් අකුරු ද භාවිතයට ගැනීම දැකිය හැකි ය.

කිසියම් බසකට ලේඛන ක්‍රමයක් පැවතීම නිසා ලිඛිත සාහිත්‍යයක් ද බිහි වේ. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යයක් ද බිහි වේ. සම්භාව්‍ය සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ හා ආගමික ග්‍රන්ථ ලිඛිත සාහිත්‍යයෙන් පැවතීම දක්නට ලැබෙන්නකි. අධ්‍යාපනය වැනි අංශ සමඟ ද වඩාත් බැඳී පවතින්නේ ලේඛන මාධ්‍යය යි. එමෙන්ම කිසියම් සමාජයක සාක්ෂරතාව (literacy) තීරණය කිරීමෙහි දී අකුරු ලිවීමට හා කියවීමට ඇති හැකියාව සැලකිල්ලට ගැනෙයි. කියවීම හා ලිවීම සාක්ෂර සමාජයක (literate society) දැකිය හැකි වැදගත් සමාජීය ලක්ෂණයක් වන අතර, විබඳු සමාජයක සාක්ෂරතා පුරුදු (literacy practices) කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම භාෂාව හා සන්නිවේදනය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක දී වැදගත් වෙයි (Barton, 2004; Coulmas, 2003). ලේඛනයේ විවිධාකාර වූ අනුස්වරූප සලකා බැලීමෙන් ද පැහැදිලි වන්නේ සාක්ෂර සමාජයක දැකිය හැක්කා වූ ලේඛන කාර්යයන්හි විවිධත්වය යි.

ලේඛනයේ අනුස්වරූප පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කිරීමට පෙර ලේඛනයේ විවිධත්වයට බලපාන්නා වූ සංකල්ප දෙකක් පිළිබඳ ව මුලින් ම පැහැදිලි කර ගත යුතු ය. එනම් 'ඊරිය' හා 'ශෛලිය' අතර

පවත්නා වෙනස යි. නූතන සිංහල ව්‍යාකරණඥයකු විය පැහැදිලි කර ඇත්තේ මෙසේ ය:

රීතිය' වූ කලී විකල්ප ප්‍රයෝග පිළිබඳ විනිශ්චයකි. 'ශෛලිය' වූකලී විකල්ප පද පිළිබඳ විනිශ්චයකි. අර්ථයෙහි මූලික වෙනසක් නොවන පරිදි, විකල්ප වශයෙන් තෝරා ගත හැකි ව්‍යාකරණ ප්‍රයෝග අතුරින් තමාට අභිමත සේ ලේඛකයා විසින් තෝරාගනු ලබන ප්‍රයෝග සමුදාය ලේඛකයාගේ 'රීතිය' සකස් කරයි. එකී රීතිය වෙනස් නොකොට පද පමණක් වෙනස් කිරීමෙන් 'ශෛලිය' සකස් වෙයි (දිසානායක, 2001: 10).

මේ අනුව එක ම රීතියක් ඇතුළත වාක්කෝෂය වෙනස් කිරීමෙන් ලේඛකයාගේ ශෛලිය සකස් වෙයි. මේ නිසා, ශෛලිය භාෂාවක වචනකෝෂය හා සම්බන්ධ වන්නකි. ලේඛකයාගේ වස්තු විෂය, පාඨකයා අනුව ශෛලිය වෙනස් වෙයි. එමෙන්ම, ලේඛකයාගේ භාෂා කෞශල්‍යය ද ශෛලිය කෙරෙහි බලපායි. කිසියම් ලේඛකයකු සංස්කෘත පද බහුල මිශ්‍ර සිංහල ශෛලියකින් ද තවත් ලේඛකයකු හුදු හෙළ ශෛලියකින් ද ලියන ආකාරය දැකිය හැකි ය. විසිවන සියවසේ පළ වූ සිංහල පුවත්පත් දෙකක කතුවැකි පාඨ දෙකක් විමසීමෙන් මෙය පැහැදිලි කර ගත හැකි ය. පළමු පාඨය කුමාරතුංග මුනිදාසගේ සංස්කාරකත්වයෙන් පැවැති ලක්මිණි පහන පුවත්පතේ කතුවැකියකි. දෙවැන්න, හේමපාල මුනිදාසගේ සංස්කාරකත්වයෙන් පැවති සිංහල බලය පුවත්පතකි.

මේ කලාපයෙන් නව පහනේ ප්‍රථම වර්ෂය ගෙවී යන්නේ යැ. ඒ හෙයින් ගෙල අඹරා, පසු කළ මඟ දෙස මඳක් ඇස හෙළීම වටහේ යැ. කො පමණ දිග මඟක් පසු කළමු ද? කො පමණ වෙහෙසකට පත් වූමු ද? කෙතෙක් දෙන අප බැවුණු ද? කෙතෙක් දෙන අප හැවුණු ද? කවුරු කවුරු අප සැනැහැ හු ද? අපගේ පැවැත්මෙන් කොතරම් වැඩ වී ද? කොතරම් අවැඩ වී ද? මේ අපගේ ද, බැහැරු මධ්‍යස්ථයන්ගේ ද සිත අදහා ප්‍රශ්නවලින් කිහිපයෙකි (ලක්මිණි පහන - 1935, 6-18).

ධනෝපායන ආදිය පිළිබඳ අල්පමාත්‍ර වේතනාවකුදු නොමැති ව ස්වකීය ජාතියේත්, ජාතික භූමියේත් විරස්ථිතිය, උන්නතිය, බලය හා යසස ප්‍රාර්ථනා කොට මෙයින් දොළොස් මසකට පෙර ප්‍රාබේධ වූ සිංහල බලය අද ස්වකීය පළමු වන ජන්මෝත්සවය පවත්වන්නේ ය. මින් පෙර ඇති නොවූ අන්දමේ අපූර්ව අනුවේදනයකුත්, උද්යෝගයකුත්, අපේක්ෂාවකුත්, සිංහල පාඨකයන් අතර ඇති කර ගනිමින්, ගතවුණු අවුරුද්දේ පුලු මස 12 දින පහළ වී, සෙස්සන් තබා සම්පාදක පක්ෂයවත් සිහිනෙහුද බලාපොරොත්තු නොවූ අන්දමේ ශිෂ්‍ර උන්නතියකට පත්වුණු මේ පුවත්පත අනන්ත අවහිරකම් හා අනේක උපද්‍රව මැඩ හරිමින් ජයෝන්තාදයෙන් යුක්ත ව මෙබඳු ජයන්තියකට ඵලඹීම අපේ මෙන්ම පාඨකයන්ගේ ද සම්මත මහජනතාවගේ ද බලවත් ප්‍රමෝදයකට හේතුවක් විය යුතු ය (සිංහල බලය, 1942 - 7-11).

ඉහත දැක්වූ පාඨ ද්වයෙන් පළමු වැන්න හුදු හෙළ වහරට වඩාත් හැඹුරු ව රචනා වූවකි. එසේ ම කෙටි වැකි භාවිතය නිසා පවසන කරුණට අවධාරණය ඉස්මතු වෙයි. දෙවැන්න සංස්කෘත මිශ්‍ර ශෛලියට බර වූවකි. දිගු වැකි යෙදීම විශේෂ ලක්ෂණයකි. මේ පාඨ ද්වයෙන් ම, සමකාලීන ලේඛකයන් දෙදෙනෙකුගේ භාෂා ශෛලීන් දෙකක් ඉස්මතු වෙයි. අනෙක් අතට, එකම ලේඛකයා වුව ද, ශෛලීන් කීපයකින් රචනා කළ අවස්ථා හඳුනාගත හැකි ය. ලේඛකයාගේ භාෂා ශෛලිය කාලයත් සමඟ වෙනස් වන්නකි. පහත දැක්වෙන්නේ කුමාරතුංග මුනිදාස මහතාගේ රචනා ද්වයකින් උපුටා ගත් කොටස් ය.

සිංහල භාෂා රීතිය කෙබඳු ද යනු වත් නො දන්නා බොහෝ දෙනා කවීන්ද්‍රයන් මෙන් ඵලි බැසැ තමන් ගේ දුෂ්ප්‍රයෝග නමැති විෂ වේගයෙන් මුර්ච්චිත කරන ලද ස්වභාෂාව ඇති මෙ කාලයෙහි නිරවද්‍ය නිරාකූල භාෂායෙන් මැ ග්‍රන්ථ නිෂ්පාදනය කිරීමට තැත් කිරීම ස්වභාෂානිවැරදියෙහි නිරත

වූ සියල්ලන් ගේ යුතුකමෙකි (කුමාරණතුංග, 1922: 6).

අපේ භාෂාවට අපේ මිනිසුන් දැන් දැන් ඇල්මක් දක්වනු පෙනෙන විට සතුටු උපදී. උසස් විසිතුරු අදහස් රසවත් ලෙසින් පවසන්නට සුදුසු වුව ද, සතුරු උවදුරු පැමිණියෙන් අපේ භාෂාව ඉතා පහත් අඩියකට වැටුණේ යැ. පෙර පැවති ඊති නීති කල් යත් යත් නුසුදුසු වැ ගියෙන් දෝ නො සැලකෙන්නට වියැ. කලට සුදුසු නීති ඊති උගන්වන පොත් ද නො සපයන ලද්දේ යැ. විහෙයින් භාෂාව කෙලෙසන්නට මඟ පෑදිණ (ලක්මිණි පහන, 1934 - 7-17).

පුවත්පත් සඳහා ලිපි සම්පාදනයේ දී ලිපියේ ස්වභාවය අනුව ඊට සුදුසු ශෛලියක් අනුගමනය කළ යුතු ය. දුර්බෝධ පද වෙනුවට වැඩි දෙනෙකුට පහසුවෙන් වටහාගත හැකි සුබෝධ පද භාවිත කළ යුතු ය. කෙසේ වුව ද, ඇතැම් අවස්ථාවල දී විවිධ ශිල්ප ශාස්ත්‍ර හා විද්‍යාත්මක විෂයයන්ට අයත් පාරිභාෂික පද භාවිත කිරීමට සිදු වේ. ස්වභාෂා අධ්‍යාපනයේ පුළුල් වීමත් සමඟ සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරයට පාරිභාෂික පද රැසක් එකතු වී ඇත. විශේෂයෙන් ම, අධ්‍යාපන කටයුතුවල දී විඛල පද භාවිත කිරීමට සිදු වේ. පහත දැක්වෙන්නේ ඛණ්ඩ ව්‍යවහාරයේ හමු වන පාරිභාෂික පද කීපයක් සහ ඒවායේ අර්ථ ය. මේ පද උපුටා ගන්නා ලද්දේ හරිශ්චන්ද්‍ර විජයතුංග මහතා විසින් සම්පාදිත නූතන සිංහල පාරිභාෂික ශබ්දකෝෂය (1978) ඇසුරිනි.

- අවලතාප (සත්ත්ව විද්‍යා)
- අධෝරක්ත (භෞතික විද්‍යා)
- උත්ස්වේදනය (උද්භිද විද්‍යා)
- ක්ෂේත්‍ර ඵලය (ගණිතය)
- චතුෂ්පාදියා (සත්ත්ව විද්‍යා)
- දුස්සාවිතාව (භෞතික විද්‍යා)
- නාස්තිකවාදය (දර්ශනය)
- පරමාණුකවාදය (රසායන විද්‍යාව)
- ප්‍රභාසංශ්ලේෂණය (උද්භිද විද්‍යා)
- මහාද්වීපික ප්ලාවිතය (භූගෝල විද්‍යාව)
- රූපාන්තරණය (සත්ත්ව විද්‍යාව)
- සාංදෘෂ්ටිකවාදය (දර්ශනය)

ඉහත දක්වා ඇති පාරිභාෂික පද සිංහලයට එක් වූයේ පසුගිය අඩ සියවසක පමණ කාලයේ දී ය. සම්භාව්‍ය සිංහල ග්‍රන්ථවල මේ පද හමු නොවෙයි. විවිධ නූතන විෂයයන්ට අයත් පද ජන සන්නිවේදන කාර්යයේ දී යොදා ගැනීමට සිදු වන්නේ එම විෂයට අයත් තොරතුරු සන්නිවේදනය සඳහා පමණි. එමෙන්ම, විවිධ විෂයයන්ට අයත් පාරිභාෂික පද ජනමාධ්‍ය නිසා ඛණ්ඩ ව්‍යවහාරයට එකතු වීම ද සිදු වෙයි.

විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර අනුව භාෂාව භාවිත කිරීමේ දී ඊට අනුරූප භාෂා ස්වරූප බිහිවීම පසුගිය කාලයේ දී සිදු විය. නවකතා - කෙටිකතා ආදී සාහිත්‍ය නිර්මාණ මෙන්ම ජනමාධ්‍ය, නීතිය, විද්‍යාව හා තාක්ෂණය වැනි විෂය ක්ෂේත්‍ර හා බැඳුණු නව ස්වරූප ලේඛනයේ දැක ගත හැකි ය. වාක්කෝෂීය වශයෙන් පමණක් නොව ශෛලිමය වශයෙන් ද මේ ලේඛනවල දක්නට ලැබෙන විශේෂත්වය හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ. විසි වන සියවස අවසන් වන විට, විද්‍යාත්මක ඉංග්‍රීසියක් (Scientific English) ලෙස නව ස්වරූපයක් බිහි වීම, ඊට දැක්විය හැකි තවත් නිදසුනකි (Crystal, 2001). සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයේ දක්නට ලැබෙන විවිධ ලේඛන වර්ග විමසීමෙන් මෙය අවබෝධ කර ගත හැකි ය. පසුගිය අඩ සියවසකට අධික කාලයක් මුළුල්ලේ විවිධ විෂයයන් උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල ඉගැන්වීමත් සමඟ මානව ශාස්ත්‍ර, සමාජීය විද්‍යා හා ස්වාභාවික විද්‍යා විෂයයන් රැසකට අයත් ලේඛන සිංහලයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වී ඇත. නීතිය වැනි විෂයයකට අයත් ලේඛන රාශියක් ද සිංහලයෙන් පළ වීමත් සමඟ නෛතික භාෂාවක් (legal language) සිංහලයෙන් ගොඩනැගී ඇත.

ලේඛනය විවිධ අවශ්‍යතා හා විෂය අනුව යොදා ගැනීමේ දී දැකිය හැකි ලේඛන ප්‍රභේද පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කළ යුතු ය. පහත දැක්වෙන ලේඛන ප්‍රභේද විමසීමෙන් සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයේ දැකිය හැකි විවිධ ප්‍රභේද ගැන මූලික අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ය.

නිර්මාණාත්මක ලේඛනය

බර්න් සරෝපිනීන් පිළිබඳ මගේ හැඟීම් මැරෙන්ට යන පක්ෂියකු මෙන් අත්තටු සලකියි මට සමහර විට හැඟේ. නොතින් ආසාව දැන් මගේ ශෝකයට නොව, සොම්නසට හේතු වෙයි. මගේ ආත්ම විශ්වාසය හැකි විය. ගුණවතීගෙන් සාත්තු ලබමින් මා තනිව ජීවත් වූ කාලය මරු කතරක ජීවත් වීමක් ලෙස හැඟේ. මගේ ලෙඩේ සුව නොවේ. එහෙත් කරුණාව, දයාව, ඇල්ම යන ආදී මිනිස් දුනමින් නොතොර තැනක ජීවත් වීම නිසා මගේ කලකිරීම දුරු වී ය. මා වඩාත් කලකිරුණේ බර්න් නිසා ය. ඇ නිසාම මගේ කලකිරීම තුනී වී ය. මනුෂ්‍ය ජීවිතය මැනෙන මිනුමක් වශයෙන් නම් කුල සිරිත් හා ගුණ දහමි වූ කලී කාලය, දේශය, අවස්ථාව අනුව වෙනස් නොවන කෝදුවක් නොවේ (වීරාගය).

විද්‍යාත්මක ලේඛනය

එකිනෙකින් වෙන් වූ ඉතාමත් කුඩා අංශුවලින් පදාර්ථය සමන්විතය යන මතය ඉතා පැරණි මතයකි. මේ කුඩා අංශු තවත් දුරට බෙදා වෙන් නො කළ හැකි යයි සලකමින් ඒවාට පරමාණු යයි කියනු ලැබේ. සම අරුත් ඇති 'atom' යන ඉංග්‍රීසි පදය, නො කැපිය හැකි යන අර්ථය ඇති 'atomos' යන ග්‍රීක වචනයෙන් බිඳී ආ එකකි. ක්‍රි.පූ. 400 දී පමණ විසූ ග්‍රීක දාර්ශනිකයෙකු වන ඩිමොක්‍රිටස් විසින් පරමාණුක වාදයක් පළමුවෙන් ම ඉදිරිපත් කරන ලදැයි සාමාන්‍යයෙන් සලකනු ලැබේ. එසේ වුවත්, වෙනස් නො කළ හැකි පරම අංශුවලින් පදාර්ථය සමන්විතය යන මතය ඊටත් බොහෝ පැරණි පෙරදිග දර්ශනවල ද පැහැදිලි ව ම සඳහන් වී ඇත. ග්‍රීක මහා දාර්ශනික ඇරිස්ටෝටල් පරමාණුක වාදයට ප්‍රතිවිරුද්ධ මතයක් දැරී ය. ඔහුගේ අදහස වූයේ හැම පදාර්ථයක් ම 'හයිල්' නම් වූ සන්තතික, එක ම ද්‍රව්‍යයෙන් සෑදී ඇති බව ය. ඇත්ත වශයෙන් ම, මේ දාර්ශනික මතවලට පදනම වූයේ හුදු තර්කය මිස, පරීක්ෂණාත්මක කරුණු නො වේ. විද්‍යාත්මක කරුණු සලකා බැලීමේ දී පරීක්ෂණ හා නිරීක්ෂණ ද ඒවායින් ලබා ගත හැකි නිගමන ද ඉතාමත් වැදගත් බව ඉංග්‍රීසි ජාතික දාර්ශනිකයෙකු වන ප්‍රැන්සිස් බේකන් විසින් 1620 දී පමණ අවධාරණය කරන ලදී. ඉන් පසු විද්‍යාත්මක ගැටලු විසඳීම සඳහා පරීක්ෂණාත්මක ක්‍රම යොදා ගැනීම ශිෂ්‍යයන් දියුණු විය (රසායන විද්‍යාවේ මූලධර්ම).

විචාරාත්මක ලේඛනය

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ අපගේ ජාතික චින්තනය වටහාගත්තේ මූලික වශයෙන් අපගේ පැරණි සාහිත්‍යය හැදෑරීමෙන් හා සියවසකට පමණ පෙර මෙරට පිටිසර ගමක ජීවත්වීම නිසා යයි මම සිතමි. පැරණි සිංහල සාහිත්‍යය තුළ අපට උරුම ගැමි බෞද්ධ චින්තනය මෙන් ම ඒ තුළට වරින් වර පිවිසි බමුණු හින්දු චින්තනය ද ඔහුට දැකගත හැකි විය. අප සාහිත්‍යයෙහි ඇති ශ්‍රේෂ්ඨ කෘති ගැමි බෞද්ධ චින්තනය ඇසුරෙන් නිර්මිත ඒවා බව ද ඒ චින්තනයෙන් පිට පැන ලියන ලද ඒවා අනුකාරක නිර්මාණ බව ද ඔහු දුටුවේ ය. ඔහු අපගේ කලා ශිල්ප දෙස බැලුවේ ද මේ දෘෂ්ටි කෝණයෙනි. ඔහු ජේරාදෙණි සාහිත්‍යය විවේචනයට ලක් කළේ විය අපගේ පාරම්පරික ජාතික චින්තනයෙන් ඇත් වූ අනුකාරක සාහිත්‍යයක් වූ බැවිනි. ජේරාදෙණි සාහිත්‍යය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පුරුෂාර්ථ අපගේ ජාතික චින්තනය විසින් පිටුදකින ලද ඒවා බව වික්‍රමසිංහ මතය විය (ගහඋරු මැදියම දකිනෙමි අරුණල).

වර්ණනාත්මක ලේඛනය

එක් අතකින් මුහුදටත්, අනෙක් අතින් විශාල හදියකටත් මැදි වූ අපේ ගම් පෙදෙස, කුඩා බිම් තීරයකි. පොල් ගසින් ද දෙල් ගසින් ද සෙවණ වූ, අත්තන, කිඩාරම්, බලුනගුට, කහඹිලියා, බුරුල්ල, කිරිල්ල, ගඳපාන යන ආදියෙන් හෙවුණු කැලෑ රොදවල් බහුල බිම් පෙදෙස් හැර, අප සිත් ගත් සුදු වැලි තලා ඇති වන රොදක් ද එහි වී ය. කපු, මාදන්, අඹ යන ආදී ගස්වලට වැඩි විශාල වෘක්ෂයන් නොවූව ද, නොයෙක් වර්ගයේ පක්ෂීන් ද, භාවන් ද, ලෙනෙහුන් ද, සර්පයන් ද, මුගටියන් ද, උගඬුවන් ද, වල් මීයන් ද, වාසය කරන ඝනව වැවුණු ඇපල පඳුරු, වරම්නියා සහ ගඳපාන අකුල් බෝවිටියා ගොමු එහි බහුල වී ය. ජේර ගස්වල බෙහෙවින් ජේර හටගත් නමුදු ඉදුණු ජේර ගෙඩියක් අපට කඩා ගන්නට ලැබුණේ ඉතා ම කලාතුරකිනි. ජේරයක් යන්තම් පැසී කහ පාට වීගෙන එනු දකින ළමයින්, එය කඩා ගන්නා බැවිනි. එහෙත් කොළයේ ම පාටින් වෙන් නොකළ හැකි අමු ජේර ගෙඩි, ළමයින්ගේ ඇස්වලට හසු නොවී සැඟවී කොළ අස්සේ ම පැසී ඉදී තිබෙනු ඇතැම් විට අපට දකින්නට ලැබේ. කොළ අස්සේ සැඟවීම නිසා, කහවට හුරු රතු පාට වන තෙක් ඉදුණු ජේර ගෙඩියක් සොයා ගත් විට, අප ප්‍රීති වූයේ, මැණක් ගරන මිනිහකු ලොකු රතු කැටයක් ලත් විට ප්‍රීති වන්නාක් මෙනි (අපේ ගම).

ප්‍රවෘත්තිමය ලේඛනය

රජයේ වෛද්‍යවරුන්ගේ ඉල්ලීම් සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් විසඳුම් ලැබී නොතිබීම නිසා ගත යුතු ඉදිරි වෘත්තීය සමීති ක්‍රියාමාර්ගය පිළිබඳ තීරණය කිරීම සඳහා හෙට (24) සංගමයේ මහා සභා රැස්වීමක් කැඳවා ඇතැයි රජයේ වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ සංගමය පවසයි.

ඊයේ (22) පැවැති කැබිනට් රැස්වීමේදී වෛද්‍ය ඉල්ලීම් සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කර විසඳුමක් ලබා දෙන බවට සෞඛ්‍ය බලධාරීන් විසින් ලබා දුන් පොරොන්දුව මත 21 හා 22 යන දිනවලදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව තිබූ ලෙඩ නිවාඩු දැමීමේ ව්‍යාපාරය අතිහිටවූ බව සංගමයේ ප්‍රකාශකයෙක් 'දිවයින'ට පැවසීය.

ඇතහිට තිබෙන රජයේ වෛද්‍යවරුන්ගේ පත්වීම් හා උසස්වීම් ලිපි ලබාදීම හා හදිසි නීති අවස්ථා රෙගුලාසි යටතේ වෛද්‍යවරුන් මර්දනය කිරීම සඳහා ගෙන යන වැඩපිළිවෙළ නතර කිරීම වෛද්‍ය සංගමයේ ඉල්ලීම් වේ (දිවයින).

ශාස්ත්‍රීය ලේඛනය

සිංහල භාෂාවේ සම්භවය කවදා කෙසේ සිදු වුවත් සිංහල භාෂාව පිළිබඳ වේනිභාසික අධ්‍යයනයක යෙදෙන කවරෙකු විසින් වුවත් අනිවාර්යයෙන් ඇසුරු කළ යුතු වන, භාෂා ප්‍රයෝගමය වූ වාර්තාගත පැරණිතම නිදසුන් වන්නේ, ක්‍රිස්තු පූර්ව හයවන සියවසේ පටන් සියවස් කිහිපයක් යන තුරු පිළිවෙලින් හා අඛණ්ඩවත් බ්‍රාහ්මී අක්ෂරයෙන් ලියැවී ඇති දහස් ගණනක් වූ සෙල්ලිපි සමූහයයි. වැඩි වශයෙන්ම, හික්ෂු සංඝයා හෝ විභාරයක් හෝ උදෙසා කළ ගිරිලෙන්, වැව් ආදී පූජාවන් ගැන පැවසෙන, බොහෝ විට සරල වැකියකට හෝ කිහිපයකට සීමා වූ මෙහි ලිපි සමස්තය පුරාලේඛනඥයන් විසින් සාමාන්‍යයෙන් සිංහල බ්‍රාහ්මී ලිපි නමින් හඳුන්වනු ලබන අතර, ඒවායින් නියෝජනය වන භාෂාව, පළමු වරට සිංහල භාෂාව පිළිබඳ වේනිභාසික ව්‍යාකරණයක් සැපයූ මහාවාරිය විල්හෙල්ම් ගයිගර් විසින් සිංහල ප්‍රාකෘතය නමින් හඳුන්වා දී ඇත. ගයිගර් මහාවාරියවරයාගේ උදෙසේ පරිදි ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලකයන්ගේ කර්තෘත්වයෙන් සම්පාදිත සිංහල ශබ්දකෝෂයේ ප්‍රථම කලාපයේ ප්‍රස්තාවනාව මගින් මේ හැඳින්වීම සිංහල උගතුන් අතර වඩාත් ප්‍රචලිත වූ බව පෙනේ. ක්‍රි.පූ. තෙවන සියවසින් ඇරඹෙන වාර්තාගත සිංහල භාෂාවේ පළමු අවදිය 'සිංහල ප්‍රාකෘත' නමින් හැඳින්වීම මේ පිළිබඳව ලියූ වෙනත් වේනිභාසික වාග්වේදීන්ගේ හා ඉතිහාසඥයන්ගේ ද පිළිගැනීමට ලක් වූවකි (සිංහල භාෂාධ්‍යයන ඉතිහාසය).

ඉහත එක් එක් ලේඛන පාඨයන්හි ඊට ම විශේෂ වූ ශෛලියකින් ලියැවී ඇත. වාක්කෝෂය, පද සංඝටනය, වාක්‍ය රටා ආදියේ දක්නට ලැබෙන වෙනස්කම් මූලික වශයෙන් ම ලේඛන ශෛලිය හා සම්බන්ධ වූවකි.

භාෂාවක කාර්යභාරය පුළුල් වීමත් සමග විවිධ වෘත්තීන් සහ විෂයයන් හා බැඳුණු භාෂා ස්වරූප බිහි වන ආකාරය ඉහත සාකච්ඡා විණ. එමෙන්ම, පසුගිය කාලයේ දී භාෂාව හා සන්නිවේදනය පිළිබඳ ව ඇති වූ වැදගත් ප්‍රවණතාවක් වූයේ වැඩි දෙනෙකුට තේරුම් ගත හැකි බසකින් ලිවීමේ වැදගත්කම යි. ඉංග්‍රීසි භාෂා විෂයයෙහි මෑතක දී ඉස්මතු වූ සරල ඉංග්‍රීසි (Plain English) පිළිබඳ ව්‍යාපාරයේ අරමුණ වූයේ පැහැදිලි ව හා සරල ව භාෂාව භාවිත කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම යි (Crystal, 2002: 285). රජයේ දෙපාර්තමේන්තු හා වෙනත් ආයතන මහජනයා සමග භාෂාත්මක සන්නිවේදනයේ දී අත්‍යවශ්‍ය ලෙස සංකීර්ණ භාෂාවක් යොදා ගැනීමට එරෙහි ව මේ අදහස ඉස්මතු විය. මහජනයාට පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකි වන පරිදි රාජකාරි ලිපි, ආකෘති පත්‍ර, වෛද්‍ය පණිවුඩ, ගිවිසුම්, නීති උපදෙස් ආදිය ඉදිරිපත් කිරීමේ වැදගත්කම එහි දී අවධානයට ලක් විය.

සිංහල භාෂා විෂයෙහි ද සරල සිංහලයක් පිළිබඳ අදහස 1940 ගණන්වල අග භාගයේ පමණ සිට ඉදිරිපත් වූවත්, සරල සිංහලයෙන් ආකෘති පත්‍ර, නිවේදන ආදිය සකස් කිරීමට දරා ඇති ප්‍රයත්නය දක්නට නොලැබේ. වැඩි දෙනෙකුට තේරුම් ගත හැකි බසින් ලිවීමේ වැදගත්කම වඩාත් ප්‍රබල ව ඉදිරිපත් කිරීමට 1947 දී යක්කඩුවේ ප්‍රඥාපාඨ හිමියෝ සමත් වූහ.

පොත ලිවීමේ දී මා තුළ බලපැවැත්වූ ප්‍රධාන ම ප්‍රතිපත්තිය නම්, සිංහල භාෂාවෙන් ලියන මේ පොත, සිංහල රටේ සිංහල මිනිසුන්ට සිංහල පොතක් කියවන්නට පුළුවන් කාට වුවත් කරුණ කොයිතරමකට ගැඹුරු වුව ද, කරදරයක් නැතුව පහසුවෙන් තේරුම් ගන්නට පුළුවන් පරිද්දෙන් ලිවීම යි (ප්‍රඥාපාඨ, 1957: බස).

සිංහලය රාජ්‍ය භාෂාවක් ලෙස භාවිත කිරීමේ දී එය වඩාත් පොදු ජනයාට සම්ප කළ යුතුය යන අදහස ඉස්මතු වූයේ භාෂාව සම්බන්ධයෙන් වඩාත් පොදු ජනහිතවාදී ආකල්ප ව්‍යාප්ත වීමත්

සමග ය (කෝපරහේවා, 2010: 249). “වියරණ වැට බැඳ ලේඛකයන් විහි ගාල් කරනු ලැබූ පමණින්, ඔවුන් අතින් සිංහල භාෂාව මෙකලට උචිත අවියක් සේ සකස් නොවෙයි” (වික්‍රමසිංහ, 1950: 83). යන අදහස මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ ඉදිරිපත් කළේ පොදු ජනයාට සුදුසු වන පරිදි භාෂාව පරිහරණය කිරීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු වූ පසුබිමක ය. විශේෂයෙන් ම, ‘පොදු ජන බස’ පිළිබඳ ව වික්‍රමසිංහ මහතා ඉදිරිපත් කළ අදහස්වල ද ගැබ් ව පැවතියේ සරල සිංහලයක ප්‍රායෝගික වැදගත්කම යි. මහජනයා සමග සිදු කරන භාෂාත්මක සන්නිවේදනයේ දී ආකෘති පත්‍ර, හිවේදන හා වෙනත් ලේඛන සරල සිංහල බසින් ඉදිරිපත් කිරීමට කාලය ඵලදායී ඇත. අපැහැදිලි, සංකීර්ණ භාෂාවකින් ලියැවී ඇති ලේඛන නිසාත්, නිසි ලෙස පුරවා නැති ආකෘති පත්‍ර ආදිය නිසාත් කාර්යාලයීය සන්නිවේදනයේ දී මහජනයාට විවිධ අවහිරතාවලට මුහුණපෑමට සිදු වේ. රාජ්‍ය භාෂාවක් ලෙස සිංහල භාෂාවේ කාර්යක්ෂමතාව දියුණු කිරීම සඳහාත්, වඩාත් සුබනම්‍ය සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස සිංහල භාෂාවේ උපයෝගිතාව පුළුල් කිරීම සඳහාත් සරල සිංහලයක් භාවිතයට ගැනීම වඩාත් යෝග්‍ය ය.

භාෂාවේ ස්වරූප විවිධත්වය හා සන්නිවේදනය පිළිබඳ ඉහත කොටසේ දී අපගේ අවධානයට ලක් වූයේ සමාජයීය සංසිද්ධියක් වශයෙන් භාෂාව සලකා බැලීමේ දී විහි දක්නට ලැබෙන ස්වරූප විවිධත්වය, විවිධ සන්නිවේදන කාර්යයන් සමඟ බැඳී පවතින ආකාරය යි. භාෂාව මූලික වශයෙන් භාෂණය හා ලේඛනය වශයෙන් ස්වරූප ද්වයකින් ඉස්මතු වුවත්, එම ප්‍රධාන ස්වරූප දෙකට අමතරව තවත් අනුස්වරූප (subvarieties) ගණනාවක් දැකිය හැකි බව විශින් පැහැදිලි විය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ හා ලේඛන

කෝපරහේවා, සඳගෝමි (2008). භාෂා මතවාදාත්මක ලිපි, කොළඹ: ගොඩගේ.

(2010) විසි වන සියවසේ සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරය : සමාජවාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්, කොළඹ: ගොඩගේ.

තිලකසේන, අජිත් (2015) මැදි වහර අත්පොත නුගේගොඩ: සරසවි ප්‍රකාශකයෝ

දිසානායක, ජේ.බී. (1976). සිංහල ජන වහර, කොළඹ: ලේක්හවුස්.

(2001) ‘පත්‍ර කලාව හා භාෂා ව්‍යවහාරය’ (සංස්). සඳගෝමි කෝපරහේවා සහ තවත් අය, සාරසංශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, කොළඹ: එස්.ගොඩගේ, 1-15.

(2007) සිංහල අක්ෂර විචාරය, දෙහිවල: සුමිත ප්‍රකාශකයෝ.

ප්‍රඥාරාම හිමි, යක්කඩුවේ (1957). මිතුරන් කෙටවීම, කැලණිය: විද්‍යාලංකාර පිරිවෙන.

ධර්මදාස, කේ.එන්.ඕ. (1972). භාෂාව හා සමාජය, කොළඹ: ලේක්හවුස්.

වික්‍රමසිංහ, මාර්ටින් (1950). සාහිත්‍ය කලාව, 6 මුද්‍රණය, දෙහිවල: තිසර ප්‍රකාශකයෝ.

සිරි සීවලි, බඹරැන්දේ (1945) සිංහල ශෛලිය (6 වන මුද්‍රණය 2016) කොළඹ: ගොඩගේ

Barton, D. (2004) Literacy: An Introduction to the Ecology of Written Language Oxford: Blackwell

Bell, A. (1984) ‘Language Style as audience design’ Language in Society 13: 145-204.

Coulmas, F. (2003) *Writing Systems: An Introduction to their Linguistic Analysis* Cambridge: Cambridge University Press.

Coupland, N. (2007) *Style: Language Variation and Identity* Cambridge: Cambridge University Press.

Crystal, D. (1997) *The Cambridge Encyclopedia of Language* Cambridge: Cambridge University Press.

_____ (1999) *The Penguin Dictionary of Language*, Harmondsworth: Penguin

Palmer, F.R. (1976) *Semantics* Cambridge: Cambridge University Press

දෙමළ භාෂාවේ වර්ධනය හා සිංහල දෙමළ අතර ඇති සමාන අසමානතා

ආචාර්ය දෙමළ පණ්ඩිත්
මඩුළුගිරියේ විජේරත්න විසිනි.

“භාෂාව සංස්කෘතියේ කැඩපතයි” මෙම කියමන ලොව සෑම භාෂාවකටම පොදු වූ දෙයක් බව කිව යුතුය. නමුත් දෙමළ භාෂාව ගැන ඒ. අල්. බෞඩ් මහතා පවසන අර්ථය වන්නේ

“දෙමළ වනනි ලෝකයේ ජීවමාන භාෂා අතරින් ඉතා දීර්ඝ වූද අවිච්ඡින්න වූද සාහිත්‍ය සම්ප්‍රදායක් ඇති භාෂා කීපයන්ගෙන් එකකි”

මෙම භාෂාව සාහිත්‍ය ගැන ගැඹුරට හැදෑරීම තුළ බෞම් මහතාගේ කියමන නිවැරදි බව පෙනීයයි. මන්ද දෙමළ භාෂාවට සංගම් සාහිත්‍ය යයි ඉපැරණි සාහිත්‍යයන්ද? තිබේ. සංගම් සාහිත්‍ය යයි ඉපැරණි සාහිත්‍යයක් තිබේ. මෙම සාහිත්‍ය හඳුනා ගැනීමට වය ආදී යුගයේ සිට හැදෑරිය යුතුය. වර්තමාන දෙමළ භාෂාව නොයෙක් නවීකරණයට භාජනය වී ඇත. ඒවා වෙනම හැදෑරිය යුතුවේ. එසේ වුවත් දෙමළ නිපන් රට තම්බිනාඩුව වුවත් මෙම භාෂාව පරිනාමය වූ සැටි බැලීම යුක්ති යුක්තය. බොහෝ දෙමළ පඬිවරුන්ගේ මතයට අනුව අතර අතරයේ සිටම සමස්ත ඉන්දියාවේම භාවිත වූයේ ප්‍රාග් ද්‍රව්‍ය (Protodraavidian) භාෂාවයි. එන් ආර්යයන් සංක්‍රමණයෙන් පසු උතුරු ඉන්දියාවේ ජනතාව සමඟ ආර්යයෝ සම්මිශ්‍ර වීම නිසා එම ජනයා කථා කළ භාෂාවට වය එක්විය. එවකට උතුරු ඉන්දියාවේ භාවිත වූයේ ප්‍රාග් ද්‍රව්‍ය භාෂාවයි. ප්‍රාග්ද්‍රව්‍ය භාෂාව සමඟ එකට එක්වීම නිසා ආර්ය භාෂාවක් විවිධ වෙනස් කම්වලට භාජනය විය මේ නිසා උතුරු ඉන්දියාවේ පාලි සහ ප්‍රාකෘත භාෂාවන්

වර්ධනය විය. ඒ නමුත් ඉන්දියාවේ සමහර ප්‍රදේශවල ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ කථා කළ ජනයා අන්‍යයන් සමඟ මිශ්‍ර නොවී ස්වාධීනව ජීවත් වීම හේතුවෙන් දීර්ඝ කාලයක් විය ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ සේ ඒ ඒ ප්‍රදේශවල පැවතිණ. මේ නිසා වර්තමානයේ දී කොලම් (kolami) පාර්ජි (parji) නයිකි (Naiki) ගෝන්කි (Gonki) කු (ku) ඔරෝවන් (Coroan) ගෝන්කි (Gabada) කුරුක්නි (Khurukni) බ්‍රාහුයි (Brahui) වැනි භාෂාවන් ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ භාෂාවන් සේ විරාජමාන විය.

මෙසේ දිගින් දිගටම මෙම භාෂාවන් කථා කළ ජනයා අනෙක් භාෂාවන් ඉගෙනීමෙන් ද ඔවුන් සමඟ එකට එක්ව ජීවත් වීමෙන්ද ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ භාෂාවක් කතා කරන පිරිස ක්‍රමයෙන් අඩුවිය. බෙංගලය අසල ජීවත්වන පිරිස් ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ භාෂාවට අදටත් ජීවතා සාක්ෂා වශයෙන් දක්නට ලැබේ. වයඹ දිග ඉන්දියාවේ බලුකිස්තානයේ එක්තරා කොටසක් භාවිත කරන බ්‍රාහුයි (Brahui) භාෂාව ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ භාෂාවේ පැරණි නෂ්ටාවශේෂ දක්නට ලැබේ.

නමුත් ආර්යයන්ගේ සංක්‍රමනයෙන් උතුරේ ජනාවාස අතිවීමෙන් පසු ඔවුන් භාවිත කළ භාෂාව වෙනම තිබිණ. සංඛ්‍යා නාම, සර්වනාම, වාක්‍ය රචනා රීති ආදිය තවමත් දෙමළ භාෂාවේත් පැවතිව හඳුනාගත් දෙමළ වියත්තු මවිත වෙති.

උතුරු ඉන්දියානු භාෂාවන් බොහෝමයක වාක්‍ය රීතීන් දකුණු ඉන්දියාවේ ද්‍රවිඩ භාෂාවේද වාක්‍ය රචනා රීතියට සම්බන්ධ වාක්‍ය රචනා රීතියට සම්බන්ධතාවයක් දැක්වීමට හේතුවක් වන්නේ ඉපැරණි කාලයේ සිට පැවති සම්බන්ධතාවය බව බොහෝ දෙමළ පඬිවරුන්ගේ මතයයි. උතුරු ඉන්දියාවේ පාලි සහ ප්‍රාකෘත භාෂාව වැඩි වර්ධනය වූ නිසා ප්‍රාග් ද්‍රවිඩ භාෂාව දකුණු ඉන්දියාව පමණක් සීමා විය. කාලය ගතවන විට දකුණු ඉන්දියාවේ රාජ්‍ය බෙදී කඳු වැටි ගංගා වලින් සීමාවන් බෙදී යාම හේතුවෙන් එක් ප්‍රදේශයක ජීවත් වූ ද්‍රවිඩ ජනයා කතා කළ භාෂාවේත් වෙනත් ප්‍රදේශයක ජීවත් වූ ද්‍රවිඩ ජනතාව කථාකළ භාෂාවලත් වෙනස් කම් වර්ධනය විය. එම නිසා දකුණේ ජීවත් වූ ජනයා භාවිත කළ භාෂාව දෙමළ (වනනත) යනුවෙන් හැඳින්විණි.

බෙරළයේ සංස්කෘත භාෂාවේ මැදිහත් වීම පැවතියේ අවුරුදු අටසියයකට පෙරය. ඊට ප්‍රථම දෙමළය. පාලක භාෂාව වශයෙනුත් සාහිත්‍ය භාෂාව වශයෙනුත් පැවතිනි. සියවස් පහළොවකට ප්‍රථම එහි පැමිණි "චේර" වංශික රජවරු දෙමළයට සම්බන්ධ වූයෙන් සංස්කෘතියට එක්වීමට තිබූ ඉඩකඩ මදිවිය.

"තිරුප්පදි" කන්දට උතුරින් ජීවත් වූ ජනතාව භාවිත කළ ද්‍රවිඩ භාෂාව "තෙළිගු" විණ. මයිෂූර් ප්‍රදේශයේ භාවිත කළ ද්‍රවිඩ භාෂාව කන්තඩද? එම දකුණු බටහිර කෙරළයේ ජීවත් වූ ජනතාව භාවිත කළ භාෂාව මලයාලම් ලෙස වැඩෙන්නට විය. මෙම භාෂාවන් තුළ දීර්ඝ කාලීනව සාහිත්‍යම වර්ධනයක් ඇතිව වර්ධනය වූ භාෂාව දෙමළ භාෂාව බව දෙමළ පඬිවරුන්ගේ මතයයි.

මෙම දෙමළ තෙළිගු කන්තඩ මලයාල භාෂාවන් හැඳින්වීමට "ද්‍රවිඩ" යන වචනය පසු කාලීනව භාවිත විය. ද්‍රවිඩ යන පදයේ දෙමළ (தமிழ்) යන පදය ක්‍රම විකාශනයක් බව දෙමළ වාග් විද්‍යාඥයෝ පවසති. මෙසේ ඇති වූ බව පෙන්වීමට එම වචනය විකාශනය වූ ආකාරය ඔවුහු මෙසේ විග්‍රහ කරති. තම්ල් (தமிழ்) තම්ල ත්රම්ල ද්රම්ඩ දර්විඩ ආදී වශයෙනි.

ඉහතින් සඳහන් කළ මෙම භාෂා හතරෙහි සමානකම් පැහැදිලිව තවමත් පවතී. සාමාන්‍යයෙන් වචන 5000 (පන්දාහක්වත්) පොදුවේ පවතී. එක්තරා රීතීන් පොදුවේ පවතී. මෙයට හේතුව සංස්කෘත

භාෂාව මෙම භාෂාවන්ට සම්මිශ්‍රවීමය. භාෂාව මෙම භාෂාවන්ට සම්මිශ්‍ර වීමය. වැඩි පුර සංස්කෘත භාෂාව තෙලිගු බවට එක්වීම නිසා සාමාන්‍ය වර්ෂ චකදාස් එක සියයකට පෙර වර්ධනය වී දෙමළ බසින් වෙනස් වන්නට පටන් ගනී. දෙමළන් මලයාලි බසෙන් එතරම් වෙනස් වූයේ නැත.

ඊට පසු එහි පාණ්ඩව වංශික රජවරු බොහෝ පිරිසක් "පෙරමාක්කන්චාර්" නමින් දැනට (10) ශතවර්ෂයේ සිට පාලනය කළහ. පැරණි දෙමළ ව්‍යාකරණ පොතවන කෝල්කාංපපියම් ක්‍රි. පූර්ව 3 වන සියවසේ දී පමණ දොරට වැඩුවීට කේරළයට ආවේනික ප්‍රශස්ති ගායනා කරන දෙමළ පඬිවරයෙක් නායකයා වශයෙන් සිටියේය. එමෙන්ම ක්‍රිස්තු පූර්ව තුන්වැනි සියවසට පෙර කේරළයේ බොහෝ සෘෂිවරුන් දෙමළෙන් ප්‍රශස්ති ගායනා කරමින් සිටියේය. ඒ අයගේ පද්‍ය ගායනා ඉපැරණි දෙමළ ග්‍රන්ථයක් වන පුරාණ..... අ..... යන කෘතිවල දක්නට ලැබේ. පුරාණානුරූ කෘතියේ කේරළයේ රජවරු ගැන ලියැවූ කවි බොහෝ දක්නට ලැබේ. පදිප්පු පත්තු යන කෘතියේ පද්‍ය කාව්‍ය සියයකුත් වේර නාඩුවේ (කේරළයේ) රජවරුන්ට ප්‍රශස්ති ගායනා විය. දෙමළ පැරණි කාව්‍ය ග්‍රන්ථයක් වන සිලප්පදිකාරම් කෙරළගේ රජවරුන් ගැන ඉලංගගේ කවියා ලියන ලද්දෙකි. ඒ ග්‍රන්ථයේ කතානායිකාව කණ්නගීට එම රටේ "තිරුවංසෙක්කල්" හි කෝවිලක් කළේය. ක්‍රි.වර්ෂ හත අට නවය යන ශත වර්ෂ වල ජීවත් වූ කවියෙකි. ප්‍රශස්ති ගැයූ සෙරමාන් කවියාත් කුලසේකර පාලකයාත් කේරළයට අයත් වූවන් වෙති. කිස්තු වර්ෂ දහවන ශතවර්ෂයේදී පබ්දින ලද දෙමළ ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක් වන වේන්භාවල කතුචරයා වූයේ .. චේනාර්ත්තනාර් ය. ඔහුට කේරළයට සම්බන්ධ වූවෙකි. මේ ආකාරයෙන් ශතවර්ෂ ගණනාවක් කේරළයේ දෙමළ හඩුවේ කොටසක් දෙමළය වර්ධනය විය. ඒ නිසා අනෙක් ද්‍රවිඩ භාෂාවන්ට ඇති බැඳියාවට වඩා දෙමළයටත් මලයාලම්වලටත් සැබැඳියාවක් පවතී.

ද්‍රවිඩ භාෂාවලින් දෙමළය වඩාත්ම පැතිරෙන්නට හේතු මෙම බස කතා කරන නිසාය. එම නිසා මෙම බස ලංකාව, බුරුමය, සිංගප්පූරුව, මැලේසියාව, ඉන්දුනීසියාව, දකුණු අප්‍රිකාව පිපී දූපත්, මුරුසි දූපත්, වැනි බොහෝ රටවලට පැතිර තිබේ. එමනිසා කෝටි ගණනක් ජනයා මෙම බස කතා කරති. ඒ හේතුවෙන් ලොව බොහෝ පිරිසක් දෙමළයට එක් වී සිටිති.

සිංහල රට හැටියට ලංකාවේ දෙමළය කතාකරන ජනතාවක් ජීවත් වීම නිසා තම්ල්නාඩුවත් ලංකාවත් අතර බොහෝ සැබැඳියාවක් පැවතගෙන විනු ලැබේ. එක අතකින් දෙමළ රජවරු රට පාලනය කිරීම එක් කාරණයයි. දෙමළය වර්ධනය වී ඇත්තේ සංස්කෘත භාෂාව එක්වීමෙනි. සිංහලයද සංස්කෘතයෙන් පෝෂණය වී ඇත. එම නිසා මෙම භාෂා දෙකටම සංස්කෘත භාෂාව බලපා ඇත. අපගේ ව්‍යාකරණ වලට බලපෑ ඇත්තේ වීරසෝලියම් නැමති දෙමළ ව්‍යාකරණ කෘතියයි. එම කෘතිය සිදුන් සඟරාවට බලපා ඇත. දෙමළ ව්‍යාකරණයේ ඇති අක්ෂර වර්ග කිරීමක් සිංහල ව්‍යාකරණ කෘතියේ අක්ෂර වර්ග කිරීමත් වෙනස් කම් හැරුණු කොට එක සමානය.

<u>සිංහලය</u>	<u>දෙමළය</u>
පණකුරු	උයිර් එළක්කු (உயிர்எழுச்ச)
ගතකුරු	මෙයි එළක්කු (மெய்எழுத)
පණකුරු + ගතකුරු	උයර් මෙයි
එක් වී ස්වරාරූඪ	සලුක්කු

ව්‍යඤ්ජන අකෂර

හමුත් දෙමළ ආසුධ ව්‍යඤ්ජන "වේ" තිබුණත් විය සිංහලයේ ලියවිය හැකි වුනත් වෙනම අක්ෂරයක් හැක.

අත්ත වශයෙන්ම සිංහලයේ අ, ආ, ඇ, අඳ, ඉ, ඊ, උ උඹ වී වී ඩ ඹ ඹ ශන ස්වරවලට ව්‍යංජනාකෂර වක් වී ස්වරාරූඪ ව්‍යංජනාකෂර සැදෙන්නා සේන දෙමළ සේද ස්වරාරූඪ අකෂර සැදෙන්නේ ස්වර සහ ව්‍යංජනය වකතුවීමෙනි. අ,ඹ,ආ,උ,ඉ,ඊ,උඹ,ඉඹ,ඉඹ,ඉඹ යන අකෂර 11 ට ව්‍යංජනය වක් වීමෙන් ස්වරාරූඪ ව්‍යංජනාකෂර සෑදේ.

දෙමළ ඉස්පිලි පාපිලි කොම්බු වර්ග සියල්ල භාවිත දෙමළ පිල්ලට භාවිත කරති විය සිංහලයට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් පිල්ලට භාවිත කරති. සිංහලයේ ඇඳුය සහ දීර්ඝ ඇඳුය ඇතත් දෙමළ හැක.

දැන් දෙමළයේ ඇති පිල්ලට ගැන බලමු දෙමළයේ පිල්ලට වලට නොහොත් (සකාය ව්‍යඤ්ජනකල් තුනේ වලක්කල්) මෙහිදී හැටියට මෙසේ විග්‍රහ කළ හැක.

ආදී වශයෙන් ඇත. මෙය සිංහල 12ක් ඇතත් දෙමළ සිංහලයට වඩා වැඩියෙන් ඇත. සිංහලය පරිණාමය වීමේ දී අවශ්‍යතාවය අනුව වකක් කිරීම නිසා ඇති වූ පිල්ලම බව කිව හැකිය.

මේ අනුව සිංහලයේත් දෙමළයේත් සමාන භාෂා ලක්ෂණ තිබෙන බව කිව යුතුය. තවද මාගේ කියවීමට අනුව මෙම භාෂාව දෙකේ සමාන වචන බොහෝමයක් ඇත. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ භාෂා දෙකම පෝෂණය වී ඇත්තේ සංස්කෘත භාෂාවෙන් නිසාම පුද්ගල නාම ගත් කළ බොහෝමයක් යෙදී ඇත්තේ එක හා සමානය. උදාහරණ හැටියට.

සිංහල	දෙමළ	ඉංග්‍රීසි
ආර්යරත්න	ආර්යරත්නම්	விஜயரத்னம்
විජයරත්න	විජයරත්නම්	ககக
වීරසිංහ	වීරසිංහම්	ககக
විජේසිංහ	විජේසිංහම්	ககக
කුලසේකර	කුලසේකරම්	ககக

ලෙස සමහරක් දැක්විය හැක.

පුද්ගල නාම පමණක් නොව මාගේ කියවීම බොහෝ එක හා සමාන හමුවේ. මේ අනුව උදාහරණ කීපයක් මෙහිදී පෙන්වා දිය හැක. තවද මෙම වචනවල අර්ථය පමණක් නොව සුළු වෙනස්කම් සහිතව ශබ්දයද සමාන බව පෙනේ.

මේවා අකාරාදියේ සිටම එන වචනවලට උදාහරණ සැපයිය හැකියි.

සිංහල	දෙමළ	සලාල්
අලංකාරය	අලංකාරම්	அம்லமாமி

අම්බිලි මාමා	අම්බුලි මාමා	ඝරචණම
අයිරාවණා	අයිරාවණම්	අුද්දාන
අට්ටාලය	අට්ටාලෙ	අඟුණම
අපෙනම	අපෙනම්	අනුරාධපුර
අධර්මය	අධර්මම්	අකක
අධිෂ්ඨාන	අධිෂ්ඨානම්	අනුරාධපුර
අර්ථය	අර්ථම්	අනුරාධපුර
අනුරාධපුර	අනුරාධපුරම්	අනුරාධපුර
ඉච්චා	ඉච්චෙකල්	ඉච්චා
ඉරට්ට	ඉරට්ටෙ	ඉරට්ට
ඉලක්කම	ඉලක්කම්	ඉලක්කම

මේ ආකාරයෙන් ආකාරදී පිළිවෙලට වන සෑම අක්ෂරයටම වන වචනයක් හෝ ඇත. මෙම සංගතේ දැක්වෙන පරිදි ශබ්ද හෝ අක්ෂරවල සුළු සුළු වෙනස්කම් දැක්වෙන පුළුවන.

තවද නෂ්ටයකට ව්‍යවහාර කරන නෂ්ට සබ්දකම් ... වචනද සමාන කමක් දක්වයි.

මේ අනුව

සිංහල	දෙමළ	
අම්මා	අම්මා	අම්මා
අප්පච්චි	අප්පච්චි	අප්පච්චි
අක්කා	අක්කා	අක්කා
මාමා	මාමා	මාමා

ගැහැනු හැක.

මේ ආකාරයෙන් බලන විට භාෂා දෙකේම සමාන වචන සාදාගනිමින් භාවිතවේ. මාගේ පර්යේෂණයට අනුව මෙසේ ඇතිව පෙනීයයි. මේ සියල්ලම මාගේ වචන ගබඩාවේ ඇත. මෙසේ බලන විට දෙමළ අපට ආගන්තුක බසින් නොවේ. ඉගෙන ගැනීමට පහසු බසකි. ඉගෙන ගැනීමට පහසු වන්නේ මේ භාෂා දෙකේම විකසමාන වචන රාශියක් තිබෙන නිසාය.

අපේ සාහිත්‍ය පෝෂණය කිරීමට ඉන්දියානු දෙමළ සාහිත්‍ය මනෝපකාරී වී ඇත. හිස්සල්ලේ ධර්මරතන හිමියන්ට අනුව දෙමළ නොයෙක් කෘති සිංහල සාහිත්‍යයේ පෝෂණයෙහිලා බලපා ඇත. තවද හිස්සල්ලේ ධර්මරතන හිමියන්ට අනුව බොහෝ ඉපැරණි කෘති නිර්මාණයට හේතු වී ඇත්තේ

දෙමළ සංගම් සාහිත්‍ය කෘති නිසාය.

මෙම ලිපිය අවසන් කිරීමට මෙය විශේෂයෙන් කිව යුතුය. දකුණු ඉන්දියාවේ සංගම් දෙමළ සාහිත්‍යයක් තිබුණා සේම ලංකාවේද දෙමළ සාහිත්‍යයක් තිබුණා බවට සාක්ෂි හමුවේ. එය වෙනමම කතා කළ යුතු වුවත් මෙහිදී සුවච්ඡයෙන් මතක් කර දීම වටිනේය.

සංස්කෘත සාහිත්‍යයේ එන කාලිදාසයන්ගේ කාව්‍ය ග්‍රන්ථය දෙමළ පරිවර්තනය කර දෙමළ බසින් නිර්මාණය කර “රංගුවම්සම්” යන කාව්‍ය කෘතිය ලංකාවේ පඩිවරයෙකු වන “අරත්තේ.....” විසින් දහසය වන සියවසේ දී නිර්මාණය කර ඇත. ලංකාවේ පුරාණාග්‍ර නමන් කෘති පෙළක්ම බිහි වී ඇත. එය ඉන්දියාවේ සංගම් ග්‍රන්ථ වලට සමානය. එනම් දක්කින කෙලාස පුරාණ එනම් දක්කින කෙලාස පුරාණම්, කෝනාසල පුරාණම් පුලියුර් පුරාණම්, සිතම්බර සබතාද පුරාණම්, සිවරාහි පුරාණම්, ඒකාතසිප් පුරාණම්, තුදු පුරාණම් වලෙව්සු පුරාණම්, කනග් පුරාණම් ආදියක් ක්‍රිෂ්තු ධර්මය සම්බන්ධ සාහිත්‍ය කෘති බොහෝමයක් ලංකාවේදී නිර්මාණය වීණ. මේ අනුව ප්‍රථමයෙන්ම බයිබලයට දෙමළ බසට පරිවර්තනය වූයේ ලංකාවේදීය. එය ආරුමුනතාවල් තුමා විසින් කරණ ලද්දෙකි.

මේ අනුව ලංකාවේ සිංහල සාහිත්‍යයට අනාදිමත් කාලයක් තිබුණුසේම දෙමළ සාහිත්‍යයටද එසේ පැවතීම සිහිපත් කළ යුතුය.

මාගේ පර්යේෂණයට අනුව දෙමළ සිංහල සබැඳියාව ඉතා අනාදිමත් කාලයක සිට පැවැති බව මේ අනුව කිව යුතුව ඇත.

භාෂා විවිධත්වය ප්‍රාදේශීය හා ගෝත්‍රීය ව්‍යවහාර ඇසුරෙන්

කේ. ඩී. මානෂව

සකල සත්වයෝම ස්වකීය ඇවැත්ම පැවැත්ම පාදක කරගෙන ඔවුන්ට ආවේණික “ හඬරටාව” භාවිතකරත් කෙබඳු ගණයේ සත්ව කොටසක වුවද මෙසේ වූ හඬරටා ඔවුන්ට පහළ වූයේ “උපපාදකව” (ඕපපාතිකව) නොව, කිසියම් මූලමය හඬක් පෙරදැරි කරගෙනය, නැතහොත් ඔවුනොවුන්ගේ මිනිප්‍රජාවක් ජනිත කරන ලද හඬදාමයකිනි. මෙම හඬ හෙවත් ශබ්දය මෙවලමක් කරගනිමින් සත්වයෝ සකල වර්ගවන් දියත් කළහ. මේ අනුව මානව සත්වයෝ කිසියම් හඬමාලාවක් භාවිතා කරති. මානව වංශිකයෝ ඒ හඬ මාලාවන් “භාෂාවන්” ලෙස නම් කරති. එසේ වූ ශබ්ද හෙවත් භාෂාවන් ද මූල භාෂාවකින්ම ජනිත වූ බවය ද්විභාෂාකත්වය ග්‍රන්ථයෙලා කේ. එන්.ඕ. ධර්මදාස මහඳුරාණන් පවසන්නේ (1996 - පිටුව 2) මානව වංශිකයන්ගේ භාෂා විවිධය, විෂමය. ඒවා ඔවුන්ගේ ජාතීන් අතර, ආගම් අතර, ප්‍රදේශයන් අතර හා ගෝත්‍ර අතර සංසරණය වන ශබ්ද ගණුදෙනු වෙයි. මෙසේ සඳහන් වන්නේ මෙය මාතලේ ශාසනතිලක හිමියන්ගේ වාග්විද්‍යාව ග්‍රන්ථයෙනි. (පි. 181) එමෙන්ම භාෂාව වූ කලි අනෙක්තය වශයෙන් අදහස් නුවමාරු කර ගැනීමට උපයෝගී වූ “වගාලාප” යැයි සරලව දැක්විය හැකිය. එය තව ලෙසකින් සඳහන් කළහොත් ලේඛනයට හෝ කථනයට මාධ්‍ය කොට ගනු ලබන වාක්‍ය සම්ප්‍රදාය භාෂාව යැයි අපි හඟිමු. කෙබඳු රටක වුවද “දෙසෙන් රු

සක් - රැසෙන් බසක්” පහළ වන්නේමැයි. එසේ පහළවෙන භාෂාවෝ හුදෙක්ම ජාතික වශයෙන්, ආගම් වශයෙන්, පොදු වශයෙන්, ප්‍රාදේශීය වශයෙන්, ග්‍රාමීය වශයෙන්, ගෝත්‍රික වශයෙන්, සිරිත් විරිත් වශයෙන් හා ජීවනෝපායන් වශයෙන් කුලක කළ හැකි වර්ගීකරණය කළ හැකි විලාශයන් බහුලි. ඒ අතර ලාංකේය වාංශිකයින් අතර සංසරණයවෙන භාෂා වාර්ගික බෙහෙවි. එකී භාෂාවන්ද ඒකාකාරීත්වයෙන් බැහැරව මතුකී වර්ගීකරණයන්ට අනුගතව විගලනය වෙයි. මේ අනුව භාෂාන්තර විවිධත්වයන් ඉස්මතු වීමට ප්‍රාමිභක වනුයේ ඒ ඒ ආගම්, ජාති හා සමාජ අනුව ඒ ඒ සමාජ මුලධර්මය පසුබිම් කරගත් හැඩගස්වීම් හෙවත් හැදියාවන්ය. මෙම හැදියාවන් සංස්කෘතිය ලෙසින් පහදාලීම අගී.

ඒ අනුව කිසියම් සමාජ සංස්ථාවක සංස්කෘතිකමය පැතිමාන ද්විත්වයක් ක්‍රියාත්මක වන බවයි. සමාජ විද්‍යාඥමතය වනුයේ. (සංස්කෘතිය හා සමාජය 1977 - පි.105) එම මතයට හැමුරුවූ කල පසක් වනුයේ ජන සංස්කෘතිය හා විදග්ධ සංස්කෘතිය භාෂා විචල්‍යතාවයන්ට සහේතුක වන බවයි.

එසේ නම් භාෂා විවිධත්වය වූ කල සංස්කෘතියේ ප්‍රබල පැතිමාන වන්නේමය. මේ ද්විත්වයෙන් ලෝක සංස්කෘතීන් සඳහා පදනම වනුයේ ජන සංස්කෘතිය වන අතර එහිම වර්ධනය මගින් විදග්ධ සංස්කෘතිය බිහිවුණ බවයි සම්මානිත මහාචාර්ය පී. ඩී. මිගස්කුමුරු වියතාණන් සිහල ජනවහර ග්‍රන්ථයෙන් හෙළි කරනුයේ. (සිහල ජනවහර - 2017 - පි. vii)

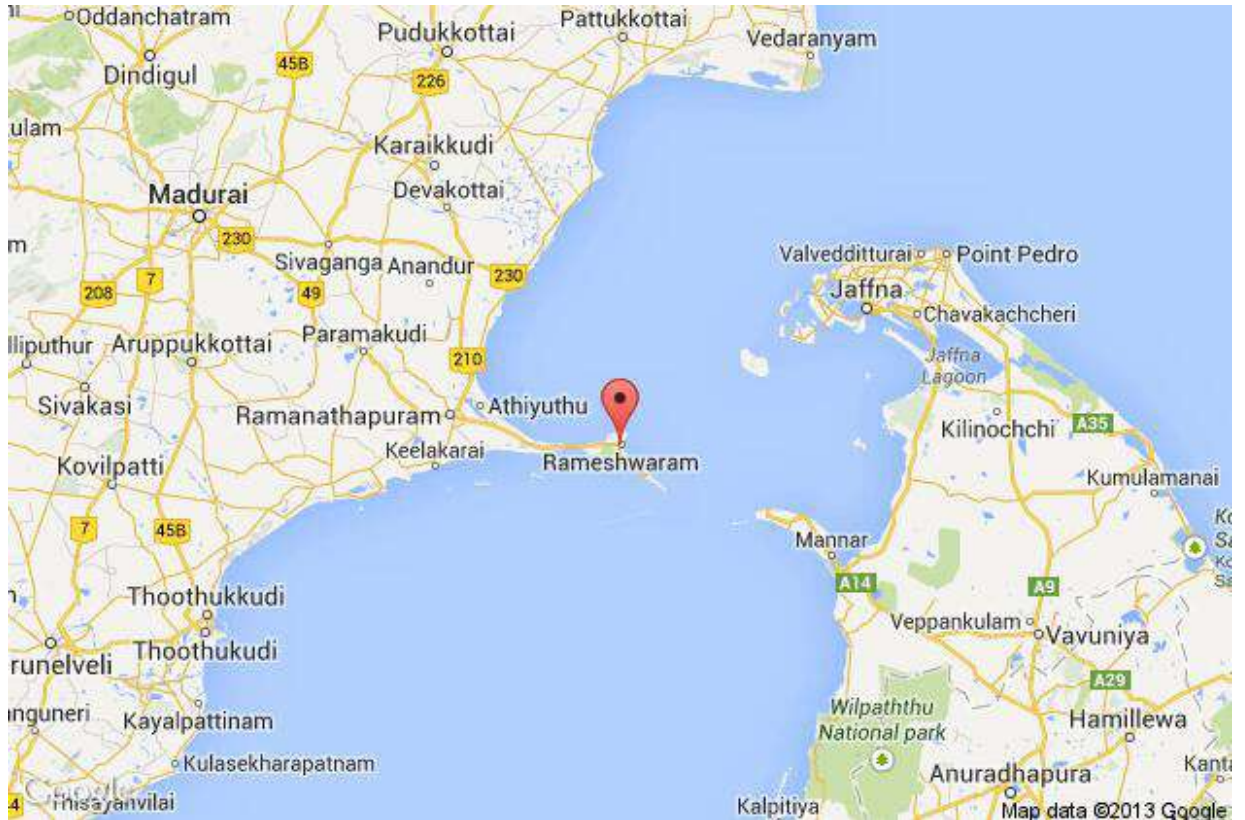
ඒ අතර විදග්ධ සංස්කෘතිය හා ජන සංස්කෘතිය අතර වෙනසවන්නේ ජනසංස්කෘතිය සජීවී අන්දමින් විකාශය වූවත් විදග්ධ සංස්කෘතිය සජීවීබවෙන් වෙන්ව පවතින නිසාවෙනි. එමෙන්ම සජීවීව විකාශය වන ජනසංස්කෘතිය නිරන්තරයෙන්ම විචල්‍යතාවයන්ට බඳුන් වූවත් විදග්ධ සංස්කෘතිය එසේ නොවෙයි. කෙසේ නමුදු ජන සංස්කෘතියේදී ඇතිවන ව්‍යාකූලතත්වයන් මත භාෂා තුළද විටින් විට නව ප්‍රවණතා ඇතිවීම නොවැළැක්විය හැක්කකි. එනිසා භාෂාන්තර විවිධත්වයන් සජීවී අයුරින් ද විෂමීය වනු ඇත.

මා මෙවන් ප්‍රවේශයක් ගනු ලැබුයේ, මේ ලියැවිල්ලේ සිරස්තලගතව ඇති “භාෂා විවිධත්වයට” පෙරගමන් යෑමක් ලෙසිනි. අනෙක්තරයට අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට භාවිත කරන වාක්‍ය සමුදාය හෙවත් කථනයට හෝ ලේඛනමාධ්‍ය කොට ගනු ලබන වාගාලාපත් භාෂාව ලෙස මතුදැක්වූ පරිද්දෙන්ම සංකීර්ණ සිංහල ශබ්ද කෝෂයේද දැක්වෙයි. (පිටුව 819) කෙසේ නමුදු භාෂාව හෝ ශබ්ද රටාවන් සෘජුවම මෙන්ම වක්‍රාකාරීව, මිනිස් ප්‍රජාවගේ හා සෙසු සත්ව ප්‍රජාවගේ අනන්‍යතා සන්නාමයක්ද වනුයේ ය. ඒ බව සනාථ කරැමට යටත් පිරිසෙයින් මෙහි පහත දුෂ්ඨාන්ත කිහිපය ඉවහපලි.

ආදිවාසීයා සිංහලයා දම්ප්‍රයා මුසල්මානුවා උඩරැටියා පහතරැටියා ආදීවශයෙන් මානව සංහතිය භාෂා මගින් ද ලේනා, කපුටා, කුකුළා ආදී සෙසු සත්ව ප්‍රජාවගේ හඬ පාදක කරගෙනද ඔවුනොවුන් දැනහඳුනාගත හැකි අතර, සීනුව ගන්ධාව බෙරය ආදී භාණ්ඩ ශබ්ද මාර්ගයෙන්ද ඒ ඒ භාණ්ඩයේ අනන්‍යතාව පහදයි. ඒ අතර මානව වංශිකයින් නොවන සත්ව වාර්ගික හා භාණ්ඩ වාර්ගික ඇතුළු හඬපෞරුෂයන් මගින් මානව ප්‍රජාවට කිසියම් තොරතුරක් දැනහැඳින ගැනීමේ සිද්ධීන් ධනවන හඬ නිකුත් කැරෙනු ඇත. ඒ අනුව “අලුයමින්ව අවදිවන්න” යැයි නිදාශිලීන්ව අවදි කරනුයේ කුකුළා හඬලමිනි. සර්පයෙකු මෙහි ඇත ප්‍රවේශම් වන්න ලෙස ලේනා ටිං ටිං යැයි කලබලයෙන් අනතුරක් දනවයි. නිවැසියන් කවරෙකුගේ හෝ වියෝවීමක් තදාසන්නයි යන සංවේගික පණිවුඩය හඬනගා වේදනාකාරීව පවසන ගේකුරුල්ලෝ එම නිවස අතහැර පලායති. නියගය දීර්ඝවන බව රැහැයින

හා උකුස්සන් අඛණ්ඩව හඬ නගා පවසන්නේත්, මැඩියන්ගේ කඩක් නැති සෝෂාල මෙන්ම ලිහිණින් අහස්කුස ප්‍රබෝධයෙන් ඉහල යන්නේත් වර්ෂාවක් අතළඟ බව පවසමිනි. මේ අනුව රැහැයියන්, උකුස්සන්, මැඩියන්, ලිහිණින් ආදී සත්වයින් මතු කී පරිදි කාලගුණ අනාවැකි මිනිස් ප්‍රජාවට පවසනුයේ ද උනුන්ගේ හඬ පාදක කරගෙන විම සත්ව සංහතියේ භාෂාවන්ගෙනි. එවැනි දැන්වීම් දනවති. මානවයෝ සත්ව භාෂාව නොදුන් නිසාවෙන් විම භාෂා හඬ ලෙසින් නම් කළහ. මේ ලියමනේ උඩාවතේද සත්ව හඬ කිසියම් භාෂාවන් ලෙසින් ගෙනහැර පා දැක්වීණි. එසේ හෙයින් මෙම සත්ව, මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව අතර සුසංයෝගී බන්ධනයක් වනුයේද භාෂා හෙවත් හඬ රටාවලින් යැයි මෙහි ලා දැක්වීම අරුම රුසි නොවේ. මේ අතර හෙළ පුරවැසින්ගේ භාෂාවන් කථන බස හා ලිඛිත බස යැයි දෙවැදැරුම් බව අපි දනිමු. කවර වාර්ගික භාෂකයන් අතර වුවද ලිඛිත බස ජනිත වන්නේ කථන බස “තිඹිරි ගෙයින්” බව සාවද්‍ය නොවේ.

ඒ අනුව කථන මාදිලියෙන් පිළිපත් “ලියන බස” වූ කලී භාෂාවක් නිවැරදිව ලියන්නට කියන්නට උගන්වන ව්‍යාකරණ රීති පදනම් කරගත් “ශබ්ද ශාස්ත්‍රය” ලෙසයි ගුණසේන සිංහල මහා ආකාරාදියේ 1119 පිටුවට එක්ව ඇත්තේ. එමෙන්ම එය “ලිවීමේ ශිල්පය” ලෙසිනි සංකෂිප්ත සිංහල ශබ්ද කෝෂයේ 640 පිටුවේ දැක්වෙන්නේ. එහෙයින් කථන ශාස්ත්‍රයෙන් පරිපෝෂණය වූ නිරවද්‍ය ගැඹුරු අධ්‍යයනයක සරු අස්වැන්නක් ලෙසටයි ලිඛිත ශාස්ත්‍රය හැඳින්වෙන්නේ.

මෙහිදී මනුෂ්‍ය භාෂාවන්ගේ විවිධත්වයන් විවරණය කිරීමේලා කථන බස (ව්‍යහාර) සහ ලේඛන බස සුවිශේෂ ද්‍රායකත්වයක් උරකර තබා ගන්නා බවට කිසිදු සැකයක් නැත. එසේමුත් ලියන බසට වඩා කථන බස භාෂ විවිධත්වයට වඩාලාත්ම දෙස්දෙනු සේය. මෙහිදී භාෂාවන් (මිනිස්) වශයෙන් දනුයුත්තේ, ජාතීන් අතර පවත්නා භාෂා පමණක්ම නොව ප්‍රාදේශීය හා ගෝත්‍රික වශයෙන්ද භාෂා ගණයට ගැනෙන බව දනුයුත්තමය. එසේ හෙයින්ම මානව වර්ගගත කතාබහ හෙවත් මිනිස් ව්‍යවහාරයන් පාදක කරගෙන භාෂා විසමීයත්වයන් පහදා දීම අරඹයාම මෙම ලියවිල්ල දිග හැරීමට

රිසිම්. ඒ සඳහා පවතින වියත් බසත්, අවියත් බස ලෙස නම්වන වියරන භාවිතයෙන් තොර කථන හෙවත් ව්‍යවහාර බසත් සන්සන්දනාත්මකව මෙහිලා ගෙනහැර පාත්තේ දුෂ්ටාත්තයන්ද පෙරටුකරගෙන යයි. කවර රටක හෝ පවත්නා භාෂා කලාපයන් තුළ උපභාෂා කලාපයන්ද පවත්නේමය. මෙහිදී ශ්‍රී ලාංකේය උපභාෂා කලාපයන් තුළට විධි බලන්නෙකුට සහසුද්දෙන්ම පසක්වන්නේ ඒ ඒ කලාපගත "කතාබස් ගණුදෙනුකරුවෝ" හුදෙක්ම සොබාවේදීත්වය කිහිකැවුණු මානවලයෙන් ප්‍රතිපන්න වුවන් වීමය. ඊට හේතුව ඔවුහු සොබාදම් දිනිතියගේ ළමඉම තොල ගැවෝම වු හෙයිනි. මෙවන් උපභාෂා කලාප ගත වුවන් අතරද ග්‍රාමීය හා ග්‍රෝතීය වශයෙන් ද්විත්වව වෙන් වෙන්ව දැක්විය හැකිය. කෙසේ නමුදු ඔවුහතර හුවමාරුවෙන භාෂාවන්ගේ විවිධත්වයන් බෙහෙවි. ඒ අනුව සෙවි බස හා ප්‍රාදේශීය වහර අතර පවත්නා විචලනය කීපයක් මෙසේ ගෙනහැර දැක්වීමට සිතිමි.

ශ්‍රී රාහුල සංඝරාජ චරිතාප්‍රදාන පොත්පිටුවේ 04 පිටුවේ දැක්වෙන

"මා වැනි බිලින්නා - වර වර ළඟට කැන්දා
දුක් සැප කුමන්දා - අසන නිර්දෝ වෙන කොයින්නා"

සවැනි පැරකුම් රජතුමා විසින් "පැටි" විශේ පසුව රහල් දරුවාට ළඟට වන ලෙස පවසා ඔහුගේ සුවදුක් විමසු විට රහල් දරුවා තමාගෙන්ම ප්‍රශ්න කරගත්තේ, බිලින්නාගේ සැපදුක් විමසන රජුන් තවත් සිටිනවාද ? කියයි. එය රහල්හිමි පැදියකට නගා තිබුණේ උක්ත පරිදිය.

මෙහි දැක්වෙන බිලින්නා යන යෙදුම ගුණාසේන සිංහල මහා අකාරාදියේ 789 පිටුවේද සංකෂිප්ත සිංහල ශබ්ද කෝෂයේ 289 පිටුවේද දැක්වෙන අතර, ගාඛිවහරේ බිලින්නා ලෙස දැක්වෙන්නේ "ගාඛිජනවන" කෘතියේ 140 පිටුවෙයි. වියත් බසෙහි හා ගෝත්‍රික බසෙහි බිලින්නා හා බිලින්නා යන යෙදුම් ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන්ගේද නමුවෙයි. වෙලුම් කවි මාලයේ එන නෙලුම් කවියකටද බිලින්නා යෙදුම එක්වී ඇත්තේ මෙයාකාරයෙනි.

රනේ බිලිඳු අඩා ගිරවි යාය කෙත	වටා
තුඩින් තුඩට ගත්තු කරල් උන්ගෙ	බොජුනටා
සපාකකා කිරි උරවති උන්ගෙ	රසයටා
කෙත රැක සිටි බිලිඳු කුමරු විලෙවි	සැනසටා

(උපුටනය : නෙලුම් කවි මාලයේ ගිරවැටා පත්තුවේ නෙලුම් කවි පද්‍යය 12)

ඉහතින් දැක්වූ "මාවැනි බිලින්නා පද්‍යයේ මුණගැසෙන වර වර ළඟට කැන්දා යන පදයේ කැන්දා (පමුණුවා) යන යෙදුම භාෂා රටා ගණනාවක අපට ඇස ගැටෙයි.

"කැන්දාගෙන වර පැරකුම් නර නින්දා - සක්සද සදපානේ"
(පැරකුම්බා සිරිත කෘතියෙනි - පිටුව 129)

මෙම පැදියේ පදයක දැක්වෙන "කැන්දා" යන්නේ අරුතද (පමුණුවාගෙන) යන්නයි.

"නම් මේ ඇත්තී කැන්දා ගන්දා ඉදලම කැහිගායනොවැ"
(උදුරාගත්තේ නත්කොරලේ ජනවහර ප්‍රස්ථා පිරුළු ග්‍රන්ථයේ 27 වෙනි පිටුවෙනි.)

විසේම එය සිහළ ජනවහරේ 103 පිටුවේත්, ලග්ගල ජනවහරේ (182 පිටුවේද) වෙයි. එනමුදු ගාඛි වහරේ කැන්දාගෙන යන වචනයට ව්‍යවහාර වී ඇත්තේ "යප්පනවා" කියයි. ඒ අතර

ආදිවාසි ප්‍රජාව, "හිනම්මා" කියන්නේත්, ලග්ගල ජනතාව "හිනම්මා" කියන්නේත්, කොත්මලේ ඇත්තන් "හිනි අම්මා" කියන්නේත්, "පුංචි අම්මා" ලෙස අමතන මවගේ බාල සොයුරියටය. නුවරකලාවියේ ඇත්තන්ට පුංචි අම්මා, "බාලම්මාය". එසේම එය හත්කොරලේදී "කුඩම්මා" වන අතර ගිරැවා පත්තුවේ "හිනි අමණ්ඩි හා හිච්චම්මාය"

"බොටා තගෙ නෑනිලා ඇත්තී මන්දෝ කරගෙන පැල් මංගච්චාපච්"

මෙම කියමන අනුලාගත්තේ "බිත්තැන්නේ ඇත්තෝ" ග්‍රන්ථයේ 82 පිටුවෙනි. "කැන්දාගෙන" යන වචනය ආදිවාසි වහරින් නම් "මන්දෝකරගෙන" වෙයි.

තවද කැන්දාගෙන යන යෙදුම හගුරන්කෙන ජනශ්‍රැතිකෘතියකි නිබන්ධනේ "දොක්කාගෙන" ලෙසටය. (පි. 82)

"ඔහෙපලයං බිංකච්චන් පොළෝ පාත් වුණා නගා අඩිය සැර කොරලා ගෙදටට ගාටපං"
(ලග්ගල ජනවහර - පිටුව 22)

මෙම කියමනේ බිං කච්ච යනු බිං ඇදිරියයි. (රාත්‍රිය උදාවයි. මෙම අදුරට ගාඩි වහරේ කච්චැල්ල යැයි වැහැරෙයි. පි. 146) එහෙත් දිගාමඩුලු ඇත්තන් ඊට "රැ වැහුමානේ" (පි. 115) කියාද, කොත්මලේ ඇත්තෝ ග්‍රන්ථයේ ඊට "කච්ච වැටෙන ජාමේ" යැයි ද (පි. 85) "අඩා, අන්ධනිත හින්දා ගොම්මනේ සරැපයි කෝනවා . අඩ දම්බක් ඇරන් පල" (මා දුටු බිත්තැන්නේ කෘතියේ 67 පිටුව) මේ කියමනේ කච්චර යන්නට ගොම්මන් යැයිද මන්දාරම අන්දනිත යැයි පැවසේ. "ගැරඩි ඇදිරි ජාමේ" ලෙසටය ඔයාමඩුව ඇත්තන් කලුවර වැටෙන මොහොත නම් කරන්නේ. ඒ අතර ඊට "ගොංකච්චිහැලියාමේ" යැයි ආදාගල ඇත්තෝ වහරති. (ගොංකච්චියන් යනු මයිනන්ය. උන් ලැගුම් වලට යන්නේ සන්ධ්‍යා සමයේ සෝසා කරමිනි. එලෙසම දම්පියාඅටුවා ගැටපදයේ (18 පිටුවේ) කච්චර, අඳුර හෙවත් අන්ධකාරය ලෙස දැක්වෙයි. එසේම ශ්‍රැතීත්වයන් හඳුනා ගැනීමේ ආමන්ත්‍රණවලදී "මච" යන ආමන්ත්‍රණය අනිගුණ්ඩික වහරේ "මචි - ආ"සේ දැක්වෙද්දී මචට "හිදුලුගැවි" යැයි අමතන්නේ ගාඩිවහරේ (පි. 40) එමෙන්ම "අම්මාට අම්බෝ හෝ අම්මණ්ඩි" ලෙස අමතන්නේ බිත්තැන්නේ ඇත්තෝයි. දිගාමඩුලු ජනවහර - (පි. 11.) සම්ප්‍රදායි කෘතීන් හි "මෂණි, අම්මා, අම්මණ්ඩි" ලෙස දහම්සරණ ග්‍රන්ථයේ 283 පිටුවේත්, "මාතා" ලෙස කරණීය මෙත්ත සුත්‍රයේත් "මෝ, මෂණින්" ලෙස විවිධ ග්‍රන්ථයන් හි හමුවන්නේ මැයි. එමෙන්ම පියා යන්නටද යෙදෙන නාමයන් බහුලි.

නරසීහ ගාටා සියල්ලේම අග පදය ගැයෙන්නේ "චීසනි තුන්හ පිතා නර සීහෝ" ලෙසටය. එහි "පිතා" යනු පියාය. තවද පියාණන්ට "පිතූපාදං නමා මහං" ලෙස පියතුමා වන්දනා ගාටාවේ පිතූ, පිතෘ ලෙසත්, දිගාමඩුලු ජනවහරේ "අප්පා" ලෙසත් සෙසු ගැමිවහර වල "අපුච්චා, අප්පොච්චා, තාත්තා" ආදී අමතද්දී, ගාඩි වහරේ "හිදුලුගැවා" ලෙස ද (පි. 140) අනිගුණ්ඩික වදන්වල "උම්ආ" ලෙසටද මුණාගැසේ. (අනිගුණ්ඩිකයෝ ග්‍රන්ථය 89)

මීට අමතරව නෑ ඇමතුම්වල හමුවන ඇතැම් ඇමතුම් බොහෝකොට ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරවලටත්, තත් සමාජයීය ඇමතුම්වලටත් සහසම්බන්ධතා දක්වයි. මෙහිදී වත්මන් දුරුවන්ට ඇය "පුංචි හෝ හිච්චිවෙයි". පියාගේ වැඩිමහල් සොයුරා හා බාලසොයුරා පොදු බස් පරිහරණයේදී "මහප්පා හා බාප්පා" නමින් හෝ "ලොකුඅප්පච්චි" (උඩරට) "ලොකු තාත්තා" (පහතරට) නමින්ද "හීන්ප්පච්චි" (උඩරට) "හීන්තාත්තා" (පහත) ලෙසින්ද ඇමතෙන අතර ඊට සමගාමී වෙනත් ඇමතුම්ද ඔවුන් භාවිතා කරෙයි. බහුතර ප්‍රාදේශීය වහරවලද මෙම නෑ ඇමතුම් සුලභව හමුවේ. මෙහිදී විශේෂිත

වන්නේ ගාඩ් ජනවහරේ එම ඇමතුම් බහුතරය සෙසු ව්‍යවහාරයන් හා සමීපතා දක්වා ඇති හෙයිනි. එසේ වූත් සෙසු ව්‍යවහාරයන්ට හා භාෂාවෙන්ට භාත්පසින්ම වෙනස් ව්‍යවහාර බෙහෙවින්ම ඇතැග රටෙහුයේද ගාඩ්ජනවහරේ බව සනාථ කරනු රිසිමි. එම ව්‍යවහාරවලින් අනුලාගත් හිදසුන් කීපයක් මෙම ලියමනේ ඇතුළත් කිරීම මගේ යුතුකම යැයි සිතමි. ඒ අනුව

“තෙර, ගැඩියා හාචී කෝන කොට මා පෙකිරිත්ත, ගාලු පානවා”

“ඔව් සැමියා සිටින විට මගේ හදවත සිනාසෙනවා”

මෙහි “තෙර” යනු “ඔව්” යන්නයි. සැමියා ඔවුන්ට ‘ගැඩියාය’. සිපවැළඳගැනීම ‘හාචී’ වේ. හදවතටය ඔවුන් ‘පෙකිරිත්ත’ කියනුයේ. එසේම සිනාසෙනවාටයි ‘ගාලු පානවා’ කියා ඇත්තේ.

උක්ත කියමන උපයා ගත්තේ උකුවෙල ප්‍රාදේශීය මහලේකම් කාර්යාලයට අයත් මෂත භාගය වනතෙක්ම නුලවාලීන් විසූ කළල්පිටිය පහළ ගමේ 87 වන විශේ පසුවන ගාඩ්මවකගෙනි. මෙහි ඇතුල්ත ගාඩ් වැහැරැන් වන්ද ශ්‍රී රණසිංහයන්ගේ ගාඩ් ජනවත ග්‍රන්ථයෙන්ද හමුවේ.

ප්‍රාදේශීය වහර හා උච්චාරණ රටා අතර ඇති සමානතා හා අසමානතා පහදන රිසින්, ලග්ගල ජනවතරෙන් උපුටා ගත්තේ මෙවන් දෙබස් කාණ්ඩයක්. එය ගැමි තරුණියකගේ කියමනක් වෙයි.

“හ්මි, මයැයේගේ කුඩිලි නුංගියට කුටාලිවෙලා හිටං, මයැයේගට අපුච්චා කියවා ගන්ඩ ඇඹිටිල්ලෙක් තනා කොරාගන්නකන් මට ඉහිලුම්, බිහිලුම් නැතුවා ඕං අය්යා” (පි. 87 ලග්ගල ජනවතර)

ලග්ගල තරුණියක් තම තරුණයාට කියන ලද මෙම කියමන ප්‍රාදේශීය වහරක් වූ ආදිවාසින්ගේ දෙනොලින් බිඳුනු අයුරැයි මේ,

“මේ අයිශණ්ඩිගේ රුකුල් පොප්පට මන්දොවෙලා, අය්යලා ඇත්තන්ට අප්පිලු ඇත්තෝ කියන කැකුලැත්තෙක් මන්දො කොරගන්න කං මයෙ හිතපොප්පට ඉහිළුම් පොප්පක් නැතුං”

(සපයාගත්තේ බින්නැන්ගේ ඇත්තෝ ග්‍රන්ථය අනුසාරයෙනි.)

“කුඩලි” කියා ලග්ගල ඇත්තන් වහරනුයේ ‘කුඩා හිවසටය’. එය ගාඩ්වහරට අනුගතව “දුමනය” විය. “කුටැලි” වෙනවා යැයි ලග්ගල ජනවහරේ පැවසෙන්නේ “පදිංචි වී” හෝ “ඇතුල් වී” යන්නයි. ඊට මහතලා ජනතාව “නත්තායං” හෝ “චීම පදිංචිම” යයි දක්වති. එම වචනය “මන්දෝ වෙලා” යැයි බින්නැන්නෙහ ඇසේ. එමෙන්ම “ඇඹිටිල්ලෙක්” කියන ලග්ගල වහරින් දැක්වෙන්නේ “බිලිදෙක්, දරුවෙක්” යන්නයි. එම යෙදුම බින්නැන්නේදී “කැකුලැත්තෙක්” වන අතර ගාඩ් වහරේද “බිලැන්දෙක්” ය. නමුත් පුජාවලියේ 370 පිටුවේ දැක්වෙන්නේ “ඇඹිටිල්ලා” යනු මී පැටියා ලෙසයි. “බිහිකිරීම, ඇති කිරීම” දිගාමඩුලු වහරට එක්ව ඇත්තේ “මන්දෝකොරගන්නවා” ලෙසිනි. “ඉවසීම් - ඉහිලුම්” බවයි. සුමංගල ශබ්ද කෝෂ ගත 165 පිටුවේ ඇත්තේ. තවද මෙම ලියැවිල්ලේ උඩවතේ සඳහන් වූ පරිදි භාෂා විවිධත්වයට තුඩු දෙනුයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් හා ගෝත්‍රික ව්‍යවහාරයන්ම පමණක් නොව ජාතීන් අතර සංසරණයවෙන විවිධ ජාතික භාෂා රටාද භාෂා විවිධත්ව හේතුවන් සෘජුවම පිළිබිඹු කරන බවයි.

පරිහරණය ග්‍රන්ථ

1. ධර්මදාස කේ. එන්. ඩී. - 1996 - ද්විතාභාතත්වය - ලේක්හවුස්, කොළඹ.
2. ශාසනතිලක හිමි, මාතලේ - 1962 - වාග් විද්‍යාව - ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.
3. අමුණුගම සරත් - 1977 - සංස්කෘතික සමාජය හා පරිසරය -කොළඹ.
4. මීගස්කුඹුර පී. ඩී. - 2017 - සිහළ ජනවහර - ගොඩගේ පොත් මැදුර, කොළඹ.
5. සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව - 2009 - සංකෂිප්ත සිංහල ශබ්ද කෝෂය - රජය මුද්‍රණාලය, කොළඹ.
6. මේනියස් සිල්වා ඇම්. - 1962 - ශ්‍රී රාහුල චරිතාප්‍රදානය - ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.
7. ගුණසේන සමාගම, 1962 - ගුණසේන මහා ආකාරාදිය - එම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම කොළඹ.
8. ජන්ද්‍ර ශ්‍රී රණසිංහ - 2009 - ගාඛිජනවත - සුරිය ප්‍රකාශකයෝ, කොළඹ.
9. ගිරැවාපත්තුවේ කවි එකතුව - 1998 - නෙලුම් කවිමාලය- ඕසෝන්, කුරුණෑගල.
10. කතෘ අඥාතයි (කෝට්ටේ යුගය) - පැරකුම්බා සිරිත - සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ.
11. උගමලේ පොඬිරත්න - 2011 - හත්කොරළේ ජනවහර හා ප්‍රස්තාපිරැව්- මධු ප්‍රින්ටර්ස්, දෙල්ගොඩ.
12. මානෂව කේ. ඩී.- 2008 - ලග්ගල ජනවහර - ගොඩගේ පොත් මැදුර - කොළඹ
13. ලොකුහේවා සඳුරැවන් - 1996 - ඩින්තැන්හේ ඇත්තෝ - ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.
14. කහඳගමගේ පියසේන, 1992 - දිගාමඩුලු ජනවහර ගොඩගේ පොත් මැදුර, කොළඹ.
15. පණ්ඩිත සෝරතහිමි - 1999 - ශ්‍රී සුමංගල ශබ්දකෝෂය - ගොඩගේ පොත් මැදුර, කොළඹ.
16. සුමනපෝති හිමි ගිරිදර - 1961 - ප්‍රජාවලිය - සරසවි මුද්‍රණාලය, නාවින්න.

சிங்கள மொழியின் பிரதேசக் கிளை மொழிகள்.

சாமிநாதன் விமல்
சிரேஸ்ட விரிவுரையாளர்
மொழியியல் ஆங்கிலத்துறை
யாழ்ப்பாணப்பல்கலைக்கழகம்.

அறிமுகம்: உலகத்தில் பல மொழிகள் பயன்பாட்டில் உள்ளன. அதேபோல ஒரு மொழிக்குள்ளேயும் மொழிப்பயன்பாடு சார்ந்த சில வேறுபாடுகள், சிறப்பான அம்சங்கள் அவதானிக்கக்கூடியதாக உள்ளன. இவ்வாறு ஒரு மொழிற்குள் உள்ளடக்கின்ற ஒரு சிறப்பான அம்சமாக கிளைமொழிகளை குறிப்பிடலாம். இந்த கிளை மொழி என்ற சொல்லானது ஆங்கில மொழி சொல்லான னையடநஉவ என்பதை குறிப்பிடப்படுகின்றது. மொழியியலின் ஒரு முக்கிய பிரிவான சமூக மொழியியல் (Sociolinguistics) இந்த கிளைமொழிகளை ஆய்வு செய்கின்ற துறையாக உள்ளது. இக்கட்டுரையானது சிங்கள மொழி சமூகத்தில் உள்ள கிளை மொழிகளைப்பற்றிய அறிமுகமொன்றாக அமைந்துள்ளது.

சிங்கள மொழி சமூகம்:

ஒரு மொழி சமூகம் என்றவகையில் இலங்கைக்குள் முதன்மைபெறுகின்ற சிங்கள மொழியானது மொழியியல் அடிப்படையில் இந்தோ- ஆரிய மொழிக் குடும்பத்தைச் சார்ந்த ஒரு மொழியாக அடையாளப்படுத்தப்படுகின்றது. சிங்களம் என்ற சொல்லானது ஒரு அடையாளப்படுத்துவதற்கான சொல்லாகப் பயன்படுத்தப்படுகின்றது. எனவே சிங்களச் சமூகத்தை புரிந்துக்கொள்வதற்கு இந்த சிங்களம் என்ற அடையாளம் சார்ந்த பொருள்விளக்கம் மிகவும் முக்கியமான தேவையாக உள்ளது. சிங்களம் என்பது இலங்கை சமூகத்தைப் பொறுத்தவகையில் இரு வகையான அடையாளங்களை குறிக்கப்படுவதாக உள்ளது. அதாவது:

i மொழி அடையாளம் (Linguistics Identity)

ii இன அடையாளம் (Ethnic Identity) என்ற அடையாளங்களே ஆகும்.

அதாவது ஒருவர் தன்னை சிங்கள சமூகத்தைச் சார்ந்தவர் என்று அடையாளப்படுத்தும்போது அது

i. தன்னுடைய மொழி சிங்களம் என்பதைக் குறிக்கப்படுவதாக உள்ளது.

ii. தான் சிங்கள இனத்தை சார்ந்தவன் என்பதையும் குறிக்கப்படுவதாக உள்ளது.

எனவே நாங்கள் சிங்கள சமூகத்தை புரிந்து கொள்ளல் என்று குறிப்பிடும்போது பிரதானமாகவே கவனம் செலுத்தப்படுவது வரலாற்று ரீதியாக பரிணாமம் அடைந்துள்ள சிங்கள மொழி பேசுகின்ற சிங்கள இனத்தை சார்ந்த சமூகமே ஆகும்.

காடுகள் போன்ற இயற்கைக் காரணிகள் ஒரு மொழி பேசுகின்ற சமூகத்துக்குள் மக்களுடைய பரஸ்பர உறவுகளுக்கு தடையாக அமையலாம். எனவே குறிப்பிட்ட பிரதேசங்களில் பயன்படுத்தப்படும் மொழி வழக்குகள் ஏனைய பிரதேசங்களுடன் தொடர்பற்றவையாக வளர்ச்சி அடையலாம். இவ்வாறான பௌதீக ரீதியான காரணிகள் ஒரு மொழி சமூகத்திற்குள் பல்வேறுபட்ட பிரதேச கிளைமொழிகளின் உருவாக்கத்திற்கு காரணமாக அமையலாம். இவ்வாறு பார்க்கும்போது சிங்கள மொழி சமூகத்தில் காணக்கூடியதாக உள்ள பிரதேசக் கிளைமொழிகளாக கீழ்வரும் வழக்குகளைக் குறிப்பிடலாம்.

மலையக கிளைமொழி:

பொது சிங்கள வழக்கத்தில் Wvrg isxy, என்று குறிப்பிடப்படும் மலையகத்து சிங்களம் என்பது மொழி சார்ந்ததாக மாத்திரமல்ல கலாசார ரீதியாகவும் குறிப்பிடத்தக்க அடையாளத்தை வெளிபடுத்துவதாக உள்ளது. இலங்கையில் சிங்கள மொழிப்பாவனையில் உள்ள பிரதேசங்களுக்குள் மலையகப் பிரதேசம் நீண்டகாலமாகவே ஒரு தனித்துவமான மொழிப் பயன்பாட்டைக்கொண்டு வளர்ச்சி அடைந்த புவியியல் பிரதேசமாக உள்ளது. எனவே மலையக சிங்கள மக்களுடைய இந்த தனித்துவமான அம்சங்கள் மொழிப் பயன்பாட்டில் மாத்திரம் அல்ல சடங்குகள், திருமண சட்டம் போன்ற ஏனைய அம்சங்களிலும் காணக்கூடியதாக உள்ளன. சிங்கள மொழிச் சமூகத்திற்குள் நீண்டகாலமாக தனித்துவமான அம்சங்களுடன் வளர்ச்சி அடைந்த மொழி வழக்காக மலையகத்து சிங்கள கிளைமொழியைக் குறிப்பிடலாம். கீழ்வரும் சொற்கள் சிங்கள மொழிச் சமூகத்தின் மலையக சிங்கள சொற்கோவை சார்ந்த சொற்களுக்கு உதாரணங்களாக குறிப்பிடலாம்.

பொதுவழக்கு	மலையக சிங்களம்	பொருள்
காக்கா	அபீபலி	தந்தை
ஐபிபி	அபீபலீலே	சட்டி
மீபரகா	அமீபலீலா	எருமை
அலி	கிரீ அமீலா	பாட்டி
பீலாலா	பீலாலீல	அந்தாட்கள்

அத்துடன் வினைச்சொல் பயன்பாட்டிலும் மலையக சிங்கள மொழியில் சில தனித்துவமான பண்புகளை அடையாளங்காண முடியும். உதாரமாக பொது (வழக்கில் வமயஎ) ஈமயஎ என்று அமையும் வினை வடிவம் மலையக சிங்கள மொழி பயன்பாட்டின்போது (வமயப" ஈமயப) என்று அமைகின்றன. மலையகப் பிரதேச கிளை மொழியானது பிரதானமாகவே கண்டி, மாத்தளை, நுவரேலியா மற்றும் பதுளை என்ற மாவட்டங்களில் காணக்கூடியதாக உள்ளது. மலையகப் பிரதேசத்து சிங்களவர் கிளைமொழிமீது தமிழ்மொழியின் செல்வாக்குகள் அதிகளவில் காணக்கூடியதாக உள்ளன. சிங்கள கிராமங்களும், மலையகத் தமிழ் மக்களுடைய வசிப்பிடங்களும் ஒரே பிரதேசத்தில் அமைந்துள்ளதன் காரணமாக இந்த இரு மொழிகளிற்கிடையிலான மொழித்தொடர்பு ஏற்பட்டுள்ளமையின் விளைவாக அதனை குறிப்பிடலாம்.

கீழ்நாட்டுக் கிளைமொழி

சிங்களமொழி பேசுகின்ற சமூகங்களுள் ஒரு குறிப்பான முக்கியத்துவத்தைக் கொண்டதாக (அல்சப னேஐனத) அல்லது (முடழீகமுய னேஐனத) என்று சொல்லப்படும் காலி, மாத்தளை, அம்பாந்தோட்டை போன்ற மாவட்டங்களை சேர்ந்த சிங்கள மக்களுடைய மொழி வழக்கை குறிப்பிடலாம். சிங்கள பாரம்பரியத்தின்படி இப்பிரதேசத்தை (சநலஙமு) பிரதேசமாக அழைக்கப்படுகிறது. எனவே பொது சிங்கள வழக்கத்தில் (சநலஙமுய னேஐனத) என்றும் இந்த மொழி வழக்கைக் குறிக்கப்படுகின்றது. இலங்கையில் எல்லாப் பிரதேசங்களிலும் பிரபல்யமான சிங்களன் கிளை மொழியாக இந்தக் கிளைமொழி அமைந்தள்ளது.

இந்தப்பிரதேசத்து மக்கள் இலங்கையில் எல்லா இடங்களிலும் தொடர்புகளை வைத்தள்ளமையே இதற்கு காரணம் ஆகும்.

பொதுவழக்கு	கீழ்நாட்டுக் கிளைமொழி	பொருள்
அடி பூலிவன் கலா கர்லலா மலா பலாவி கூலிமலா	மக்கை அலாவி கலாவி மலா கலிவி கலிவி	ஏன் முடியும் உரையாடுதல் நீங்கள் சின்ன எறும்பு

இராஜரட்ட கிளைமொழி

தற்போதைய அனுராதபுர, பொலநறுவை மாவட்டங்களை சார்ந்த பிரதேசத்தை பாரம்பரிய சிங்கள வழக்கில் இராஜரட்ட பிரதேசமாக குறிக்கப்படுகின்றது. வரலாற்று ரீதியாகப் பார்க்கும்போது அதிகமான காடுகளைக் கொண்ட பிரதேசமாக அமைந்ததன் காரணமாக இந்த பிரதேசத்து மக்களுடைய தொடர்பாடல் ஏனைய பிரதேசங்களுடன் மட்டுப்படுத்தப்பட்ட அளவில் இருந்தது.

நெற்பயிர்ச்செய்கையும் சேனைப் பயிர்ச்செய்கை முறையும் பிரதான ஜீவகோபாயமாய்க்கொண்ட இந்தப் பிரதேச மக்களுடைய மொழிவழக்கு ஒரு கிளை மொழியாக வளர்வதற்கு காடுகள் சார்ந்த புவியியல் நிலமை காரணமாக அமைந்துள்ளது.

கீழ்வரும் சொற்களை இப்பிரதேசக் கிளை மொழி வழக்கு சார்ந்த சொற்கோவைக்கு உதாரணங்களாக குறிப்பிடலாம்.

பொது வழக்கு	இராஜரட்ட கிளைமொழி	பொருள்
மலீலி கலா பலாவி பூலி அலா கலிவி	மலா அலாவி கலாவி பூலி மலா	தம்பி பாட்டன் சந்ததி சித்தி மனைவி

இப்பிரதேசத்தை மிகவும் அதிகமான குளங்களைக்கொண்டதாக உள்ளதன் காரணமாக (தந நெறுழள சன்க்) என்றும் அழைக்கப்படுகின்றது. அத்துடன் (மங்தசடஇனகாய னேஐனத) என்பதும் இப்பிரதேசத்து கிளை மொழியை குறிப்பிடுகின்ற இன்னொரு பெயராக உள்ளது.

பின்தென்ன வழக்கு

இலங்கையில் மகியங்களை மற்றும் மொனராகல மாவட்டங்களை சார்ந்த பிரதேசக் கிளைமொழியே (மய்நமயகமய னேஐனத) என்று அழைக்கப்படுகிறது. வேடர்கள் என்று அழைக்கப்படும் ஆதிவாசிகள்

පානම ග්‍රාමයේ උපසංස්කෘතිය සහ උපහාමාවේ ස්වභාවය.

ආචාර්ය අමරසිරි වික්‍රමරත්න

පිහිටීම:

දිගාමඩුල්ලට අයත් නැගෙනහිර වෙරළේ දකුණු දිසාවේ පිහිටි පානම හුදෙකලා ගමකි. පානම ග්‍රාමයේ නැගෙනහිර මායිම මුහුද වන අතර බටහිර මායිම වන්නේ ලාහුගල ජාතික වනෝද්‍යානයයි. දකුණු සහ උතුරු පිලිවෙලින් කුමන ජාතික වනෝද්‍යානයෙන් සහ පොතුවිල්, සංගමන්කන්ද ප්‍රදේශවලින් මායිම් වේ.

පානම පසු කොට උතුරු දෙසට ගමන් කරන විට පළමුව විලඹය හමු වේ. විලඹයේ ජලය පානම ගමේ කුඹුරුයාය පෝෂණය කොට උතුරු පානම පසු කොට මුහුදට වැටේ. විලඹය පසු කොට යන විට විලඹයට වඩා විසල් හැඩඹය හමු වේ. හැඩඹය, මොනරාගල, සියඹලාණ්ඩුව ඔස්සේ පැමිණ රාගම්වෙල කුඹුරු යාය හරහා පැමිණ නැගෙනහිර පානමින් මුහුදට වැටෙන්නේ ලාහුගල ගමෙන් සියයට 90 පමණ ආවරණය කරමිනි.

හැඩඹය පසු කිරීමට එකල පාලමක් නොවුණු අතර වර්තමානයේ පාලමක් ඉදිකොට තිබේ. වර්ෂාව සහිත අතීත කාලවල ගමන් බිමන් යාම සිදු සිදු නොවුණි. හැඩඹය පසුකොට පොතුවිල දෙසට එන මාගේ උල්ල නම් ප්‍රදේශය පසු කළ විට අරුගම්බේ දක්වා දිවෙන විශාල කලපුව හමුවේ.

එකල කලපුව තරණය කළේ පාරාවකිනි. දැන් එහිද පාලමක් ඉදිකොට තිබේ. අරුගම්බේ පසු කිරීමෙන් අනතුරුව පොතුවිල හමුවේ. පානම සිට සැතපුම් 17ක් ගෙවා පොතුවලට පැමිණීමෙන් හුදෙකලා බවින් මිදීමට හැකි වේ.

උපසංස්කෘතිය

මහා සංස්කෘතියක් තුළ උපසංස්කෘතියක් හටගන්නට භූගෝලීය සාධක පදනම් වේ. උඩරට කැරැල්ල සම්බන්ධ වී ඉන් පීඩාවට පත්ව ඉන් පලා ආ ජනයා පානම ජනාවාස කළහ. දිගු කාලයක් මුල් සංස්කෘතියෙන් විතැන්වී ජීවත් වීම නව උපසංස්කෘතියක් බිහිවීමට හේතු සාධක වේ. නව භූමිය අවට සිටින ජනයාගේ සංස්කෘතිය සමඟ සිදුවන සංකෘතිමය උපසංස්කෘතිය ඇති කිරීමේ උත්ප්‍රේරක

සාධකයක් ද වේග මුහුදුබඩ හා කඳුකර පළාත්වල උපභාෂා සහ උපසංස්කෘතික ලක්ෂණ හටගැනීම නිරීක්ෂණය කළ හැකිව තිබුණද ඊට යටත් නොවන වෙනත් ආකාරයේ අවස්ථාවක් පානමදී හඳුනා ගන්නට ලැබේ. නැගෙනහිර වෙරළෙහි පිහිටි හුදෙකලා ගම්මානයක් වූ පානම සංස්කෘතික පදනම සම්මත සාධකවලින් අපගමණය වූ හේතු පදනම් කොට ගෙන සංස්ලේෂිත බව පෙනේ. පානම ජනතාවට උරුම වූ සංස්කෘතියක් තිබුණද එය ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයක පවත්වා ගැනීමට අවකාශයක් හිමි නොවුණේ ආරක්ෂාව පතා සැලැව සිටීම ප්‍රමුඛ අවශ්‍යතාව වූ බැවිණි. අසල්වාසී දෙමළ සංස්කෘතිය සමග සම්මිශ්‍රණය වීමෙන් පානම සිංහල ජනතාවගේ සංස්කෘතිය නිර්මාණය විය. ඔවුගේ අනන්‍යතාව යටපත් කොට තබා ගැනීම හේතුවෙන් උපසංස්කෘතියක් බිහි විය. අසල්වාසී දෙමළ ජනතාවගේ සංස්කෘතිය අනුව හැඩ ගැසීම හේතුවෙන් ආගමික බෞද්ධ ඇදහිලි හිලිහ වී, දෙමළ සංස්කෘතිය තුළ හිලි අවනත වීම හේතුවෙන් උප භාෂාවක් සහිත උපසංස්කෘතියක් ඇති විය.

බුද්ධාගම හා එහි විශ්වාස පද්ධති වෙනුවට ජන වර්ග දෙකටම පොදු පත්තිනි ඇදහිල්ල ඇදහීමක් ලෙස තබා ගැනීමට නැඹුරු වීම එක්තරා ආකාරයක සංස්කෘතික ගැටුමක් (culture conflict) නිර්මාණය විය. ආගමික ඇදහිලි ආශ්‍රිත උත්සව හේතු කොට ගෙන ජන කොටස් අතර බැඳීම් ඇති වේ. (සෙනෙවිරත්න, 1971:33). මේ නිසාම සංස්කෘතික සංස්පර්ෂය සිදුවන බව අවධාරණය කළ යුතුය.

පත්තිනි අරඹයා කරන අං කෙළිය පානමට සුවිශේෂය. පානම උපසංස්කෘතිය මේ හා බද්ධව පවතී. පානම පවත්වන ප්‍රධාන උත්සවය මෙයයි. දිවයිනේ වෙනත් ප්‍රදේශයක දින 15ක් පුරා පවත්වන උත්සවයක් දක්නට නැත. දිවයිනේ වඩාත් ප්‍රකට මහනුවර ඇසළ පෙරහර දින 12කින් නිමාවට පත් වේ. ඇසළ පෙරහර රාජ්‍ය අනුග්‍රහයෙන් සිදු කරනු ලබන අතර පානම අං පෙරහර දේශපාලන මැදිහත්වීමකින් තොරව සිදු කිරීම විශේෂයකි.

කොලු අංකෙළිය දින 5ක් සහ මහ අංකෙළිය දින 7ක් ලෙස, පුරා දින 12ක් හවස දෙකේ සිට අලුයම තෙක් හෝ පහන් වනතුරු කොලු අංකෙළිය හා මහ අංකෙළිය පැවැත් වේ. පේරුස් වැක්කිරීම, ඒ සඳහා කලවැල් කැපීම, අලුත් දෙයියන් නැටීම, අං ගහේ බැඳීම, වාරම් ඇමිණීම, අං බැඳීම, අං වැඩමවීම, අං මැනීම, අං පෝඩු කිරීම, අං කර දැමීම, අං ඇදීම, ජයග්‍රාහී අඟ වැඩමවීම, නැටීම, මල්වාද කීම, කොලු අංකෙළියේදී සිදු වේ. ඉන්පසුව මහ අංකෙළිය සඳහා හෙණකඳු වළ කැපීම, හැපිති කඳන් සකස් කිරීම, හෙණකඳු පිහිටුවීම, මෑනුම් බැලීම, වරද ඇරවීම කොලු අංකෙළියට අමතරව මහ අංකෙළියේදී සිදු වේ. දින 12ක අංකෙළියෙන් පසු දහතුන්වන දිනය දේවාලයට යන දිනය නම් වෙයි. මධ්‍යහ්නයේ සිට හවස් වන තුරු මෙය සිදු වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් මෙහිදී වළඹාන ඇල්ලීම හා බාර ඔප්පු කිරීම සිදු වේ. අංකෙළි සමයේ එම ස්ථානය කාන්තාවන්ට තහනම්ය. දින 12ක් පුරා රාත්‍රීකාලයේ පවතින ලද අංකෙළිය කෙබඳු එකක් දැයි කාන්තාවන්ගේ දැන ගැනීම සඳහා වළඹාන ඇල්ලීම නම් ප්‍රදර්ශනාත්මක අං ඇදීමක් සිදු කරනු ලැබේ. දාහතරවන දිනය දෙයියෝ ගමේ ගෙන යන දිනයයි. පත්තිනි දෙවියන්ගේ තඹ රුවක් පත්තිනි දෙවියන්ගේ අඟ නමින් හඳුන්වන අඟක් මත තබා වියන් යටින් ගමේ ගෙන යනු ලබයි. දැවල් වයමින් මෙසේ පෙරහරින් පත්තිනි දෙවියන් ගමේ ගෙන යති. වියනක් බඳින ලද අඩි 4 × 4 තරම් මැස්සක් ගෙවල ඉදිකර තිබෙන අතර එහි දේව රූපය තබා යාතිකා කරනු ලබයි. දෙවියන් වැඩමවීමට පෙර පොලු ගසන්නෝ යනු ලබයි. ඒ නිවැසියන්

දැනුම්වත් කිරීමටය. දැවුල් වයමින් විරුද්ධ නමින් හැඳින්වෙන කවි ගායනා කරමින් නිවෙස් ඉදිරිපිටට විත් පොලු ගසති.

නව දවසක් උදා වේ දෙවියන් දේවල භූමියට වඩම්මා පේරැස් කපා, හෙණකඳ ගොඩ දමා, මුක්කාලිය නම් ලී තුනක් බඳින ලද අැටවුමක අං ප්‍රදර්ශනයට තබයි. ඉන් පසු දිය කපනු ලබයි. දිය කැපීම මුහුදේදී සිදු වේ. දිය කපා දේවල භූමිය ඇති පරකාස ගල ඉදිරිපිට මඩ තැබීම (සුජාවක් තැබීම) සිදු කරයි. ඉක්බිතිව කපුවන් විසින් මුක්කාලිය මත තබා ඇති තම පිලේ අංවලට දිය කපා වන විට ගෙනා මුහුදු දිය වක්කරනු ලබයි. මෙය හඳුන්වන්නේ අං දිය වැක්කිරීම ලෙසයි. ඉන් පසුව හෙණකඳ ඇදීම සිදුවේ. දේවලයේ දකුණු පස ඇති දියපාර අසල හෙණ කඳ තැන්පත් කොට තබයි. එදින දේවලය වසා දැමූ පසු යළි දින හතක් යන තුරු විවෘත කරනු නොලැබේ.

උපහාෂාව:

පානම දිගු කලක් වෙන්ව පැවති ප්‍රදේශයකි. ජනයා පානමට එනවිට ගෙනා භාෂාවක් ඔවුන් සතුව භාෂාවක් තිබුණි. එම භාෂාව දිගු කාලයක් ගතවන විට වෙනස්වීම්වලට ලක් විය. විවිධ කණ්ඩායම් සමග වූ සංස්පර්ශය මෙයට හේතු විය. භාෂා උච්චාරණයේදී වෙනස්කම් ඇති විය. පානම භාවිත වූ භාෂා ව්‍යවහාරය අද්‍යතන සමාජයේ දක්නට නැත. අද ගමේ අය අතර පමණක් සාම්ප්‍රදායික බස ව්‍යවහාර වේ. සංස්කෘතික සම්මුඛවිම්වලදී අභාවයට යමින් පවතින බස ව්‍යවහාර පෙනේ. පානම උපසංස්කෘතිය හැඳුරීමට මේ භාෂා ලක්ෂණ වැදගත් වේ.

''නාමශේෂගත වූ භාෂාවක ඉතිරි ව ඇති දෙයින් බොහෝ කොටසක් එදිනෙදා ජීවිතට පිලිබඳව යම් යම් කරුණු පැහැදිලි කර දීමට උදව් වෙයි. ඒවා බෙහෙවින් සම්බන්ධ වන්නේ පිටිසරබද වාම් ජීවිතයටය. ඒවා ආරක්ෂා වී පැවැත ආයේදී බොහෝ සෙයින් පිටිසර ජීවිත නිසාය'' (ගුණවර්ධන, ඩබ්ලිව්. ඇපේ., 1973 : 10).

ව්‍යවහාර භාෂාවෙන් කෙරෙන්නේ අදහස් හෝ දැනුම හුවමාරු කොට ගැනීම ම පමණක් නොවේ. භාෂාවෙන් පොදුවේ සිදු වන ප්‍රියංකර ජීවිතයකට පෙළඹවීම හා වැඩපල කර කියා ගැනීම යන වැදගත් කාර්ය දෙක ඉටු වේ (ද සිල්වා, 1963 : 3).

වෙනත් ජනයා මෙන්ම පානම ජනයාද අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට භාෂාව යොදා ගන්නවාට අමතරව සුහදතාව පවත්වා ගැනීමටද කටාව පිටිවහල් කොට ගනිති. මග තොටදී කවුරුන් හෝ හමු වූ කල්හි හුකා, උඹ කොහා යන්නේ යයි කියන්නේ යන දෙස දැන ගැනීමටම නොවේ. සුහදතාව පළ කිරීම පිණිසය. භාෂාව අදහස් හා දැනුම හුවමාරු කරන මාධ්‍යයක් වනවා සේම සුහදතාවයෙන් යුතුව සමාජය බැඳ තබන රැහැනක්ද වන්නේය. ඔවුන් භාෂාමය අනන්‍යතාව පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි එතරම් දැඩි බවක් දැක්වූයේ නැත. අසල්වැසි දෙමළ ජනයාගේ බස සම්පයේ තිබීම හා එහි සංස්පර්ශය නිසා පානම ව්‍යවහාර සිංහලයට දෙමළ වදන් එක්ව තිබේ. එසේම පානමට ආ මුල්කාලීන මිනිස්සුන්ට ලිවීමේ අවශ්‍යතාවක් තිබුණේ නැත. ඔවුහු එදිනෙදා කටයුතු කර ගනිමින් ආරක්ෂිතව අසල්වාසීන් සමග ජීවත් වීමට ප්‍රමුඛ ස්ථානය ලබාදී ක්‍රියා කළහ. පාසලක් ආරම්භ වීමත් සමග ක්‍රමයෙන් අධ්‍යාපනය දෙසට ඔවුහු තල්ලු වී ගියහ. සම්මත භාෂා සම්ප්‍රදාය එහිදී ඉගෙන ගත්තද ප්‍රාදේශීයව හැඩ ගැසී ආ

භාෂා ව්‍යවහාරය දෛනික කටයුතුවලදී භාවිත විය. නූතනත්වයට සමීපවීමත් සමග සංස්කෘතිය වෙනස් විය. එහෙත් පානම අනන්‍ය කොටගත් භාෂා විලාසය නිලීන තත්ත්වයට පත්වෙමින් තිබේ. මෙසේ හටගත් උප භාෂාවේ විශේෂතා කීපයක් හඳුනා ගන්නට ලැබේ.

දෙමළ භාෂාව සමග මිශ්‍ර වීම

දෙමළ බසින් තත්සම ලෙස භාවිත වන වචන පානම ව්‍යවහාරයේ තිබේ. තුම්බු මුට්ටාසි, පන්දල් නිදර්ශන ලෙස පෙන්විය හැකිය. මීට අමතරව තද්නව වී දෙමළෙන් ආ වදන්ද ඇත. පංජම, පුක්ක, ඩා, ඩෙයි, අඩා, අඩී වැනි වදන් නිදසුන් කොට දැක්විය හැකිය. දෙමළ හා සිංහල මිශ්‍ර ජන සාහිත්‍යයක්ද පානම තිබේ.

- තලෙයුම් තල මුඩියුම්
- කිතුලක මල සේමා
- උඩයුම් නඩියුම්
- රණ ගිරවිගෙ හොටසේමා
- ඉරවුම් පහලුම්
- මට නිදි හැත ඩාල ළමා
- නීනුම් නානුම්
- චක යහනක ඉදිමු ළමා

දෙමළ භාෂාව චිතරම්ම පානම සිංහලයට සමීපය. තලෙයුම් තල මුඩියුම් යනු හිස සහ කොණ්ඩය යන්නයි. උඩයුම් නඩියුම් යනු ශරීර විලාසය හා ගමන යන්නයි. ඉරවුම් පහලුම් යනු රැ දවල් යන්නයි. නීනුම් නානුම් යනු උඹයි මමයි යන්නයි. මෙවැනි ජන කවිවලින් ගම්‍ය වන සංස්කෘතික ලක්ෂණයක් ලෙස හඳුනා ගන්නට ලැබෙන්නේ දෙමළ හා සිංහල තරුණ තරුණියන් අතර පැවැති ප්‍රේම කතාය. සඳහා තවත් නිදසුන් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ළඳුන් කුනු ඇඟ නෙතලා ඇඳුමට දෙඤ්ඤයි ඔලියැල්	ගෙන්නාලා
ළඳුනේ කළු ළඳ මා වෙන නිටියට දෙඤ්ඤයි සන්නස්	ලියවාලා

ඔලියැල් යනු රෙද්ද හෝ ඇඳුම හෝ මල්මාලාවට දෙමළෙන් යෙදෙන වදනකි. පානම සිංහල භාෂාවට දෙමළ වචන එක් වී තිබේ. පානම ජනයා උභව වෙල්ලස්සෙන් පැමිණි බවට වන ප්‍රවාදය ඔප්පු කරගත හැකි ප්‍රබල සාධකයක් වන්නේ භාෂාව භාවිතයේ ඇති සමානතාය. උභව පළාතේද 'ඔලියැල්' යන වචනය භාවිත වේ.

යාළු පුර පවර යස කෙද	ඉනංගු
මාළු කඩේදිත් දැකලා	පොරොප්පු

නේනු කීමද රැ තුන්යම නලංගු
 යාළ ගොසින් අරගෙන වර තීන්දු

මෙහි දෙමළ වචන දෙකක් තිබේ. ඉනංගු යනු චිකකි. එය චිකඟ වෙනවා යන අදහස දෙයි. නලංගු යනු අනෙකයි. එය වෙහෙස යන අදහස දරයි. පානම වචන භාවිතයේදී තවත් දෙමළ වචන ඇති අවස්ථා හමු වේ. ඒවා කොතරම් පානම උපසංස්කෘතියේ ජීර්ණය වී තිබේද යන්න තහවුරු වන්නේ ඔවුන්ගේ සාහිත්‍යය තුළට නිරායාසව මේ වදන් එක් වී ඇති බැවිනි.

අප්පා උඹට අප්පිරියා වුණා අනේ
 පුප්පා සේම මව ගිනි උසුලමි නිතිනේ
 ඔප්පාරියක් තියලා ඇඬුවාය සෙනේ
 අප්පා බලන්නට උඹ එනවද පුතුනේ

මේ කවියේ ඔප්පාරිය යයි වදනක් තිබේ. එය දෙමළ භාෂාවට අයත්ය. ඔප්පාරිය යනු විලාප කීමයි. මළ ගෙවල ගිනිකාවලටද දෙමළෙන් ඔප්පාරි යන වචනය යෙදෙයි. තෝරා බේරා ගැනීමට නොහැකි ලෙස දෙමළ වචන භාෂාවට එකතු වී තිබේ. සංස්පර්ශය මෙයට හේතුවයි. පානම ප්‍රකට දරු නැළවිලි ගීතයක් මෙසේය.

පොන්නන්නා කළු පොන්නන්නා
 පොන්නී නම්මඩ කිලික්කියතා
 දැන ඩිංගිරි පොන්නන්නා
 පොන්නන්නා කළු පොන්නන්නා

කයි විසි අම්මා කයි විසි
 කේක්කිය නම්මඩ කයි විසි
 කඩකි පෝංග කයි විසි
 මුට්ටාසි වාංග කයි විසි

මෙහි දෙමළ වදන් බහුලය. අර්ථය දැන හෝ නොදැන පානම අම්මාවරු මෙය ගයති.

$$\text{පොන්} + \text{ආතා} = \text{රත්තරං} + \text{අම්මා}$$

$$\text{පොන්නී} = \text{රත්තරනී}$$

$$\text{නම්මඩ} = \text{අපේ}$$

කිලික්කියතා - කිලුකිලුත්තෙයි යන දෙමළ වදනෙන් බිඳී ඇත. මින් ප්‍රකාශ ගෙජ්ජ වැනි බෝල සහිත සිලි සිලි හඬ දෙන සෙල්ලම් භාණ්ඩයකි.

කයි විසි	අත විසි කරන්න
කේකිය	අහන්න
නම්මඩ	අපේ
කඩක්කි	කඩයට
පෝංග	යන්න
මුට්ටාසි	සිහිබෝල
වාංග	ගන්න

පහත දැක්වෙන්නේද පානම ප්‍රකට ජන ගීයකි.

උස්පිල පිට කුකුළුරාල පායි	කොණ්ඩුවා
පායි කොණ්ඩුවා මගලේ පායි	කොණ්ඩුවා
සෙම්බුවකට වතුර දමා තන්නි	කොණ්ඩුවා
තන්නි කොණ්ඩුවා මගලේ තන්නි	කොණ්ඩුවා
පිගානකට බත් බෙදලා සෝරු	කොණ්ඩුවා
සෝරු කොණ්ඩුවා මගලේ සෝරු	කොණ්ඩුවා
කුල්ලකට නෙල්ලු දමා සුලහු	කොණ්ඩුවා
සුලහු කොණ්ඩුවා මගලේ සුලහු	කොණ්ඩුවා

මේ ජන ගීයේ ද දෙමළ වචන බහුලය. පායි- පැදුර, කොණ්ඩුවා - ගෙනෙන්න, සෙම්බු - කළයක් බඳු කුඩා බඳුන (සෙම්බුව), තන්නි - වතුර, සෝරු - බත්, නෙල්ලු - වී, සුලහු - කුල්ල ලෙස මේ වචන වර්ග කර ගත හැක.

දෙමළ සිංහල සමීප ඇසුර හේතුවෙන් මෙසේ පානම භාෂාව දෙමළ භාෂාව සමග සමීච්ඡු වී තිබේ. නැදැයිත් ඇමතීම සඳහාද දෙමළ පද යෙදේ. දෙමළෙන් නැන්දම්මාට කියන්නේ මාමි කියාය. පානම අය නැන්දා අමතන්නේ මාමි යනුවෙනි. එසේම පියා අප්පාය. අප්පා දෙමළ වදනයි. අඩා, අඩී, පුක්ක, ඩේයි වැනි වචන පානම භාවිත වන අතර මේවාද දෙමළෙන් ආ වීවාය. අඩා මල්ලී යයි අමතනු ඇසේ. නොච්ඡේ නම් ඩේයි මල්ලී යයි කියයි. ච්චිට පිලිතුරු දෙනු ලබන්නේ ඇයි ඩප්පා අයියා කියාය. යමෝඩා දානෙ පුක්ක කම්මුල්ලා යන ව්‍යවහාරයේ යමු යන තැන යමු සහ අඩා යන්න සන්ධි කොට යමෝඩා යයි කියයි. පුක්ක යනු කිරිබත් සඳහා ව්‍යවහාර වන දෙමළ වචනයයි. කමු යන්න කම්මුල්ලා ලෙස ව්‍යවහාර වේ. මෙය පානමට ආවේණික ව්‍යවහාර ලක්ෂණයකි. බොහෝ ක්‍රියා පද මෙසේ සකසා ගෙන ඇත.

මෙසේම වාත්තිසාරේ යනුවෙන් පානම භාවිත වන්නේ ඍජු දෙමළ වදනකි. මේ ගුරුවරයා සඳහා වන දෙමළ වදනය තත්සම ලෙස යෙදී ඇති අවස්ථාවකි. පානම පවත්නා උත්සව ආදියේදී

අනිවාර්යයෙන්ම මඩුවක් ඉදි කරනු ලබයි. පානමදී මේ මඩුව පන්දලය නමින් හැඳින්වේ. තාවකාලිකව ඉදිකරන මඩුව සඳහා යෙදෙන පන්දලය යන්න පන්දල් යන දෙමළ වදනින් ආ එකකි. කුඩා ගෝනිය පානමදී කුට්ටිසාක්කු නම් වේ. කුට්ටි යනු පැටියා හෝ කුඩා යන අරුත දෙයි. සාක්කු යනු ගෝනියයි. කුඩා ගෝනිය, කුට්ටි සාක්කුවයි. පානම මුර කරන්නෙක් නැත. ඇත්තේ කාවල්කාරයා යි. කාවල් යනු මුර කිරීම සඳහා භාවිත වන දෙමළ වදනයි. එසේම පානමදී බහිනු පිණිස යෙදෙන ව්‍යවහාරය හරංකුට්ටි වම්බුවාලා යි. හරංකුට්ටි යනු හරාම් යන අරාබි වදනකින් බිඳී ආ තහනම් යන තේරුම

වැවේ සොරොච්ච සුලිසිය ලෙස ව්‍යවහාර කරයි. එය Sluice යන ඉංග්‍රීසි වදන අනුව යමින් සාදාගත් ව්‍යවහාරයකි. වැවේ පිටවන ඉස්පිල්ලාව ලෙස හඳුන්වයි. එය ඉංග්‍රීසි Spill තත්සම ස්වරූපයයි. මුරකාරයාට කාවල්කාරයා යන දෙමළට අනුරූප වදනට අමතරව ගාඩියා යන වචනයද යෙදේ. එය Guard යන ඉංග්‍රීසි වදනින් සකස් වී ඇත. රියදුරා ඩයිවරා (Driver) වන්නේද එසේය. Wildlife පානමදී වයිලැස් වේ.

දෙන වචනයකි. කුට්ටි යනු පැටවය. වැරැදි ලෙස උපන් පුද්ගලයා හැඳින්වීමට මෙය දෙමළ සමාජයේ මුසල්මානුවන් අතර යෙදේ. සිංහල ව්‍යවහාරයට මෙය ගතහොත් අවජාතකයා වැනි වදනකට සම කළ හැකිය. වම්බුවාලා ලෙස කියන්නේ අඬදඹර සඳහා පොළඹවන්නා යනුයි. කලහකාරී අවජාතකයා වැනි අරුතක් ඉහත බැහැමෙන් අදහස් කෙරේ. පානම කුඩා පිරිමි ළමයින්ගේ පුරුෂ ලිංගය හඳුන්වන්නේ කුංජුමනිය ලෙසයි. කුංජු යනු බිත්තරයකින් බිහිවන පැටවය. 'මනි' යනු සීනුවයි. කුඩා සීනුව යන අදහසින් මෙසේ ව්‍යවහාර වෙයි. පානම වී හෝ ධාන්‍ය මනින්ගේ ලාහෙන්, බුසලෙන් නොවේ. ඔවුන් සතු මිනුම් උපකරණය මරක්කල්ලේ ය. එයද දෙමළ වදනකි. 'මරක්කාල්' යනුවෙන් දෙමළ වදනක් ඇත. එයද ධාන්‍ය මනින උපකරණයක නාමයයි. දෙමළ ආහාර ද්‍රව්‍යද පානම තිබේ. සීනි මුට්ටාසි හා තුම්බු මුට්ටාසි වී අතර වෙයි. සීනිවලින් සාදන ලද දිගැටි සීනි කූරු විශේෂයක් සීනි මුට්ටාසි ලෙස හඳුන්වයි. තුම්බු යනු කෙඳිය. කෙඳි වැනි මුට්ටාසි තුම්බු මුට්ටාසි නම් වේ. වී බොම්බයි මොටයි නම් රසකැවිලි වර්ගයයි. පාන්පිටිවලින් නිෂ්පාදනය කරන ගොලකැට නම් ආහාරයක් පානම තිබේ. දෙමළ කොලක්කොට්ට නම් ආහාරයක් තිබේ. මැදට පොල් පැණි දමා ලැවරියක් සේ සාදා ගත් රොට් විශේෂයකි, වී. එම දෙමළ වදන පානම සිංහල ව්‍යවහාරයේ ගොලකැට වී ඇත. ස්වකීය ශ්‍රෝතිවරයා පානමදී සොන්ද නෂයාය. සොන්ද යනු තමන්ගේ යන්නට යෙදෙන දෙමළ වදනයි. පානම ඉඩම් කානි ලෙස හඳුන්වයි. එයද දෙමළ වදනකි. වඩුවා ඕඩාවි නමින් හඳුන්වයි. ඕඩාවි යනු දෙමළ වදනකි.

ඉංග්‍රීසි භාෂාව සමග මිශ්‍ර වීම

පානම ව්‍යවහාර සිංහලය ඉංග්‍රීසි බස සමග මිශ්‍ර වී ඇත්තේ අල්ප වශයෙනි. පසු කාලීනව රජයේ නිලධාරීන්ගේ ව්‍යවහාර ඇසුරින් ආ වචන කීපයක් පානම ව්‍යවහාර වන බව පෙනේ. විදේශීය සංචාරකයන්ගේ ව්‍යවහාරයන් ඇසුරෙන් එක් වූ ඉංග්‍රීසි වචන හඳුනා ගන්නට නැති තරම්ය.

පානම අය පාරට කියන්නේ රෝට්ටුවයි. එය Road යන ඉංග්‍රීසි වදනේ තද්නව ස්වරූපයයි. ඉරෝට්ටුව (Road) හරහා වතුර උතුරා යන ස්ථානය කෝසුවයි (Causeway). මේ පානමදී ඔවුන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව යොදා ගත් ආකාරයයි. වැවේ සොරොච්ච සුලිසිය ලෙස ව්‍යවහාර කරයි. එය Sluice

යන ඉංග්‍රීසි වදන අනුව යමින් සාදාගත් ව්‍යවහාරයකි.

පෝස්ට්මාට්ටරා යන වචනය යෙදෙන්නේ Postmaster යන්නටයි. සාමාන්‍යයෙන් වෙනත් පළාත්වල මෙන් ඉංග්‍රීසි වදන අගට එක යොදා භාවිත කරනු ලබන ඉංග්‍රීසි වදන් බොහොමයක් ඇත. ලයිට්වක, රේඩියෝවක වැනි වචන නිදර්ශන ලෙස දැක්විය හැකිය.

අරාබි භාෂාව සමග මිශ්‍ර වීම

මුස්ලිම් ජනතාව සමග පැවැති සම්බන්ධතා හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ ව්‍යවහාරයේ පැවැති අරාබි වචනද භාෂාවට එක් වී ඇත. ඒ ඉතා අල්ප වශයෙනි. හරංකුට්ටි එවැනි වදනකි. හරාමී යන අරාබි වදන දෙමළ හා මිශ්‍ර වී මෙසේ නිර්මාණය වී තිබේ. මුස්ලිම් ජනයා ලංකාවේදී දෙමළ බස වහරන බැවින් අරාබි වදන් දෙමළට එක් වී පානම සිංහල භාෂාවට මුස්ලිම් ජනයාගෙන් සංස්පර්ශය නිසා එකතු වී තිබේ. තබ්බීර් යන වචනය මෙසේ එක්වී දිවයිනේ බොහෝ ප්‍රදේශවල ව්‍යවහාරයට එක්ව තිබේ. එය තක්බීර් යන අරාබි වදනින් බිඳී ආ එකකි.

දකුණු පළාතේ ව්‍යහාර වන බස සමග මිශ්‍ර වීම

පානම ග්‍රාමයේ සිට කුමන පසු කොට ගිය කල්හි සමීපයේ කතරගම පිහිටා තිබේ. මේ මාර්ගය ඔස්සේ පානම ජනයාට ලංකාවේ දකුණු පළාත සමග පහසුවෙන් සම්බන්ධ විය හැකිය. දකුණේ මිනිසුන් පානමට ආවේ මාළු ඇල්ලීම සඳහාය. එසේ ආ මිනිසුන් මාළු ඇල්ලීමට සුදුසු කාලය අවසන් වන තුරු එම ප්‍රදේශවල නතර වී ධීවර රැකියාවේ නිරතව සිටින අතර එම කාලය තුළ ඔවුහු පානම වාසීන් සමග සබඳතා පැවැත් වූහ. එම සම්බන්ධකම් හේතුවෙන් දකුණේ මිනිසුන්ගේ භාෂාව පානමට ලැබී තිබේ. නමුත් පානමදී එම භාෂා භාවිතයේ අපූර්වත්වයක් ඇත. ඒ පානම උග්‍රරූට එම භාෂාව සකස් කොට ගෙන තිබීමයි.

දකුණේ ව්‍යවහාරය	පානම ව්‍යවහාරය
ඇහැක්ද	ඇකිද/ඇකිඩා
දොඩන්න	දොඩපඩා
ඇහැකි	ඇකින්නමයි
කොරනවා	කොරණ්ඩ
ඕයනවා	ඕයනවා
හින්නා	හින්නා

දොඩනවා යන වචනය පානම දොඩන-බොඩන ලෙස යුගල පදයකට සකසා ගෙන තිබේ.

උග්‍රව පළාතේ භාෂා ව්‍යවහාරය පානමදී

පානම ජනාවාස වී දිගු කලක් ගතව තිබුණද පානම භාෂාව උග්‍රව පළාතට වඩාත් ළං වන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ. ඔවුන් උඩරට කැරැල්ලෙන් පසු මෙම ප්‍රදේශයට ආ බවට විශ්වාසයක් පවතී. භාෂා භාවිතය අනුවද මෙය තහවුරු කර ගැනීමට පුළුවන. වෙනත් පළාත්වල ප්‍රශ්නාර්ථය සඳහා යෙදෙන 'ද' යන්න උග්‍රව පළාතේ භාවිත නොවේ. ඒ වෙනුවට වාක්‍යයේ අවසාන වචනයේ අග අකුරු තරමක් දිගට ඇද උච්චාරණය කරීම පානමටද පැමිණ තහවුරුවී තිබේ.

- මොහා/මුනා කරන්නේ.....? - මොහවද කරන්නේ?
- කොහා යන්නේ.....? - කොහෙද යන්නේ?
- පොළේ යනවා.....? - පොළේ යනවද?
- කවුරු ඇවිට් ඉන්නේ.....? - කවුද ඇවිත් ඉන්නෝ?

හේද? යන වචනයට වෙද යන්න උභව පළාතේ අදත් ව්‍යවහාර වේ. පානමද විය මෙසේ හඳුනා ගන්නට ලැබේ.

- හෑ වෙද? - හෑහේද?/හෑද්ද?
- ඇයිවෙද? - ඇයි හේද?
- ඔව්වෙද? - ඔව් හේද?
- ච්භෙවෙද? - ච්භෙම හේද?

උභව පළාතේ ව්‍යවහාර වන වල් ප්‍රත්‍ය වෙනුවට ං යෙදීම පානම දක්නට ලැබේ. ලංකාවේ වෙනත් කිසිදු ව්‍යවහාරයක මේ ලක්ෂණය දක්නට නැත.

- දොරං - දොරවල්
- ඉරං - ඉර්ඟු

'වල්' ප්‍රත්‍ය ඇති සෑම අවස්ථාවකම 'ං' නොයෙදේ. පාරවල්, කඩවල්, ගෙවල් ආදියේ නොයෙදේ. සමහර අවස්ථාවල පමණක් ච්ඡෙස භාවිත වේ. ඊට අමතරව ඉර්ඟු යන්න ඉරං වී ඇති ආකාරය වෙනස්ය. ච්ඡේම කොහෙන්නද යන්න කොහං ලෙස ව්‍යවහාර වේ. (මේ කොහං?)

ච්ඡේම ඉල්ලීමක් කාරුණිකව කරන කල කෝ භාවිත කිරීම සිංහල භාෂා භාවිතයේ දක්නට ඇත. කියන්නකෝ වැනි භාවිත උභවේ මෙන්ම පානමදීද කොයි ලෙස යෙදී ව්‍යවහාර වේ.

- ඔයි පැත්ත - ඔය පැත්ත
- කියපංකොයි - කියන්නකෝ
- ගනිල්ලකොයි - ගන්නකෝ
- දීපංකොයි - දෙන්නකෝ
- බලපංකොයි - බලන්නකෝ
- හිතපංකොයි - හිතන්නකෝ

උභව පළාතේ භාවිත වන 'ච්චා' යන්න පානමදීද හමු වේ.

- ඉවර ච්චා - ඉවර වෙලා
- ච්චා ච්චා - ච්චා වෙලා
- යන්න ච්චා - යන්න වෙලා
- රැ ච්චා - රැ වෙලා

වෙනත් යන පදය වෙනුවෙන් ච්චා යන පදය යෙදේ. උදාහරණයක් ලෙස වාඩිවෙන්න/වාඩිවෙයල්ලා යන පද පානමදී වාඩිවෙයල්ලා ලෙස ව්‍යවහාර වේ. උභවේද මෙය අසන්නට ලැබේ. ච්ඡේම, යනකොට

ආදි තැන්වල යෙදෙන කොට යන සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරය උගවේ සහ පාහම ප්‍රදේශවල කුට යනුවෙන් වැටේ.

චතකුට

චනකුට

කනකුට

කියනකුට

යනකුට

උගවට සම තවත් ව්‍යවහාරයක් පාහම හිතර ව්‍යවහාර වනු දක්නට ලැබේ.

මාමල චිහෙමයි අම්මල චිහෙමයි තරයි (මාමලයි අම්මලයි තරහයි).

අම්මලාට හෙමටයි මටයි ඇති (අම්මලාටයි මටයි ඇති).

තවත් උගවෙන් ආ ව්‍යවහාර කීපයක් පහත දැක්වේ.

- අඩගහනවා - කටා කරනවා/කැඳවනවා
- අහරෙ මෙහෙ - චිහෙ මෙහෙ
- ඇත්තොණ්ඩ - ඇත්තන්ට
- ඇන්න චිනවා - අරං චිනවා
- අඳිගත්තා - ඉඳ ගත්තා
- ඉස්සරහෙන් - ඉස්සර වෙලා/පළමුව
- උහාගෙන යනවා - ඔසවාගෙන යනවා
- චන්ට කිව්වා - චන්හ/චන්ඩ කිව්වා
- ඒක මිසක්කා - චිය මිසෙක
- ඔයි ගහ ප්‍රභ - ඔයි ගහ ප්‍රභ
- කම්මුතුයි - ඉවරයි
- කරකුට්ටං චිලා - කරවෙලා/අඟුරු වෙලා
- කුඳගහ ගන්නවා - හිකං ඉන්නවා
- කොයියම්ම - කිසියම්
- ගෙදෙට්ට - ගෙදරට
- ගෙදෙට්ටක - ගෙදරකට
- ඩිංගක්/ඩිංග - ටිකක්/ස්වල්පයක්/ටික
- නාහ ඉන්ඩ - නොඅසා ඉන්න
- පංකාදුයි - හොඳයි /අගෙයි

පිස්සි	-	පිස්සු
මකබෑවෙයං	-	නොපෙනී පලයං
මතක ඇතුං	-	මතක ඇතුව
මොනක්වත්	-	කුමක්වත්/මොකුත්
රාස්සකම	-	ගිජුකම
සුට්ට/සුට්ටං	-	ටික/කුඩා
හද්දෙනගෙන ඉන්නවා	-	සද්දෙ අහගෙන ඉන්නවා
හද්දෙ ඇහෙනවා	-	සද්දෙ ඇහෙනවා
හඹුක් කොටනවා	-	හක්ක පුරවාගෙන බුදීම

උන්දෑ/මුන්දෑ යන්න දුර/ප්‍රභ සිටින පිරිමි හෝ ගැනු අය හැඳින්වීමට යෙදේ. මෙය බොහෝ විට විශපත් අය හැඳින්වීම සඳහා ව්‍යවහාර වේ. උච්චේ මෙන්ම මේ ව්‍යවහාර පුරුද්ද පානමද දක්නට ලැබේ. පහත ව්‍යවහාරයන් දෙපළාතටම පොදුය.

අක්කලෑ හිදා	-	අක්කලා සිටින පැත්ත හෝ හිවස
කොටහ	-	පංගුව/කොටස
පුස්සනවා	-	පුච්චනවා/දවනවා
බරු ගහනවා	-	ගැළවෙනවා/ඉහළ සිට පහළට තුවාල වෙනවා හෝ තුවාල කරනවා
මත්තෙත්	-	කලින්
වතුර බුන්නා	-	වතුර බිව්වා/පානය කළා
හිටු කියල වැඩ	-	නොනවත්වා වැඩ

පානම ව්‍යවහාරවන ජන කවිවල අන්තර්ගත පානම ජනයා ව්‍යවහාර භාෂාව උච්ච පළාතේ භාෂා ව්‍යවහාරය සමග දක්වන ශ්‍රෝතිත්වයක් හඳුනා ලත හැක.

දෙමළ ලියේ නුඹේ බාසේ නොබාසේ
 ගින්දර වැන්න නුඹ අදිනා සරාසේ
 රත්තරනට පිත්තල එක් වුණා සේ
 දෙනවද ළදේ දිය බොන්නට තිබාසේ

බාසේ -නොබාසේ යන්න යුගල පදයකි. එය උච්ච වහරේ ඇත. පීපාසය යන්නට 'තිබන' 'තිබාසය' යන වචනද උච්චෙන් ආ වීවාය.

ලකට ලක නෙතට නුඹ බලන බැල්මට
පුස්ඹට රොනට නළලට නාසිකාවට

සුවඳ යන්නට පුසුම, පුසුඹ යන වදන්ද එසේම දෙපළාතේම භාවිත වේ.

නොහැර, අත්නොහැර යන යෙදුමට උඩරටදී මෙන්ම උගවේදී භාවිත වූයේ “නැර” යන්නයි.

සාරවත් ගමකි පානම නමැති ගම
නැරවත් කරති ගොවිතැන් වෙළඳාම

බිච්චා යන ව්‍යවහාරයට උඩරටදී මෙන්ම උගව වෙල්ලස්සේ භාවිත වන වචනය “බුන්නා” යන්නයි. “වතුර බුන්නා” යයි පවසන්නේ වතුර බිච්චා යන්නටයි.

මගේ හිමි යන කලට සාගුරු කියන නදී
මගේ හිමි එන කලට වැහි වතුර බා ගනී
කොයි කොයි විලේ දිය බුන්නද සිහි නැති
සාදු මගේ හිමි කටහඬ ආපු හැටි

බාපොත යනු උච්චස්සේ බිමට සම්බන්ධවන හරස් කොටසකි. උඩලිපොත ලෙස හඳුන්වන්නේ ඉහළ හරස් කොටසයි. බත් කන පිඟාන තැටිය ලෙස හඳුන්වයි.

පුංචි පුංචි අඩි මිදුලේ නියෙන්නා
කරපු සිංදු බාපොත උඩ නියෙන්නා
කාපු තැටිය උඩුමැස්සේ නියෙන්නා
පුංචිරාළ නැති අරුමය දැනෙන්නා

බහු පුරුෂ සේවනය කරන්නී වේසී ලෙස ව්‍යවහාර වෙයි. ඕකා යනු හින්දුව සහිතව කරන හැඳින්වීමකි.

හම්බන්තොට ඉඳලා ආ ජාවාට
ඇයි වේසී කල් බැන්දේ ඕකාට

ගොයම් මිටි බැඳීම, කොළ බැඳීම ලෙස පානම ව්‍යවහාරයේ හමුවේ. මෙය මෙසේම උඩරට ව්‍යවහාරයේ ද දක්නට ලැබේ.

දවසට බඳින කොළ මිටි පෙළ ගණන් නැති
කොළ බඳින ලියෝ හැම දෙවියෝ රකිති

යන්ට, ඉන්ට වාගේ යන ව්‍යවහාර උඩරට ප්‍රකටය. දිව්රා කීමේදී නුඹ පල්ලා කියා උඩරට පළාත්වල ව්‍යවහාර වේ. පානම මේ උඩරට ලක්ෂණ දක්නට ලැබේ.

නවගමුවේ බෝ ගස මුල කන	සිටිය
මෙහෙයවීමේ නුඹ මේ තුන් ලොව	වටිය
ඉර වාගේ ආදායී ඇවිදින	යන්ට
සඳ වාගේ ආදායී කෙළ කෙළ	ඉන්ට

බාසේ යනු උඩරටදී භාෂාවයි. පානම ජනයා උවෙත් පැමිණි බැවින් එම බස ඔවුන්ගෙන් වෙන් කළ නොහැකිව තිබේ.

දෙමළ ලියේ නුඹ බාසේ	නොබාසේ
ගින්නේ වැන්න නුඹ අදිනා	සරාසේ

ප්‍රසන්න වීම පිරිය වන අතර අපුල වීම උවේදී අප්පිරියාවයි.

එළිය වෙන්ට පෙර බැහැපන් ගෙන්	පිලට
පිරිය වෙන්ට අතුගාපන් මිදුල	වට

අප්පා නුඹට අප්පිරියා වුණා නේ

අනාගතයට හඳුන් වන්නේ මත්ත යනුවෙනි. මතු යන්නෙන් මෙය බිඳී ඇත.

මන්නට මොකුත් කරගන්නට	නොලැබෙනවා
මෙන් කොට යමක් දුන්නොත්	පින් සිදුවෙනවා

දැනවා යයි උඩරටදී ව්‍යවහාර වන්නේ පිව්වෙනවා. දැවෙනවා, රත් වෙනවා යන අරුතෙනි.

සිත දනවා අල්ලන්නට බැරිය	මල
සිහි වෙනවා දැන් මට මරුගේ	අපල
පාට දෙමට මල මෙනි කුස තුළ	දනවා
රැට නින්ද නැත තුන්යම සිහි	වෙනවා

රණ්ඩුවීම පානම සහ උවේදී මෙහන්ම උඩරට දී ද දුබරවීම වෙයි.

අමමා යා රැ ගෙදරින් දබර	වෙලා
මල්ලී අඩයි බිව් රන් කිරි මතක්	වෙලා

තට්ටම හඳුන්වනු ලබන්නේ පිඩිය යනුවෙනි.

අඩිය දමන්නයි පිඩි දෙක ලෙ	දෙන්ට
කොඩිය ගමන් යන්දැයි බඳ	නළවන්ට
වැඩිය වයස නැත පිරිමින් හට	ඉන්ට
බඩුව නුඹ තමයි පරිමින්	වනසන්ට

පානමට ආවේණික වචන

වෙනත් ප්‍රදේශවලින් මෙන්ම වෙනත් භාෂාවලින් ආ ව්‍යවහාරයන්ට අමතරව පානම උපභාෂාවක්ද දක්නට ලැබේ. වෙනත් භාෂාවලින් එම උපසංස්කෘතිය පෝෂණය වීමේදී තත්සම, තද්භව ලෙස වචන පැමිණ ඇති අතර නිෂ්පන්න ස්වරූපය පානම අනන්‍යතාව දීප්තිමත් කරයි. ක්‍රියාපදවල අගට මුල්ලා යන කොටස එක්වී තිබේ. සෙල්ලං කරමුල්ලා කියා සෙල්ලම් කරනු පිණිස මිතුරකු කැඳවයි. කැඳවීම කරන්නේ අඹ ඇට පැහීම නම් ක්‍රීඩාවටය. අඹ ඇට යන්නට දෙමළෙන්ම ව්‍යහාර වන්නේ මාංකොට්ටිය. අඹ ඇට පැහීමට පානමදී කැඳවන්නේ, වරෝඩා මාංකොට්ටිං පනිමුල්ලා යනුවෙනි.

මෙය දිවයිනේ කිසිදු පළාතකදී හමු නොවන ලක්ෂණයකි.

කාටනර් කියමුල්ලා

කියන්නල්ලා

පටන් ගම්මුල්ලා

වැඩ කොරමුල්ලා

සෙල්ලං කොරමුල්ලා

විධානයක අගට පෝඩා යන කොටස එකතු වී තිබේ.

ඇඳපෝඩා

ඉඳපෝඩා

කියපෝඩා

කොරපෝඩා

වැඳපෝඩා

අඩා යන කොටස අගට එක්වීමෙන් මේ පද සෑදී ඇත. අඩා යන පදය දෙමළ භාෂාවේ හිතර යෙදෙන්නකි. ඇඳ අප්පෝ අඩා - ඇඳපෝඩා ලෙස ව්‍යවහාරයට එන්නට ඇත.

අඬගහපඩා - අඬගහන්න

මොකේඩා - මොකේ අඩා

යමාඩා - යම අඩා

යන තැන්වලද අඩා යන්න යෙදේ. එයම ධීප්පා ලෙසද යෙදේ. මෙය බහුලව ව්‍යවහාර වන, දෙමළ ආභාසයෙන් ආ පානමට ආවේණික ප්‍රධානත යෙදුමකි.

අඬෝ/අමා - අම්මා

අරෙයි පැත්ත - අර පැත්ත

අහට්ට මෙහෙට්ට - අරෙහෙට්ට මෙහාට්ට

අහට්ට වෙයල්ල - අරෙහෙට්ට වෙයල්ලා

ආතමානෙ - උස්මුරැත්තාව

ඉරතියා එනවා - අඳුර වැටෙන්නට පෙර

පැණි බැද්දෙ යනවා	-	මී පැණි රැස් කිරීමට යාම
පිඩිය	-	තට්ටම
පිඩියේ විසාදිය	-	තට්ටමේ තුවාලය
පුරැව්විය	-	සතුව
පුරැමස්	-	වියළි මස්
පුලුක්කුව	-	පුරැෂ ලිංගය
පොතිවුල්	-	පොතුවිල්
බඩ පැලෙන්ඩ වාත්තං කරනවා	-	බඩ පැලෙන්ඩ කනවා
බයි හෑ	-	බහින්හෙ හෑ
බල්ලපයි	-	බලන්නකෝ
බෑකිත්මයි	-	බෑමයි
බොඩා	-	සගයා
මරඳ	-	ඉදුණු දිවුල
මහදණ්ඩ	-	වැඩුණු
මහින්තංහැතූං ඉඳින්	-	මැදිහත් නොවී ඉන්න
මාං කරනවා	-	මී වඳ හෙළීම
මාලිපින්	-	මාළිපිණි
රත දහය	-	සත දහය
රත පණහ	-	සත පහහ
රෑ දෙරහ මැඳ	-	රෑ මැද්දෙ
ලාහකොල	-	ලාහුගල
ලියායෑ හෑ	-	ලියල හෑ
වාඩියන් හුකා	-	වාඩිවෙන්න සගයා
වතාවිත්ති	-	වගතුග/විස්තර
වාත්තං කරනවා	-	කනවා
වැරැයි	-	චින්න
වැරැසෙ	-	තත්ත්වය/ නම්බුව
විසේ පත්තු වෙනවා	-	තරහ චනවා/කෝප වෙනවා
සීදාහම	-	සුදාහම
හමුදාව (මී කැඩීමේ දි)	-	මී මැස්සන්
හරි පලිවිච්චි	-	හරි ගියා

- හින්නා - කුඹියා
- හොබරකම - සෝමාරකම/අලසකම

ගුණසෝම කළ අධ්‍යයනවල පානමට විශේෂිත භාෂා ව්‍යවහාර සටහන්ව ඇත (2008 : 167 - 181). එම භාෂා යෙදුම්වල දෙමළ මිශ්‍රණයක් දක්නට ලැබේ.

- අතපෂවා වගේ - ආසන්නයේ
- අත බිඳුණා වගේ - අහිමි වීම
- අලි නොඬය වගේ - පමණට වඩා දිග
- අළුමඩහරා වගේ - මඩ දුලි වැකි සිටීම
- ආස හිල් වුණා වගේ - අනවරත වැස්ස
- ඇට හැළිය පැහෙනවා වගේ - විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටීම
- ඇටිකිත්තා වගේ - කෙටිටු තැනැත්තා
- ඉබ්බට පිහාරන් දෙන්ඩ කිව්ව වගේ- කළ නොහැකි වැඩක් පැවරීම
- ඉවපාරේ ආවා වගේ - හෝඬුවාවක් මත ගමන් කිරීම
- ඉහි පැටව් වගේ - කුහිසි පැටව් මෙන් විශාල සංඛ්‍යාවක් සිටීම
- උෟරගෙ කර වගේ - පුෂ්ටිමත් ගෙළක් ඇති
- ඒණියට පයින් ගැනුවා වගේ - උපකාර ගෙන අත්හැර දැමීම
- කට බැල්ලිගෙ පිත්තම වගේ - පරූෂ වචන දොඩන කාන්තාවකගේ කට
(පිත්තම යනු ස්ත්‍රී ලිංගයට යෙදෙන අප ව්‍යවහාර වචනයකි)
- කටුස්සා වගේ - හිස සලමින් සවන් දෙන්නා
- කන්ඩ කිවම අන්ඩ පනිනවා - ආහාරයටවත් උනන්දු නැති
- කලාගා වගේ - අලස තැනැත්තා
- කැස්බෑ බිත්තර වගේ - දැඩි නොවන/මෘදු
- කීසා වගේ - කිපෙන
- කුරුමිබා පිංපි වගේ - පිටට හෙරා ඇති ඇස්
- කුරුසියො ඇස් වගේ - රෝගී දෙනෙත්
- කේප්පයා වගේ - උස මහත බව
- ගිනි කබලට වතුර දැමීමා වගේ - හම්බ කළ දේ ඉක්මනින් හිම වීම
- ගිනිකසයා වගේ - කඩිසර
- ගෝන වැස්සි වගේ - සෘජු ගෙළක් ඇති
- තිහව මට්ටයා වගේ - වැටුප් නැතිව වැඩ කිරීම
- දිම්බො කයිය මොව්විලා වගේ - දිම් රැළක් මෙන් කඩිසර අවස්ථාව
- දොවලා කන බුරුල්ල හපා කනවා වගේ - දිගු කල් ප්‍රයෝජන ගත හැකිදෙයක්

චක්චරකින් විනාශ කිරීම

- නගා ගියා වගේ - සෘජු නැති
- පැණි ලබ්බෙන් තලගොයාට ගහපු- දෙකම නැති කර ගැනීම හිංගලයා වගේ
- බල්ල කෙළපු කොස්ස වගේ - පිළිවෙළක් නැති
- බල්ලා පාංජු වුණා වගේ - ඇඟට කඩා පහිමින් කලා කිරීම
- බැල්ලිගෙ පිත්තමේ බැඳපු මීවදේ වගේ - ප්‍රයෝජනයක් නැති
- බුලත් කොක්කා වගේ - බුලත් කෑම නිසා දුර්වර්ණ වූ දත් ඇත්තා
- බෙලන්මල්ලියා වගේ - අනවරතව කලා කරන
- මඩැටයා - කළු කෙට්ටු ළමයා
- මරක්කෙයා වගේ - වෙනස් වන ගති ඇති
- මාලප්පු මාඩු - අමු මෝඩයා
- මුකුලිච්ච වගේ - මුක්කන් නාසය
- මෝය කට ඇරියා වගේ - පමණට වඩා විවෘත
- රදවගෙ මාත්තුව වගේ - තාවකාලික අයිතිය
- ලබ්බෙ හොළවන සිප්පි කටු වගේ- අනවරතව දොඩවන
- වඳුරා විරිත්තනව වගේ - දත් ඇන්ද පෙනෙන සේ සිනාසීම
- වලස් ඇඳිරියා වගේ - හැඩිදඩි කළු තැනැත්තා
- වැඳිරි වගේ - අපිරිසිදු තැනැත්තිය
- වීර පෙට්ටිය හැළණා වගේ - රක්ත වර්ණ බව හැඟවීම
- හාතගල හෙට්ටියා වගේ - නිකරුණේ කල් ඇරීම
- හැවැරියා වගේ - අලුත් ස්වභාවයක් දැරීම
- හිංගලයා නෙළුම් අල කෑවා වගේ - අනවබෝධයෙන් කටයුතු කිරීම
- හෙණදණ්ඩෙක් වගේ - විශාල
- හොර කුංජා වගේ - රහස් වැඩ කරන
- හොරමදයා වගේ - කම්මැලි

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. ගුණවර්ධන, ඩබ්ලිව්. ඇපේ. (1973). සිංහල වාග් විද්‍යා මූලධර්ම(2) ශබ්ද ව්‍යුත්පත්ති ක්‍රම, සී/ස ඇම්.ඩී.ගුණසේන සහ සමාගම, කොළඹ.
2. ද සිල්වා, සුගතපාල, (1963). භාෂා විමර්ශනය, සී/ස සමන් ප්‍රකාශකයෝ, මහරගම.)
3. ගුණසෝම, ගුණසේකර., (2008). ජනවහරේ නිරූපිත පානම්පත්තුවේ ජන සංස්කෘතිය, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.
4. සෙනෙවිරත්න, අනුරාධ. (1971). සංස්කෘතිය හා සමාජය. කොළඹ: සීමාසහිත ලේක් හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට්ස් සමාගම.

පුවත්පත් මාධ්‍ය භාෂා විශේෂතා

සුනිල් දැරුණු
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය

සිංහල හා ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය
B.A. (Hons) SJP, M.S.Sc. (Kel) Ph.D. (Reading)

මාධ්‍ය ක්‍රියාවලියේදී භාවිත කෙරෙන භාෂාව කවරාකාර වුවක් ද යන්න පිළිබඳ නිශ්චිත අර්ථ දක්වා ගැනීමක් අවශ්‍ය ය. මුද්‍රිත හෝ විද්‍යුත් මාධ්‍ය පුවත්පත් හා නිර්මාණකරණයේදී භාවිත කරන භාෂාව තීරණාත්මක සාධකයකි. විවිධ විද්වතුන් මාධ්‍ය භාෂාවේ සුවිශේෂතා පිළිබඳ විවිධ කෝණවලින් අදහස් දක්වා ඇත. එම අදහස්වලින් මාධ්‍ය භාෂාව පිළිබඳ දළ අවබෝධයක් ලැබිය හැකි ය.

“ජනමාධ්‍ය වෘත්තීයෙහි යෙදුණු හැමෝම පාහේ, භාෂා මාධ්‍යය භාවිත කරන්නෝ වෙති. මුද්‍රිත මාධ්‍යය පිළිබඳව නම් මේ කියමන ඉතාම පැහැදිලි ය. පොතපත, සඟරා, ප්‍රකාශන, දැන්වීම් ආදී විවිධ වර්ගවල මුද්‍රිත මාධ්‍යයන්ගේ ජීවය නම් භාෂාව හෙයිනි. පුවත්පත් කලාවේදී වාර ප්‍රකාශනයන් හිදී සහ සෙසු මුද්‍රිත මාධ්‍යයන්හි ප්‍රධානතම අවිය භාෂා ව්‍යවහාරයයි.” (ආර්යදාස,1993) ප්‍රවීණ මාධ්‍යවේදී එඩ්වින් ආර්යදාසයන්ගේ මෙම ඉදිරිපත් කිරීමෙන් මුද්‍රිත මාධ්‍ය පිළිබඳ යම් නිර්වචනයක් උකහා ගත හැකි ය. එනම් “පොතපත, සඟරා, ප්‍රකාශන, දැන්වීම් ආදී විවිධ වර්ගවල මුද්‍රිත මාධ්‍යයන්ගේ ජීවය නම් භාෂාව” යන්න ය.

මහාචාර්ය ඩී.ඒ. සුරවීර පෙන්වා දෙන්නේ ලේඛනයේදී උපයෝගී කරගනු ලබන භාෂාව ප්‍රධාන කොටස් 2 ට බෙදෙන බවයි.

- 1. නිර්මාණාත්මක භාෂාව
- 2. ප්‍රකාශන භාෂාව

නිර්මාණාත්මක භාෂාවේ විශේෂත්වය වන්නේ අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට වඩා හැඟීම් හෙවත් අනුභූතීන් සන්නිවේදනය කිරීමයි. විඛේදන නිර්මාණාත්මක භාෂාව භාවමය ගුණයෙන් යුක්ත වුවකි. නවකතා, කෙටිකතා, කාව්‍ය, ගීත ආදී නිර්මාණාත්මක කාර්යයන්ගෙන් බැහැරව සිදු කෙරෙන ලේඛනයන්හි දැකිය හැක්කේ ප්‍රකාශන භාෂාවයි. එහි මූලික අරමුණ හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීම නොව අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමයි. ඇතැම් පුවත්පත් වාර්තාවකින් හැඟීම් ජනිත වුවත් එසේ සිදු වන්නේ භාෂාවේ අරුමයක් නිසා නොව අදාළ සිදුවීමේ අනුවේදනීය බව නිසා යැයි මහාචාර්යවරයා පෙන්වා දෙයි. ඔහු වැඩි දුරටත් පුවත්පත් භාෂාව පිළිබඳව විග්‍රහ කරමින් පෙන්වා දෙන්නේ එය වැඩි පිරිසකට අවබෝධ කරගත හැකි සරල චිකක් විය යුතු බවයි. (සුරවීර,1993)

මුද්‍රණයෙන් වළි දක්නා සෑම ප්‍රකාශනයක් සම්බන්ධයෙන් ම අතිප්‍රේත පාඨක පිරිසක් සිටින බව කිව යුතු ය. නවකතා පාඨක පිරිසත් ශාස්ත්‍රීය ලේඛනයක පාඨක පිරිසත් එක සමාන නො වෙති.

පුවත්පත් පාඨක පිරිස ඊට වඩා වෙනස් ය. ඒ එක් එක් රචනාංගයන්ගේ පාඨකයා වෙනස් වුව ද ඒ හැම එකකින් ම කෙරෙන්නේ සන්නිවේදන කාර්යයකි. පුවත්පත පොදු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ නවකතාව හෝ ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථයක හෝ පාසල් පොතක පාඨක පිරිසට වඩා පුළුල් විවිධත්වයෙන් යුත් පාඨක පිරිසක් අරඹයා සම්පාදනය වන්නක් බැවිනි. මේ හේතුව නිසා ම එහි භාෂාව ද විවිධ රැචකත්වයන් හා විවිධ අධ්‍යාපන මට්ටම්වලින් යුක්ත පාඨක පිරිසට විෂය වන සේ සම්පාදනය වීම අපේක්ෂා කෙරේ.

පුවත්පත් බිහිවීමෙන් සිංහල භාෂාවට නව ජීවයක් ලැබුණු ආකාරයත් වැඩි පාඨක පිරිසක් අතරට යාමේදී පුවත්පත් භාෂාව සරලව හැඩ ගැසුණු ආකාරයත් මහාචාර්ය විදුර්වීර සරච්චන්ද්‍ර පෙන්නා දෙන්නේ මෙසේ ය. “ගත වර්ෂ ගණනාවක් මුළුල්ලේ ව්‍යවහාර නො කිරීම හේතු කොටගෙන අපමුණට වී තිබුණු සිංහල ගද්‍ය වර්තමාන අවධියේ පළමු වන වරට නැවත ව්‍යවහාරයට ගන්නට සිදු වූයේ පුවත්පත හා සඟරා නිසාය. එහෙයින් පුවත්පත් නිසා ගද්‍ය විලාසය බොහෝ සෙයින් දියුණු විය. අනාවයට ගොස් තිබුණු පැරණි ශිල්ප ශාස්ත්‍රය ද වර්තමාන ශාස්ත්‍රාදිය හා වර්තමාන ලෝකය ගැන කරුණු ද මහජනයා අතරට පැමිණෙන්නේ පුවත්පත හා සඟරා මගිනි. පුවත්පත කියවූවන් අතර පණ්ඩිතයන් පමණක් නොව වැඩි ඉගනීමක් නො ලත් මහජනයා ද වූ හෙයින් එහි භාෂාව සියල්ලන්ටම තේරෙන ලිහිල් භාෂාවක් කරන්නට සිදු විය.” (සරච්චන්ද්‍ර, 2005)

මෙම ඉදිරිපත් කිරීම් තුළින් මතු කෙරෙන ප්‍රධාන තර්කය නම් මාධ්‍ය භාෂාව සරල විය යුතු බවයි. එය පොදුවේ සියලු මාධ්‍යයන්ට අදාළ කරුණකි. මාධ්‍ය භාෂාව යනු කුමක් දැයි තව දුරටත් අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ජනමාධ්‍ය විශේෂඥයෙකු වන රුධිරාල් ග්ලේෂ් ගේ මතවාද පිළිබඳව ද අවධානය යොමු විය යුතු ය. ඔහු පුවත්පත් භාෂාව කෙසේ විය යුතු ද යන්න පිළිබඳ අදහස් සමූහයක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

1. සාමාන්‍යයෙන් කිසිම වැකියක් වචන අටකට වඩා දිග විය යුතු නැත. ලිපියක වචන සංඛ්‍යාව ඒ ලිපියේ වැකි ගණනින් බෙදිය යුතුයි. ලැබෙන පිලිතුරෙහි වචන සංඛ්‍යාව වැඩි වන්නේ නම් ඒ ලිඛිත භාෂාව කියවා ගැනීම අපහසු ය.
2. ජනමාධ්‍යයීය භාෂාව දන්නා ලේඛකයෙකු විසින් ලියැවෙන වැකිවල මානව ගුණ සහිත වචන බහුල ය. මිනිස්සු, ජනතාව, පුද්ගලයින්ගේ නම් ගම් ආදිය මානව ගුණ බහුල වචනයයි. එවැනි පද බහුල වූ තරමට ඒ රචනය ජනාදරය දිනයි.
3. හුස්ම නො ගෙන කියවා ගත යුතු තරමට වැකි දිග වුවහොත් පාඨකයා ඒ ලිපිය කියවන්නට කැමති නො වේ. ඒ නිසා වැකි අතර විරාමය අවශ්‍ය වේ.
4. ජනමාධ්‍යයීය භාෂාවේ ජීවය පැහැදිලි බවයි යන කරුණ නිසැකව තේරුම්ගත හැකි වන සේ ලිවීම ජනමාධ්‍යයීය භාෂා භාවිතයේ ඉහළම අරමුණ විය යුතුයි. (කාර්යවසම් 1993)

මෙම කරුණු ම තවත් ආකාරයකින් සරලව හා සවිස්තරව පුවත්පත් පිළිබඳ විශේෂඥ උපදේශකවරයෙකු වූ “රොබට් ගනින්” නැමැත්තා පෙන්නා දී ඇත. ඔහු විසින් පැහැදිලිව ලිවීමට අවශ්‍ය මූලධර්ම දහයක් නමින් කළ කෘතියෙහි එම කරුණු මෙසේ දක්වා ඇත. (එම)

1. පොදුවේ හැම වාක්‍යක් ම කෙටියෙන් ලියන්න.
2. සරල වැකි ලියන්න.
3. බහුලව භාවිතා වන වචන යොදන්න.
4. අනවශ්‍ය වචන කපා හරින්න.
5. කර්තෘකාරකයෙන් ලියන්න.
6. ඔබ කතා කරන ආකාරයට ලියන්න.
7. ඔබ යොදන යෙදුම් කියවන්නට මවාගත හැකි විය යුතුයි.
8. ඔබේ පාඨකයාගේ අත්දැකීමට ගැළපෙන සේ ලියන්න.
9. විවිධත්වය බහුලව භාවිත කරන්න.
10. අනුන්ට තම දැනුම පෙන්වීමට නොව ඔබේ සිතුවිලි ප්‍රකාශනයට ලියන්න.

මේ සියලු කරුණු තුළින් පැහැදිලි වන පුවත්පත් භාෂාවට අදාළ මූලධර්ම කිහිපයක් අපට හිරික්ෂණය කළ හැකි ය.

1. සරල බව
2. සුගම බව
3. නිරවුල් බව
4. සංක්ෂිප්ත බව
5. මානුෂික බව

ලේඛනය ඕනෑම අයෙකුට ගෝචර කර ගත හැකි ආකාරයේ සරල ශෛලියකින් රචනා විය යුතු ය. මෙහිදී සංකීර්ණ වියරණ රටාවන්ගෙන් හා පාරිභාෂික පදවලින් ද බැහැර වීමට සිදු වේ. සුගම බව යනු පහසුවෙන් අවබෝධ කොටගත හැකි බවයි. එමෙන් ම ඉදිරිපත් කෙරෙන අදහස හොඳින් ග්‍රහණය කරගත හැකි පරිදි නිරවුල්ව ලිවිය යුතු ය. කාලය සහ ඉඩ පිලිබඳව ගැටලුව මාධ්‍යයන් මාධ්‍යකරුවන් ග්‍රහකයාත් මුහුණපාන ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයකි. ඊට හොඳම විසඳුම නම් සංක්ෂිප්ත බවයි. ලේඛකයා තමා ලියන්නා වූ සංසිද්ධිය පිලිබඳ සංවේදී වුව මනාය. එමගින් වඩාත් මානුෂික ස්වරූපයේ ලේඛන ව්‍යවහාරයකට අවතීර්ණ විය හැකි ය.

මෙම පොදු සම්මුතිය පුවත්පතේ සෑම ලේඛකයෙක් සඳහා ම ගැළපෙනැයි සිතිය නො හැකිය. ශාස්ත්‍රීය ලිපියක හෝ විශේෂ ක්ෂේත්‍ර ලිපියක හෝ කතු වැකියක ඇතැම් විට සංකීර්ණ බවක් ප්‍රකට වේ. එබඳු තැන්හි 'ව්‍යක්ත බව' ප්‍රධාන මූලධර්මයක් ලෙස බොහෝ විට අනුගමනය කෙරේ. කෙසේ වුවද පුවත්පතක ඇති කතුවැකි, ශීර්ෂපාඨ, විශේෂාංග ලිපි, කර්තෘට ලියුම්, රජයේ වාර්තා, වෙළඳ දැන්වීම්, මරණ දැන්වීම්, මංගල යෝජනා ආදියෙහි පිලිඹිබු වන භාෂාත්මක වෙනස්කම් සමූහයකි. ඉහත සඳහන් කළ මූලධර්ම මත පිහිටමින් ඒ ඒ අවස්ථාවන්හි භාෂාව භාවිත කරන්නේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනයට ලක් විය යුතු ය.

ප්‍රවෘත්ති වාර්තා

ලෝකයේ පුවත්පත් වැඩි වශයෙන් පළ වන්නේ දිනපතා (Daily) හෝ සතිපතා (Weekly) ය. ඒවායේ ප්‍රවෘත්ති, විශේෂාංග, ඩිට්ටු වාර්තා, විශේෂ ලිපි, මතවාද, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ක්‍රීඩා වාර්තා, තීරු ලිපි සහ දැන්වීම් ආදී විවිධ ආකාරයේ ප්‍රවෘත්ති රචනා ස්වරූප දැක ගත හැකි ය. එහෙත් විෂය ප්‍රාමාණිකයන් පෙන්වා දෙන ආකාරයට ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්ති රචනා ක්ෂේත්‍ර 3කි.

1. **සාමාන්‍ය පැවරුම් (General Assignment)**
2. **බීට්ටු වාර්තා (Beat Reporting)**
3. **විශේෂ ක්ෂේත්‍ර වාර්තා (Special Assignment)**

දිනපතා මතු වන විවිධ ප්‍රවෘත්ති හා විදිනෙදාට නියමිත පූර්ව නිශ්චිත ප්‍රවෘත්ති ආවරණය කිරීම සාමාන්‍ය රාජකාරි වාර්තා ලෙස හඳුන්වයි. විදිනෙදා පැවැත්වෙන ප්‍රභූ සහභාගීත්වය සහිත උත්සව, විවෘත කිරීම්, රැස්වීම් මෙන් ම විරෝධතා ගැටුම්, ස්වභාවික ආපදා, ප්‍රවණ්ඩ ක්‍රියා ආදී සියලු ප්‍රවෘත්ති සාමාන්‍ය පැවරුම් ගණයට අයත් වේ. මේ සඳහා මාධ්‍ය ආයතනවල මාණ්ඩලික වාර්තාකරුවන්ට හෝ ප්‍රාදේශීය වාර්තාකරුවන්ට ආරාධනා ලිපි, දුරකථන ඇමතුම්, ෆැක්ස්, ඊ මේල් මගින් හෝ වෙනත් හෝඩුවාවන් ඔස්සේ අදාළ ප්‍රවෘත්ති මූලාශ්‍රය වෙත ප්‍රභා විය හැකි ය. ඩිට්ටු වාර්තා යනු පාර්ලිමේන්තුව, අධිකරණය, කොමිෂන් සභා, රෝහල, පොලීසිය, වැනි විශේෂිත ස්ථානවලින් මතු වන ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණයයි. එබඳු ස්ථානවලට අදාළ නීති රීති හා සම්ප්‍රදායන් පවතී. ඒ පිළිබඳ අවබෝධයක් සහිතව වාර්තාකරුවන් ඩිට්ටු වාර්තාකරණයට යොමු විය යුතු ය. අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය, ආර්ථිකය, නීතිය, ගමනාගමනය, දේශපාලනය ආදී විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ විශේෂිත වූ තොරතුරු රැස් කොට සිදු කෙරෙන ප්‍රවෘත්ති වාර්තා විශේෂ පැවරුම් වාර්තාකරණය ලෙස හඳුන්වයි. මේ සඳහා වාර්තාකරුවාට අදාළ ක්ෂේත්‍ර ගැන විශේෂඥ දැනුමක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මූල පාඨය (Lead)

ඉහත සඳහන් කළ කවර ස්වරූපයක වාර්තාවක වුව ද අන්තර්ගත විය යුතු මූලිකාංග කීපයක් පවතී. ප්‍රවෘත්තියක මූලපාඨය (lead) මගින් ආවරණය කෙරෙන්නේ සමස්ත ප්‍රවෘත්තියේ සාරාංශයයි. මූල පාඨය මඟින් කිසියම් ප්‍රවෘත්තියක් පිළිබඳව පාඨකයාට මතු වන ප්‍රශ්න හයකට පිළිතුරු සැපයේ. එම ප්‍රශ්න හය වන්නේ,

- **කවුද? (Who)**
- **කුමක්ද? (What)**
- **කොහේද? (Where)**
- **කවදාද?/කොයි වේලාවේද? (When)**
- **කුමක් නිසාද? (Why)**
- **කෙසේද? (How) යන ඒවා ය.**

මෙකී ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සහිතව ප්‍රවෘත්තියක මුලින් ම ලියවෙන මූල පාඨය හෙවත් ප්‍රවේශ පාඨය හැඳින්වීම Introduction/Intro යන නමින් ද හැඳින්වේ. W5 සහ H යන කෙටි නමින් මෙම ප්‍රවෘත්ති මූලිකාංග හඳුන්වනු ලබයි. මූල පාඨය රචනා කෙරෙන්නේ අත්‍යවශ්‍ය ම තොරතුරු පමණක් ඇතුළත් කරමිනි. එබැවින් ප්‍රවේශ පාඨයක තිබිය යුත්තේ වචන 35ට අඩු ප්‍රමාණයක් බවට ඉංග්‍රීසියෙහි රීතියක් පවතී. (කාරියවසම්, 1993)

ප්‍රවෘත්ති වාර්තාව සංක්ෂිප්තව හකුලුවා දැක්වීමත් ග්‍රාහකයා ප්‍රවෘත්තිය කෙරෙහි ක්ෂණිකව ආකර්ෂණය කර ගැනීමත් මූල පාඨයකින් අපේක්ෂා කෙරේ. සාරාංශ මූල පාඨය (summary lead) විවිධ ප්‍රවෘත්ති මූල පාඨ අතර වඩාත් ම ජනප්‍රිය මූල පාඨය යි. මේ අතර ප්‍රවෘත්තියක වඩා වැදගත් තොරතුරු මුලින් ලියා අනෙක් තොරතුරු වැදගත්කමේ අනුපිළිවෙළට ලිවීමේ සම්ප්‍රදායක් පවතී. එම සම්ප්‍රදාය අන්තරාවෘත්ත පිරමීඩ ආකෘතිය හෙවත් යටිකුරු ආකෘතිය (Inverted Pyramid) ඔස්සේ හඳුනා ගත හැකි ය.

අන්තරාවෘත්ත පිරමීඩ ආකෘතිය ඔස්සේ ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවක් සැකසීම මගින් පාඨකයාටත් පුවත්පතේ උප කර්තව්‍යවරුන්ටත් ස්වකීය කාර්යයන් පහසු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. පාඨකයාට අවශ්‍ය මූලික තොරතුරු ඉක්මනින් කියවා ගැනීමට ලැබීම මෙහි ඇති ප්‍රධාන වාසිය යි. පුවත්පතේ ඉඩ කඩ හා ප්‍රවෘත්තියේ වටිනාකම පිළිබඳ සලකා අවශ්‍ය සංස්කරණ කටයුතු කිරීම ට උපකතුවරයාට ද පහසුවක් ලැබේ. අනවශ්‍ය කොටස් පහසුවෙන් ඉවත් කොට ප්‍රවෘත්තිය සඳහා පුවත්පතේ ඉඩක් වෙන් කිරීමට ඔහුට හැකියාව ලැබේ. මෙම මූලධර්මය පිළිබඳ අවබෝධයක් හැති බොහෝ ප්‍රාදේශීය වාර්තාකරුවන්ගේ වැදගත් ප්‍රවෘත්ති කුණු කූඩයට වැටෙන්නේ ප්‍රවෘත්තිය පිටු කීපයක විසිරී තිබීමෙනි. ඒවා එකලස් කිරීමට තරම් කාලයක් වැය කිරීමට බොහෝ උපකතුවරු උත්සාහ නො දරති. මේ නිසා පිරමීඩ ආකෘති ක්‍රමය අනුගමනය කිරීමෙන් ප්‍රවෘත්තියක ට පහසුවෙන් පුවත්පතේ කුඩා ඉඩක් හෝ වෙන් කර ගත හැකි ය. එබැවින් ප්‍රවෘත්තියේ පළමු ඡේදයෙන් ම වැදගත් ම තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට උත්සාහ දැරීම වඩා යෝග්‍ය වේ. අනෙක් වැදගත් කරුණ නම් ප්‍රවෘත්තියේ ඉස්මතු කළ යුතු වැදගත් කරුණ හෝ කරුණු සොයා ගැනීමයි. කවුද? කුමක්ද? ආදී ප්‍රශ්නවලින් මුලින් ම පිළිතුරු සැපයිය යුත්තේ කුමන ප්‍රශ්නයට ද යන්න හඳුනා ගැනීමෙන් ප්‍රවෘත්තියේ වැදගත් ම අංශය හඳුනා ගත හැකි ය.

“බෝම්බයක් පුපුරලා...” යැයි ඔබට හෝඬුවාවක් ලැබුණහොත් ඔබ මුලින් ම අසන ප්‍රශ්නය කුමක්ද? “කොහේද?” යනුවෙනි. ඊළඟට අසන ප්‍රශ්න මොනවා දැයි බලන්න.

“ඉතිං මොකද වෙලා තියෙන්නේ?” (What)

“කවුද මැර්ලා තියෙන්නේ?” (Who)

“කී දෙනෙක් මැර්ලද?”

“කොහොමද බෝම්බෙ පුපුරලා තියෙන්නේ?”/“කවුද බෝම්බෙ තියල තියෙන්නේ?” (How)

“කවද ද?”/“කොයි වෙලාවෙද ඒක වෙලා තියෙන්නේ?” (When)

“ඇයි එහෙම කරලා තියෙන්නේ?” (Why)

ප්‍රවෘත්තියේ ශීර්ෂ පාඨය යෙදීමේ දී ද ප්‍රවෘත්තියේ වැදගත් ම අංග හඳුනා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. මතු දැක්වෙන නිදසුන බලන්න. (සත්‍ය සිදුවීමක් පසුබිම් කර ගත් මෙම නිදසුනේ ඇති කරුණු මත:කල්පිත බව කරුණාවෙන් සලකන්න.)

“කොවිඩ් කඩේ පල්ලියේ බෝම්බ පිපුරුමක් 22ක් මරුට 40ට බරපතලයි”

ඊයේ (24) පෙරවරුවේ මීගමුව කොවිඩ් කඩේ පල්ලියේ දේව මෙහෙය අතරතුර බෝම්බයක්

පුපුරා යාමෙන් ඊට සහභාගී වෙමින් සිටි බැතිමතුන් විසි දෙදෙනෙකු (22) මරණයට පත්ව 40ට අධික පිරිසක් බරපතල තුවාල ලබා රෝහල් ගත කොට ඇති බව රජයේ ආරක්ෂක අංශ පවසයි.

මෙම ජේදයේ වචන සංඛ්‍යාව 35ක් පමණ වේ. අදාළ මූලික ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සහිත ව වාර්තාව සැකසී ඇත. මෙම මූලපාඨයේ ඇති තවත් විශේෂ කරුණක් නම් තොරතුරු ලබා ගත් මූලාශ්‍රය සඳහන් කිරීමයි. රජයේ ආරක්ෂක අංශ යනුවෙන් එය දක්වා ඇත. කිසියම් ප්‍රවෘත්තියක විශ්වසනීයත්වය කෙරෙහි එහි මූලාශ්‍රය සඳහන් කිරීම වැදගත් වේ. එහෙත් එසේ සඳහන් නො කරන ප්‍රවෘත්ති ද පවතින බව සිහි තබා ගත යුතු ය.

මෙම මූලපාඨයෙන් පසුව ප්‍රවෘත්ති දේහය තුළ මරාගෙන මැරෙන අන්තවාදියා කවරෙක් ද ඔහු ගැන ආරක්ෂක අංශ පවසන්නේ කුමක් ද මිය ගිය අයගේ නම් ගම් ආදී තොරතුරු මොනවා ද සිද්ධිය ඇසින් දුටු අය පවසන්නේ මොනවා ද ආදී විස්තර ඇතුළත් කළ හැකි ය. මෙම ජේදය හෝ ජේද හැඳි ඊළඟ නැතහොත් හමව් ටර්වය ලෙස හඳුන්වයි. ප්‍රවෘත්තියේ ඇතුළත් වන අවශේෂ තොරතුරු ප්‍රවෘත්ති වාර්තාව අවසානයට එකතු කරනු ලබයි. එය හඳුන්වන්නේ ඔයැ ඕසක යන නමිනි.

මූලපාඨ රචනා ක්‍රම

සාමාන්‍ය ප්‍රවෘත්ති, විශේෂාංග, පාර්ලිමේන්තු, අධිකරණ ප්‍රවෘත්ති, රැස්වීම් ආදී විවිධ ස්වරූපයේ ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවල දී භාවිත කෙරෙන මූලපාඨ ක්‍රම එකිනෙකට වෙනස් වේ. වාර්තාවේ ස්වරූපයට අදාළ ලෙස මූලපාඨය තෝරා ගැනීමට ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරුවාට අවබෝධයක් තිබිය යුතු ය. මූලපාඨ රචනයේ දී අවධානය යෙදවිය යුතු ඉති 7ක් මෙල්වින් මෙන්චර් (Melvin Menchar) පෙන්වා දී ඇත.

1. කතාවේ අත්‍යවශ්‍ය මූලිකාංගය සොයා ගන්න.
2. සිද්ධියට ගැළපෙන ආකාරයේ ප්‍රවේශ පාඨයක් යොදන්න.
3. කැපී පෙනෙන්නේ එක් මූලිකාංගයක් නම් තනි අංගයකින් යුත් ප්‍රවේශ පාඨයක් යොදන්න. (එක් මූලිකාංගයකට වඩා ඇත්නම් බහුවිධ ප්‍රවේශ පාඨයන් යොදන්න.)
4. උක්තය, කර්මය, ආබ්‍යාතය යන අනුපිළිවෙල අනුගමනය කරන්න.
5. ශක්තිමත් නාම පද හා වර්ණවත් ක්‍රියාශීලී ක්‍රියා පද භාවිත කරන්න.
6. ප්‍රවේශ පාඨයේ වචන සංඛ්‍යාව 30ට හෝ 35ට සීමා කරන්න.
7. කියවීමේ රූපය ජනිත වන සේ ප්‍රවේශ පාඨය සකසන්න. එහෙත් සත්‍යතාව හා නිවැරදි බව කියවීමේ රූපය සඳහා කැප හෝ කරන්න (දිසානායක,1999)

ප්‍රවෘත්ති විශේෂාංග හෝ වෙනත් වාර්තාවන් සඳහා භාවිත කළ හැකි මූලපාඨ වර්ග කීපයකි.

- සාරාංශ මූලපාඨ (Summary lead)
- ආබ්‍යාතමය මූලපාඨ (Narrative lead)
- විරෝධමය මූලපාඨ (Contrast lead)
- සෘජු ආමන්ත්‍රණ මූලපාඨ (Direct address lead)

- විස්තරාත්මක මූලපාඨ (Description lead)
- විසදාශ මාලාමය මූලපාඨ (Staccato lead)
- ප්‍රශ්නමය මූලපාඨ (Question lead)
- උද්ධෘත මූලපාඨ (Quote lead)

සාරාංශ මූලපාඨ (Summary lead)

උණුසුම් පුවත් (Hot news/Hard news) වාර්තාකරණයේදී පොදුවේ බහුල ලෙස භාවිත වන මූලපාඨ ක්‍රමය සාරාංශ මූලපාඨයයි. W5 සහ H ආවරණය කරමින් සාරාංශ මූල පාඨය රචනා වේ. එනම් වැදගත් ම තොරතුරු සාරාංශ කොට මුලින් ම ලිවීම මෙම ක්‍රමයේදී සිදු වේ.

(මුලින් දක්වා ඇති නිදසුන බලන්න)

ආධ්‍යානමය මූලපාඨ (Narrative lead)

කතාවක ස්වරූපයෙන් ගොඩනැගෙන මූලපාඨ ආධ්‍යානමය මූලපාඨ ලෙස හැඳින්වේ. සිද්ධියට අදාළ පුද්ගලයන්, ස්ථාන, ආදිය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන කතාවක ස්වරූපයෙන් ගොඩනගන මෙවැනි මූලපාඨ බොහෝ විට වචන 30කින් හෝ එක් ඡේදයකින් රචනා කිරීමට නො හැකි වනු ඇත.

උදා:-තම පුතු පාසලට ඇරලීමට පා පැදියකින් ලාහුගල රක්ෂිතය මැදින් ගමන් කරමින් සිටි හුලන්හුගේ ප්‍රදේශයේ ගොවියෙකු වන අලි ප්‍රහාරයකින් පෙරේදා (22) තුවාල ලැබීය. තුවාලකරු රෝහල් ගත කිරීමට ඉදිරිපත් වූයේ රක්ෂිතය නැරඹීමට පැමිණ සිටි විදේශිකයන් පිරිසකි. එපමණකින් නො හැවතුණු ඔවුන් විනාශ වූ පා පැදිය වෙනුවට නව පා පැදියක් ලබා දීමට ද කටයුතු කොට ඇති බවත් තුවාලකරුගේ තත්ත්වය බරපතල නො වන බවත් රෝහල් සේවකයෙක් අප සමග පැවසී ය. භාස්කමකින් මෙන් දුරුවාට කිසිදු අනතුරක් සිදුව නොමැති බවත් ඔහු අප සමග වැඩි දුරටත් පැවසී ය.

විරෝධමය මූලපාඨ (Contrast lead)

විරෝධමය හෝ සංසන්දනාත්මක මූලපාඨ මගින් කිසියම් පුද්ගලයෙක්, අවස්ථාවක්, තත්ත්වයක් හෝ සංසිද්ධියක් තවත් පුද්ගලයෙක්, අවස්ථාවක්, තත්ත්වයක් හෝ සංසිද්ධියක් සමග සසඳමින් රචනා කෙරේ. එවැනි මූලපාඨ බොහෝ විට ඡේද 2 කින් ලිය වේ. එහෙත්, නමුත්, අද, ඊයේ වැනි පරිවර්තනීය වචන (Turn Word) විරෝධමය මූලපාඨවල දී භාවිත කිරීම සුලභ කරුණකි.

උදා :- කොරෝනා වෛරසය මුලින් ම ආරම්භ වූයේ චීනයේ හුබෙයි පළාතේ චුහාන් නගරයේ ය. වෛරසයේ බලපෑමෙන් චීනයේ සිදු වූ මරණ සංඛ්‍යාව 4000 ඉක්මවීය.

එහෙත් එම වෛරසයේ බලපෑමෙන් චීනයට වඩා වැඩිපුර මරණ සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වූයේ ඇමරිකාවෙහි. එය අද වන විට ලක්ෂය ඉක්මවා ඇත.

මෙබඳු මූලපාඨයකින් සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ලිපියකට හෝ විශේෂාංග ලිපියකට ප්‍රවේශය ලබා ගත හැකි ය.

සෘජු ආමන්ත්‍රණ මූලපාඨ (Direct address lead)

මෙහි දී ග්‍රාහකයා සෘජුව අමතයි. සෘජු ආමන්ත්‍රණ මූලපාඨ ද බොහෝ විට භාවිත වන්නේ විශේෂාංග ලිපි සඳහා ය. එමෙන් ම මෙබඳු මූලපාඨවල 'ඔබ' යන ආමන්ත්‍රණය බහුල වශයෙන් දැක ගත හැකි ය.

උදා :- අද අපි ඔබව කැඳවා ගෙන යන්නේ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ පොතුපිල් හි සංචාරක ආකර්ෂණය සහිත සුන්දර ආරුගම්බේ ප්‍රදේශයට යි. යුද්ධයත් සුනාමි ව්‍යසනයත් හිසා කලක් පාළුවට ගොස් තිබූ ආරුගම්බේ ප්‍රදේශය ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ව්‍යාපාරයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් වී ඇති බව ඔබට විස්තර කිරීම මෙම ලිපියේ අරමුණ යි.

විස්තරාත්මක මූලපාඨ (Description lead)

කිසියම් තත්ත්වයක්, හෝ සංසිද්ධියක් විස්තර කරමින් ලිපියක් ලිවීම සඳහා ප්‍රවේශ වීම විස්තරාත්මක මූලපාඨ ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

උදා :- නොම්ලේ උසස් අධ්‍යාපනය ලැබීම ලෝකයේ රටවල් අතප්‍රොස්සක දරුවන්ට උරුම වූ අයිතියකි. ලංකාවේ ද විශ්වවිද්‍යාලය දක්වා නොම්ලේ අධ්‍යාපනය ලබා දේ. ජනතා බදු මුදල්වලින් නොම්ලේ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය ලබා ගත් තරුණ තරුණියන්ගේ සමාජ වගකීම වන්නේ තම රටට උපරිම සේවයක් ලබා දීමයි.

මෙවැනි විස්තරාත්මක මූලපාඨයකින් උපාධිධාරියාගේ සමාජ වගකීම වැනි මාතෘකාවක් ඔස්සේ විශේෂාංගයකට හෝ විශේෂ ක්ෂේත්‍ර ලිපියකට ප්‍රවේශ විය හැකි ය.

විසදාශ මාලාමය මූලපාඨ (Staccato lead)

විකිනෙකට වෙනස් වැකි භාවිත කරමින් ග්‍රාහකයා ප්‍රවෘත්තිය සඳහා යොමු කරවා ගැනීමට භාවිත කරන මූලපාඨ රචනා ශෛලිය විසදාශ මාලාමය මූලපාඨ ලෙස හඳුන්වයි.

උදා :- අලව්ව දුම්රිය පොළේ අයිතක තිබූ පෙට්ටියක් ඊයේ (4) මහ කලබැගැනියක් ඇති කළේ ය. බෝම්බයකිසි ලැවිගින්නක් සේ ආරංචිය පැතිර ගියේ ය. (ලංකාදීප, 2020 දෙසැ)

ප්‍රශ්නමය මූලපාඨ (Question lead)

ප්‍රශ්නයක ස්වරූපයෙන් සැකසෙන මූලපාඨ ඇතැම් විට දෘඪ පුවත් වාර්තාවල ද දැක ගත හැකි ය. එය පාඨකයා වහා ආකර්ෂණය කොට ගත හැකි මූලපාඨ වර්ගයකි.

උදා :- පිලිස්සුණු මල සිරුරක් අටකලම්පන්න ප්‍රදේශයේ පාළු නිවසකින් හමු වී ඇත. මිය ගොස් ඇත්තේ කවුරුන් ද? පුළුස්සා මරා දැමීමක් ද? මරා පුළුස්සා දැමීමක් ද? යන්න පැහැදිලි කර ගැනීම සඳහා අටකලම්පන්න පොලීසිය පරීක්ෂණ පවත්වයි.

උද්ධෘත මූලපාඨ (Quote lead)

පාර්ලිමේන්තු, අධිකරණ, ප්‍රසිද්ධ රැස්වීම් හෝ ප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයින්ගේ තොරතුරු වාර්තා කිරීමේ දී බහුල වශයෙන් භාවිත වන මූලපාඨ ක්‍රමය වන්නේ උද්ධෘත මූලපාඨයි.

උදා :- “ගැලරියේ පාසල් ළමුන් සිටිනවා. පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරු මීට වඩා ආචාරශීලීව හැසිරෙන්න ඕන” යැයි කථානායකවරයා ඊයේ (20) පාර්ලිමේන්තුවේ දී ප්‍රකාශ කළේ ය. එතුමා එසේ සඳහන් කළේ විවාදය අතරතුර කළහකාරී ලෙස හැසිරුණු මන්ත්‍රීවරුන්ට දැඩි ලෙස අවවාද කරමිනි.

ශීර්ෂපාඨ රචනය

කිසියම් ප්‍රවෘත්තියක්, විශේෂාංගයක් හෝ ලිපියක් කෙරෙහි පාඨකයා ඇද බැඳ ගන්නා වැදගත් ම අංගය වන්නේ ශීර්ෂපාඨය යි. ශීර්ෂපාඨ රචනය නිර්මාණශීලී ක්‍රියාවකි. පුවත්පත්වල උපකර්තවරුන් විසින් ඉටු කරන මෙම කාර්යයේ සාර්ථකත්වය හා බැඳෙන සෘජු සාධකය වන්නේ භාෂා කුසලතාවයි. ඒ සඳහා උපකර්තවරයා බහුශ්‍රැතයෙකු වීම වැදගත් ය. එමගින් ඔහුගේ වාග් කෝෂය පුළුල් වේ. සිය රාජකාරියට විය පහසුවකි.

Head fyda Head line යන නම්වලින් හැදින්වෙන ශීර්ෂ පාඨයකින් කෙරෙන්නා වූ ප්‍රධාන කාර්යයන් කිහිපයකි.

1. කතාව පාඨකයා වෙත සංකෝචනය කර දීම.
2. කතාවෙහි වැදගත්කම ප්‍රකාශ කිරීම.
3. පාඨකයා ඇද බැඳ ගැනීම.
4. පුවත්පතේ මුහුණුවරට ලස්සනක් එක් කිරීම.

එසේම ශීර්ෂපාඨ රචනය සඳහා අවශ්‍ය ශක්තීන් කිහිපයක් පිළිබඳව ද භාෂාවේදීන්ගේ අවධානය යොමුව ඇත.

1. සමානාර්ථවාචී පද පිළිබඳ දැනුම.
2. ශබ්ද කෝෂයෙහි පුළුල් බව.
3. සාරාංශකරණයෙහි දක්ෂතාව.
4. කියවීමේ රුචිය ඇති වන සේ ඉදිරිපත් කිරීම. (කාර්යවසම්, 1993)

පුවත්පත්වල පළ වන ශීර්ෂ පාඨ විවිධාකාර වේ. ප්‍රවෘත්තියේ අන්තර්ගතයට ඕබින ලෙස විවිධ ස්වරූපයේ ශීර්ෂ පාඨ යෙදීමට සිදු වේ. එබඳු විවිධතා රැසක් හඳුනාගත හැකි ය.

1. අතීත සිදුවීමක් වුව ද වර්තමාන ස්වරූපයෙන් තැබීම.
2. අවසාන ක්‍රියාවක් සහිත වාක්‍ය.
3. ව්‍යවහාරික භාෂා රීතිය.
4. සමාන රූපවත් වර්ණ වින්‍යාසය හෙවත් අනුප්‍රාසවත් භාෂා රීතිය.
5. නිෂේධාර්ථවත් ශීර්ෂපාඨ.
6. ප්‍රශ්නාර්ථවත් ශීර්ෂපාඨ.
7. ශ්‍රැති සුවචාර්ථයේ ශීර්ෂපාඨ එම විවිධතා අතර නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

බොහෝ පුවත්පත් ශීර්ෂපාඨවල දැකගත හැකි මූලිකම ලක්ෂණය නම් අතීත සිදුවීමක් වුව ද වර්තමාන කාල ස්වරූපයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමයි. එමගින් ප්‍රවෘත්තියේ සජීවී බව ආරක්ෂා වේ. එමෙන් ම අවසාන ක්‍රියාවක් සහිතව ද රහිතව ද ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. එකම ශීර්ෂපාඨයක් තුළ ඉහත ලක්ෂණ සියල්ලට ම ඇතුළත් වන අවස්ථා ද පවතී. 2009 මාර්තු 04 දිවයින පුවත්පතේ ප්‍රධාන සිරස්තලය ඊට උදාහරණයකි.

'ශ්‍රී ලංකා ක්‍රිකට් කණ්ඩායමට පාකිස්ථානයේදී ත්‍රස්ත ප්‍රහාරයක්' ක්‍රීඩකයන් 6 දෙනෙකුට තුවාල ආරක්ෂකයෝ 6 ක් මිය යති.'

ඉහත ශීර්ෂපාඨයේ මුල් කොටස අවසන් ක්‍රියාවක් රහිත ව විශාල අකුරින් ලිය වී ඇත.

'ක්‍රීඩකයන් 6 දෙනෙකුට තුවාල' යනුවෙන් අවසන් ක්‍රියාව රහිත අනු ශීර්ෂයක් ද 'ආරක්ෂකයෝ 6 ක් මිය යති' යනුවෙන් අවසන් ක්‍රියාව සහිත අනු ශීර්ෂයක් ද කුඩා අකුරින් එහි දැකගත හැකි ය. 'ප්‍රහාරයට 12 දෙනෙක් ඇවිත්' යනුවෙන් ව්‍යවහාරික භාෂා රීතියෙන් රචනා වූ තවත් සිරස්තලයක් එහි ම දැකිය හැකි ය.

'කියනකොට එහෙමයි - කරනකොට මෙහෙමයි.' අපේ නායකයින් දැන්වත් හැදෙන්නකෝ යන සිරස්තලයෙන් ද ව්‍යවහාරික භාෂා රීතියෙන් රචිත එකකි.

'විදෙස් අත පෙවීමකට කිසිදා ඉඩ නැහැ'

'ඇතැම් බදු වැඩි කළත් බඩු මිල ඉහළ යන්නේ නෑ'

යන ශීර්ෂපාඨ නිෂේධාර්ථවත් ශීර්ෂපාඨ ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. මේ අතර ප්‍රශ්නාර්ථයේ ශීර්ෂපාඨ ද බොහෝ විට පුවත්පත්වල දක්නට ලැබේ.

'කුවේණියගේ සොහොන ඇත්තේ විල්බාවේද?'

'සිරි රහල් මාහිමියෝ උපැවිදි වූවාද?'

'ගාස්තුව වැඩි කරනවා වෙනුවට නාස්තිය අඩු කළොත් නරකද?'

ඉැති සුවභාර්ථයේ හෙවත් ඇසු දෙයක් පැවසීමේ ස්වරූපයෙන් ලියැවෙන ශීර්ෂපාඨ ද පුවත්පත්වල නිරතුරුව දැකිය හැකි ය.

'පඩි ගෙවන්න සල්ලි නැතිලු'

'වර්ජනයට වෘත්තීය සමිති සම්බන්ධ නැතිලු'

සමාන රූපවත් වර්ණ වින්‍යාසය හෙවත් අනුප්‍රාසවත් භාෂා රීතියකින් රචනා කෙරෙන ශීර්ෂපාඨ මගින් අදාළ ලිපිය මෙන් ම පුවත්පත ද වර්ණවත් කරයි. උපකතුවරයාගේ භාෂා නෛපුණ්‍යය එහිලා බලවත් ආධාරකය වේ.

'පිටි මිලෙන් බැට කන මහ ජනතාව'

'අකුරු බැරව අපේ දරුවෝ - වැනසෙති වී තකතිරුවෝ'

'හරෝ හරා ගෝවින්නා - ගිනි පාගා අපි වැන්නා'

'ඩොලර්වලට දුන නියවන නිවුන්ට නො දෙවී වෙල්ලස්ස ආයෙත් වනසන්නට'

'පවුල් කන්නට හවුල්කාරියක් සොයන අවුරුදු 105 මනමාලයා'

මීට අමතර ව කෘදන්ත හෝ තද්ධිත නාමවලින් අවසන් වන ශීර්ෂපාඨ, විධි ක්‍රියාවන් හෝ අනාගත කාල රූපයකින් අවසන් වන ශීර්ෂපාඨ ආදී වශයෙන් ශීර්ෂපාඨවල භාෂා භාවිතයේ විවිධ ස්වරූපයන් පර්යේෂකයන්ගේ නිරීක්ෂණයට ලක්ව ඇත. (මලලසේකර, 2001)

කෘදන්ත නාම : පහසු පිලිවෙළක් යෙදීම

: කැලෑවකදී මරන්ට තැත් කිරීම

තද්ධිත නාම : දොන් මනුවෙල් රජුගේ නිර්භීතකම

: මිනිසුන්ගේ කම්මැලිකම හා උදාසීනභාවය

විධි ක්‍රියා : සමුපකාරවල දූෂණ ඇත්නම් දන්වන්න

: අයිතිවාසිකම් ලැබීමට පිවිත බිලි කරන්න වපා

: සිසුන් ඉත්තන් කර ගන්න නො දෙනු

මේ අයුරින් පුවත්පත් ශීර්ෂපාඨවලින් විවිධ වූ භාෂා ස්වරූපයන් නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. පාඨක අවධානය ලැබෙන අයුරෙහුත් නිර්මාණශීලීත්වය මෙන්ම ප්‍රවෘත්තිමය ගුණය රැකෙන පරිද්දෙනුත් රචනා වන ශීර්ෂපාඨ මගින් පුවත්පතකට ලැබෙන්නේ විශේෂ ආලෝකයකි.

කතුවැකිය

පුවත්පතක ආත්මය හා දර්ශනය නියෝජනය කෙරෙන්නේ කතුවැකිය (Editorial) මගිනි. කාලීන සමාජ, දේශපාලනික, ආර්ථික හෝ සංස්කෘතික සංසිද්ධියක් හෝ පුද්ගල චරිතයක් කතුවැකිය සඳහා පාදක විය හැකි ය. කාලීන බව මෙන් ම සෘජුව සමාජය කෙරෙහි කරන්නා වූ සාධනීය හෝ නිෂේධනීය බලපෑම මත අදාළ සංසිද්ධිය තෝරා ගැනේ.

කතුවැකිය ලියනු ලබන්නේ පුවත්පත් ප්‍රධාන කර්තෘ හෝ ඔහුගේ පැවරීම මත ප්‍රවීණ උප කර්තෘවරයෙකු විසින් විය හැකි ය. එහි භාෂාව ව්‍යක්තය, නිරවුල්ය, දැඩිය. කතුවැකියක මූලක් මැදක් අවසානයක් තිබිය යුතු ය. සියලු කතුවැකි වර්ග 7ක් උගතුන්ගේ අවධානයට යොමුව පවතී.

1. මත කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරන කතුවැකි.
2. වැරදි වැඩකට විරුද්ධ වීමට කෙරෙන අඛණ්ඩකමක් සහිත කතුවැකි.

- 3. පාඨකයින්ට තොරතුරු ලබා දෙමින් ඔවුන් දැනුවත් කිරීමට ලියන කතුවැකි.
- 4. කිසියම් ව්‍යාපාරයකට උපකාර කිරීමට ලියන කතුවැකි.
- 5. කෙනෙකුට සුඛ පැතීමට හෝ උනන්දු කිරීමට සඳහා ලියවෙන කතුවැකි.
- 6. ප්‍රවෘත්ති පිළිබඳ සරල විග්‍රහයකට ලියවෙන කතුවැකි.
- 7. මහජන අවධානය දිනා ගැනීම සඳහා ලියන්නා වූ කතුවැකි.

මේ අතර කතුවැකි රචනයේ දී පිළිගත් උපදේශන මාලාවක් ද පවතින බව මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් පෙන්වා දෙයි.

- 1. රචනාවට මාතෘකා වූ විෂය ගැන හොඳින් සිතා බැලීම.
- 2. දෘෂ්ටිකෝණයේ ස්ථාවරභාවය.
- 3. වේගවත් පෙළඹවීමක් ඇති කිරීමේ හැකියාව.
- 4. සම්භාවනීයභාවය.
- 5. අධිකාරීභාවය

කතුවැකි සඳහා බෙහෙවින් යොදා ගන්නා දැඩි රචනා විලාසය නිසා ඇතැම් විට උපහාසාත්මක ස්වරූපයක් ද පිළිබිඹු විය හැකි ය. ඇත්ත පුවත්පතේ ප්‍රධාන කර්තෘවරයා ලෙස කලක් කටයුතු කළ ඩී.ඒ සිරිවර්ධන සරල වනෙන් ව්‍යක්ත ලෙස කතුවැකි රචනයෙහි යෙදුනෙකි. ඔහුගේ ආදිත රචනා ශෛලිය බොහෝ දෙනෙකුගේ ගෞරවයට පත්‍ර විය. 1969 දී ‘නිවැරදි සිංහල’ යන ශීර්ෂය යටතේ සිරිවර්ධනයන් ලියූ කතුවැකිය ජනමාධ්‍ය භාෂාව හඳුනා ගැනීමේ දී අවධානයට ලක් විය යුත්තකි.

‘භාෂාව අදහස් පැවසීමේ මාධ්‍යයයි. එකෙකුගේ අදහස් අනෙකාට නිරවුල්ව පැවසීමට නම් දෙදෙනාට ම තේරෙන සම්මතයක් පිළිවෙලක් බසෙහි තිබිය යුතු ය. සමාජයේ නිරවුල් පැවැත්මට විනයක් නීතියක් තිබිය යුතුවා සේම බසේ නිරවුල් වහරට ද විනයක් නීතියක් තිබිය යුතු ය. එයට විසරණ යැයි කියනු ලැබේ.’

‘...එක් කොටසක් හෙළ බස බදාගෙන සිටිනවා යැයි තව කොටසක් සමච්චල් කරති. අනෙක් කොටස බස සංකර කරනවා යැයි පළමු වන කොටසට පෙරළා පහර දෙයි. මේ දෙකම අන්තගාමී බව අපේ හැඟීමයි.’ භාෂාව අවියක් කර ගනිමින් සිංහල පුවත්පත් කලාවට නව ජීවයක් එක් කළ සුවිශේෂ පුද්ගලයා වන්නේ කුමාරතුංග මුනිදාසයෝ ය. ඔහු තුළ වූ භාෂා දැනුම මෙන් ම සමාජ දෘෂ්ටිය ද ඔහුගේ කර්තෘත්වයෙන් පළ වූ ‘ලක්මණි’ පහන පුවත්පතෙන් හඳුනා ගත හැකි ය. කුමාරතුංගයන් සිංහල භාෂාව පිළිබඳ දැක් වූ ආකල්පය ඔහුගේ හෙළ මියැසිය කෘතියේ එන මතු දැක්වෙන කවෙන් පැහැදිලි වේ.

මා දෙස හෙළ දෙස වෙන කිසි	දෙසකට
මා රැස හෙළ රැස වෙන කිසි	රැසකට
මා බස හෙළ බස වෙන කිසි	බසකට
මේ නිස නො නමම් නො නමම් කිසි	විට

දෙස බස රැස ඔහුගේ තෙරුවන විය. භාෂාව නිවහල් හෝ වන තාක් රට ජාතිය සංස්කෘතියේ නිවහල්භාවය තහවුරු හෝ වන බව ඔහුගේ අදහස විය. කුමාරතුංගයන් ගේ මග ගත් පුවත්පත් කලාවේදියෙකු ලෙස ඩී.ඒ සිරිවර්ධන සම්භාවනාවට ලක් වේ. ඔහුගේ පුවත්පත් කලාව පිළිබඳ දිණාමිත කතුවරයෙකු වූ ජී.එස් පෙරේරා මෙබඳු සටහනක් තබයි.

ඔහුගේ සිරස්තල මනෝනන්දනීය වූයේ ය. කතු වැඩි තාර්කික ද ව්‍යාකරණීය ද වූයේ ය. හරබර වූයේ ය. විදු හුරු වූයේ ය. එහෙත් සරල වූයේ ය. පද යෙදුම මුතු ඇමිණුවාක් මෙනි. ශාස්ත්‍රානිලාමීන් පමණක් නොව ගොවි කම්කරුවන් විසින් ද අත්‍යාදරයෙන් කියවන ලද්දේ ඒ නිසා ය. (මානවඩු,1997).

හැම රජයක්ම බලයට පත් වීමට පෙර මාධ්‍ය නිදහස පිළිබඳ කතා කළ ද බලයට පත් වූ පසු විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ මාධ්‍ය පාලනය කිරීම සඳහා යොමු වේ. 1971 සමඟ පෙරමුණු ආණ්ඩු සමයේ ප්‍රවෘත්ති පාලනය සඳහා හිසි බලධාරියෙකු පත් කරනු ලැබීය. හෙතෙම සිරිවර්ධනයන්ගේ කතුවැකි කප්පාදුවට ලක් කළේ ය. එහෙත් එම ක්‍රියාව උපහාසයට ලක් කරමින් ගොනා වනාහි යන ශීර්ෂයෙන් ලියූ කතුවැකිය හෝ කපා අනුමත කිරීමට ප්‍රවෘත්ති බලධාරියාට සිදු විය.

“අපා දෙපා සිවුපා බහුපා යනුවෙන් කුමාරතුංගයෝ සතුන් හතර කොටසකට බෙදූහ. ගොනා වනාහි මේ දැක් වූ සතුන් හතර වර්ගයෙන් සිවුපා ගණයට අයත් වන සතෙකි. සියලු සිවුපාවනුට ඇති සියලු ලක්ෂණ ගොනාට ඇත ද ගොනාට ඇති සියලුම ලක්ෂණ සියලු සිවුපාවනුට නැත. සියලු සිවුපාවනුට පොදු ලක්ෂණය කකුල් හතරයි. ගොනාට විය ඇත. එහෙත් ගොනාට ඇති අං දෙක සියලු සිවුපාවනුට නැත. එබැවින් ගොනා විශේෂ වන්නේ අං දෙකින් පමණක් නොවේ. මනුෂ්‍යයා මුලින්ම හිරු කොට ගත් සතා ද ගොනා ය. උග්‍ර මනුෂ්‍යයාට ඉතාමත් ප්‍රයෝජනවත් සතෙකි.

“...මොළය නැතත් ගොනා කීකරු සතෙකි. සමහර මිනිසුන් කියන්නේ ඒ කීකරුකම ගොන්කම හෙවත් මොළය නැතිකම නිසාම ඇති වූවක් බවයි. ඒ කුමක් වුවත් කීකරුකම නිසා ගොනා හැම විටම ක්‍රියාකරන්නේ උගේ භාමිපුතා කියන තාලයටයි. එබැවින් මොළය ඇති කිසිම මිනිසෙකු ගොනෙකුගේ ගොන්කම ගැන ගොනාට දොස් කීම නොකර දොස් කිය යුත්තේ ගොන් බාස්ට ය.”

වචන 350 ක් පමණ වූ ඉහත කතුවැකියෙහි “ගොනා” නම් වූ යෙදුම හතළිස් දෙපලක (42) දැක ගත හැකි ය. තම කතුවැකිය කප්පාදුවට ලක් කළ බලධාරියා පිළිබඳ අප්‍රසාදය උපහාසාත්මකව පළ කිරීම සඳහා සිරිවර්ධනයන් භාෂාව හසුරුවා ඇත්තේ විපර්යේෂිතව.

විශේෂාංග (Feature)

Feature යන ඉංග්‍රීසි වදනට සිංහල අරුත් වශයෙන් විශේෂාංගය, විචිත්‍රාංගය, අංගය, හැඩය, ලක්ෂණය යන ඒවා අයත් ය. (මලලසේකර ශබ්දකෝෂය) පුවත්පත් විශේෂාංගයක් යනු පුවත්පත් චාරිතා රචනා ශෛලියකි. එමෙන් ම විය මෘදු පුවත් (Soft News) ගණයට අයත් වේ. විශේෂාංග රචනය යනු ‘හදවතක් ඇති ව කෙරෙන ප්‍රවෘත්ති රචනයකැයි මේරි ගිලෙප්සි පෙන්වා දෙයි. ‘ප්‍රවෘත්ති හා විශේෂාංග අතර සම්බන්ධයක් මෙන් ම වෙනසක් ද තිබේ. එහෙත් විශේෂාංගයක පරමාර්ථය යම් කිසි සිදු වීමක් වඩාත් ඔප මට්ටම් කොට අධ්‍යාපනික හා විනෝදාත්මක ගුණය වැඩි කොට පාඨකයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමයි.’ යනුවෙන් මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් විග්‍රහ කරයි. (කාරියවසම්,1993)

‘පුවත්පත් කලාව තුළ ආරංචි ලබා දීම මෙන් ම එසේ ලබා දෙන ඇතැම් ආරංචි පිළිබඳ වැඩි විස්තර හා පසුබිම් තොරතුරු හෝ විශ්ලේෂණ ඉදිරිපත් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය ද අන්තර්ගත වී

හිබේ. සෘජු ආරංචි ලබා දෙන්නේ ප්‍රවෘත්ති (News) මාර්ගයෙනි. විස්තර හෝ විශ්ලේෂණ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා විශේෂාංග (Features) යොදා ගනු ලැබේ.' යන්න කරුණාදාස සූරියආරච්චිගේ අදහසයි. (පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා)

විශේෂාංග පිළිබඳ අදහස් දක්වන සුනන්ද මහේන්ද්‍ර පවසන පරිදි 'පුවත්පත්වල පළ වන විවරණාත්මක විශේෂ ලිපි ලේඛන විශේෂාංග ලෙස හැඳින්වේ. ඒවා බෙහෙවින් වාර්තාවලට වඩා වෙනස් වන්නේ පාඨකයාට බොහෝ අතිරේක විෂය කරුණු ඉස්මතු කොට දක්වනු ලබන බැවිනි' යනුවෙනි. තවදුරටත් ඔහු පවසන්නේ ගුවන්විදුලියේ දී හා රූපවාහිනියේ දී යම් යම් විශේෂ අවස්ථාවලදීත් කාලීන වශයෙන් වැදගත් වන්නා වූ වැඩසටහන් විශේෂාංග වැඩසටහන් (Feature Programmes) හෙවත් විචිත්‍රාංග ලෙස දැක්වෙන බවයි. (සන්නිවේදන ශබ්දකරය)

Wikipedia හිදහස් ශබ්දකෝෂයට අනුව විශේෂාංගයක් යනු මෑත කාලීන ප්‍රවෘත්තියක් සමග සම්පව බැඳී නැති විශේෂ මානව උනන්දුවක් දක්වන කතාවක් හෝ ලිපියකි. එමගින් විශේෂ පුද්ගලයින්, ස්ථාන, සිදුවීම් ඉලක්ක කර ගැනේ. එමෙන් ම වෙළඳපළ උනන්දුවක් සහිත සංකල්ප අදහස් පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර ඉදිරිපත් කරයි. (A feature is a special human interest story or an article that is not closely tied to a recent news event. It focuses on particular people, places and events and it goes into great detail regarding concepts and ideas of specific market interest.)

අප අවට පරිසරයේත් ලෝකය තුළත් සෑම නිමේෂයක් පාසා ම ගණනය කළ හො හැකි සිදුවීම් සමූහයක් සිදු වේ. එම සිදුවීම් පිළිබඳ විමසිලිමත්ව සිටීමට සෙසු ප්‍රාණීන්ට වඩා මිනිසා දක්වන්නේ තියුණු කැමැත්තකි. ඇතැම් සිදුවීමක් පිළිබඳ කෙටි තොරතුරකින් සෑහීමට පත් වන මිනිසා ඇතැම් සිදු වීමක් පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු අපේක්ෂා කරයි. එහි දී මූලික සිද්ධියට අදාළ පසුබිම් තොරතුරු විශේෂාංග සඳහා පාදක වේ. මනාවාර්ය තෝමස් චලියට් බේර් පවසන පරිදි විශේෂාංග සඳහා පාදක කර ගත හැකි මූලාශ්‍ර 10 කි.

1. සාමාන්‍ය කතා
2. අසාමාන්‍ය කතා
3. විශේෂ වූ කාලයක චලිත කතා
4. අනෙක්වන පරිපූරක කතා
5. නාට්‍යමය අවස්ථා
6. මාර්ගෝපදේශක කතා
7. පුද්ගල අත්දැකීම් කතා
8. කලා සහ ක්‍රමානුකූල කතා
9. ජනප්‍රිය කරණීය කතා
10. පාරිභෝගික භාණ්ඩ පිළිබඳ කතා (කාරියවසම්,1993)

"සාමාන්‍ය දෙයක් තුළින් පුද්ගල භාවයෙන් යුක්තව කළ හැකි රචනා සාමාන්‍ය ගණයට වැටෙයි. යෝධ ළමයෙකු බලන්නට යාම වැනි අපූර්ව දෙයක් අසාමාන්‍යයි. අලුත් අවුරුදු උලෙළ, තෙයිපොංගල්

උළෙල, නත්තල් ගස් අලෙවිය වැනි දේවල් විශේෂ වූ කාලයකට වරක් චලිත සිද්ධි ය. ප්‍රධාන කතාවකට අතරු පරිපූරක කතා ඇත. රාජ්‍ය නායකයාගේ දියණිය විවාහ මංගල්‍යයක ප්‍රධාන කතාවයි. එහෙත් ඒ උත්සවයට ආ කුඩා ළමයෙකු පොළොං විමානයක් පෙන්වීම, බලු පැටවකු හිසා ළදරුවකු මරණයෙන් බේරීම වැනි නාට්‍යමය සිද්ධි තවත් ගණයකි. මහ මැතිවරණයේ දී මනාප ඡන්ද පාවිච්චිය සම්බන්ධව මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා දෙන උපදෙස් ආදිය ඇතුළත් කොට මාර්ගෝපදේශක විශේෂාංගයක් ලිවිය හැකිය. හිරෝෂිමා නගරයට ගිය සන්නිවේදකයෙකු උත්තම පුරුෂ දෘෂ්ටිකෝණය භාවිත කොට තම ගමන ගැන විශේෂාංගයක් ලියයි. සංගීතඥයකු අලුත් කැසට් වෙළඳ පොළ ගැන කරන විග්‍රහයක් හෝ වාණිජ නාට්‍ය කලාව ගැන නාට්‍ය නිෂ්පාදකයකු කරන විග්‍රහයක් හෝ කලා සහ කර්මාන්ත කතා ගණයට වැටෙයි. සමහර විශේෂ අවස්ථා ආහාර ද්‍රව්‍ය ආදිය ජනප්‍රිය කරවීම සඳහා ලියැවෙන රචනා ජනප්‍රිය කරණීය කතා ය. පාරිභෝගික භාණ්ඩ පිළිබඳ කතා ගණයට වැටෙන්නේ යම්කිසි භාණ්ඩයක් පරිහරණය හෝ නිර්මාණය ගැන ලියැවෙන කතා ය.” (එම)

මෙසේ විවිධ මූලාශ්‍ර ඔස්සේ රචනා වන විශේෂාංග ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර කීපයකට අයත් ය.

1. පුද්ගලයින් පිළිබඳ විශේෂාංග (Profile Feature)
2. මනුෂ්‍ය උනන්දුවෙන් යුත් කතා (Human Interest Story)
3. ප්‍රවණතා කතා (Trend Story)
4. ගැඹුරින් විග්‍රහ කරන කතා (In – Depth Story)
5. පසුබිම් කතා (Background Story) (එම)

මෑත කාලීන සිංහල පුවත්පත් කලාවේ ප්‍රකට ලේඛකයෙකු වූ කරුණාදාස සූරියආරච්චි ඉහත වර්ගීකරණයට සමාන වර්ගීකරණයක් පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා 2 කෘතියට ලිපියක් ලියමින් ඉදිරිපත් කරයි. ඔහු විශේෂයෙන් එක් කරන අංගය වී ඇත්තේ ඡායාරූප විශේෂාංගය යි. (Photo Features) කෙසේ වුව ද නව පුවත්පත් කලාවේ විශේෂාංග වර්ගීකරණය ඊට වඩා සංකීර්ණ බව පෙනේ.

1. පුද්ගල පෞරුෂ විශේෂාංග (Profile Feature)
2. ස්වයං කථන විශේෂාංග (Self – Experience Feature)
3. මානව හැඟීම් සහිත විශේෂාංග (Human Interest Feature)
4. පරිසර විශේෂාංග (Environmental Feature)
5. වාරිකා විශේෂාංග (Travel Feature)
6. ක්‍රීඩා විශේෂාංග (Sports Feature)
7. කලා විශේෂාංග (Arts Feature)
8. ප්‍රවණතා විශේෂාංග (Trend Feature)
9. පසුබිම් තොරතුරු විශේෂාංග (Background Feature)
10. ඓතිහාසික හෝ අනුස්මරණීය විශේෂාංග (Historical or Commemorative Feature)

11. විශේෂ කාලවලට අයත් විශේෂාංග (Seasonal Feature)

12. විශේෂ ක්ෂේත්‍ර හෝ විමර්ශනාත්මක විශේෂාංග (Specialized or Analytical Feature)

සාර්ථක විශේෂාංග ලේඛකයෙක් යනු භාෂා ප්‍රවීණයෙකි. එවැනි විශේෂාංගයක් කියවීම පහසු දෙයකි. (Easy to Read) එහෙත් එවැනිවත් රචනා කිරීම දුෂ්කර කටයුත්තකි. (Difficult to Write) කරුණාදාස සූරියආරච්චි ඒ පිළිබඳ ව දක්වන්නේ මෙවන් අදහසකි.

'සරල බසින් ලියන්නේ සාමාන්‍ය මිනිසුන් නො වේ. කිසිවෙක් සරල බසින් නො ලියන තාක්කල් ඔහු ඉතා සාමාන්‍ය ලේඛකයෙකි. එහෙත් ඔහු සරල බසින් ලියන්න පටන් ගත් මොහොතේ සිට පොදු මිනිසුන්ට සමීප වූ අපූර්ව ලේඛකයෙක් බවට පත් වේ'.

එහෙත් ඇතැමුන් තුළ ඇති මිත්‍යා මතය වන්නේ හැකි තරම් ගාමිහීර වචන යොදා ලිවීමෙන් තම පණ්ඩිතත්වය ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි බවයි. එහෙත් එමගින් සැබැවින්ම සිදු වන්නේ සරල බව විනාශ කොට මතුවන සංකීර්ණත්වය විසින් ඔහුගේ පාණ්ඩිත්වය පවුදු කිරීම පමණි. තමන් සන්නිවේදකයෙකු බව විශේෂාංග ලේඛකයා අමතක නො කළ යුතු වැදගත් කරුණකි.

ඒ නිසා ම තමන්ගේ පාණ්ඩිතය ප්‍රදර්ශනය කිරීම නොව යම් මතයක් හෝ විශ්ලේෂණයක් පොදු පාඨකයා වෙතට සන්නිවේදනය කිරීම තම කාර්යය බැව් විශේෂාංග ලේඛකයා වටහා ගත යුතු ය'. (සූරියආරච්චි,1997)

පුද්ගල පෞරුෂ විශේෂාංග යනු පොදු පාඨකයාගේ දැඩි අවධානය දිනා ගත් විශේෂාංග වර්ගයකි. දේශපාලකයන්, නළු නිලියන්, ක්‍රීඩකයන්, වීරකූයා කළ හමුදා සොල්දාදුවන් හෝ වෙනත් ආකර්ෂණීය වර්ත පාදක කොට ගෙන පුද්ගල පෞරුෂ විශේෂාංග රචනා කෙරේ. බොහෝ විට සමාජයේ සුපිරි ස්ථරය මෙබඳු විශේෂාංගයන්ට මූලාශ්‍ර වේ. මෙහිදී ද භාෂාව යොදා ගැනෙන්නේ විශේෂාංග සඳහා පසුබිම් කරගත් පුද්ගල චරිතයන් ඉලක්ක පාඨක පිරිසත් මුල් කර ගනිමිනි. සනත් ජයසූරිය පිළිබඳ පුද්ගල පෞරුෂ විශේෂාංගයක දී යොදා ගන්නා භාෂා රටාව මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ පිළිබඳ පෞරුෂ විශේෂාංගයට නො ගැළපේ.

කෙසේ වුව ද සරල නිර්මාණශීලී රටාවක් අනුගමනය කිරීමෙන් පුද්ගල පෞරුෂ විශේෂාංග වැඩි පාඨක පිරිසක් අතරට ගෙන යා හැකි ය. පාඨකයා වැඩි කැමැත්තක් දක්වන්නේ ලිහිල් කියැවීමකටයි. (Light Reading) පෞරුෂ විශේෂාංග රචනයේ දී අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රමවේද 2 ක් පවතී.

1. සෘජු විස්තරයක් මගින් පෞරුෂය කියාපෑම.
2. අතීත කියුම් කෙරුම් හා සිදුවීම්.

සෘජු ඉදිරිපත් කිරීමකට වඩා සිද්ධි ඇසුරින් සිදු කෙරෙන රචනය ආකර්ෂණීය විය හැකි ය. හිටපු අගමැතිවරයෙකු වූ විජයානන්ද දනනායක මහතාගේ දේශපාලන පෞරුෂය ගැන සිළුමිණට විශේෂාංගයක් ලියූ රංජිත් අමරකීර්ති පලිහපිටිය ඉදිරිපත් කොට ඇත්තේ මෙසේ ය.

"මහමැතිවරණය අතරතුර අපට ආර්.ප්‍රේමදාස මහතා මුණ ගැසුනා."

“කොහොමද ගාල්ලේ තත්ත්වය” ඔහු ඩී.ජා.ප මන්ත්‍රීවරයෙකුගෙන් ඇහුවා.

“ඇල්බට් සිල්වා දිනනවා” ඔහු කිව්වා

“දහනායක මහත්තයා ඉඳිද්දී ඇල්බට් ගාල්ලේ දිනන්නේ කොහොමද?” ප්‍රේමදාස මහතා ප්‍රශ්න කළා.

මෙහි කිසිදු තැනක විජයානන්ද දහනායක යනු පැරණිවිය නො හැකි අති විශිෂ්ටයෙක් යැයි සෘජු ඉදිරිපත් කිරීමක් නැත. එහෙත් සරල නිර්මාණශීලී සිද්ධි කථනය මගින් ඔහුගේ දේශපාලන පෞරුෂය විදහා පෑමට ලේඛකයා සමත් වී ඇත.

යමෙක් තම ජීවිත අත්දැකීමක් පාදක කොට ගෙන ලියනු ලබන විශේෂාංග ස්වයංකථන විශේෂාංග ලෙස හඳුන්වයි. මෙවන් විශේෂාංග රචනා කරනුයේ විශේෂිත පුද්ගලයින් විසිනි. යුධ බිමේ අත්දැකීම් පදනම් කොට ගෙන හමුදා නිලධාරියෙකු විසින් ලියනු ලබන විශේෂාංගයක් මීට එක් නිදසුනක් ලෙස දැක්විය හැකි ය. මෙහිදී අදාළ නිලධාරියාට පුවත්පතට ඔබින ලෙස සිය අත්දැකීම් විස්තර කරමින් ලිවීම සඳහා හැකියාවක් පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. එබඳු විශේෂාංගයක් වඩාත් ආකර්ෂණීය වන්නේ අත්දැකීමට මුහුණ දුන් පුද්ගලයා විසින් ම එය ඉදිරිපත් කරන බැවිනි.

මානුෂික හැඟීම් සහිත විශේෂාංග කියවීමට ද පාඨකයෝ දක්වන්නේ දැඩි රුචිකත්වයකි. සතුට, දුක, චිරහව, චිරත්වය වැනි හැඟීම් සහිත බව මෙබඳු විශේෂාංගවල මූලික ලක්ෂණය යි. කිසියම් ආශ්වාදජනක හැඟීමක් ඇති කරවන මෙබඳු විශේෂාංගවල දී භාෂාව හැසිර විය යුත්තේ පාඨකයාගේ සංවේදී හැඟීම් තීව්‍ර වන පරිද්දෙනි. එමෙන් ම මෙබඳු විශේෂාංග පුවත්පත්වල බහුල ලෙස දැකිය හැකි ය.

කිසියම් පාරිසරික වටිනාකමක් සහිත ඉසව්වක අත්දැකීමක් ඔස්සේ ලියැවෙන විශේෂාංග පරිසර විශේෂාංගයි. මේවා ද ආකර්ෂණීය විශේෂාංග ස්වරූපයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය. වාර්තාකරුවා හෝ ලේඛකයා විසින් ලබන පරිසර අත්දැකීම පාඨකයා සමග බෙදා ගත හැකි අයුරින් ලිවිය හැකි නම් එය වඩාත් ආස්වාදජනක විශේෂාංගයක් බවට පත් වේ.

කිසියම් රටක හෝ ප්‍රදේශයක වැදගත් ඉසව්වක කළ සංචාරක අත්දැකීම් ඇසුරෙන් ලියැවෙන විශේෂාංග සංචාරක විශේෂාංගයි. යමෙක් විවරස්ථි කන්ද තරණය කරමින් ලැබූ අත්දැකීමක් පාදක ක ගනිමින් පුවත්පතකට ලිපියක් සැකසුවහොත් එබඳු ලිපියක් කියවීමට පාඨකයෝ බොහෝ සේ ප්‍රිය කරති. ඕනෑම අයෙකුට එබඳු සංචාරක අත්දැකීමක් පදනම් කොට ගෙන විස්තරයක් ලිවිය හැකි නමුත් එය පුවත්පතක පළ කළ හැකි විශේෂාංගයක් බවට පත් වන්නේ කලාතුරකිනි. මේ හිසා භාෂා දැනුම, ලේඛන පළපුරුද්ද අතිශයින් වැදගත් ය. වාර්තාකරුවෙකුට සංචාරක අත්දැකීම් පසුබිම් කොට ගෙන විශේෂාංග සම්පාදනය පහසු කාර්යයක් නොවේ. ඊට හේතුව සංචාර සඳහා අධික මුදලක් වැය වීමයි.

ක්‍රීඩා ක්ෂේත්‍රය ආවරණය කරමින් ක්‍රීඩා විශේෂාංග රචනා වේ. ස්පාඤ්ඤයේ ගොන් පොර ක්‍රීඩාව හෝ එවැනි විශේෂ ලක්ෂණ සහිත ලෝකයේ විවිධ ක්‍රීඩා, කිසියම් ක්‍රීඩකයෙකුගේ ජීවන චතගොත ආදී තේමා ක්‍රීඩා විශේෂාංග සඳහා තේමා කරගත හැකි ය. ගමක ඉපදී විවිධ දුෂ්කරතා

මැද ඔලිම්පික් ජයග්‍රහණයක් දක්වා සුසන්තිකා ආ ගමන ක්‍රීඩා විශේෂාංගයක් ලෙස මෙන් ම පෞරුෂ විශේෂාංගයක් ලෙස ද සැලකීමට සිදු වේ.

සංගීතය, නාට්‍ය, සිනමාව සාහිත්‍ය, චිත්‍ර ශිල්ප, ගැමි කලා නිර්මාණ ආදී විවිධ කලා ඉසව් තේමා කර ගනිමින් රචනා වන විශේෂාංග කලා විශේෂාංග ලෙස දැක්විය හැකි ය. කලා නිර්මාණ හෝ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගේ ජීවන අත්දැකීම් හා ජීවන තොරතුරු ද පාඨකයා බොහෝ සේ ප්‍රිය කරන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. බොහෝ විට දෙස් විදෙස් සිනමා සංගීත තාරකා පිළිබඳ ලියැවෙන ලිපි බාල තරුණ මහලු වැඩි දෙනෙක් ප්‍රිය කරති.

සමාජ දේශපාලනික, ආර්ථික, සංස්කෘතික හෝ කිසියම් කාලීන ප්‍රවණතාවන් (Trend) පාදක කොට ගනිමින් රචනා වන විශේෂාංග ප්‍රවණතා විශේෂාංගයි. පුවත්පත්වල වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබෙන්නේ පසුබිම් වාර්තා විශේෂාංගයි. බොහෝ විට පසුබිම් වාර්තා විශේෂාංග රචනා වන්නේ කාලීන ප්‍රවෘත්තියක් පාදක කොටගෙනයි. දිනපතා පුවත්පත්වල ප්‍රවෘත්ති වාර්තා සති අන්ත

උතුරේ යුධ ජයග්‍රහණයක් පිළිබඳ ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවක් සති අන්ත පුවත්පතක විශේෂාංගයක් බවට පත් කෙරෙන්නේ එම ජයග්‍රහණය උදෙසා උරුන් සෙබළුන්ගේ අප්‍රමාණ වූ කැප කිරීම් පිළිබඳව පූර්ණ විස්තර සමගිනි. මේ සඳහා අදාළ ප්‍රවෘත්තිය සමග බොහෝ විට සෘජු සහභාගීත්වයක් අවශ්‍ය වේ.

පුවත්පත්වල පසුබිම් වාර්තා විශේෂාංග සඳහා යොදා ගනී.

එම ලේඛකයින් සහභාගීත්ව ලේඛකයන් (Participation Writers) ලෙස හඳුන්වයි. සිද්ධියට අදාළ පුද්ගලයින් සහ ඔවුන් පිළිබඳ ලියූ ලේඛන ආදී තොරතුරු මූලාශ්‍ර යොදා ගනිමින් මෙබඳු පසුබිම් වාර්තා විශේෂාංගයක් රචනා කළ හැකි ය. වේතිහාසික වටිනාකමක් සහිත ස්ථානයක් පිළිබඳ ලියැවෙන විශේෂාංග වේතිහාසික විශේෂාංගයි. එමෙන් ම යම් සංසිද්ධියක් අනුස්මරණය කරමින් අනුස්මරණීය විශේෂාංග රචනා වේ. වේතිහාසික හෝ අනුස්මරණීය විශේෂාංග එක් වර්ගයක් ලෙස විවරණය කරනවාට වඩා ක්ෂේත්‍ර දෙකක් ලෙස හඳුනා ගැනීම වැදගත් ය. සිංහල හින්දු අලුත් අවුරුද්ද, වෙසක් උත්සවය, නත්තල් උත්සවය, නුවර එළියේ වසන්ත සමය ආදී විශේෂ කාලවලදී එම කාලයට අයත් විශේෂතා විවරණය කරමින් රචනා වන විශේෂාංග ප්‍රවර්ගයක් පවතී. ඒවා විශේෂ කාලවලට අයත් විශේෂාංග ලෙස හඳුන්වයි.

කිසියම් සිද්ධියක් හෝ මතවාදයක් පිළිබඳ ව ගැඹුරින් තොරතුරු අධ්‍යයනය කරමින් රචනා කරන්නා වූ විශේෂාංග විමර්ශනාත්මක විශේෂාංග හෙවත් විශේෂ ක්ෂේත්‍ර විශේෂාංග ලෙස හැඳින්වේ. සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ 'පුවත්පත් ලිපි' (Article) යන යෙදුම භාවිත කෙරෙන්නේ මෙබඳු විශේෂාංග සඳහා ය. සාමාන්‍ය පත්‍ර කලාවේදියෙකුට වඩා ගැඹුරු දැක්මක් විෂය පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් හා පුළුල් භාෂා ඥානයක් විමර්ශනාත්මක විශේෂාංග රචකයෙකුට අවශ්‍ය වේ. මෙම විශේෂාංග හා පුවත්පතට බැහැර ලේඛකයන් විසින් සපයන ශාස්ත්‍රීය ලිපි අතර යම් පමණකට සමානකමක් තිබිය හැකි ය. භාෂාව රචනා විලාසය හා අන්තර්ගත කරුණු අනුව එකී සමානත්වය හෝ අසමානකම හඳුනාගත හැකි ය. මෙබඳු විශේෂාංග හැඳින්වීම තේමව සහ නිගමනය හෝ යොමු කිරීම යන ආකෘතිය ඔස්සේ රචනා විය යුතු බව මාධ්‍ය විශේෂඥයින්ගේ අදහසයි. එමෙන්ම මෙබඳු විශේෂාංග ප්‍රධාන කොටස් 2 ක් යටතේ අධ්‍යයනය කළ හැකි බව කරුණාදාස සූරියආරච්චි පවසයි.

1. ප්‍රවෘත්තියක් විස්තාරණය හෝ විශ්ලේෂණය කරමින් ලියවෙන විශේෂාංග.
2. ආකල්පයක් දෘෂ්ටියක් හෝ මතවාදයක් විමර්ශනයට ලක් කරමින් ලියවෙන විශේෂාංග.

විමර්ශනාත්මක විශේෂාංගවල භාවිත වන විෂයානුබද්ධ පාරිභාෂික යෙදුම් සහ විෂය තුළ පවතින සීමා සහිත බව ආදී හේතු මත පොදු පාඨකයාට එමගින් ලැබෙන පිටු බලය සීමා සහිත විය හැකි ය. එබැවින් පුළුල්පතක ප්‍රවෘත්ති සමබරතාව රැකෙන පරිදි එබඳු විශේෂාංග ඇතුළත් කිරීමට සිදු වේ. පුළුල්පත් භාෂාව පිළිබඳ මූලධර්මයක් වන සරල බව මෙබඳු විශේෂාංගයකින් ඇතැම් විට ගිලිහී යා හැකි වීම ඊට හේතුවයි.

තීරු ලිපි (Column)

ජනමතය සංවිධානය කිරීම සඳහා පුළුල්පතක තීරු ලිපි මගින් විශාල මෙහෙයක් සිදු වේ. සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස පුළුල්පත 20 වන සියවස මුල් භාගයේ සිට ප්‍රබල ලෙස දියුණු වෙද්දී තීරු ලිපි රචනයන් ඒ හා සමානව ව්‍යාප්ත විය. බොහෝ විට ලේඛකයින් ආරෂඩ නම්වලින් තීරු ලිපි ලියන අතර තමන්ට ආවේණික භාෂා ශෛලියක් භාවිත කරනු ලබයි. සමාජවාදී පුළුල්පත් කලාවේ ආරම්භය ලෙස සැලකෙන රුසියාවේ 1901 දී පමණ ප්‍රකාශයට පත් වූ “ඉස්ක්‍රා” (ගිනිපුපුර) පුළුල්පතට තීරු ලිපි ලියූ විලැඩ්මීර් ඉල්යිච් ‘ලෙනින්’ යන ආරෂඩ නාමයෙන් පෙනී සිටියේය. පසු කලෙක ඔහු දේශපාලන ලෝකයේ ජනප්‍රියත්වයට පත් වූයේ ද ඒ. අයි ලෙනින් යනුවෙනි. බ්‍රිතාන්‍ය පුළුල්පත් කලාවේ පුරෝගාමීන් වූ සර් ඊවඩ් ස්ට්‍රිල්, රෝසර් ඇඩ්සන්, පෝන් විල්ක්ස් යන සියල්ලෝම පාහේ ආරෂඩ නම්වලින් තීරු ලිපි ලියුවෝ වෙති. ඊවඩ් ස්ට්‍රිල් ආරෂඩ නමකින් ලියූ දේශපාලන විග්‍රහ හේතු කොට ගෙන ඇන් රැජින සමයේ නයිට් නාමයකින් පවා පිදුම් ලැබීය. ඇතැම් තීරු රචනා එක් විෂය ක්ෂේත්‍රයකට සීමා වන අතර ඇතැම් ඒවා සමස්ත සමාජයේ කාලීන කවර හෝ පොදු කාරණයක් තේමා කර ගනිමින් රචනා කෙරේ.

ලාංකේය පුළුල්පත් ඉතිහාසය ගවේෂණයේ දී පෙනී යන්නේ කීර්තිමත් පුළුල් කලාවේදීත් රැසක් තීරු ලිපි ලියූ බවයි. Janus නමින් ඩී.ඩී ධනපාල ‘Fly by Night’ නමින් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, ‘බාසුරු’ නමින් පියසේන නිශ්ශංක, ‘සුර විනෝද’ නමින් හේමපාල මුනිදාස, ‘වගතුග’ නමින් චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ වැන්නෝ ලියූ රචනා කැපී පෙනේ. මානිගේ තීරුව, කසුර්ගේ කොලම, අබ්ලික් කොලම, කිං බානට්, රයිගමීරාළ වැනි තීරු ලිපි මෑත කාලීන සිංහල පුළුල්පත් අතර කැපී පෙනෙන තීරු රචනා ලෙස සැලකිය හැකි ය.

බොහෝ තීරු ලිපි ව්‍යංග්‍යාර්ථවත් උපහාසාත්මක භාෂා ශෛලියකින් ලියවෙයි. එමෙන්ම තීරු ලිපි රචනය සඳහා පුළුල්පත් කතුවරුන් විසින් වඩාත් පළපුරුදු හොඳ භාෂා දැනුමක් හා සමාජ අවබෝධයක් ඇති මාධ්‍යවේදීන් යොදවනු ලබයි. විය භාරදුර කාර්යයකි. අතිවිශාල පාඨක පිරිසකට ආමන්ත්‍රණය කළ හැකි අන්දමේ තීරු ලිපියක් රචනා කළ හැක්කේ අති දක්ෂ පත්‍ර කලාවේදියෙකුට පමණි.

ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්ති වාර්තා පළ කිරීමෙන් පසු පුළුල්පත් පිටුවල හිදැස් පිරවීම (Gap Writing) සඳහා යොදාගත් සැතැල්ලු ලේඛන ක්‍රමයක් ලෙස තීරු රචනා ආරම්භ වී ඇත. එහෙත් විය වැඩි කල් හෝ ගොස් පුළුල්පතට අත්‍යවශ්‍ය ම අංගයක් බවට පත් විය. එසේ ඇරඹී ව්‍යාප්ත වූ තීරු රචනා අද වන විට විවිධ තේමා ඔස්සේ සෑම පුළුල්පතකම දැකිය හැකි ය. එබඳු තීරු ලිපි වර්ග 12 ක් පමණ මහාචාර්ය සුනන්ද මහේන්ද්‍රයන්ගේ අවධානයට ලක්ව ඇත.

1. මැසිවිලි හා දුක් ගැනවිලි තීරු (Agony Columns)
2. ඕපාදූප තීරු (Gossips Columns)
3. භාසය හා චිකට තීරු (Humor Columns)
4. දේශපාලන තීරු (Political Columns)
5. විද්‍යා තීරු (Science Columns)
6. වෛද්‍ය තීරු (Medical Columns)
7. සංස්කෘතික හා කලා තීරු (Cultural & Arts Columns)
8. සංචාරක තීරු (Traveler's Columns)
9. ව්‍යාපාරික තීරු (Business Columns)
10. සුප ආස්ත්‍ර තීරු (Cookery Columns)
11. ආගමික තීරු (Religious Columns)
12. ලිංගික තීරු (Sex Columns) (මහේන්ද්‍ර 1996)

මේ අතරින් දේශපාලන හා ඕපාදූප තීරු වඩාත් පාඨකයා අතර ජනප්‍රිය වී පවතී. සිංහල පුවත්පත් කලාවේ සුප්‍රකට උපභාසාත්මක දේශපාලන තීරු ලිපි රචකයෙක් වන්නේ 'ඇත්ත' පුවත්පතේ කතුවරයා ලෙස සේවය කළ ඩී.ඒ සිරිවර්ධන යි. ඩබ්ලිව් සේනානායක අගමැතිවරයා මුසා ඔස් තෙපළන්නෙකු බව ඔහු කී අපූරු විලාසය ප්‍රබල උපභාසයක් දනවයි.

මූල නමක් කියාපියෝ

'අපායේ මහා රූපය ගසක් ඇත. මේ ගස පුරා එක එක සයිස් එකේ කිංකිණි, මිණි ගෙඩි, ගෙපීපි, ඝණ්ඨාර වල්වා ඇත. දිනක් ලංකාවෙන් ගිය එක් මිනිසෙක් මේ පුදුම ගස දැක, ඒ මොකක් දැයි යම පල්ලෙකුගෙන් ඇසී ය. අපායේ 'ලයි ඩිරෙක්ටරය' හෙවත් බොරු අල්ලන යන්ත්‍රය ඒ යැයි යම පල්ලා කීය. මහ පොළවේ කෙනෙකු බොරුවක් කී විට, බොරුවේ සයිස් එකට හරි යන සයිස් එකට මිණි ගෙඩියක්, ගෙපීපියක් හැතිනම් ඝණ්ඨාරයක් නාද වන බව යමපල්ලා වැඩිදුරටත් විස්තර කළේ ය. පුංචි බොරුවක් කීවොත් පුංචි මිණි ගෙඩියක් නාද වේ. ලොකු බොරුවක් කීවොත් ලොකු එකක් නාද වේ. මොහොතක් ගියේ නැත. ටකරං වහලයකට හෙණ ගැසූ කලෙක මෙන් මුළු අපාය ම දෙවනත් කරමින්, මුළු ගස සලිත වෙමින්, එහි වල්වා තිබුණු කිංකිණි, මිණි ගෙඩි, ගෙපීපි, ඝණ්ඨාර සියල්ල එකවර නාද විය. ඒ මොකදැයි ලංකාවෙන් ගිය මිනිසා ඇසී ය. 'ඒ තොපේ අගමැති කට ඇරලා'යි යම පල්ලා කීය.' (සිල්වා)

තීරු ලිපි රචනයේ ප්‍රධාන විශේෂත්වයක් වන්නේ සංක්ෂිප්ත ස්වභාවයයි. එහෙත් දිගු තීරු ලිපි ද හැකූවම නොවේ. තීරු ලිපි රචනයේ දී විවිධ උපකුම සහ ශෛලීන් උපයෝගී කරගනු ලැබේ. සෘජු විස්තර වශයෙන් ද නාටක වශයෙන් ද සිහින හෝ සංවාද වශයෙන් ද ඒවා දැක ගත හැකි ය.

J. R ජයවර්ධන මහතා වෙත යවන කුඩා ළමයෙකුගේ ලිපියක ස්වරූපයෙන් මානිගේ තීරුව ලියවුණ ආකාරය බලන්න.

"ආදරණීය සීයේ..... මෙවිචර කාලෙකට සීයාට ලියුමක් නො ලිව්වේ සීයාට අපට අමතක වෙලා ගිහිං නිසා නම් නෙමෙයි. ඒ කාලයේ සීයා කියපු කතා කොරපු වැඩ, අපට නිසා අපේ දරු මුණුබුරන්ටත් අමතක කරන්න පුළුවන් වෙන එකක් නෑ. කොටින්ම ඒ කාලේ සීයාට විතරක් නෙමෙයි සීයාගේ දෙමව්පියන්වත් මිනිස්සු මතක් කරපු හැටි මට අද ඊයේ වගේ මතකයි". (පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා)

උපහාසය මගින් හාසය මතු කරන්නා වූ මෙබඳු තීරු ලිපි පුවත්පතක අනිවාර්ය අංගයක් වන තරමට ජනප්‍රිය වී ඇත. බොහෝ විට ඉරිදා පුවත්පත්වල මෙබඳු තීරු ලිපි විශේෂයෙන් පළ වී තිබෙනු දැකිය හැකි ය. උපහාසය, ව්‍යංග්‍යාර්ථවත් බව වැනි ලක්ෂණ නිර්මාණශීලීත්වයේ ම කොටස් ය. නිරීක්ෂණ ශක්තිය, භාෂා සංවේදීතාව, ප්‍රතිභාව මෙන් ම අදින සමාජ දැක්ම ද ප්‍රකට කෙරෙන තීරු ලිපි ආරම්භයේ සිට ම සිංහල පුවත්පත් අතර දක්නට ලැබුණි. චිරන්තන භාෂාව ලේඛන ව්‍යවහාරය හෝ කටවහර හෝ නිර්මාණශීලී ලෙස යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය තරම් පුළුල් වාග් කෝෂයක් පැවතීම තීරු ලිපි රචකයින්ගේ සාර්ථකත්වයට ඉවහල් වූ මූඛ්‍යත ම සාධකයක් ලෙස නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

1. කාර්යවසම්, ටී. (1993) 'පුවත්පත්කලාවේ මූලධර්ම' නම් ලිපිය, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා 1 (සංස්) කේ. ඇස් පෙරේරා, ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් මණ්ඩලය, කොළඹ
2. කාර්යවසම්, ටී. (1993) ප්‍රවෘත්ති රචනය හා වාර්තාකරණය, ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ
3. කාර්යවසම්, ටී. 'ලංකාවේ දේශපාලන පුවත්පත් චිත්‍රිතය' නම් ලිපිය 'සියරට' 1997 අප්‍රේල් 20 කලාපය
4. ද සිල්වා, ජේ. (1993) පුවත්පත් කලාව කෙරෙහි බලපාන නීතිමය ගැටලු කීපයක්, නම් ලිපිය, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා 1.
5. දිසානායක, ඩී.පී (1999) රූපවාහිනි ප්‍රවෘත්ති නිෂ්පාදනය, Friedrich Ebert Stiftung, Colombo.
6. පියදාස ආර්.චල්. (1997) 'නූතන ශ්‍රී ලාංකික පුවත්පත් කලාව' නම් ලිපිය පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා II
7. මලලසේකර, ඒ. (2001) සියවසක පුවත්පත් සිරස්තල, ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.
8. මලලසේකර ඉංග්‍රීසි සිංහල ශබ්දකෝෂය.
9. මහේන්ද්‍ර, එස්. (1996) 'තීරු රචකයා ඉතිහාසයට එක් වූන දා' නම් ලිපිය මාධ්‍ය විමර්ශි 3 (සංස්.) වන්දිසිරි රාජපක්ෂ, කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය.
10. මහේන්ද්‍ර, එස්. (1997) සන්නිවේදන ශබ්දකරය ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, කොළඹ.
11. සමරනායක, එම්. (1997) 'ප්‍රවෘත්ති න්‍යාය සහ සංස්කරණය' නම් ලිපිය, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා II
12. සරච්චන්ද්‍ර, ඊ. (2005) සිංහල නවකතා ඉතිහාසය සහ විචාරය, සරසවි ප්‍රකාශකයෝ, නුගේගොඩ
13. සිල්වා. ජී (2004) සිරා ලියූ වැකි, ගුරුකෙයා, රාජගිරිය.
14. සූරියආරච්චි, කේ. (2004) කසුරුගේ කොළම පී ඇන්ඩ් පී ඇසෝසියේට්ට්, ගොතටුව.
15. සූරියආරච්චි, කේ. (1997) 'විශේෂාංග සාවනගේ විවිධතා' නම් ලිපිය, පුවත්පත් කලා සමීක්ෂා II
16. හපුආරච්චි, ඒ (1996) පුවත්පතක පාරිභාෂික වාග් මාලාව, කර්තෘ ප්‍රකාශන, කොළඹ.
17. හේමපාල, එන්. (1998) සිංහල මුද්‍රණය හා පුවත්පත්, ළමා පොත් මන්දිරය, නාවින්න, මහරගම.
18. De, Silva, G.P.S.H. (1997) Printing and publishing in Ceylon, Colombo.
19. Frost, c (2010) Reporting for journalists, Routledge, London and New York.

ජනවහරින පෝෂිත ගීතය

ප්‍රේමරත්න සමරනායක
ආරාධිත කටිකාචාර්ය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය
සෞන්දර්යකලා විශ්වවිද්‍යාලය

ජනවහර හැඳින්වෙන්නේ ජනකලාව හඳුන්වනු ලබන අරුතින් ම බව පෙනේ. අපේ ජනයා අතර පැවති ගායන සම්ප්‍රදාය ගැමි ගී, ජන ගී, ජනකවි, පාරම්පරික ගායනා සාම්ප්‍රදායික ගායනා, දේශීය ගී සහ ජන සම්මත ගී යනා දී විවිධ නම්වලින් හඳුන්වා ඇත්තේ 'Folk Songs' යන ඉංග්‍රීසි වදනෙහි අරුත ගැබ් ගන්වනු පිණිසය.

ජනවහර ඇසුරින් වැඩුණු ගීත ප්‍රභේද දෙකක් විද්‍යමාන ය. මින් පළමුවැන්න ඉහත සඳහන් ජනකවිය හෙවත් ජනගීය යි. නැළැවිලි ගී ද, මෙහෙ සේ සලකනු ලබන ගොයම් ගී, පැල් ගී, ගැල් ගී, කුරක්කන් කවි, බමර ගී ආදිය ද, කෙළි ගී සේ සැලකෙන ඔන්විලි වාරම්, මේවර සෙල්ලම, ඔළුද කෙළිය, ලී කෙළිය, කළුගෙඩි සෙල්ලම, අංකෙළිය ආදිය සම්බන්ධ ගායනා ද, නළු ගී සේ සැලකෙන විරිදු, වන්නම්, සවුදම්, කවුත්තම්, තාලම් සහ සොකර්, කෝලම්, නාඩගම්, රූකඩ නැටුම් ආදී ජනනාටක ආශ්‍රිත ගායනා ද, සිංදු සේ සැලකෙන වැලිතලප සිංදුව, නාරිලතා සිංදුව, වරන්දකී සිංදුව, මරගන සින්නුව, නාදෙනියේ සිංදුව ආදිය ද, විනෝදාස්වාදයම පතා ගැයූ තෙඟු ගී, ඊකා, සීපද, මුද්‍රාප්පද ආදිය ද, යාග ගී සේ සැලකෙන කොහොඹාකංකාරිය, ගම්මඩුව, දෙවොල්මඩුව ප්‍රමුඛ සෙසු යාගයන්හි භාවිත ගායනා ද, තුන්සරණය, යසෝධරාවත, චලු සිලෝ, වන්දනා කවි ආදී බෞද්ධාගමික ජනගායනා ද, වැළපුම් ගී සේ සැලකෙන වෙස්සන්තර ජාතක කාව්‍යය ආදී වශයෙන් අපමණ ජනගායනා සංඛ්‍යාවක් ජාතික උරුමයක් සේ අප සතුව පවතී. බොහෝ විට කර්තෘ අඤාත මෙම ගායනා සාම්ප්‍රදායික සමාජය සමාජය විසින් උරුම කොට දෙන ලද්දකි.

විවිධ අයුරින් වර්ගීකරණය කොට දක්වා ඇති මෙම ගායනා ව්‍යවහාරික ජන ජීවිතයේ අවියෝජනීය අංගයක් වූ අතර, සීමාවන්ගෙන් තොර ව විවිධ අවස්ථාවල නිදහසේ ගැමියාගේ

භාවිතයට ලක් විය. ඇතැම් ගී විද්වතුන්ගේ අනුග්‍රහයේ ප්‍රබන්ධිතව වුව ද, ජන ව්‍යවහාරයේ පැවැති බැවින් ජන ගී සේ ම සැලකෙයි. මෙම ජන ගී වල විශේෂත්වය වන්නේ ලලිත කලාවක් (Fine Art) වශයෙන් සාහිත්‍ය කලාවේ (Literary Art) සම්භවයට සිරි සරසාර කෙතක් බවට පත්වීම යි.

දෙවන ප්‍රභේදය ජනවහරින් මෙන් උක්ත ජනගීයෙන් ද පෝෂණය වෙමින් විදග්ධ කලාවක් වශයෙන් සංවර්ධිත නූතන ගීතය යි. එහෙත් සමාජ ප්‍රවණතා අනුව විවිධ සමාජ ස්ථරයන්හි ගුණාත්මක වශයෙන් ලැගුම් ගැනීම එහි ලක්ෂණයකි. සම්ප්‍රදායය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් අවබෝධයෙන් ද, නිර්මාණාත්මක භාශා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ නිරන්තර අභ්‍යාසයෙන් ද, ගීතවත් සංකල්ප උත්පාදනයට සමත් පරිකල්පන ශක්තියෙන් ද, තමන් විසින් ගොඩනගා ගත් ජීවන දැක්මකින් ද පරිපෝෂිත ගීත රචකයන් විසින් ප්‍රබන්ධිත ප්‍රසාංගික කලා මාධ්‍යයක් මෙන් ම විද්‍යුත් කලා මාධ්‍යයක් වශයෙන් ද ජනසන්නිවේදන මාධ්‍ය ඔස්සේ ශ්‍රාවකයා අරමුණු කොට ගැනීම මෙම ගීතවල ලක්ෂණයකි. අද වන විට ජනප්‍රිය කලා මාධ්‍යයක් බවට පත් ව ඇති මෙම ප්‍රභේද ජනගීයේ සීමා ඉක්මවා යමින් පොදු වලංගු භාවයක් හිමිකොට ගෙන ඇත.

ජනවහර යනු වර්තමානයේ යථාර්ෂීව පවතින්නක් සේ නොතකා අපි අතීතයට පිම්මක් පනිමු. වහරන බසක් විදග්ධ භාෂාවත් එකිනෙකට අසමාන ප්‍රකාශන සහිත බව පැහැදිලි කරුණකි. ව්‍යවහාරික භාෂාව යන අරුතින් සැලකිය යුතු "ජනවහර" යන්න අප භාවිත කරනුයේ පැරණි කෘෂිකාර්මික ජන සම්ප්‍රදායය ප්‍රමුඛකොට ගත් සමාජය තුළ පැවැති බස්වහර හඳුන්වනු පිණිස ය. දුර්මත වුව ද සම්මත නම් පිළිගැනීම ලොව පිළිවෙතයි. එහෙයින් එම අරුතින් ම ජනවහරින් පෝෂිත ගීතය විමසිය යුතු ව ඇත.

අපේ ජනවහරෙහි පැවතියේ ගීතාත්මක ස්වරූපයකි. ඉහත සඳහන් පරිදි ගැමිලියගේ නැලැවිලි ගීය හා ගැමියා වනු දරුවනට පෑ අඬහැරයේ පටන් විවිධ ජනගායනා, ශාන්තිකර්ම, ආගමික වත් පිළිවෙත් ආවරණය කරමින් අවමඟුලෙහි ගැයූ වෙස්සන්තර ජාතක කාව්‍යය දක්වා ජනසංගීතාංග යන්හි ව්‍යවහාරවූයේ ජනවහරෙහි පැවැති බස යි, එහි රිද්මය යි.

ජනවහරින් බැහැර බසක් ද බසින් තොර ගීයක් ද නැත. ගීතයක නාදමාලාව සංගීතමය වුව ද, විය භාෂාව සමග ගොඩ නගා ඥාතිත්වය නිසා විවිධ ජාතීන්ගේ ව්‍යවහාරයන්ට අයත් සංස්කෘතික ලක්ෂණ යම් පමණකින් උකහා ගනියි. ඒ. සංස්කෘතික ලක්ෂණ හඳුනාගැනීමට උපකාර වන්නේ

ජනවහර ය.

මේ සම්බන්ධව දැක්විය හැකි කදිම අත්දැකීමක් මා සතු ය. එය මීට වසර 30ට පමණ පෙර, බණ්ඩාරගම අලුත්ගම තොටුපල පාරේ බොල්ගොඩ නදිය අසබඩ පාරුව එනතුරු බලාසිටි අවස්ථාවක ලද සුවිශේෂ අත්දැකීමකි.

වයස අවු. 65න් පමණ වූ ගැමියෙක් ද පාරුව එනතුරු පසෙක ඇත තබාගෙන පුවත්පතක් කියවමින් සිටියේය. ලග සිටින්නකුට ඇසෙන පමණ හඬින් ඔහු පුවත්පත කියැවූයේ පෝදා පන්සලෙහි පන්සිය පනස් ජාතක පොත කියවන ශෛලියෙනි. කියවන පුවත කුමක්දැ යි දැනගනු කුතුහලයෙන් මම ද සවන් යොමු කෙළෙමි. අනපේක්ෂිත දුර්ලභ අපූරු අත්දැකීමක් අත්පත් විය. පරස්පර සංස්කෘතික ලක්ෂණ දෙකක් සමගාමී ව පවත්නා සැටි සිහිවීම මා තුළ පහන් සිහිවිල්ල ද මුසු සංවේගයක් දැනවීය. ගැමියා රිද්මයානුකූලව කියැවූ පුවතෙහි අන්තර්ගත වූයේ ජීවන රිද්මයට පටහැනි සිදුවීමකි. එය තරුණියක දූෂණය මරාදැමීම පිළිබඳ පුවතකි.

මෙ බඳු පුවතක් කියැවීමේදී පවා ගැමියාට සිය හුරුපුරුදු රිද්මයෙන් බැහැර වීම කළ නොහැක්කක් විය. අද මෙන් නොව ජනයා හඬ නගා කියැවීමට හුරු වූ නිසා ම ස්වයංසිද්ධ ව ඒවාට රිද්මයක් ආරෝපණය විය. ගැයුම දක්වාම වර්ධනය වූයේ එම රිද්මය සාහිත්‍යකරණයෙනි නියැලී උගතුනට ඒවා කවි වුව ද, ගැමියනට ගී විය. අධ්‍යාපනයෙන් මෙන් ම ශිල්පීය පුහුණුවෙන් ද තොර ව, සංස්කෘතික සංවර්ධනයකට උරුමකම් නොහැකි වූ පොදු ජනයා සිය ස්වභාවික සහජ කලා කෞශල්‍යයේ පිහිට පමණක් ලැබ, ජනගීය නිරායාසයෙන් නිර්මාණය කරගත්හ. අනතුරුව සංගීතවේදීන් විවිධ අයුරින් වර්ගීකරණය කොට දක්වා ඇති සංගීතයට මූලාශ්‍ර වූයේ ජනවහර ම ය. ජීවන රටා ආශ්‍රිත ව ජනවහරින් හිප්පන් ජන ගී අපමණ සංඛ්‍යාවක් අපේ ජනශ්‍රැතියට එක් වී තිබේ. එපමණක් නොවේ. ජනවහරත් ජනගීයත් ඇසුරින් ගීත ප්‍රබන්ධකයන් විසින් නූතන සාහිත්‍යයට දායාද කරන ලද ගී අපමණ ය. එම ගී පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් විවරණයක් සැපයීම මෙබඳු ලිපියකින් කිසිසේත් කළ හැකි නොවේ. එහෙත් ඒ පිළිබඳ තෙත්කොණින් හෝ ආලෝචනය මෙම ලිපියෙහි අරමුණ යි.

නූතන ගීතය ප්‍රාසංගික කලා මාධ්‍යයක් (Performing Art) නොහොත් විද්‍යුත් කලා (Electronic Art) හෙවත් ප්‍රතිබිම්බ කලා (Image Art) මාධ්‍යයක් වශයෙන් ව්‍යවහාරික සංගීතයෙහි (Applied Music) පැවැත්මට බෙහෙවින් උපකාර ව පවතී. ඉහත සඳහන් පරිදි ඒ ගී අතර ජනවහරින් පෝෂිත

ගී බහුල ය. වර්තමානයේ ගීතය වෙළෙඳ කලාවේ (Commercial Art) ආක්‍රමණයට නිර්දය ලෙස ගොදුරු වී පැවතිය ද, මෑතක් වනතුරු ම විද්වත් ගීත ප්‍රබන්ධකයෝ ජනවහරත් ජනගීයත් කෙරේ ආකර්ෂණයව සිටියහ. අද විය නව ප්‍රවණතාවයක වෙස්මුහුණ බැඳගෙන සල්පිලට පිවිස සිටිනවා විය හැකිය. කෙසේ වුවද, සෑම රටක ම ගීත සාහිත්‍යය කෙරේ ජනවහරෙහි පවත්නා සදාකාලික බලපෑම අවලංගු නොවන්නකි. ඒ නිසා ම ජනවහරින් උපන් ජනගීයේ සුලමුල ද විමසා දැන ගැන්මට කෘතවේදී විය යුතු වේ.

ජනගීය කෙරේ විද්වත් ජනගීයේ අවධානය යොමු වූයේ හුදු සංගීත ප්‍රභේදයක් සේ හඳුනාගැන්මෙන් ම නොවේ. සමාජවිද්‍යාත්මක දෘෂ්ටි කෝණයකින් ජනගීය කෙරේ අවධානය යොමු වුණි. නූතන ගීතය ජනවහරින් පෝෂණය කරන ගීත ප්‍රබන්ධකයන් විසින් මානවවර්ගීය සංගීතය අධ්‍යයනයෙහි ලා විද්වතුනට අත්වැලක් සපයනු ලැබී ය. ගීත රචකයන්ගේ මෙන් ම සංගීතඥයන්ගේ ද අවධානය ජනගීය කෙරේ යොමු වීමට පසුබිම සැකසුනේ ජනවහරින් බිහි වූ ජනගී වික්රම කිරීම හා සංරක්ෂණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. විමගින් ජනවහර ශබ්දකෝෂයක නිදන්ගත කිරීම වෙනුවට, ඊට පුනර්ජීවනයක් සපයමින් සජීවී ලෙස වර්තමාන ව්‍යවහාරය කරා කැඳවාගෙන ආ හැකි විය. විය මානව උරුමයන් සුරැකීමේ ජයග්‍රහණයකි. විද්‍යා හා තාක්ෂණික දියුණුවේ බලපෑම නිසා සිඝ්‍ර වේගයෙන් විපරිණාමයට පත්වන සමාජයක සංස්කෘතියෙහි අඛණ්ඩ පැවැත්ම තහවුරු කිරීමට ඒ මගින් අනුබලයක් සැපයිණ. මීට සමාරම්භයක් සැපයුනේ එක් පුද්ගලයකු විසින් කරන ලද ගවේෂණයකිනි.

විංගලන්තයේ ව්‍යවහාර ව පැවති ගී 1500 ක් පමණ සිව් වසරක් තුළ කළ ගවේෂණයෙන් එක් රැස් කරගත් සිසිල් ජේ. ඡාප් (1859.11.22 - 1924.6.23) උතුරු ඇමරිකාවේ ඇපලාමියන් කඳුවැටි ප්‍රදේශයේ ව්‍යවහාර වූ ගැමි ගී තනු ද වික්රම කොට ගෙන 1907 වසරේදී මුද්‍රණයෙන් පල කළේ ය. ඉංග්ලිසි ජන ගී පිළිබඳව කළ මෙම ප්‍රථම ගවේෂණයෙන් පසුකාලීනව එම ගී මැග්නටික් ටේප් පටවල රඳවාගැනීමට හැකි විය. මානව උරුමයක් වශයෙන් ජනගීය සංරක්ෂණය කිරීමට විංගලන්තය කටයුතු කිරීමත්, ගැමි ගී තැටිගත කිරීම පිණිස ඇමරිකානු සංවිධාන ගෙනගිය බුද්ධිමය ව්‍යාපාරයත් නිසා ජනවහර, ජන සාහිත්‍යය හා ජන සංගීතයෙහි අගය සමාජ විද්‍යාත්මක වශයෙන් ද ලොව පුරා තහවුරු විය. මානව සංස්කෘතීන්හි විවිධ විචිත්‍රතා හඳුනාගැනීමටත්, ජාතීන් අතර සුහදතාව තහවුරු කිරීමටත් මෙය හේතු වූ බව අප සැලකිය යුත්තේ, අද සංස්කෘතික ආක්‍රමණයන්ට ගොදුරු වෙමින් සිටියදී ම ය.

සංගීත සම්මේලන පැවැත්වීම සාමය සහ සහජීවනය පිණිස ලොව විවිධ රටවල සංස්කෘතීන් හියෝජනය කෙරෙන සංගීතවේදීන් විද්වතුන් සහ වෘත්තීය සංගීතඥයන්ට තම ජාතික සංස්කෘතික අනන්‍ය ලක්ෂණ හඳුන්වාදීමට අවස්ථා සැලසීමක් විය. ප්‍රථම අතිලභාරතීය එම සංගීත සම්මේලනය 1916 මාර්තු 25 වන දින බැරෝඩාවේදී පවත්වන ලද අතර, ප්‍රථම ලෝක සංගීත සම්මේලනය එක්සත් රාජධානියේ බ්‍රිතාන්‍ය කණ්ණාටික් ගායක කණ්ඩායම විසින් බටහිර මිඩ්ලන්ඩ් ඒකාබද්ධ අධිකාරියේ අනුග්‍රහයෙන් 2017 වසරේ දී පවත්වන ලදී. ගෝලීය සංගීතයත් එහි ඉතිහාසයත් විවිධ ජාතීන් සතු සංස්කෘතික අනන්‍යතාවයන් හඳුනාගැනීමේ සංස්කෘතික ව්‍යාපාර මෙ පරිදි ලොව පුරා ව්‍යාප්ත විය.

අප රට බලාධිපත්‍යය දැරූ අධිරාජ්‍යවාදයේ පූර්ණ අධිකාරීත්වය 1948 වසරේදී ලිහිල් විය. ස්වදේශාභිමානය පිළිබඳ සංකල්ප වර්ධනය වුණි. සංස්කෘතික සංවර්ධනයෙන් බැහැර ව ජාතියේ සංවර්ධනය අර්ථශූන්‍ය බව වැටහිණි. 1952 ශ්‍රී ලංකා කලා මණ්ඩලය ද 1956 සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය ද බිහි වීම එහි ප්‍රතිඵලයකි. දේශප කලා ශිල්ප සංරක්ෂණය පිණිස අනුබල සපයමින් දීර්ඝත් කිරීමත්, ජනතාව කලාව කෙරේ යොමු කිරීමත්, ගුණාත්මක වශයෙන් කලාව වර්ධනය කිරීමත් ඒවායේ අරමුණු අතර විය.

ජාත්‍යන්තර සංගීත සම්මේලනයන්ට සහභාගී වීමේදී ජාතික අනන්‍යතාව පිළිබිඹු කරන සංගීතාංග හඳුන්වාදීමේ අර්බුදයකට අපේ සංගීතවේදීහු මුහුණ පෑහ. අත්දැකීම්වල පිහිටා අපේ ජන සංගීතය පිළිබඳ ගවේෂණය කිරීමෙහිලා ඩබ්.බී.මකුලොලුව, දේවාර් සූරියසේන, ආනන්ද ජයසිංහ, සී.ද.එස් කුලතිලක යන විද්වත්හු පුරෝගාමී වූහ. ජනවහර ගීය සඳහා යොදාගැනීමෙහි ලා රෝහණ බැඳිදුගේ, ලයනල් රංවල ආදී කලාකරුවෝ පෙරමුණ ගත්හ. ජනවහරින් පෝෂිත ගීතය අපේ ශ්‍රාවකයා වෙත පිරිනැමෙන්නේ ගීත ප්‍රබන්ධකයන් ද සංගීතඥයන් ද මෙම කාර්යයට උරදීමෙන් අනතුරුව ය. ශ්‍රාවක ජනයා ජනවහර ඇසුරින් බිහිවූ ගී රස වැළඳගනු රිසි මනසින් යුක්ත වීම ද වැදගත් කොට සැලකිය යුතු වෙයි.

ජනවහරින් උපන්ගීය ජනගීතයේ සුවඳ වහනය කරන කුසුමක් වැන්න ජනයාගේ සිතූම්-පැතුම්, රැවි-අරැවිකම් ආකල්ප, ඇගයීම්, මානව සබඳතාවන්ගේ මානුෂීය බව යනාදියෙන් භාත්පසින් වට වූ ජන සංස්කෘතිය එ මගින් ප්‍රතිනිර්මාණය වන රඟ පහත දැක්වෙන ගීයෙන් දැක ගත හැකි වෙයි.

2022 සඳෙස I කලාපය

'මේ අවුරුදු කාලේ - සිනාවෙයන් රාළේ

තෙල් ඉහිරුණු කැවුම් ගෙඩිය වාගේ.

දොං තර්කිට කැත්ත දොදොං

පිළ වටකර කැත්ත දොදොං

දමා තැල්ල ඩිඟිසි ඩිගොයි

දමා තැල්ල තක තෙයියත් තාං

කැවුම් කොකිස් තෙලේ බැදෙයි

කැවිලි සුවඳ සිතට දැනෙයි

බා බා බා කිකිලි- ඊයෙ උදේ ගිය කිකිලි

තාම ආවෙ හෑ කිකිලි - බා බා බා

ගත්තිංඤ කිංඤා- ගතිගතගෝ ගතිගතගෝ

ඔන්විලිවිලි වාරම් - ගම දෙවනත් වෙන්හා

ඩිංගිරි මැණිකෝ-අවුරුදු ආවෝ

දොං තර්කිට කැත්ත දොදොං

.....

සිංහල අවුරුද්දේ - මල් කැකුලක් සේ දිලිසේ

ඩිංගිරි මැණිකෝ - අවුරුදු ආවෝ.'

අප කෙරෙන් ගිලිහී යන අපේ ම අතීතය යළි ස්මරණය කරමින් සෙනෙහසින් වැළඳගත හැක්කේ ගීතය අප ජනවහරට කරවන බැවිනි. විදග්ධ භාෂා ව්‍යවහාරයට ජීව භාෂාවකට උරුමකම් කියන ජනවහර ප්‍රවාහයක් වඩා සේ අතීතයේ සිට බණ්ඩව ගලාබසී. සාම්ප්‍රදායික ගැමි ජනවහරේ පමණක් නොව වැදි ජනවහර ඇසුරින් වතදිවිපෙවෙනෙහි ලකුණු පවා අප සමඟ සුරැකෙයි

රිදී පෝරු සැලෙන හඬින්

ගිහිකන වැටුණා නොවේ මං

සිත් පොපීප ඇන්ත ගිහින් මගෙ

වී ඇත්තෝ දුරු රටකින්

මාමිණි දෙයියා මාමිණි දෙයියා

මාමිණි දෙයියා සුදුහුරා සුදුහුරා සුදුහුරා

අපිලැත්තන් හට පොත් පොපීපත්

ලියලා දෙන්නට කැලෑ පොපීප වෙන

ආවේ ආවේ ආවේ

නදී තෙරේ රුප්පාවේ අවසිහියෙන්

මං ඇඳුවා

මළගිය ඇත්තන් එන වේලේ

කොයි කොයි දේටත් පමාවෙලා.

ජනවහරින් පෝෂිත ගීතයේ මූලික ලක්ෂණයක් වූයේ සරල සහ අව්‍යාජ බවයි. සරල බව සහ අව්‍යාජ බව උසස් ගීතයකට හිමි ගුණාංගය. එහෙත් ගැමි ජීවිතය ගායනයෙන් වික්‍රමය කිරීමට දුරු උත්සාහයෙන් ඔබ්බට නොගිය අවස්ථාද දක්නට ලැබෙයි. ගේපදයක පැවතිය යුතුය යි සැලකෙන ගීතවත්, ඉසියුම් වින්දනාත්මක ගුණයට වඩා, ජන සංකල්ප ප්‍රකාශනයට පමණක් පෙළඹීම මීට හේතුවයි. අක්කෙ, අර බලන්නකො අක්කෙ. වැස්සක් නොවැ එන්නෙ. හුළං තදයි විදුලිය ද කෙටයි. මේ එන්නෙ මහ වලාකුළක් අක්කේ, මිදුලෙ වී පැදුරක් අකුලා ගෙට ගනිමු. අම්මත් අර නාගෙන එන්නෙ. මල්ලි තවම කුඹුරෙ මගෙ නංගි, සුදෝ, අම්ම හනික දුං චියි. ඔය ගොරවන්නෙ බිල්ලො නොවෙයි. අහසෙ හෙණ නාදෙ. අක්කෙ, වැහිපොද වැටෙනවනෙ. දරටික ගෙට ගනිමු. කළ ගෙඩිය වතුරත් ඉවරයි. හනික ලිඳට යමු.

ජනවහර ගීයක් වූ සැටි පහතින් දැක්වේ.

අක්කේ අක්කේ අර බලන්නකෝ
 වැස්සක් නොවැ එන්නේ
 සුළං තදයි විදුලිය ද කොටයි හෙණ හඬ පැතිරෙයි
 මහ වලාකුළක් මේ එන්නේ.
 අක්කේ වී පැදුරත් මිදුලේ
 අකුලා ගෙට ගනිමු
 අම්මත් අර නාගෙන එන්නේ
 මල්ලි තවම කුඹුරේ.
 නංගි සුදෝ මලේ අඬන්නෙපා
 අම්මා හනිතක දැං වයි
 බිල්ලො නොවෙයි ඔය ගොරවන්නේ
 අහසේ හෙණ නාදේ.
 අක්කේ වැහි පොද වැටෙනවනේ
 දරටික ගෙට ගනිමු
 වතුරත් ඉවරයි කළුගෙඩියේ
 හනික ලිඳට යමුකෝ '
 උක්ත ගීතය සඳහා පහත සඳහන් පාඨය වලංගු වන බව පෙනේ.

'A song of people; a song based on a legendary or historical event, or some incident in

common life, the words and generally the music of which has originated among the common people, and are exclusively used by them.' ඩබ්.ඩී. මකුලොලුව, ඩබ්. ඩී. රත්නායක ගැමිගීය 1 වන කලාපය, ලංකා කලා මණ්ඩලයේ ගැමි ගී අනුමණ්ඩලය 1968. මැයි.

මීට සමාන ප්‍රකාශනයක් ලංකා ගීතාවලියෙහි ද දැක්වේ.

'අපේ මිනිසුන්ගේ සිත් සතන් අනාවරණය කරන ගැමි ගී අප සංස්කෘතියෙහි වැදගත් කොටසක් වේ. සිංහල ගැමියා තමාගේ දුක සැප, තම රැකියාව, සිය ගොවිතැන තම අවට ඇති සොබාදහමේ සිරියාව, ජීවිතය ගැන තම ගී වලින් කියයි. ඇතැම් විට ඔරු පදින්නාගේ ගීයෙහි හා දැල් අදින්නාගේ ගීයෙහි මෙන් ඔහු යම්කිසි සමාජයීය හෝ වෙනිතාසික සිද්ධියක් විස්තර කරයි.'

දේවාඊ සූර්යසේන, ලංකාගීතාවලිය ප්‍රස්තාවනාව, සී.ස.ඇම්.ඩී.ගුණසේන සහ සමාගමය. 1966.

ඇතැම් ගී ජනවහරේ ධීවනි ලක්ෂණ පහසුවෙන් ග්‍රහණය කළ හැකි පරිදි ද, ශ්‍රාවකයාගේ ද පරිකල්පනයට හා ඉසියුම් රසවින්දනයට ද ඉඩ සලසමින් ජන ජීවිතය විචිත්‍රවත් ලෙස නිරූපණය කරයි.

වක්කඩ ප්‍රභ දිය වැටෙන තාලයට

තිත්ත පැටවී උඩපැන හැටුවා

වැස්ස වහින්නට ඉස්සර අහසේ

වලාකුළින් විදුලිය කෙටුවා

කිව්වට වස් හැත නිල් නිල් පාටින්

කටරොළ මල් වැට වටකෙරුවා

තූන් දවසක් අමනාපෙන් සිටි කළු

නෝක්කාඩු බැල්මෙන් බැලුවා

ගල මතුපිට මල පිපෙන්න

මල වට බමරිඳු නටන්න

වැහි වැහැලා ගඟ පිරෙන්න

ගඟ උතුරා හිත පිරෙන්හ

ගලා හැලෙන වැහි වතුර වගේ උඹ

හිනාවෙයන් කළු හිනාවෙයන්

වෙලා මගේ හිත ඉණාවකින් තව

හිනාවෙයන් කළු හිනාවෙයන්////

ජනවහර ඇසුරින් විශිෂ්ට ගීත ප්‍රබන්ධය සියුම් කලා කාරියකි. එය ජනවහරත් ජනගීයත් සංගීතයත් පිළිබඳ දැනුම විසින් ජනවහරේ ඇතැම් අංග උපයෝග කොට ගැන්මෙන් පමණක් කළ හැක්කක් නොවේ. ජනවහර ඇසුරින් ගීත ප්‍රබන්ධ කරන රචකයා ප්‍රතිඋත්පාදනය සහ ප්‍රතිනිර්මාණය අතර වෙනස්කම් හඳුනාගැනීම වැදගත් වෙයි. පහත සඳහන් ගීය ජන ගායකයන් සහ ජන සංස්කෘතික පරිසරයද ඇසුරු කොටගෙන නිර්මාණය වූ ගීයක් බව නිරායාසයෙන් වැටහෙයි.

රන්වන් කරලේ සැලෙයි

සන්සුන් සිතින් බරව

සිල්ගත් සිතින් යුතු වූ කතසේ

මද සුළඟ හා සමග

බඳ සලන විට ගම ද

පෙම්මල් උදාකරති සතොසේ//

ගං හෝ ජලයේ පිරෙන

ගොව්බිම් වලින් සුසැදි

දුක් දොම්නසින් ඉවත ඇදෙනා

වනගතෙහි සියොතුනගේ

මිහිරි ගී රස වැළැඳ,

ගස්වැල් මලින් සැරසී දිලුනා//

සමාජය පරිණාමයට පත්වන විට ජනවහර ද ඊට අනුරූප වීම නොවැළැක්විය හැක්කකි. ජනවහර ප්‍රතිනිර්මාණය කරමින් වර්තමානයට දායාද කරනුයේ කෙසේ ද යන ගැටළුව සමග, ජනවහර භාවිතයට අපේක්ෂිත රචකයා පොරබැඳිය යුතු ව ඇත. එසේ නොවුව හොත් සිදුවන්නේ අතීත උරුමය වර්තමානය කරා කැඳවාගෙන ඒම වෙනුවට, මියගිය අතීතය කරා වර්තමානය මෙහෙයවීමේ නිරර්ථක ප්‍රයත්නයක නිරත වීමටය.

‘පුල්ලිගොනා ගෙට පැනලා

කමි කඩාගෙන

ගෙදර උන්ද කොණ්ඩේ බඳින

හවරිය කාලා

කොණ්ඩේ බඳින්නට විදියක් නැතැයි කියාලා

මටයි දෝස කියන්නෙ මං මක්කරන්නද?

හත්වලාමෙ වෙච්චිදේට මක් කරන්න ද.....’

විනෝදාස්වාදය පිණිස රංගන ශිල්පීන් ගයා නැටීමේදී භාවිත ජනගායනයක් වූ කොළඹීයා සවිදමේ ජනවහරට මෙම ගීතය සමීප බව පෙනේ.

‘කිතුල් ගහක රා බී කොළඹීයා

රාබී කට දොඩකෙයි

කුහුල්මහින් උග මත්ව සිටින විට

බළල් සාමි දකිතෙයි.

බළලගෙ කාරිය අතකට නෑරිය

මීයගෙ කාරිය මරණොට කෙඳිරිය

නන්දීන් නටනෙම් මම සවුදම්

නටම් මම කොළඹියගෙ සවුදම්

කිසියම් ජන වහරක් ගීතයෙහි ලා ව්‍යවහාර වීමේදී එම භාෂාව උපන් සමාජයේ කාලීන හා සංස්කෘතික සීමාවන්ගෙන් නිදහස් ව, පොදු රසාදනාව සඳහා වලංගු විය යුතු ය. එසේ නොවුව හොත් එහි මටසිලිටි බව හිත වනවා පමණක් නොව, මිනිස් සිතෙහි භාවමය පක්ෂයට පමණක් සීමා වීම ද වෙයි. ගීතය ඇසුරින් ජනවහර ප්‍රතිනිර්මාණය වීමේදී සිදුවන්නේ සම්ප්‍රදායය ඊට පැනවී ඇති පටු සීමා වලින් නිදහස් ව, අතීත උරුමය දෝතින් ගෙන වර්තමානය කරා සංක්‍රමණය වීම යි. ජනවහරක් ජන ගීතයක් භාවිතයෙන් නූතන ගීයට ප්‍රවේශ වූ අවස්ථාවක් පහත සඳහන් ගීයෙන් දැන හැකි වෙයි.

දැ සමන් මලක් වගෙයි පියංකරයි සුකෝමලයි.

සුරංගනාවියක් වගේ අහිංසකයි රටක් වටියි.

කවුද,

මගෙ රත්තරං හෙලේනා//....'

මෙය අපේ සංගීතඥයන් සිය ගමන් මගෙහි දී, මහ කඳුවැටි, ඕවිටි, පාළු සොහොන් පිටි, රබර් වතු, බඩ වැටි පසුකරමින්, ගල්මුල්වල පය හැපී හැපී වැටී වැටී නූතන ගීතයට ජනවහර කැන්දාගෙන ආ ගමනක ප්‍රතිඵලයකි.

අපගේ ආධ්‍යාත්මික සංස්කෘතියේ ස්වරූපය විදහා දක්වමින් සාර්වත්‍රික මෙන් ම සර්වකාලීන වූ පරමාදර්ශී සංකල්ප වෙත ප්‍රවේශනය වූ අවස්ථාවක් පහත සඳහන් ගීයෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

'අප සේම ඉපදී මියෙනා උරුමේ

ලැබුවා නම් යම් හෝ ප්‍රමාණේ

එක හා සම වේ ලොවෙහි වෙසෙනා

සියලු සතුන්ගේ ම ප්‍රාණේ....'

ජන වහරෙහි සරල බව මෙන් ම ගායනාවෙහි දක්නට ලැබෙන අව්‍යාජ ධීවනි ගුණයක් සමග විශ්වීය සංකල්ප මිනිස් වෛත්‍යයට සමීප කරවීමට උක්ත ගීතය සමත් වී ඇත. එය අපේ අධ්‍යාත්මය අමතයි.

ජන සංගීතය පිළිබඳ පර්යේෂණ හා ජාත්‍යන්තර සම්මේලනය ද පැවති නමුත්, ජනවහර අපේ ගීතයට පිවිසියේ වෙනත් මගකිනි. වර්ෂ 1922, 1928 සහ 1934 දී භාරතීය මහා කවි රචිතයන් තාගෙ රියන්ගේ ලංකාගමනයෙන් අප රට ප්‍රාසාංගික කලාව චින්තනය, ඇගයීම්, ආකල්ප, රසඥතාවය සහ ශිල්ප ධර්මය ආදිය නවතම ජීවප්‍රාණයක් ලබමින් උදම් විය. අපේ සංගීතඥයෝ ද, රංගන ශිල්පීහු ද, තාගෝරයන් ඉදිරිපත් කළ මනමෝහනීය කෘත්‍යනාටක ආදියෙන් වසඟයට පත් ව ගාන්තිනිකේතනයේ ද කේරළ කලා මණ්ඩලයේ ද සොඳුරු සිහිල් සෙවන පැතුන. එහිදී සංගීත, රංගන, සිත්තම් ආදී විවිධ කලා ක්ෂේත්‍රයන් යටතේ පෝෂණය ලබමින් ද දේශීයත්වය පිළිබඳ හැඟීම් කුළුගැන්වෙමින් ද අද්‍යතන කලාවෙහි පුරෝගාමී වූ දැවැන්ත පෞරුෂයෙන් යුත් කලාකරුවෝ කිහිප දෙනෙක් අපට මඟ පෙන්වූහ. ඔවුන් අතුරින් සරල වූ ද අව්‍යාජ වූ ද ගී පද රචනා සාහිත්‍ය සමාරම්භ කිරීමේ පුරෝගාමී ගීත ප්‍රබන්ධකයා වූයේ, වාග්ගේයකාර යනුවෙන් විරුද නම් ලද ඔහු ආනන්ද සමරකෝන් ගීත ප්‍රබන්ධකයා යි. ගායකයා යි, සංගීතඥයා යි, අද විශ්වභාරතී විශ්වවිද්‍යාලය නමින් හැඳින්වෙන ගාන්ති නිකේතනයෙහි 1939-1940 කාලය තුළ තාගෝරයන්ගේ ඇසුර ලැබීම ශ්‍රී ලාංකේය ජනවහර ගීතය හා මුසුවීමේ සමාරම්භයට හේතු විය.

හිල්වලා ගඟේ, වන්නද මැණිකේ මමත් දියඹටා, සිරිසරසාර කෙතේ, පොඩි මල් එතනෝ, පුංචි සුදා සුදු කැටියා, විලේ මලක් පිපිලා වැනි සොඳුරු ගී රැසක් ප්‍රබන්ධ කළ ආනන්ද සමරකෝන් ජනවහරින් පෝෂිත ගීතය සඳහා පෙරටුගාමී වූ ප්‍රථම කලාකරුවාණෝ ය.

වර්තමානයේ ගීතය වෙළඳ කලාවේ ආක්‍රමණයට ගොදුරු වී පැවතිය ද, ගීත ප්‍රබන්ධනයෙහි ලා විද්වත් රචකයෝ ජන වහර, ජනගීයත් කෙරේ බැල්ම හෙලා සිටිති. එ හෙයින් ජනවහරින් පෝෂිත ගී රැසක් අපේ ගීත සාහිත්‍යය සතු ව ඇත. ඒ ඉමහත් ගී සංඛ්‍යාව සිහිගන්වනු වස් ගී කිහිපයක් දක්වමු.

අකුරට යනවයි කියලා. අම්බලමේ පිනා, අශ්වයා ගෝං, ආලෙ බැන්ද මාගෙ පණේ, ඇට සැකිල්ල වාගේ ඔටුන්න දාගෙන, ඉරට මුවාවෙන් ඉඳගෙන, ඉරහඳ පායන ලොකේ, ඉස්සන් මගුරන්,

කන්දෙන් ලන්දෙන්, කුසුම් පිපී අතු පතරේ, කෝ අද මැණිකා, කෝකිලයන්ගේ කෝකිල නාදේ, පීචිතයන් මුද වගේ, ගමන නොහිමෙයි ලෝකයේ මේ, ගිනි බණ්ඩර හඳ ඇවිදින්නේ. දොම්පෙට යන පාර කොයිබදෝ, නංගිලා මල්ලිලා, නාඬන් පුංචි හිරමණේ, දැක්කොත් පද්මාවතී, දුදනොද බිඳ, නැගෙන වැටෙන, හීල ගොයම් කිරිවැදිලා, පින් සිදුවන්නේ අනේ බාල ළමුන්ගේ, පිපී පිපී රේණු නටන, පින්න මල් පිපී පින්නේ, පිලේ පැදුර හේනට අරගෙන යනවා, පෙර දිනයක මා, පැන මඩ කඩිති, බරබාගේ බරබාගේ, මගෙ සුදු මාමේ, මල් වියනෙන් බැඳි, මල්නෑනි මං නෑනි මං කැකුලි මං, මා චක්කලා අමනාපව, මා බාල කාලේ, මිහිකත නලවාලා, මැරතොණ්ඩිය රටා අඳි, වැලිතල අතරේ, වෙළ ලඟ ගුරු පාර දිගේ, වෙළ ලඟ නල සමග තුටින, සන්නාලියනේ, සතරවරම් දෙව් මහරජ, සසර තමයි හාමිනේ, හඳපානේ හඳපානේ, හඳමාමා උඩින් යනේ, හාර්චිචි බෝර්චිචි, හොරදෙටුවෙක් කස තැලුම් කකා, හෝ.. හෝගා රැල්ලකුගේ, ලස්සනයි බලන්න ඔයාගෙ මල් හිනා, ලෙන්චිනා මගෙ නංගියේ ආදී මුරපද සිහිගැන්විය හැක. කෝලම්, නාඩගම්, නූර්ති, ගුරුමගෝන්, රේඩියෝ සිනමා, නාටක, ටෙලි නිර්මාණ සහ ප්‍රසංග කලා ආශ්‍රිත ව ජනවහර ඇසුරු කෙරෙමින් ප්‍රබන්ධිත අතිමහත් ගී සමුදාය විමසිය යුත්තේ මෙ බඳු ලිපියෙකින් නොව, ගවේෂණශීලී කෘතියකිනි. එතෙකුදු වුවත්, මෙවන් විමසුමෙකින් වුව, ජනවහරින් පෝෂිත ගීතයේ ආකාර කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි වෙයි.

- ජනවහර යොදා ගනිමින් ප්‍රබන්ධිත ගීත.
- ජනවහර ඇසුරින් සාම්ප්‍රදායික ජන සංකල්ප නියෝජනය කරන ගීත.
- ජනවහර හා ජන සංකල්ප වඩා සුමට ලෙස උපයෝග කොටගත් ගීත.
- ජනවහර හා ජනගීය ඇසුරින් නව සංකල්ප නිර්මාණාත්මක ප්‍රකාශිත ගීත.

මූර්ති ශිල්පියකු අත පත් මැටි පිඩක් සේ සැබෑ කවියා ද ජනවහර මෙන් ම විදුහ්ඨ ව්‍යවහාරය ද හිසි රිසි සේ මෙහෙයවයි. එහෙත් අපරිපූර්ණ කලා විචාරයන්ට වහල් වුවහොත් නොමග යාමට සිදුවෙයි. ඉන් මිදිය හැක්කේ උසස් කාව්‍ය පරිශීලනයෙන් දුල්වා ගනු ලබන ස්වාධීන පරිකල්පන ශක්තියෙනි. එතෙකුදු වුවත් සැලකිය යුතු කරුණක් වෙයි. එනම්; විද්වත් ශ්‍රේෂ්ඨ කලා කෘතිවලට පවා මූලාශ්‍ර වෙමින් ජීවප්‍රාණය සපයන්නේ ජනවහර බව යි

භාෂාවේ විවිධත්වය පිලිබඳ විමර්ශනාත්මක විග්‍රහයක්

ආචාර්ය සන්ද්‍රා කහඳගමගේ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය,
රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය,
මාතර.

භාෂාව ගලන ගඟක් වැනි ය. දිය උල්පතකින් මතු ව නිමින තැනිතලා ඔස්සේ ගලා යද්දී වචන ම වූ තවත් දිය උල්පත් සමග එක්වෙමින් ටිකෙන් ටික වැඩි දියුණුව විටෙක ගල් පරවල හැපෙමින් විටෙක ගල මතු පිට ලිස්සා යමින් තවත් විටෙක ගලකින් ගලකට වැටෙමින් ඉවුරු පස් සෝද හරිමින් විටෙක සෙමෙහුන් විටෙක වේගයෙන් ගලා යන ගඟක් සේ භාෂාව ද මොහොතක් එක තැන නොරැඳී ගලා යයි. ගලා බසින දිය දහරේ මල් රොන්, මල් පියවිලි, කොළ රොඩු, වැනි දෑ මෙන්ම රොන් මඩ ඇතුළු බොහෝ අපවිත්‍ර දෑ දක්නට ලැබෙයි. එසේම ජීවී භාෂාව ද හොඳ හරක සියල්ල ම රැගෙන මොහොතක් එක තැන නොරැඳී ඉදිරියට ම ගලා යයි.

සිංහල භාෂාව ජීවී භාෂාවකි. එමෙන් ම එය භාෂණය සහ ලේඛනය යන ද්විරූපතාවෙන් යුත් අපූර්ව භාෂාවකි. සිංහලය මාතෘ භාෂාව වශයෙන් පිළිගැනෙන භූමි ප්‍රස්තරය ශ්‍රී ලංකාව පමණි.

“දීපනාසාය, හෙළි බසින්. ‘දීපවාසිනං භාසා දීපනාසා - මධ්‍ය පද ලොප් සමස්. දීපනාසාය යනු සාමාන්‍ය නො? හෙළි බසින් යනු කිඳොට ? ලැබෙයි යත්, දීපවාසින් හෙළි බැවින් ලැබේ.’ හෙළහ’ යනු කිසේනි යත්, සිහඬානු රජ සිහඬු මරා සිහල නම් වී”

දුම්රිසා අටුවා ගැටපදයට අනුව

(දුම්රිසා අටුවා ගැටපදය, 1967 : 05) මේ අනුව සිංහලය ලංකාද්වීපයේ භාෂාව බවත් ඊට හේතු සාධකත් කියවේ.

සිංහල භාෂාව ක්‍රි. පූ. යුගයේ පටන් අඛණ්ඩ දිගු ලිඛිත ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන, ඒ නිසා ම භාෂා පරිණාමය ලක්ෂණ පැහැදිලි ව හඳුනාගැනීමට ශක්‍යතාව ඇති විශ්ව භාෂාවක් සේ ඇගයීමට ලක් වේ. භාෂාවක් ඒකාකාරී නැත. එහි විවිධත්වයක් පවතියි. විවිධ හේතු සාධක මත කිසියම් භාෂාවක විවිධත්වය හඳුනාගත හැකිය.

1. කාලය
2. විවිධ භාෂා මිශ්‍රණ
3. භාෂා භාවිත කරන්නන්ගේ ස්වභාවය, ස්වරූපය
4. භූගෝලීය පැවැත්ම ඒ අතර වෙයි.

සිංහලයෙහි භාවිත භාෂණයටත් ලේඛනයටත් වියරණයක් පවතී. භාෂාව ගොඩනැගෙනුයේ ශබ්ද එක් වී පද නිර්මාණය වීමෙන් සහ පද එක් වී වාක්‍ය නිර්මාණය වීමෙනි. එම වාක්‍ය කිසියම් අනුක්‍රමික රටාවක්, ස්වරූපයක් ඔස්සේ සම්මතයට අනුව ජනනය වෙයි. භාෂකයන් ලේඛකයන් පවතින සම්මත වියරණය ආරක්ෂා කරති. යුගයෙන් යුගය භාෂා විවිධත්වය ලිඛිත සාධක ඔස්සේ හඳුනා ගත හැකි ය.

විවිධ ආක්‍රමණ සංක්‍රමණ නිසා ජනතාව මිශ්‍ර වූ අතර ඔවුන්ගේ භාෂාව ද මිශ්‍ර විය. ගලන ගඟක් වෙතත් අතු ගංගාවල එන දිය දහර එක් කර ගන්නා පරිද්දෙන් ම භාෂාවත් වෙනත් භාෂා සමග මිශ්‍ර වේ. ඇතැම් අවස්ථාවල දී කාලීන ව ඇති වන විවිධ විපර්යාස සමග නව වචන නිර්මාණය වේ. 2003 වසරේ උදම් රළ ගොඩනැගීමෙන් ලංකාවේ ඊට පෙර නොතිබූ වචනයක් වන 'සුනාම්' වචනය නිර්මාණය විය. ජපානය වැනි රටවල තිබූ සුනාම් අන්දැකීම ලංකාවට බලපෑවේ 2003 දී ය. උදම් රළ ගොඩබිමට වේගයෙන් ගලා වීම 'සුනාම්' බවට පත් වූවා පමණක් නොව එකී ව්‍යසනය නැවත වරක් තව ම ලංකාවට බලපෑවේ නැත. එසේ වුවත් ගොවියෝ ගොයම් කපන කාලයට 'සුනාම්' නම් ගොයම් කපන උපකරණය - මැෂිම, කුඹුරු යායට ගෙනෙති. උදම් රළ ඉතා සීමිත කාලයක දී ගොඩබිම වූ බොහෝ වටිනා දෑ රැගෙන ගසාගෙන ගොස් හිස් බිමක් බවට පත් කළ පරිදි ම සුළු මොහොතක් ඇතුළත කුඹුරු යායක ගොයම් කපා වී ඇට වෙන් කොට මලුවලට පුරවා අවසන් කිරීමට එම යන්ත්‍රයට හැකියාව පවතී.

පසු ගිය දෑවුරුද්දක කාලයේ පැමිණි කොවිඩ් වසංගතය ලෝක සෞඛ්‍යට බලවත් තර්ජනයක් වී ජන ජීවිතයට බලපෑම් කර හමාරය. කොරෝනා, නිරෝධායනය, එන්නත් කිරීම, මුස්ටරය, පොකුර, සමාජ දුරස්තභාවය, මීටරය, සංවරණ සීමා, කොවිඩ් සමග පැමිණි සිංහලය සමග නිර්මාණය වී ජනගහන වචන කිහිපයකි. මෙපරිද්දෙන් භාෂාවක් තවත් භාෂාවක් සමග මිශ්‍ර වීමෙන් දියුණුවක් ඇති වේ. එමගින් භාෂාව නිරතුරු ව අලුත් වේ.

භාෂා විවිධත්වයට හේතුකාරක වන ප්‍රධාන සාධකය එම භාෂාව භාවිත කරන්නන්ගේ ස්වභාවයයි. ඔවුන්ගේ විවිධත්වය

1. ස්ත්‍රී පුරුෂ බව
2. උගත් නුගත් බව
3. රැකියාව

- 4. සමාජීය අවස්ථාව
- 5. සමාජ කණ්ඩායම
- 6. පෞද්ගලික ලක්ෂණ මත ගොඩනැගේ.

භාෂාව භාවිත කරන්නාගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, උගත් නූගත් භාවය අනුව මෙන් ම පුද්ගලයා අයත් සමාජ කණ්ඩායම අනුව ද භාෂාව වෙනස් වේ. ළදරුවෙක් භාෂාව උගෙන විය භාවිත කරන අකාරයත් තරුණයන් සමවයස් කණ්ඩායම සමග භාෂාව භාවිත කරන අකාරයත් අතර ද විවිධතා පවතී. එමෙන් ම භාෂකයාගේ රැකියාවෙහි විවිධත්වය මත ද භාෂාමය විවිධත්වයක් ගොඩනැගේ. ලංකාව කෘෂිකාර්මික රටක් වීම නිසා වී ගොවිතැන ආශ්‍රයෙන් විශාල වාක්කෝෂයක් සිංහල භාෂාවට එක් වී තිබීම නිදසුන් කොට දැක්විය හැකිය. එමෙන් ම ධීවර කර්මාන්තය, කුඹුල් කර්මාන්තය, කම්කරු වෘත්තිය, ගුරු වෘත්තිය ආදී සෑම වෘත්තියක් ඇසුරෙන් ම ඊට අනන්‍ය වූ වාක්කෝෂයක් සහ ඇතැම් විට උපභාෂාවක් දක්නට ලැබේ. භාෂාව භාවිත කරන්නා තමා ඒ මොහොතේ ගත කරන අවස්ථාව අනුව ද භාෂා රටාව වෙනස් කරයි. එකී ප්‍රස්තාවට පමණක් සීමා වන වාක්කෝෂ ද මේ නිසා ජනිත ව ඇත. සිංහලයේ උසාවියේ දී කමතේ දී පන්සලේ දී වශයෙන් ඒ ඒ තැනට ගැළපෙන භාෂා රටා අනුගමනය කරති. එමෙන් ම භාෂාව පුද්ගලයාගෙන් පුද්ගලයා අනුව ද විවිධත්වයක් ගනියි. ඇතැම් පුද්ගල භාෂා විලාසවල උච්චාරණය විවිධත්වයක් පවතියි. සමහරෙක් ඇතැම් ශබ්ද උච්චාරණයේ දී ධ්වනියෙන් තමාට අනන්‍ය විලාසයක් ගොඩනගා ගනිති. විටෙක ඇතැම් නව ශබ්ද එකතු වීම් වෙනස්වීම් සේ ම ශූන්‍ය වීම් ද ඒ අතර පවතියි. ඇතැම් පුද්ගලයෙකුගේ පෞද්ගලික උපභාෂාව තුළ එම පුද්ගලයාට ම ආවේණික වචන වාක්‍යාංශ පවතී. පහත වාක්‍ය බලන්න.

“වියා ඉන්ද්‍රදේදී අරයට රජකම දෙන්න යනවා. කවද ධාතුසේන රජ්ජුරුවෝ..... ඇයි නැගිටිටෙ නැක්කේ වියාගේ අධිෂ්ඨානෙ කඩවෙන හින්ද නැගිටිටෙ නෑ”

“ඉන්න හිටින්න තැනක් නැතිව මෙතැන ඇවිල්ලා අහකවෙලා තවත් කියවනවා අහකවෙලා ”

“කඩුරු එහෙම කිව්වෝ? සමන් හිතනවා මං එහෙම කිව්ව කියලා?” පෞද්ගලික වශයෙන් පවතින උපභාෂාව විවිධ වෙනස්කම්වලින් සමන්විත වෙයි.

රටක භූගෝලීය පැවැත්මත් භාෂා විවිධත්වයට හේතුකාරක වේ. සමාජීය වශයෙන් බැලූ කල ගැමි නාගරික ප්‍රභේදයක් දැකිය හැකි වන්නේ ද භූගෝලීය සාධක මත එහි වසන්නවුන්ගේ භාෂණ රටා වෙනස් වන බැවිනි. කඳුකර පරිසර පද්ධති, ස්වභාවික තුරුලතා, ගංගා, දිය ඇලි, වියලි කලාපීය දුෂ්කර බව, දේශගුණික ලක්ෂණ, දේශපාලනික හේතු සාධක මත වෙන් වෙන් වූ සංස්කෘතික කලාප ගොඩ නැගේ. ඒ අනුව ද භාෂාත්මක විවිධතාව දක්නට ලැබේ. ලංකාවේ නන් දෙසින් ජනතාව අගනුවරට කේන්ද්‍ර ගත වෙති. රටක භාෂා සම්මතය ක්‍රියාත්මක වනුයේ එම රටේ ව්‍යවස්ථාදායකය, අධිකරණය සහ අධ්‍යාපනික ආයතන දක්වන ආකල්පය අනුව ය. ලංකාවේ ප්‍රධාන භාෂාව සිංහල බවට පත් වනුයේ අගනුවර තදුණු ප්‍රදේශවල භාවිත භාෂා ව්‍යවහාරය වන නිසා ය. අගනුවර භාවිත

වන 'පොදු සිංහලය'ට අමතර ව රට පුරා භාවිත වන සිංහලයෙහි ප්‍රාදේශීය විවිධතා දක්නට ලැබේ. මෙම විවිධත්වය භාෂාත්මක ව ප්‍රාදේශීය උපභාෂා වශයෙන් හැඳින්වේ.

- 1 දකුණ
- 2 දිගාමඩුල්ල
- 3 වෙල්ලස්ස
- 4 වන්නි හත් පත්තුව
- 5 උඹව
- 6 උඩරට
- 7 නුවර කලාවිය
- 8 වාහල්කඩ
- 9 පානම

ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට භාෂා විවිධත්වයක් ගොඩ නැගීමට බහුල වශයෙන් භාෂාවේ ඇති ශබ්ද, පද, වාක්‍ය රටා බලපායි. මෙම උපභාෂා අතර බහුල ව දක්නට ලැබෙන්නේ වාක්කෝෂමය වශයෙන් පවතින විවිධත්වය යි.

පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රාදේශීය විවිධත්වය විදහා දැක්වෙන අවස්ථා දෙකකි. ඉන් පළමුවැන්න රාත්‍රියේ දී පායා උදේට බැස යන 'සඳ' පිළිබඳ ව ය. අනෙක සොබාදහමෙන් ලැබෙන 'වැස්සේ ස්වභාවය' අනුව ප්‍රදේශී ව ගොඩනැගුණු ව්‍යවහාර පිළිබඳ ව ය.

1. ලංකාවට පෙනෙන 'හඳ' නැතහොත් 'සඳ' සොබාදහමෙන් ලද අපූර්ව දර්ශනයකි. එකී වන්දනා හැඳින්වීමෙහි ලා විවිධ ප්‍රදේශවල ජනතාව විවිධ වදන් භාවිත කරති. විටෙක හඳේ ස්වරූපය මත විවිධ වචන නිර්මාණය කරගෙන වහරති. පිරුණු සඳ 'පුන්සඳ'යි. පුන් සඳ මඬලේ ආලෝකය මිහිකත පුරා ම පැතිර යයි. බැස යන සඳ 'අව සඳ'යි. සඳෙන් භාගයක් පිරුණු කල්හි එය 'අඩ සඳ'යි. නැතහොත් 'හඳ පලුව'යි. 'සඳ කඩ පහණේ' ඇත්තේ ද අඩ කවයකි. ගැමියෝ එය 'හඳ ගල' ලෙස ද හැඳින්වූහ. දිනෙන් දින වැඩෙන 'පුර හඳ' ඇතැම් ප්‍රදේශවල දී 'දළු හඳ' බවට පත් වේ. දළු හඳ, 'දැකැති හඳ' ලෙස වහරන්නෝ ද වෙති. එසේත් නැතහොත් එය 'ළා හඳ'යි. අලුත් අවුරුද්දට සඳ බැලීමේ සිරිත 'නව සඳ බැලීම'යි. 'අමාවක සඳ' නොපෙනෙයි. එය කලුවර ය. පොහොය අනුව 'වෙසක් සඳ', 'පොසොන් සඳ', වශයෙන් නම් කරන්නෝ ද වෙති. 'හඳ කිතයියා' ලෙස ද වහරන්නෝ ද ලංකාවේ වෙසෙති. 'රාමසාන් හඳ බලන්න එන්න පාතිමා' වශයෙන් රත්නශ්‍රී කවියා ගීත ලියුවේ රාමසාන් උත්සවයත් සමග 'සඳ බැලීමේ සිරිත' සිහිපත් කරවමිනි.

2. දළ ගොයම් අවදියේ වහින කුඩා වැස්සත් මී දුම් සහිත පොදු වැස්සත් 'නිලි වැස්ස' (බිත්තැන්න) යන නමින් ගැමියෝ හැඳින්වූහ. මාසයේ අව සහ පුර දෙපක්ෂයේ ම රට්ටා දිනවල වහින වැහි 'රට්ටා වැහි' ය. තාවිච්චි දෙකක් වැසි පලයෙන් පිරෙන පරිදි වහින වැස්ස 'තාවචු දෙපෝයට වහින වැස්ස'යි. ගොවිතැන් කටයුතු ආශ්‍රිත ව ඒ අනුසාරයෙන් නිර්මිත වර්ෂාව සම්බන්ධ ව්‍යවහාර වෙයි. ගොවියෝ ගොයම් කපා අවසානයේ ලියදිවල තල වැපිරීමට ගැමියෝ පුරුදුව සිටියහ. තල පැළවීමට විශාල වර්ෂාවක් අවශ්‍ය නොවේ. ඊට සිහින් මද වැස්සක් සෑහෙන අතර වය ගැමියෝ 'තල පැළවෙන වැස්ස'යයි දක්වති. සතියක් හමාරක් පායා ඊට පසු වහින වැස්ස 'එල්ලෑට පැළවෙන වැස්ස' ලෙස හඳුන්වති. දෙමළෙන් 'විල්ලු' යන 'තල' යන අර්ථය වේ. ජන වර්ග අතර පවතින සබැඳියාව, සංහිඳියාව මෙවැනි වහර ඔස්සේ සොයා ගැනීමට අවකාශ පවතී. 'කඩාඬු බඳින වැස්ස' ක් ගොවියන්ට විය. වැස්ස වැඩිකමින් කුඹුරේ ලියදිවල වතුර පිරී නියරවල් කැඩී යාම නිසා නිරතුරු ව නියරවල් බැඳ සැකසීමට ගොවියන්ට විය. කඩාඬු හැතහොත් වක්කඩවල් වසන්නට සිදුවිය. ඒ වැපිරූ පසු වහින මද වැස්ස 'ඉස්නන් නෙමන වැස්ස' විය. වැපිරූ බීජවල මුල් පොළවට ඇල්ලු පසු ලියද්දට වතුර ඒම වළක්වා ඉස්නන් වේළෙන් තැබිය යුතුය. ඉක්බිති සිහින් දිය දහරාවක අවශ්‍යතාව පවතී. ඒ අනුව ගොවියෝ කුඹුරට දිය සැපයීම කළහ. විවැහි අවස්ථාවක ස්වාභාවික ව ලැබෙන සිහින් වැස්ස 'ඉස්නන් නෙමන වැස්ස'ක් බවට පත්විය.

කෙසේ වුවත් භාෂාවක විවිධත්වය එකී භාෂාවේ අපූර්වත්වය වමන්කාරය ජනනයෙහි ලා හේතුකාරක වේ. භාෂාවේ ජීවිමය ස්වභාවය රැඳී පවතිනුයේ එහි ය.

භාෂාවේ විවිධත්වය අධ්‍යයනය කරන සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව : මූලික හැඳින්වීමක්

හාලක ජයසේන
ධීපී විශේෂ සිංහල කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

ප්‍රවේශය

මානවයා අනෙකුත් සත්ත්වයන් අතරින් සුවිශේෂ වන්නේ අනෙක් සත්ත්වයන් තුළ නොමැති ඔහු සතුව ඇති ඉදිගුණ උච්ඡාරණෝන්ද්‍රිය පද්ධතියකට පද්ධතියකට හිමිකම් කීම හේතුවෙනි. උච්ඡාරණෝන්ද්‍රිය පද්ධතියේ හිඡ්පාදනය භාෂාවයි. එහෙත් භාෂාව ජනනය වන්නේ හුදෙක් එම පද්ධතියේ කේවල ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් පමණක්ම නොවෙයි. කෙසේ වෙතත් ලොව පුරා මිනිසුන්ගේ කථනය නැතහොත් භාෂණය වෙනත් අයුරකින් කිවහොත් භාෂාවේ ප්‍රාථමික ස්වරූපය විවිධත්වයකින් යුතුය. එසේ විවිධත්වයක් ඇතිව තිබෙන්නේ එක් එක් භාෂක සමාජ ජීවත්වන පරිසරයට හා සංස්කෘතියට සාපේක්ෂවය. එනමින් ගත්කල භාෂාව යනු මූලික මානව සංස්කෘතියේ අංගයක් වුවද එය සාපේක්ෂ ප්‍රපංචයකි. ඒ බව සරලව පැහැදිලි වන්නේ ලෝකයේ සජීව භාෂා දහස් ගණනක් පැවතීම හේතුවෙනි. එමතු නොව සජීව භාෂාවක ලක්ෂණය වන්නේ ඒ ඒ භාෂාවලට උප ප්‍රභේද පැවතීමයි. භාෂාව අරඹයා ඇති විවිධ නිර්වචන පිරික්සීමේදී එහි ඇති සුවිශේෂතා හා අනන්‍යතා රාශියක් හඳුනාගත හැකිය. භාෂාව පිළිබඳ සිදු කරනු ලබන අධ්‍යයන ප්‍රවේශ රාශියක් ඇතත් මූලිකව භාෂාව විෂයයක සිදු කරනු ලබන අධ්‍යයන මාර්ගද්වයක් හඳුනා ගත හැකිය.

- 1 ව්‍යාකරණ - ලිඛිත භාෂාව මූලික කරගත් සිද්ධාන්ත
- 2 වාග්විද්‍යාව - භාෂාව පිළිබඳ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය

“ උභ අටවන සියවසේ පමණ සිට විෂයාබද්ධ ප්‍රවේශයකින් භාෂාවේ ව්‍යාකරණය, වචනකෝෂය හා උච්ඡාරණය වැනි අංශ කෙරෙහි අවධානය යොමු වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් , භාෂා අධ්‍යයනය හා විග්‍රහය නවතම වූ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත්විය. මේ අධ්‍යයන මාර්ගය මුලින්ම හඳුන්වනු ලැබුවේ “ආලොලොජි (Philology)” නමිනි. එහි දී භාෂාවේ චේතිහාසික සංවර්ධනය විශේෂයෙන් සලකා බැලිණ.

භාෂාවේ ඉතිහාසය, ව්‍යුහය හා රටා මෙන්ම හීනී රීති යනාදිය පිළිබඳ සම්ප්‍රේක්ෂණය කරන ඉහත විෂය පථ ඔස්සේ ලොව බොහෝ භාෂා පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදුව ඇත. තවද සිදුවෙමින් පවතියි. එමතු නොව එක් අධ්‍යයනවලට ඉතිහාසයක්ද පවතියි.

විද්‍යාත්මක පදනමක් මත, ක්‍රමවත්ව භාෂාව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම ආරම්භ වූයේ දහ නව වන සියවස ඇතුළත දී ය. භාෂාවේ සියලුම ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳව කෙරෙන විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය වර්තමානයේ හැඳින්වෙන්නේ, මොඩන් ලිංග්විස්ටික්ස් හෙවත් නූතන වාග්විද්‍යාව (Modern Linguistics) නමිනි (කෝපරහේවා 2016). මෙම ලිපිය මගින් කෙටියෙන් විමසනුයේ එම නූතන වාග් විද්‍යාවේ නව ප්‍රශාධාවක් වන සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාවත් එමගින් සිදු කරනු ලබන භාෂාමය විවිධත්ව අධ්‍යයන පිළිබඳවත්ය.

නූතන වාග්විද්‍යාව

මානවයාගේ ප්‍රධාන ජීවන මෙවලමක් වූ භාෂාව පිළිබඳ බටහිර විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණ පදනමක පිහිටා සිදු කරනු ලබන නූතන වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයන 1960 දශකයේදී විශ්වවිද්‍යාල පර්යේෂණ හා ඉගැන්වීම් වශයෙන් ව්‍යාප්ත විය. එසේම එම වාග්විද්‍යාවේ ගුරුකුලද බිහිවිය. කෙසේ වෙතත් නූතන වාග්විද්‍යාවට මූලික පදනම වැටුණේ ෆර්ඩිනන්ඩ් ඩි සෝෂියර් Ferdinand de Saussure (මෙම නාමය උසුරුවීමේ විවිධතා පවතියි) විසින් සිදු කළ දේශන ඇසුරෙන් ඔහුගේ ශිෂ්‍යයන් දෙදෙනෙකු විසින් 1916 දී පළ කළ Course in General Linguistics නම් කෘතිය ඔස්සේය. භාෂාව පද්ධතියක් සේ සලකා එය විග්‍රහය එමගින් සිදු කෙරිණ. ඉන් පසුව නෝම් චොම්ස්කි, ලෙනාඩ් බ්ලූම්ෆීල්ඩ් වැනි විද්වතුන් විසින් නූතන වාග්විද්‍යාව පෝෂණය කළ අතර, ඇමරිකානු හා බ්‍රිතාන්‍ය ලෙස ගුරුකුල විවිධත්වයකින් යුතුව එය සංවර්ධනය විය.

ඒ අනුව භාෂාව විද්‍යාත්මක සංකල්පයක් ලෙස ගෙන අධ්‍යයනය කරන නූතන වාග්වේදය මූලික ප්‍රභේදවලින් ඔස්සේ හැඳින්වේ.

1. සෛද්ධාන්තික වාග්විද්‍යාව theoretical linguistics - භාෂාවේ ව්‍යුහය පාදක කරගෙන සිද්ධාන්තමය වශයෙන් (theoretical aspects) භාෂාව කෙරේ අවධානය යොමු කරයි.
2. ව්‍යවහාරික වාග්විද්‍යාව applied linguistics – භාෂාවේ ප්‍රායෝගික භාවිතය වෙත යොමු වී භාෂාව අධ්‍යයනය කරනු ලබයි.

එක් පර්යාලෝක ඔස්සේ වාග්විද්‍යාව තව තවත් විෂය සමග එක්ව වැඩි වර්ධනය වූ අතර එහි අනුශික්ෂණ රාශියක් මේ වන විට දැකිය හැකිය. මෙලෙස උපවිෂය ඇති වීමට හේතුව වූයේ ලෝකයේ සිදුවූ අන්තර්ශික්ෂණීය (interdisciplinary) හා බහුශික්ෂණීය (multidisciplinary) දැනුම

ප්‍රවර්ධනයයි. ඒ හේතුවෙන් මානව ශාස්ත්‍රවලට (humanities) අයත් විෂයයක් වූ භාෂාව අරඹයා සාමාජීය විද්‍යා (social sciences) මෙන්ම ස්වභාවික / ශුද්ධ විද්‍යා (natural / pure sciences) ඇසුරෙන් අධ්‍යයන සිදුවෙයි. එවැනි අධ්‍යයන කිහිපයකට හිදුසුන් මෙසේය.

■ සමාජවාග්විද්‍යාව (sociolinguistics)

සමාජවිද්‍යාත්මක න්‍යායද ඇසුරු කරගනිමින් මෙහිදී භාෂාව අධ්‍යයනය කරනු ලැබෙයි. සමාජවිද්‍යාත්මකව සමාජ පර්යාය සැකසෙන සමාජ සංස්ථා (social institution) කිහිපයක් ඇත. පවුල, ආගම හා අධ්‍යාපනය හිදුසුන් වෙයි. සමාජවාග්විද්‍යාවේදී භාෂාවද සමාජ සංස්ථාවක් වශයෙන් පිළිගෙන ඒ පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කෙරෙයි.

■ භූගෝලීයවාග්විද්‍යාව (geographical linguistics)

එක් භාෂාවක් වුවද කථා කරනු ලබන භාෂක ප්‍රජාව වාසය කරනු ලබන ප්‍රදේශවල විවිධත්වයක් දැකිය හැකිය. තවද එම භාෂක ප්‍රජාවල විවිධ කාර්ය සාධනය පිණිස භාෂාව විවිධාකාරයෙන් යොදා ගැනේ. මේ හේතුවෙන් ප්‍රාදේශීයව භාෂාමය විවිධත්වයක් සහිතව උපභාෂා ජනිතව ඇත. මෙහිදී ඒ පිළිබඳ අධ්‍යයන සිදු කෙරෙයි.

■ පරිගණක වාග්විද්‍යාව (computational linguistics)

වර්තමානය වන විට සියල්ලම පාහේ තාක්ෂණය සහබද්ධ සුහුරුකරණයට ලක්ව ඇති අතර එහිලා මූලික වුණු පරිගණක වැඩසටහන්කරණයේදී භාෂාව යොදා ගැනීම මෙහිලා සිදු කෙරෙයි. එසේම කෘත්‍රිම බුද්ධිය (AI) සම්බන්ධ මෙවලම් සැකසීමේදී භාෂාව යොදා ගැනීමද මෙම ක්ෂේත්‍රය ඔස්සේ සිදු වෙයි.

■ සායනික වාග්විද්‍යාව (sociolinguistics / language pathology)

මිනිසා තුළ ඇති වන භාෂා ආබාධ මෙමගින් අධ්‍යයනය කරනු ලබන අතර වෛද්‍ය විද්‍යාත්මකව භාෂාමය ගැටලුවලට සිදු කරනු ලබන රෝග විනිශ්චය හා ප්‍රතිකාර අරඹයා වාග්විද්‍යාත්මක සිද්ධාන්ත යොදා ගැනීම මෙහිදී දැකිය හැකිය.

■ ස්නායුක වාග්විද්‍යාව (neurolinguistics)

භාෂාවක ක්‍රියාකාරීත්වයට අදාළව මිනිස් සිරුරේ මොළය හා මධ්‍යගත ස්නායු පද්ධතිය සම්බන්ධ අධ්‍යයන මෙහිදී සිදු කරනු ලැබේ. භාෂාත්මක සංජානනය කෙරෙහි මෙහිදී වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරෙයි. තවද මෙම උපක්ෂේත්‍රය ඇසුරෙන් බටහිර තුළ පුද්ගල සංවර්ධන ක්‍රමවේදයක්ද බිහිව ඇත. එ ස්නායුවාග් වැඩසටහන්කරණය (NLP - neuro linguistics programming) නම් වෙයි. එහිදී වාචික හා අවාචික සන්නිවේදනය යොදා ගැනේ.

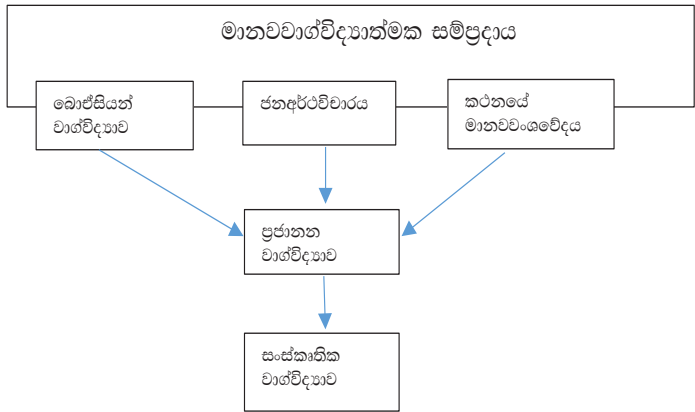
■ ප්‍රජානන වාග්විද්‍යාව (cognitive linguistics)

භාෂාවක් භාවිතය යනු හුදු වචන ශබ්ද අකුරු හෝ වැකි යනාදියේ භාවිතය පමණක් නොවේ. භාෂාවක් භාවිතයේදී අවබෝධය ඉතාමත්ම වැදගත් සාධකයකි. වර්ගාත්මක මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයෙන් බිඳී ආ නව ප්‍රවේශයක් වන ප්‍රජානන මනෝවිද්‍යාව ඇසුරෙන් භාෂාව විග්‍රහය මෙහිලා සිදු කෙරෙයි. එහිලා ස්නායුමනෝවිද්‍යාත්මක න්‍යායද යොදා ගැනෙයි.

■ මානව වාග්විද්‍යාව (anthropological linguistics)

සමාජයේ චේතනාසික ප්‍රජාව මානවවිද්‍යාවේදී අධ්‍යයනය කරනු ලැබෙයි. භාෂාවක් තුළ පවතින සමාජමය හා සංස්කෘතිකමය කරුණු මානවවිද්‍යාත්මක සිද්ධාන්තද ආශ්‍රිතව සොයා බැලීම මෙහිලා සිදු කෙරෙයි.

ඉහත දැක්වූ ආකාරයට භාෂාත්මක සිද්ධාන්ත සමග නූතන විෂය සම්බන්ධ කරමින් බිහිව ඇති වාග්විද්‍යාත්මක අනුක්ෂේත්‍ර දැකිය හැකිය. සංස්කෘතිකවාග්විද්‍යාව (cultural linguistics)ද එවැනි උපශාඛාවකි. ලෝකයේ භාෂාත්මක විවිධත්වය අධ්‍යයනයේදී ජනප්‍රිය විෂයයක් වන විය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදුවන ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සහ කතිකාව ප්‍රමාණවත් නැත.

■ සංස්කෘතිකවාග්විද්‍යාව (cultural linguistics)

මානව ශිෂ්ටාචාරයේ මූලික පාදම වන්නේ මානවයා විසින් ගොඩ නගාගෙන ඇති සංස්කෘතියයි. එම සංස්කෘතිය හා මානව සන්නිවේදනයේ මුඛ්‍ය උපකරණය වන භාෂාව අතර ඇති සම්බන්ධයද අවිඥාපිතය වේ. මානවයා ගොඩනගාගත් මෙන්ම සන්නිවේදනය කරනු ලබන සංකල්පද සංස්කෘතිය හා අනුබද්ධය. එහිලා වින්තනය වැදගත් වෙයි. වින්තනයේ මාධ්‍ය භාෂාවද රූපද යන්න පිළිබඳ ගුරුකුල මතවාද විවිධත්වයක් තිබුණද යමක් සිතීමේදී සංකල්ප භාවිතයේදී භාෂාව අත්‍යන්තයෙන්ම වැදගත් වේ. සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව මගින් ගවේෂණය කරනුයේ භාෂාව සංස්කෘතිය සහ සංකල්පීකරණය අතර අතර මුහුණත්ය (Sarifián 2017). මෙකී සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව යන වචනය ප්‍රථමයෙන්ම යොදාගත් බව සැලකෙන්නේ ප්‍රජානන වාග්විද්‍යාඥයෙක් වන රෝලන්ඩ් ලැන්ගකර් විසින් 1994දීය. එහෙත් එය සංවිධිතව ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ ගේර් පාමර් නමැති මානව වාග් විද්‍යාඥයාය. ඔහු විසින් Towards a Theory of Cultural Linguistics නම් කෘතිය මගින් ඒ පිළිබඳ නිර්වචන ඉදිරිපත් කළේය. ඔහුට අනුව සංස්කෘතික වාග්වේදය නිර්මාණය වන්නේ පහත ක්ෂේත්‍රවල වේකයෙනි.

සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාවේ වැදගත්කම

භාෂාව පිළිබඳ සිදු කරනු ලබන අධ්‍යයනවලදී භාෂාව හුදු තනි ඒකකයක් වශයෙන් ගෙන අධ්‍යයනය කරනවා වෙනුවට එය තවත් විෂය පථයක් සමග එක්ව අධ්‍යයනයේදී භාෂාව පිළිබඳ ලැබෙන අවබෝධය විස්තීර්ණ හා පෘථුල එකක් වෙයි. එය සංස්කෘති දෙකක වචන භාවිතය විමසීමෙන්

තහවුරු කළ හැකිය. “ උදාහරණ වශයෙන් අප සංස්කෘතියෙහි අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වන බත හා සම්බන්ධ වචන මාලාව දෙස බලමු. සිංහල ජනයා විසින් භාවිත කරන ලද වී වර්ග සංඛ්‍යාව අති විශාලය. “අකුරම්බඩ වී, අඟුරැලි, ඇත්දෙවරැද්දිරි, ඉඳ ඇල්, උඹරු වී, කම්බිලි වී, කහට කුණ්ඩ, කහරමනා” ආදී වී වර්ග 314ක් මැද උයන්ගොඩ විමලකීර්ති ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සම්පාදනය කරන ලද ලැයිස්තුවක සඳහන් වේ. මෙසේ වී වර්ග නම්කොට ඇත්තේ ඒවා වෙන් වෙන්ව හඳුනා ගැනීම අප සංස්කෘතියට වැදගත් වන බැවිනි. එහෙත් විබඳු අවශ්‍යතාවක් නැති සමාජයක භාවිත වන භාෂාවක් ඒ තරම් විශාල නාම සංඛ්‍යාවක් වී වර්ග හැඳින්වීම සඳහා යෙදෙන්නේ නැත. උදාහරණ වශයෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ මේ හැම වී වර්ගයක්ම හැඳින්වීම සඳහා ඇත්තේ එක් වචනයකි. එනම් ජාහ යන්නයි. අනෙක් අතට ඇමෙරිකා මහද්වීපයේ උත්තරද්‍රැව ප්‍රදේශයේ භාවිත වන ඇස්කිමෝ භාෂාවේ විවිධාකාර හිම වර්ග හැඳින්වීම සඳහා වචන ගණනාවක් යෙදේ” (ධර්මදාස 1985) ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ එක්වක් භාෂාවල වෙනස්කම් හා සුවිශේෂතා කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධකය වන්නේ සංස්කෘතිය බවයි. සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව තුළ විය සංස්කෘතික සංකල්පීකරණය යන සිද්ධාන්තය ඔස්සේ විභාග කරනු ලැබෙයි.

**සංස්කෘතික සංකල්පීකරණය (cultural conceptualisations)
හා සංස්කෘතික ප්‍රජානනය (cultural cognition)**

යම් භාෂාවක සංස්කෘතික ප්‍රජානනයේදී සංස්කෘතික පටිපාටිය, සංස්කෘතික වර්ගීකරණය හා සංස්කෘතික රූපකවල එකතුව සංස්කෘතික සංකල්පීකරණයයි (ශර්ඟියන් 2017) මෙහිදී සංස්කෘතික ප්‍රජානනය යනු වැදගත් සංකල්පයකි. (cultural cognition) විය සරලව අර්ථ දක්වනොත් කාලය හා අවකාශයට ඔස්සේ සංස්කෘතික කණ්ඩායමක් අතර සිදුවන අන්තර් ක්‍රියා ඔස්සේ ඇතිවන සංස්කෘතික දැනුම වෙයි. සංස්කෘතික පටිපාටි තුළ පුද්ගලයන්ට තනි තනිව තමා අයත්වන සංස්කෘතික කණ්ඩායමේ සංස්කෘතිකාර්ථ සන්නිවේදනය කරයි. හිඳසුනක් වශයෙන් සිංහල භාෂකයන්ගේ උත්සවයක් වන සිංහල අවුරුද්දට අදාළ පටිපාටියක් ඇත. විය සාමූහික වුවත් සැමරුමේදී පුද්ගල බද්ධ සාධකද මතු වෙයි. එම පුද්ගලබද්ධ සාධකද සාපේක්ෂය. අවුරුදු සැමරුමේදී අනුගමනය කරන වාර්ත හා වාර්ත සම්බන්ධ භාෂාව/වචන අතරද වෙනස්කම් පවතියි. ඒවා එක්වක් පුද්ගලයන් තනි තනිව ග්‍රහණය කර ගන්නා ආකාරයද වෙනස් වෙයි. සංස්කෘතික වර්ගීකරණය යනු කුඩා කල සිට මානවයා විසින් සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකමකි. විවිධ වස්තු මෙන්ම අවස්ථාද දරුවෝ පවා වර්ගීකරණය කරයි. එකී වර්ගීකරණය කරනු ලබන ආහාර , වළවුළු, පලතුරු ආදී සියල්ලම සංස්කෘතික හිරිමිතය. ෂර්ඟියන් ගෙනහැර පාන එක් උදාහරණයක් යනු විවාහය යනුද සංස්කෘතික වර්ගීකරණයක් බවත් විය විවාහ ග්‍රීකගැනීමෙන් හෝ කැමකට පිටතට යෑමෙන් වෙනස් බවත්ය. සිංහල සංස්කෘතිය සලකන විට මංගල්‍යය තුළ පවා අනු මංගල්‍ය ඇත. උඩරට හා පහතරට යනාදී ලෙස සිරිත් විරිත් විවිධත්වයක්ද ඇත. එසේම භාෂාව යොදාගනිමින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන රූපකද භාෂාවෙන් භාෂාවට වෙනස්වන අතර එම වෙනස ඇති කිරීමට මුල් වන්නේද සංස්කෘතියයි.

ලෝක ඉංග්‍රීසිය හා ලෝක ඉංග්‍රීසි world English vs World Englishes

සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව වැදගත් වන තවත් විශේෂ අවස්ථාවක් වන්නේ එකම භාෂාවක් විවිධ සන්දර්භ තුළ භාවිත වීමේදීය. ගෝලීය ආධිපත්‍ය දරන භාෂාවක් වන ඉංග්‍රීසිය මෙයට කදිම හිඳසුනයි. ද්විධානීය යන්න සාමාන්‍යයෙන් ඔහුවචන නොවුණත් එය දැන් Englishes ලෙස ඔහුවචනයෙන් භාවිත වීම සංස්කෘතික වාග් විද්‍යාවේද දැකිය හැකිය. සිංහල සමග එක්වූ විට එය ලෙස ව්‍යවහාර කෙරෙයි. කවරු නම් වාග් විද්‍යාඥයා විසින් බිහි කරන ලද ක්‍රීස්ටල් නම් වාග්විද්‍යාඥයා සංවර්ධනය කරන ලද ඉංග්‍රීසියේ වට තුනක් ඇත. ඒවා පහත පරිදි වේ.

1 අන්‍යන්තර කවය Inner circle (ENL - English as Native Language)

හිඳ- එක්සත් ජනපදය, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, කැනඩාව, නවසීලන්තය

2 බාහිර කවය Outer circle (ESL - English as Second Language)

හිඳ- ශ්‍රී ලංකාව, ඉන්දියාව, පාකිස්තානය, පිලිපීනය, සිංගප්පූරුව

3 විස්තාරිත කවය Expanding circle (EFL - English as Foreign Language)

හිඳ- චීනය, ජපානය, බ්‍රසීලය

මෙයාකාරයේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවේ විවිධත්වයක් ඇති වීමට ඒ ඒ රටවල අදාළ ජනයාගේ සංස්කෘතිය මූලික හේතුව වී ඇත. SLE- Sri Lankan English ශ්‍රී ලාංකික ඉංග්‍රීසි හැඳින්වේ. ශ්‍රී ලංකා ඉංග්‍රීසි තුළ පැහැන වචනයක් වන ඊසට ඒච්ජය යන්න දැක්විය හැකිය. එය ලංකාවට ආවේණික පාසල් සංස්කෘතියට අයත් ඉංග්‍රීසි වචනයක් වන අතර පාසල් මහා ක්‍රිකට් ගැටුම් දැක්වීමට යෙදෙයි. එවැනි වචන ශ්‍රී ලංකා ඉංග්‍රීසි යටතේ ගොනු කොට ඇත.

මෙයට අමතරව සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාවේ අනුකොටස් අතර දේශපාලන කතිකා විශ්ලේෂණය, ඉංග්‍රීසිය දෙවැනි භාෂාවක් හා ජාත්‍යන්තර භාෂාවක් ලෙස ඉගැන්වීම හා ආගමික සංස්කෘතික සන්දර්භ යටතේ භාෂාව යනාදි උපක්ෂේත්‍ර රාශියක් දැකිය හැකිය.

සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව හා සිංහල භාෂාව

සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව පිළිබඳ සිංහල භාෂාවෙන් පළ වී ඇති ප්‍රකාශන ඉතාම විරලය. මෙම පත්‍රිකාව ඒ පිළිබඳ කෙටි ප්‍රවේශයක් පමණි. සිංහල භාෂකයන් යනු සංස්කෘතිය සමග තදින් බද්ධව ඇති පිරිසකි. එසේම එහි සංස්කෘතිකාංග සමග අනන්‍ය වූ උපභාෂාද, පරිමිත භාෂා හා වාක්කෝෂද ඇත. හිඳසුන් වශයෙන් දෙවියන් සම්බන්ධ කාර්යවලදී විශේෂ වචන සිංහල භාෂාවේ ව්‍යවහාර වෙයි. සිරිපා කරුණාවේ මෙන්ම පෝ දිනවලද සිංහල භාෂකයාගේ වචනවල වෙනස්කම් ඇත. ඒ අනුව ඇතැම් සිංහල වචන අනුභව සහගත වෙයි. එම අනුභවය තත් වචනවලට ආරෝපණය වී ඇත්තේ

සංස්කෘතිය හේතුවෙනි. එසේම සිංහල භාෂාව විෂයයක පර්යේෂණ කරන්නන් හට සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව සිදුකළ හැකි පර්යේෂණ රාශියකි. ඒ ඇසුරෙනි සිංහල භාෂාවට නව දැනුමක් හා නව ප්‍රවාද ජනිත කළ හැකිය. පහත දැක්වෙන්නේ ඒ අයුරින් ප්‍රසම්පාදනය කළ හැකි දැනුම්මූල කිහිපයකි.

සිංහල අවුරුදු ජනවහරේ සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව

සිංහල අලුත් අවුරුද්ද යනු සිංහල භාෂකයන් විසින් සමරනු ලබන වාර්ෂික මහා උලෙළයි. සිංහල සංස්කෘතියේ අංගයක් වූ ජ්‍යෙෂ්ඨතා පදනම්ව ආයුර්වේදයේ හා බුදු දහමේ සංකල්පද ඇසුරෙන් සමරන එම සංස්කෘතික උලෙළෙහි විශේෂත්වය වන්නේ සිංහල අවුරුදු සමයටම පමණක් ආවේණික ජන වහරක් හෙවත් වාක්කෝෂයක් තිබීමයි. මෙම පර්යේෂකයා සිංහල අලුත් අවුරුද්දටම පමණක් භාවිත වන වචන 200කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ගොනු කොට ඒවා සමාජවාග්විද්‍යාත්මකව විභාග කොට ඇත. තවදුරටත් එම වාක්කෝෂය සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණය කළහොත් ඒ ඒ වචන තුළින් නිරූපිත සිංහල සංස්කෘතිකාංගද සොයා ගත හැකිය. එයට කෙටි ප්‍රවේශයක් ලෙස පහත සටහන දැක්විය හැකිය.

අවුරුදු ජනවහරේ එන වචනය	අර්ථය	සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව අදහස
අවුරුදු අත්තම්	අවුරුද්දට සාමූහිකව සිදු වන සුදානම	සිංහල ජන සමාජයේ ඇති සාමූහිකත්වය, බටහිර සමාජ තුළ එය විරලය
අලුත් සහල් මංගලය	අවුරුද්දට පෙර කපාගත් ඒ අස්වැන්න දෙවියන්ට බුදුන්ට පූජාව	සිංහල සංස්කෘතියේ එන බුදුන්ට හා දෙවියන්ට මුල්තැන දීම, බටහිර සමාජය තුළ මෙය සර්වබලධාරී දෙවියන්ට හිමිවෙයි.
අවුරුදු ජල සත්කාර	අලුත් අවුරුදු වාර්තූ තුළ වැවට හා මුදුට ගරු කිරීම	ස්වභාවික සම්බන්ධව සිංහල සංස්කෘතියේ ඇති සැලකිල්ල
අහඹුරු කිරීම	අවුරුදු කැවිලි පෙවිලි පිසීමට දු දැරුවන් හවුල් කර ගැනීම	සිංහල සංස්කෘතියට අනන්‍ය ආහාර පාන නව පරපුරට හඳුන්වාදීම
අවුරුදු කුමරුට යහන් ඇරීම	අවුරුද්දට පැමිණෙනවා යැයි විශ්වාස කරන අවුරුදු කුමරාට අවුරුදු බත පිරිනැමීම	සිංහල සංස්කෘතියේ කිරිබත්වලට ඇති සුවිශේෂ ස්ථානය
බුලත් දී කපා කිරීම	අවුරුද්දට නෑ ගෙවල්වලට ගොස් බුලත් දී පෙර අවුරුදු වැරදිවලට සමාව ගැනීම	සිංහල සංස්කෘතියේ ඇති සමාව දීම - ගැනීම

සටහන 01 - සිංහල අවුරුදු ජනවහර සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාවේදී හුදෙක් වචනයක අර්ථය සොයා බැලීම වෙනුවට එම වචනයේ ඇති සංස්කෘතික සංකල්ප හා සංස්කෘතික පසුබිම නිරීක්ෂණය කරන බවයි.

දළදා මාලිගාවේ යෙදෙන වචනාවල යෙදෙන බස සංස්කෘතිකව වාග්විද්‍යාත්මකව

මහාවාරිය කේ වන් ඕ ධර්මදාස විසින් රචිත දළදා මාලිගාවේ වචනාවන්හි යෙදෙන පරිමිත භාෂාව යන ලිපිය මෙම අනුකේතයට පදනම් වෙයි. එය මෙහිලා ඉස්මතු කරනුයේද සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව සිංහල භාෂාව අධ්‍යයනය කළ හැකි විෂය පථයේ පෘථුලත්වය පිළිබඳ හිදසුනක් වශයෙනි. ධර්මදාස පවසන්නේ “ දළදා මාලිගාවේ පුදපූජා හා සම්බන්ධ විශේෂ භාෂා ව්‍යවහාර එක් අතකින් ප්‍රාස්තාවික ස්වරූපයක් වන අතර තවත් අතකින් පරිමිත ස්වරූපයක ලක්ෂණද දරන බව කිව හැකිය. මේ හා සම්බන්ධ තවත් වැදගත් සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක නිරීක්ෂණයක් නම් එම සුවිශේධ වාංමාලාව කිසියම් සමාජ ප්‍රකරණයක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන පවයි” යනුවෙනි. එම පත්‍රිකාවෙහි දළදා මාලිගාව ඇසුරෙහි ආගමික අර්ථයෙන් යෙදෙන වචන රාශියක් මහාවාරිය ධර්මදාස විසින් විභාග කරයි. කෙසේ වෙතත් ඔහු එම අධ්‍යයනය සිදුකොට ඇත්තේ සමාජවාග්විද්‍යාත්මකවය. එහෙත් එහි වන වචන සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකවද ප්‍රතිඅධ්‍යයනය කළ නොහැක්කේ නොවේ.

සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාව වැඩිදුරටත්

මෙම ලිපිය මගින් අප උත්සාහ කළේ භාෂාව විසුකිත සංකල්පයක් සේ සලකා විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කරනු ලබන වාග්විද්‍යාව පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ගෙන ඒ ඔස්සේ සංස්කෘතික වාග් විද්‍යාව ව්‍යුත්පන්න වූ ආකාරයත් එහි භාවිතය පිළිබඳවත් කෙටි දැනුමක් ලබා දීමටයි. එසේම සිංහල භාෂාව සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව නිරීක්ෂණයට හෝ පරීක්ෂණයට ප්‍රමාණාත්මකව හෝ ගුණාත්මකව නතුව නොමැති බවද මෙයින් පැහැදිලි විය. එහෙත් යම් පර්යේෂකයෙකුට විද්‍යාර්ථියෙකුට සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව සිංහල බස අධ්‍යයනය සඳහා කෙටි මගපෙන්වීමක් මෙහිදී සිදු කෙරිණ. තවද කුලය හා බැඳී නම්, ශ්‍රෝති පද, සිංහල භාෂාව ඇසුරේ ඇති ක්‍රියෝල භාෂා වැනි භාෂාමය අංග සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කළහොත් සංස්කෘතික වාග්විද්‍යාවට සිංහල පර්යේෂණ සාහිත්‍යයක් ගොඩ නැංවිය හැකි බවට අවසානයේදී යෝජනා කළ හැකිය.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

කෝපරහේවා, සඳුගෝමී (2016) භාෂා විමර්ශන ලිපි, මරදාන: ගොඩගේ ප්‍රකාශකයෝ.

ධර්මදාස, කේ.චන්.මී. (2020) සමාජ වාග්විද්‍යා ලේඛන 1, නුගේගොඩ : සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.

ධර්මදාස, කේ.චන්.මී. (1985) භාෂාව, සමාජ අගයයුම් හා ලේඛන ව්‍යවහාරය, සමාජ විමසුම (පිටු 113-140).

නාලක ජයසේන (2019) සිංහල අවුරුදු ජනවහර, මරදාන: ගොඩගේ ප්‍රකාශකයෝ.

Sharifian Farzad (2017) cultural linguistics : lubian

Sharifian Farzad (2017) Advance in cultural linguistics

(<https://www.researchgate.net/publication/304792956> as at 2021.12.12)

වන්හිහත්පත්තුවේ හේතූන් හා බැඳී ජනවහර

ශාස්ත්‍රපති ශාන්ත දිසානායක
උපදේශක සංස්කෘතික කේන්ද්‍රය
පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

1. වන්හි හත්පත්තුව හැඳින්වීම

වන්හි යන පදයෙන් අර්ථ කීපයක් ඇඟවෙයි. වනය හෙවත් කැලෑව යන්න ඉන් එකකි. වර්තමාන ජනවහර තුළ වන්හිය යනු අධික වියළි බවකින් යුතු, කැලෑමිශ්‍රිත කර්කෂ ප්‍රදේශයන්, කඳුහෙල්, තැනිතලා, නොමැති, එකම මට්ටමක වෘක්ෂලතා වැවී ඇති වර්ණනීය ප්‍රදේශය බව ඇතමෙක් කියති. පොදු ජනවහර අනුව වන්හි ප්‍රදේශයේ සීමා මායිම් හිතර වෙනස්වන බව පෙනේ. මා ඔයෙන් මෙපිට පිවිත්වන පිරිස වන්හිය යැයි හඳුන්වන්නේ මාඔයෙන් එපිට ප්‍රදේශයයි. දැදුරැඹයෙන් මෙගොඩ පිවිත්වන පිරිස දැදුරැඹයෙන් එගොඩ වන්හිය යැයි කියති. කලා ඔයෙන් එගොඩ ප්‍රදේශයට වන්හිය යැයි පවසන්නේ ඔයෙන් මෙගොඩ පිවිත්වන පිරිසයි. 2 වර්තමානයේ උතුරු පළාතට අයත් වෙනම පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයක් "වන්හිය" නමින් ඇති බව පැහැදිලි කරගත යුතු යි. ලංකාවේ උතුරු හා මධ්‍යම පළාතට අයත් විශාල ප්‍රදේශයක් වන්හිය වන බවත්, 13 වන සියවසට බොහෝ කලකට පෙර සිටම මේ ප්‍රදේශය වන්හිය නමින් හඳුන්වා ඇති බවත් තවත් මතයකි. 3 සිංහලයින් හා ද්‍රවිඩයින් අතර ඇති විශේෂ කුලගෝත්‍රය යන අර්ථය ද වන්හිය යන්නෙන් ප්‍රකට වනබව තවත් මතයකි. වන්හිය යන යෙදුම වන්හි හත්පත්තුවේ හේන් ගොවිතැන හා බැඳී ජනවහර ලංකාවේ වංශකථා වැනි චේතනාසික මූලාශ්‍රවල ප්‍රථමයෙන් ම හමුවන්නේ දඹදෙණි යුගයේ දී බව විද්වත් අදහසයි.

“වනය” යන සංස්කෘත පදයෙන් සැදුණු “වනගත” වනයට අයත් යන්න “වන්හි” නමින් වූ බවට ද මතයක් ඇත. වන්හිය පිළිබඳ ඉහත දැක් වූ විද්වත් මත සලකා බලන කල පෙනෙන එක් පොදු ලක්ෂණයක් ඇත. එනම් වන්හිය යනු කැලෑ ප්‍රදේශය, වියළි කලාපය, වනගත ප්‍රදේශය, තැනිතලා ප්‍රදේශය යන්නයි.

කෙසේ වුවද මෙම අධ්‍යයන කලාපයට අයත් වන්හි නම් ප්‍රදේශය කුරුණෑගල, පුත්තලම, අනුරාධපුරය යන දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් උතුරු මැද ලංකාවේ විශාල භූමි ප්‍රදේශයක් බව පිළිගත හැකි ය.

මෙම වන්හි ප්‍රදේශයට අයත් පාලන කලාපයෙන් එක් පාලන කොටසක් වන වන්හි හත්පත්තුව මෙම අධ්‍යයනයේ දී විශේෂයෙන් අවධානය යොමුකර තිබේ. වර්තමානයේ වයඹ පළාතට අයත් කුරුණෑගල හා පුත්තලම දිස්ත්‍රික්ක ද්වය අතීතයේ මහනුවර රාජධානි සමය වන විට පත්තු හතකට අයත් පාලන ප්‍රදේශයක් වශයෙන් පැවතුණි. 2 වැනි වකකි, අපගේ පර්යේෂණයට පාදක වන වන්හි

හත්පත්තුව යටෝක්ත හත්පත්තු හත නම්,

1. වන්හි හත්පත්තුව
2. දෙමළ හත්පත්තුව
3. දේවමැදි හත්පත්තුව
4. දඹදෙණි හත්පත්තුව
5. හිරියාල හත්පත්තුව
6. වෘථවිල්ලි හත්පත්තුව
7. කටුගම්පළ හත්පත්තුව යන්නයි.

එකල වන්හි හත්පත්තුවට අයිතිව තිබූ ප්‍රදේශය වර්තමානයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස හතක් පුරා ව්‍යාප්තව තිබේ.

1. ඇහැටුවුව
2. අඹන්පොළ
3. මහව
4. පොල්පිහිගම
5. හිරිබාව
6. ගල්ගමුව
7. හිකවැරටිය එම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස වෙයි.

වන්හි හත්පත්තුව, පාලනයේ පහසුව පිණිස කෝරළ අටකට බෙදා වෙන්කර තිබුණි. වර්තමානයේ දී පවා මෙම කෝරළ නාම භාවිත කෙරේ. ඒ විවාහ, උප්පන්න හා මරණ සහතික ලියාපදිංචි කරන අවස්ථාවේ දී ය. වන්හි හත්පත්තුව ට අයිතිව තිබූ කෝරළ ලෙස,

1. ගංතිහ කෝරළය
2. පහළ 22 කෝරළය
3. 45 නැගෙනහිර කෝරළය
4. 45 බටහිර කෝරළය
5. මාගුල් ඕතොට කෝරළය
6. කටුවන්නාව කෝරළය
7. හිකවෑ ගම්පහ කෝරළය සහ
8. මී ඔයෙන් මෙගොඩ කෝරළය ලෙස හදුන්වාදිය හැකි ය.

මේ අනුව බලන කල වන්හි හත්පත්තුව නම් පාලන ප්‍රදේශය ඉතා විශාල භූමියක් බව පැහැදිලි වේ. උතුරින් කලා ඔයෙන් මෙගොඩටත්, දකුණින් දැදුරු ඔයෙන් මෙගොඩටත්, නැගෙනහිරින් මඩගල්ල කන්දෙන් මෙපිටටත්, බටහිරින් ඉගිණිමිටිය ජලාශයටත් සීමාවී ඇති ප්‍රදේශය වන්හි හත්පත්තුවයි.

- 1 වන්නි හත්පත්තුව ගංහිඟ කෝරළයේ විවාහ, උප්පැන්න හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ ලේකම් වන ඉහළ බක්මුවැව පදිංචි ඩී එම් අබේසිංහ මහතා සමඟ එම නිවසේ දී 2007.09.27 දින පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව

1.2. වන්නි හත්පත්තුවේ පරිපාලන ව්‍යුහය

මහනුවර යුගයේ රාජසිංහ රජු දවස පරංගි හා සටන් කිරීමට උදව් උපකාර කළ, දකුණු ඉන්දිය සම්භවයක් ඇති අටකුලයකට අයත් බණ්ඩාරවරු රජුට පඬුරු පාක්කඩම් ඔප්පු කර “වන්නියා” නමින් ගම්වර ලබාගත්හ. වනගත ප්‍රදේශයක පාලකයන් හැඳින්වීමට යෙදුණ “වන්නිරාජ” “සිංහල වන්නිතිරිඳු” යන යෙදුම් මොවුන් හැඳින්වීමට යොදාගත් බව විද්වත් මතය යි. 2 මහනුවර රාජධානිය යටතේ පාලනය වූ මෙම වන්නි කලාපය පාලනය කළ පාලකයන්ට වන්නි උන්නැණේ, වන්නිරජවරු, වන්නිතිරිඳුන්, වන්නිවරු මෙන් ම වන්නි බණ්ඩාරවරු යන යෙදුම් ද භාවිත වූ බව පැහැදිලි වේ. රජුගේ පාලනය පහසුව සඳහා ප්‍රාදේශීය පාලනය දිසාවේ යටතට පත් කළ ද වන්නි ප්‍රදේශය රාජධානියට දුරස්ථ හුදකලා වූ වනගත ප්‍රදේශයක් ව තිබුණු බැවින් දිසාවේ නාමික ව පමණක් මෙහි පාලකයා විය. මෙහි නියම පාලකයන් වූයේ බණ්ඩාරවරු ය. විඛැවින් වන්නිවරයෙකුට තමාගේ පත්තුව තුළ දිසාවේ බලතල යෙදවීම ට හැකිවිය.

මේ පිළිබඳ තවත් මතයක් ඉදිරිපත් කරන ඇන්.ටී. කරුණාතිලක පවසන්නේ, බුවනෙකඩාහු රජු දවස මළල පිරිසක් රජුන් බැහැරුක දැකුම් පුදපඬුරු දී සම්මාන ලැබ වන්නි රටේ ඒ ඒ ප්‍රදේශවල පාලනය ලබා ගත් බවයි. එම වන්නි පාලකයන් අතරින්,

මෙයට සමාන මතකයක් ඉදිරිපත් කරන ආයුර්වේද වෛද්‍ය සේදරා පවසන්නේ රජුගේ පාලනය යටතේ බණ්ඩාරවරු වන්නි කලාපය පාලනය කළ බවකි. ඔවුන් රජුගේ අප්‍රධාන බිසෝවරුන්ගේ පුත්තු (රජුගේ අවජාතක පුත්තු) බවත් යි. 2 ඇන්.ටී. කරුණාතිලක දැක් වූ මළල බණ්ඩාරවරුන්ගේ සිව්වැනියා වූ උඩුවේරිය රත්න මලල බණ්ඩාර ට අයත් පාලන කලාපය ගලු පහක් හා මළ පහක් බව සේදරා මහතා පවසයි.

1. මඩගල්ල
2. හුළුගල්ල
3. මාගල්ල
4. කිරිඳිගල්ල
5. අතරගල්ල එම ගලු පහයි.

මුලු පහ ලෙසින්,

1. දම්මුල්ල
2. පාලම්මුල්ල
3. නින්දගම්මුල්ල
4. බුළු මුල්ල හා
5. මී ගස්මුල්ල යනාදිය දැක්විය හැකිය.

කෙසේ වුවද උඩුවේරිය ඛණ්ඩාරට අයත්ව තිබූ මෙම පාලන කලාපය වන්නී හත්පත්තුවට අයත් පාලන කලාපයට අයිති බව පැහැදිලි ය. උක්ත ඛණ්ඩාර ඇදහිල්ල වර්තමානයේ පවා මෙම කලාපයේ දක්නට ලැබේ. ලංකාවේ වෙනත් පළාතක මෙම ඛණ්ඩාර දේව ඇදහිල්ල නොමැති බව කිව යුතුය.

මේ අනුව බලන කල පුරාතන ලංකාවේ වන්නී හත්පත්තුව පාලනය කළේ වන්නිවරු හෙවත් ඛණ්ඩාරවරු බව පැහැදිලි ය. එසේ වුවද යටත් විජිත සමය වනවිට වන්නී හත්පත්තුව පාලනය කළේ

“රටේ මහත්තයා” නම් පාලකයෙකි. රටේ මහත්තයා යටතේ හත්පත්තුව ද, කෝරළුවරු යටතේ කෝරළු ද, ආරච්චි යටතේ ගම්වසම් ද වශයෙන් පාලනය විය. එම ගම්වසම් නැවත ගම් හෝ යායවල් වශයෙන් බෙදුණු අතර ඒවා ගම්පහි, විදානේ හෝ ගමරාළ හෙවත් යායේ රාළ යටතේ පාලනය විය.

එම පාලන ක්‍රමය සංකීර්ණ කර සටහනකින් මෙසේ දැක්විය හැකිය.

වර්තමානයේ හත්පත්තුව හෝ කෝරළය යන්න භාවිත කරනුයේ අවස්ථා කිහිපයකදී පමණි. සංඝනායක පදවිය පිරිනැමීම.

විවාහ, උප්පැන්න හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීම වැනි අවස්ථා ඉන් ප්‍රධාන වේ. ඇතැම් ගම්වල විදානේවරු හෝ ගම්පහිවරු නාමිකව පමණක් සිටිති. වර්තමානයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරු හා ග්‍රාම නිලධාරීවරු විසින් මෙම ප්‍රදේශ පාලනය කරනු ලැබේ.

2.1 හේන හැදින්වීම

හේන යන පදයෙන් අර්ථ ගැන්වෙනුයේ කැලෑව කපා ගිනි තබාගත් බෝග වගාවට සුදුසු බිම යන්නයි. හේන යන්න විවිධ අයුරින් ලංකාවේ බොහෝ වෙතිනාසික ලේඛනවල ද සඳහන් වේ. පන්සිය පනස් ජාතික පොතේ උම්මග්ග ජාතකයේ “සේන” යනුවෙන් දී, බුත්සරණ ග්‍රන්ථයෙහි “සෙහෙන්” යනුවෙන් ද දක්වා ඇත. සද්ධර්ම රත්නාවලියේ “නවදැලි සේනක්” යනුවෙන් ද, පූජාවලියෙහි තැනෙක “මහා වන මධ්‍යයෙක නවදැලි සේනක්” යනුවෙන් ද දක්නට ඇති මේ කුමන අන්දමකින් යෙදුනත් “හේන” යනු වගා කරන ගොඩ බිම ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

කුඹුරු ගොවිතැන හෙවත් මඩ ගොවිතැන හැරුණු විට ලංකාවේ අනෙක් ප්‍රධාන ගොවිතැන් ක්‍රමය වන්නේ හේන් ගොවිතැන හෙවත් ගොඩ ගොවිතැන යි. වී ගොවිතැන භාරතයෙන් පැමිණියා යැයි විශ්වාස කෙරෙන අතර හේන් ගොවිතැන අනාදිමත් කාලයක් ලංකාවේ පවතින්නට ඇතැයි සිතිය හැකි විජයාවතරණයට පෙර සිට ම ලංකාවේ ස්වදේශිකයන් හේන් ගොවිතැන දැන සිටී බව මහාවංශයේ ඉදිරිපත් වන සාධක තුළින් සනාථ වේ. ‘‘කුවේණි නම් යකිනි තොමෝ කපු කටනා තවුසියක්’’ යනුවෙන් මහාවංශයේ සඳහන් වේ. කපු වගා කරන්නේ හේන්වල ය. කපු ලබා ගැනීම පිණිස හේන් වගා කළේ නම්’ ආහාර සඳහා බෝග වගා කළ හේන් චකල අනිවාර්යයෙන් ම තිබිය යුතුවාට සැක නැත. මේ අනුව ආර්යාවතරණයට පෙර වැව් කර්මාන්තය පිළිබඳ නොදත් ස්වදේශිකයන් දඩයමින් හා හේන් වගාවෙන් ජීවත් වන්නට ඇති බව සිතිය හැක. හේන් ගොවිතැනට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති බව මෙයින් පැහැදිලි වේ. මේ බව සනාථ කරමින් වල්පොළ රාහුල හිමියන් සඳහන් කරන්නේ ආර්යයන් වැව මුල් කර ගෙන වී ගොවිතැන ආරම්භ කළ ද, ස්වදේශිකයන් දීර්ඝ කලක සිට හේන් වගා කළ බවයි. හේන්වල වගා කරන භව බෝග පිළිබඳ තොරතුරු තෝතිගල සෙල්ලිපියේ ද වන බව උන්වහන්සේ වැඩි දුරටත් පවසති. හේන් ගොවිතැන අතීතයේ සිට ම පවතින්නට ඇතැයි විශ්වාස කළ හැකි තවත් සාධකයක් වන්නේ විය වැදි ජනතාව අතර ප්‍රචලිත ගොවිතැන් ක්‍රමයක් වීමයි. නොදියුණු සංක්‍රමණික ගොවිතැන් ක්‍රමයක් වන හේන් ගොවිතැන වර්තමානයේ වුවද වැදි ජනයා අතර ප්‍රචලිතයි.

ආර්යයන් පැමිණි පසු වැව මුල් කර ගෙන කුඹුරු ගොවිතැන ව්‍යාප්ත වීම නිසා හේන් ගොවිතැන අඩු වූ අතර ආර්යයන් පවා ජල හිඟ කාලවල දී හේන් ගොවිතැන කෙරෙහි අවධානය යොමු කලහ. අනුරාධපුර යුගයේ දී විසළි ඇට වර්ග, ධාන්‍ය වර්ග වගා කළ බවට සාධක ඇත. නිශ්ශංකමල්ල රජු විසින් එතෙක් පණවා තිබූ ‘‘සොහොන් කටුසරආය’’, ‘‘සොහොන් කොටාගත්දය’’, ‘‘කැතිආය’’, ‘‘කෙටු කනඛආය’’ නම් බදු ඉවත් කළ බව සෙල්ලිපිවල සඳහන් වේ. මෙයින් පොළොන්නරු යුගයේ නිශ්ශංකමල්ල රජු දවස හේන් ගොවිතැන් පැවැති බවත්, රජු බදු ඉවත් කිරීම තුළින් ඊට බොහෝ කලකට පෙර සිට හේන් ගොවිතැන පැවති බවත් සනාථ වෙයි. කුරුණෑගල හා දඹුලේහි යුගයේ හේන් ගොවිතැන පිළිබඳ තොරතුරු පන්සිය පනස් ජාතක පොත තුළින් ලබාගත හැකිය. උම්මග්ග ජාතකයේ වන ‘‘කපු සේනක් රක්නා එක් ස්ත්‍රියක් කපු රකින්නී තමා රක්නා සේනෙහි’’ යන යෙදුම අනුව කපු හේන් වගාව පිළිබඳ වැදගත් කරුණු අනාවරණය කර ගත හැකිය. ‘‘මහා වන මධ්‍යයෙක නවදැලි හේනක් මවාලා ගින්නෙන දෑ කණුවෙක’’රැ යනුවෙන් පුජාවලියේ සඳහන් වන්නේ නවදැලි හේනක් පිළිබඳ විස්තරයක් ය. මීට අමතරව හේන් ගොවිතැන පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු බොහොමයක් කුරුණෑගල, ගම්පොළ, කෝට්ටේ හා සීතාවක මෙන්ම මහනුවර රාජ්‍ය කාලයේ රචිත ග්‍රන්ථයන් හි දක්නට ලැබේ. 7 වන ශත වර්ෂය පමණ වනවිට කුඹුරු ගොවිතැන මෙන්ම හේන් ගොවිතැන ද දියුණු තත්වයක පැවති බවට සාධක ඇත.

මේ අනුව බලන කල හේන් ගොවිතැනට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇති බව පැහැදිලි යි. වී බව සනාථ වන තවත් ප්‍රබල සාධකයක් වන්නේ හේන් සම්බන්ධ ග්‍රාම නාම නිර්මාණය වී තිබීමයි. හේන්ගම් හේන්ගෙදර, හේන්දෙණිය, කොටහේනි, මාහේනි, නුගහේනි, නාරාහේන්පිටි, හේන්පොළ, හේන්වලයාගම්, වෙහෙරහේනි, විහාරහේනි, ගිණිගත්හේනි, හේනබැද්දි, හේන්පිට ගෙදරි, තලාහේන යන ග්‍රාම නාම ලංකාව පුරා ව්‍යාප්තව ඇත. වර්තමානයේ දියුණු නගරයක් ලෙස සැලකෙන කොළඹ වුවද අතීතයේ හේන් ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයක් බව නාරාහේන්පිටි, කොටහේන නගර නාම තුළින් පැහැදිලි වේ.

මෙම සිංහල ග්‍රාම නාම දෙමළ හුරුවට පත්වීමේ දී “වේන” යන්න යෙදුණු බව පෙනේ. වැලිහේන වාලව්වේන වූයේ වලෙස යි. මීට අමතරව ඉලුක්වේනි, වර්පතන්වේනි, ඉලුක්පඩ්වේනි, අට්ටාලවේනි, කෝවිල්පොර්තිව්වේනි, පලුරැකාම්වේන ආදිය දැක්විය හැකිය. වර්තමානයේ ඕනෑම ඛේතයක් වගා කරන ගොඩබිම හේන යනුවෙන් හඳුන්වන අවස්ථා ද යෙදේ. මාතර ප්‍රදේශයේ පොල් වගා කර ඇති ඉඩම පොල් හේන යනුවෙන් ද, ගාල්ල ප්‍රදේශයේ තේ වගා කර ඇති ඉඩම තේ හේන වශයෙන් ද, රබර් වගා කර ඇති බිම රබර් හේන යනුවෙන් ද, කුරුඳු වගාකර ඇති බිම කුරුඳු හේන යනුවෙන් ද හඳුන්වති.

මධ්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය අගල් 50-75 ත් අතර ලැබෙන ෆැරන්හයිට් අංකය 800-820 පමණ සාමාන්‍ය වාර්ෂික උෂ්ණත්වයක් ලැබෙන වියළි කලාපීය පහත් බිම්වල හේන් ගොවිතැන බහුලව සිදු කෙරේ. 3 ජල හිඟයට පිළියමක් වශයෙන් ද මෙය යොදා ගනී. ශෂ්‍යමාරු ක්‍රමයට ඛේත වගාකරන බැවින් පලිබෝධ හානි ඉතා අවම වෙයි. වී ගොවිතැනින් ලැබෙන අස්වැන්නෙන් සෑහීමකට පත් නොවී හේන් ගොවිතැනට ගොවීන් පෙළඹෙන්නේ තම නිවසට අවශ්‍ය අනෙකුත් නවඛේත හේනෙන් ලබාගත හැකි හිසා ය. හේන් ගොවිතැන සාමූහික ක්‍රියාවලියකි. වර්තමානයේ හේන් ගොවිතැන බහුලව දක්නට ඇත්තේ අනුරාධපුර, කුරුණෑගල, පුත්තලම, අම්පාර, මොණරාගල, බදුල්ල හා මාතලේ යන දිස්ත්‍රික්කවලයි. මීට අමතරව ගාල්ල, මාතර හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කවල ද සුළු වශයෙන් හේන් ගොවිතැන සිදු කෙරේ.

වර්තමානය වන විට හේන් වගා කිරීමේ අඩු ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබේ. අනවසර කැලෑ වළි කිරීම තහනම්කිරීම, එක දිගටම වගා කළ ඉඩම් නිසරුවීම, හේන් ගොවිතැනට වඩා කුඹුරු ගොවිතැනට ගොවීන් යොමුවීම, හේන් ගොවිතැන අඩුවීමට හේතු කිහිපයකි. 1980 දී ලංකාවේ කුරක්කන් හේන් වගා වපසරිය හෙක්ටයාර් 10,000 ක් වූ නමුත් 2003-2004 වන විට එය හෙක්ටයාර් 5000-6000 ක් දක්වා අඩු වී ඇති. යල හා මහ කන්නය හැරුණු විට හේන් ගොවිතැනට මැද කන්නයක් නැති මහ කන්නයේ දී (ජූලි-අගෝස්තු මාසවල දී) හේන් කොටා ගිනි තබා හේන සකස් කර ගනී. මේ කන්නයේ වී වගා කරන ප්‍රධාන ඛේතය කුරහන් ය. යල කන්නයේ දී (ජනවාරි/පෙබරවාරි මාසවලදී) ලඳු කැලෑ කපා ගිනි තබා සකස් කර ගන්නා හේන්වල මාර්තු මස පමණ තල ඉසිති. යල කන්නේ ප්‍රධාන ඛේතය තල ය. අප්‍රේල් හෝ මැයි මාසයේ පමණ තල අස්වනු හෙලා ගත හැකි ය.

හේන් වර්ග

හේන් ගොවිතැනට සම්බන්ධ හේන් වර්ග කිහිපයක් හඳුනා ගත හැකිය. තමාගේ ගමේ පිහිටීම අනුව, හේන් ගොවිතැන සඳහා තමාට කැපවිය හැකි තරම් ප්‍රමාණයේ හේන් වර්ගයක් තෝරා ගැනීමට ගොවීහු පෙළඹෙති.

නව දැලි හේන

කැලෑවක් අලුරැතින් කපා ගිනි තබා වගාවට සුදුසු ලෙස සකස් කර ගන්නා නව වගා බිම නවදැලි හේන ය. නව දල නම් අලුත් ගිනිදලය.

අලුතින් ගිනි තැබූ හේන යන අර්ථය මෙයට ලැබේ. අලුතින් පිළිස්සුණු දඬුවම දැලි රැදී තිබේ. මේ අදහස ඇතිව අලුතින් පිළිස්සුණු දඬු ඇති, නැතිනම් දැලි ඇති හේන නවදැලිහේන යනුවෙන් හඳුනාගත හැකි ය.

බෝග වගාවේ දී හෝග වර්ග නවයක් වගා කරන අතර ඒවා පැළ වී දල මතුවන නිසාත්, ඒවා අලුත් දල වීම නිසා නවදව හෙවත් නවදැලිහේන යෙදෙන බව වන්දන හිමියෝ පවසති.

මුකලන් හේන

අලි, කොටි, වලසුන් පවා ගැවසෙන විශාල කැලෑව කපා සකස් කර ගත් වගා බිම මුකලන්හේන යි. රූස්ස ගස් ඇති, ඝන කැලෑව, මේරූ කැලෑව කපා සකස් කර ගත් බිම ද මෙතමන් යෙදේ.

අත්දඬුවා හේන

අත් දඬු මහත ප්‍රමාණයේ ගස් ඇති කැලෑව කපා ගිනිතබා සකස් කර ගත් වගා බිම ය.

කනතු හේන

ගම ආසන්න පිහිටි ඉතා කුඩා පඳුරු සහිත කැලෑව කපා ගිනි තබා සකස් කර ගත් වගා බිමයි. නවදැලිහේනක් හෝ මුකලන් හේනක් කන්න කිහිපයක් වගා කර අතහැරදමා තිබිය දී නැවත වගාවට සකස් කිරීම කනතු හේන්වල ස්වභාවයයි. මේවායේ වල් හෙවත් කැලෑව කෙටීම පොල ගානවා යනුවෙන් හඳුන්වති. මෙය නවදැලි හේන තරම් සාරවත් නැත. යල කන්නයේ දී තල වගා කිරීම සිදුකෙරේ. පොදු ජන වහරේ කනත්ත යනු සුසාන භූමියයි.

වැව් තාවුලු හේන

වැවේ වතුරට යට නොවන වැව්තාවුල්ල වී වගාව සඳහා යොදාගනී. මෙය වැව්තාවුලු හේන හෙවත් වී හේන ය. ඉතා කුඩා ගම් මෙන් ම පවුල් කිහිපයක් පමණක් ඇති නිසා වැව යටතේ කුඹුරු හිමි හැම ගොවියෙකුට ම වී හේනේ ද කොටසක් ඇත.

මඩතාවුලු හේන

වැවේ වතුර අඩු වන කාලයට විශේෂයෙන් ම යල කන්නයේ දී වැව් තාවුල්ල වී වගාව සඳහා බෙදා වෙන් කර ගෙන වගා කරති. මේ හේන මඩ තාවුලු හේන නමින් හදුන්වති.

කපු හේන

වන්නි හත්පත්තුවේ විශේෂයෙන් යෙදෙන යෙදුමකි. මිශ්‍ර බෝග වගා කරන කුඩා හේන් කොටස යන අර්ථය මෙහි ඇත. කුඩා ලඳු කැලෑව කපා ගිනි තබා සකසා ගත් වගා බිමයි.

හේන් ගොවිතැන

හේන් ගොවිතැනේ දී වල් කෙටීම හෙවත් කැලෑව කැපීමේ සිට හවබෝග නෙලාගැනීම දක්වා කටයුතු බොහෝමයක් ඇත. වල් කෙටීම හෙවත් කැලෑව කැපීමට පෙර තීරණය කර ගත යුතු වැදගත් දෙයක් තිබේ. එනම් මේ කන්නයේ දී සකස් කර ගන්නේ මුල් කැට හේනක් ද නැතහොත් ඉරවිලි හේනක් ද යන්නයි. මුල් කැටය ලෙස විශාල ගසක් නැතිනම් කුඩා ගලක් කේන්ද්‍ර කොට ගනිමින් වෘත්තාකාරව විහිදී යන අයුරින් කොටන හේන මුල්කැට හේන වේ. ගසක් මූලය වූයේ නම් එය මුත්තාගත යනුවෙන් හඳුන්වයි. මෙම හේන සඳහා පිටවැට පමණක් සෑදීම කළ යුතු අතර හේන් යාය තුළ ඇතුළු වැටවල් අවශ්‍ය නොවේ. මුර ක්‍රමයට පැල් රැකිය හැකි ය. යායට ම පැල් කීපයක් වුවද සෑහෙයි පිට වැට යනු හේන් යායට පිටින් සාදන වැට ය ඇතුළු වැට යනු හේන් යායේ ගොවියන්ගේ හේන් වෙන් කරන සීමාව යි ඇතුළු වැට වෙනුවට මුල් කැට කණු ඉතිරි කරයි නැතිනම් වල්කොටන විට කණුමදු මිනිසකුගේ උසට පමණ ඉතිරි කරයි. ඉරවිලිහේන නම් යාබදව දිගට පිහිටන පරිදි මායිම් තබා ඇති හේනය. හේන් යාය වටේම වැට බැඳිය යුතු අතර එක් ගොවියකු ට අනිවාර්යයෙන් ම දෙපැත්තකින් වැට බැඳිය යුතුයි. හේන හැමවිට ම සෘජුකෝණාශ්‍රාකාර ව හෝ සමචතුරශ්‍රාකාරව පිහිට යි.

හේන් කෙටීම

හේන් කෙටීම යැයි කීව ද සත්‍ය වශයෙන් ම සිදුවන්නේ හේනක් සඳහා කැලෑව කෙටීම යි නැතහොත් කැලෑව කැපීම යි වන්නි පළාතේ හේන් කෙටීම ආරම්භ කිරීමට වල් අල්ලනවා කියා කියති. වල් අල්ලන්නේ පොසොන් මහේ දලු හඳට ය. පොසොන් පුර අටවක සිට දක්නට ලැබෙන හඳ දලුරැ හඳය හේන් කෙටීම සාමූහික කටයුත්තකි. එහෙත් එහි ප්‍රධානියෙක් සිටී. ඔහු යායේරාළු, බැද්දේරාළු නොහොත් විදානේය ඇතැම් පළාත්වල ගමරාළු යැයිද, තවත් පළාතක බද්දේරාළු යැයිද, ගමේරාළු හෝ මහතැන කියා ද හඳුන්වයි. සැබවින් ම ඔහු හේන් ගොවිතැන් පිළිබඳ හසල දැනුම ඇත්තෙකි. හේන් කෙටීමට ප්‍රථම හේන් යායක් සඳහා ඉසව්වක් සොයා ගනී. ඉසව්ව නමින් හඳුන්වන්නේ හේන පිහිටන ප්‍රදේශයයි. යායේරාළු තවත් කීපදෙනෙකු සමඟ කැලෑවට ගොස් “බිංගුණේ” ඇති ප්‍රදේශයක් තෝරා ගනී. “බිංගුණේ” යනු ගොවිතැන සඳහා සුදුසු බිම යන්නයි. ගැබවිලි පණුවන් පීවත් වන පස ගොවිතැනට උචිත ය. පොළව මතු පිට පස් දමා ඇත්නම් එහි ගැබවිලි පණුවන් වාසය කරන බව ගොවීහු දනිති.

සුදුසු භූමියක් තෝරා ගත් පසු ශුභ දිනයක් යොදා ගෙන ගමේ ගොවින් වල් ඇල්ලීමට කැලේට යති වල් අල්ලන්නට යොදා ගන්නේ බුහස්පතින්දා ය. වල් ඇල්ලීම නොහොත් මුලින් ම කැළේ කැපීම සිදු කරන්නේ යායේරාළු විසිනි නැතහොත් “අත් ගුණේ” ඇති ගොවියෙක් “අත් ගුණේ” නම් ආරම්භ කළ වැඩක් අපල උපද්‍රවයකින් තොරව ඉක්මනින් නිමා කිරීමට ඇති හැකියාවයි අත් ගුණේ ඇති කෙනෙක්ව ඇල්ලුවේ වී නම් ඉක්මනින් හේන් යාය කොටා ඉවර කළ හැකි බව ගොවීහු විශ්වාස කරති තවත් ප්‍රදේශයක “හේන් ගෙවැසීම” යැයි කියන්නේ ද වල් ඇල්ලීමට යි.

වන්නි පළාතේ අයියනාමුත්තා, කැතිකොටමුත්තා හා ගම්හාරමුත්තා සිහි කර පොල් ගෙඩියක් උඩ වල්ලා යාතිකාවක් කියා හේන් ගොවිතැනට බාර වෙති. හේන් වගා කර බෝග නෙලාගත් පසු

කිරි උතුරා බාරය නිදහස් කර ගනිති. අයිසනාමුත්තා යනු අයිසනායක දෙවියන් ය. කැතිකොටමුත්තා වන්නී හත් පත්තුවට ම අයත් දෙවි කෙනෙක් වන අතර එම දෙවියන් ඇදහීම ලංකාවේ වෙනත් පළාතක නොමැත. ගම්භාරමුත්තා යනු ගම ට ප්‍රදේශය ට, අධිපති දෙවියන් ය. ගුරුමාමුත්තා යැයි ද ගැමියෝ හඳුන්වති. ඒ වූ කලී සුනියම් දෙවියන් නොවේ. ලංකාවේ වෙනත් පළාතක ගම්භාර දෙවි වශයෙන් හඳුන්වන්නේ සුනියම් දෙවියන් ය. දේවමැදි හත්පත්තුවේ මේ බාරය ඔප්පු කරන්නේ හේනට ගිනි තබා අවසන් වූ විගසම යි. තවත් ප්‍රදේශයක අයිසනායක, කැලේබණ්ඩා, වන්නී බණ්ඩාර දෙවි, පුල්ලොයාර්අත්තප්පා හෙවත් පුල්ලොයාර දෙවියන්ට බාරවෙති.

වල් ඇල්ලීමේ දී යායේරාළ හෝ අනෙක් ගොවියකු වුවද මරු සිටින දිශාවට පිටුපා “හා හා පුරා” කියා පළමු වල් අත්ත කොටය “පුරා” යනු බහිරවයාගේ බිරිඳගේ නමය බිරිඳගේ නම ඇසුනු විගස බහිරවයා වටපිට බලයි. එවිට ඔහුගේ බැල්මෙන් භූමිය නිදහස් වේ යන්න ගැමියන්ගේ විශ්වාසය ය. මෙසේ වල් ඇල්ලීමෙන් පසුව ඊළඟට යෙදෙන ඉරිදා දින සිට වල් කෙටීම ආරම්භ කරන වල් කෙටීම යනු කැලේ කපා හේන සැකසීමය. එයට ඉරිදා දින ශුභ දිනයක් බව ගොවීන්ගේ විශ්වාසයයි. “ලබු කැටේ” ට හෙවත් ලබ්බට වතුර එකක් පුරවා ගෙන “වාහම්” දෙකක් රැගෙන හේනට යන ගොවියා තමාට හැකි ආකාරයෙන් වල් කෙටීම ආරම්භ කරයි. ලබ්බ හෙවත් ලබු කැටේ නම් මෝරපු ලබු ගෙඩියේ මද ඉවත් කර වේලා සුද්ද කර පත් බැඳ වතුර ගෙනයාමට සුදුසු ආකාරයට සකසා ගත්තකි. “පත් බඳිනවා” යනු එල්ලා ගෙන යා හැකි ආකාරයෙන් වැල්වලින් ගොතා සැකසීමයි. “වාහම්” යනු හේන් වැඩ සඳහා ම යොදා ගන්නා විශේෂ පාවහන් යුගලකි. “වාහතුල්”, “වාහතුරු” යනුවෙන් ද මේවා හඳුන්වති. ඇතැම් පළාතක “කටුහම්” 1 ලෙස ද තවත් පළාතක “කටුපතුල්” ලෙස ද හදුන්වන්නේ වාහං ම ය ගෝණනම්, මුවහම් හෝ හරක් හම්වලින් වාහං සාදා ගනින අඟල් 10x10 ප්‍රමාණයට හම් කැබලි 04 ක් පමණ එක මත එක සිටින ලෙස නවා සකස් කර ගනී. ඕනෑම කටුවකට, මූලකට ඔරොත්තු දෙන ලෙස මෙය ශක්තිමත්ව තනා ඇත. “වල් කොටනවා” යනු කැලය කපා සකසා ගැනීමය. කහතු හේන්වල දී නම් මෙය “අකුල් කොටනවා” “පඳුරු කොටනවා” හෝ “පොල් ගානවා” යැයි කියයි “අකුල” යනු කුඩා කැලෑ ප්‍රදේශය වන අතර “පොල් ගානවා” යනු එම පඳුරු සහිත කැලෑව කපා දැමීමය. ඒ සඳහා “පොල් කැත්ත” නමින් වෙනම ආයුධයක් ඇත. “වල් කැත්ත” ට වඩා කුඩා වූ තලය වකගැසුනු කැත්තකි පොල කැත්ත කැලෑවට යන ගොවියා මුලින් ම කරනුයේ, වල්මඟ පාදා ගැනීම යි වල්කෙටීම ආරම්භ කිරීමට කැත්ත නිදහසේ හසුරා ගත හැකි ආකාරයට කැලයෙන් කොටසක් කපා සුද්ද කර ගැනීම මෙයින් කියවේ. අනතුරුව “යටි කැලේ” කපයි මෙයට “වල් මුල් ගහනවා” යැයි ද කියයි නම් විශාල ගස් ඉතිරිවීමට හැර වල් කැත්තෙන් කැපිය හැකි කුඩා ගස් සහිත කැලෑව කපාදැමීම යි. “වල් කැත්ත” යනු කැලෑව කැපීම සඳහා යොදා ගන්නා තලය තරමක් විශාල කුඩා හැමීමක් ද සහිත වානේ තලයකින් සැදූ කැත්තකි මෙහි මට සඳහා බුරුත වැනි ශක්තිමත් දැව දණ්ඩක් යොදාගනී. කැතිමිටි, කැතිබෙරයි, කැතිවලල්ලි, යනුවෙන් එහි කොටස් කීපයකි “කැති බෙරය” නම් කැති මීට සවි කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා සිලින්ඩරාකාර අඟල් 5-6 ක් පමණ දිග යකඩ වලල්ලකි “කැති වලල්ල” යනු අඟලක් පමණ පළල කුඩාවලල්ලකි. කැතිතලය කැති මීටට සවි කිරීමට මේවා අත්‍යවශ්‍ය වෙයි දේවමැදි හත්පත්තුවේ වල් කැත්ත හඳුන්වන්නේ “අක්බරුව” නම් විශේෂ නමකිනි අනතුරුව මුලින් කෙටූ වල් ගස් කුඩා කැබලිවලට කපා ගිනි තැබීමට සුදුසු අයුරින් සකස් කිරීම කළ යුතුය එය “වල් දෙහිඩි දෙනවා” යැයි කියයි වල්දෙහිඩිවීමට කැති මිටි “ගගහා” වල්මඟ දිගේ යා යුතු ය. වල්කැත්ත බිම ඇණ වල්කෙටූ බිමේ ඇවිදීම මෙහමින් හඳුන්වයි. මිළඟට සිදු කරන්නේ

අතහැර දැමූ විශාල ගස් පොරවේ ආධාරයෙන් මුලින් කපා බිම හෙලීමයි. මෙහිදී පැල් හැඳීම සඳහා සුදුසු ගස් ඉතිරි කර ගනී. ඇතැම් විට විශාල ගස් මුලින් නොකපා අතු පමණක් කපා බිම දමයි. එය “කඳු බානවා” හැකිනම් “අතු පානිනවා” නම් වේ. අත්පොරව හෝ වස්පිනිය මේ සඳහා යොදා ගනී. පොරවට වඩා මඳක් කුඩා වූ තනි අතකින් හැසිරවිය හැකි කෙටි මිටක් සහිත ආයුධයකි අත්පොරව එය “වල් දෙහිඩි දෙනවා” යැයි කියයි. වල්දෙහිඩිවීමට කැනි මිටි “ගහනා” වල්මඟ දිගේ යා යුතු ය වල්කැත්ත බිම ඇණ වල්කෙටු බිමේ ඇවිදීම මෙතමන් හදුන්වයි. මිළඟට සිදු කරන්නේ අතහැර දැමූ විශාල ගස් පොරවේ ආධාරයෙන් මුලින් කපා බිම හෙලීමයි. මෙහිදී පැල් හැඳීම සඳහා සුදුසු ගස් ඉතිරි කර ගනී. ඇතැම් විට විශාල ගස් මුලින් නොකපා අතු පමණක් කපා බිම දමයි. එය “කඳු බානවා” හැකිනම් “අතු පානිනවා” නම් වේ. අත්පොරව හෝ වස්පිනිය මේ සඳහා යොදා ගනී. පොරවට වඩා මඳක් කුඩා වූ තනි අතකින් හැසිරවිය හැකි කෙටි මිටක් සහිත ආයුධයකි අත්පොරව “වස්පිනිය” යනු වක් ගැසුනු පිහියයි තනි අතකින් හැසිරවිය හැකි කෙටි මිටක් සහිත ලොකු වක් ගතියක් ඇති වානේ තලයක් සහිත ආයුධයකි. මීට සඳහා හරක් අඟි, මුව හෝ ගෝණ අඟි, කරුවල හෝ ධුරැත වැනි ශක්තිමත් දෙයක් යොදා ගනී. බිමට කපා දැමූ ගස්වල අතු කුඩා කොටස්වලට කපා ගිනිතැබීමට සුදුසු ලෙස සකස් කිරීම “දිඩු පොංගහනවා” නම් වේ. මේ ආකාරයෙන් සෑම ගොවියෙක්ම තම තමන්ගේ හේන්වල වල් කෙටීම සිදු කරති. තමා කොටන වල් හේනට සම්බන්ධව අනෙක් හේන් ගොවියා වල් කෙටීම “වල් ඔලට වල් දෙනවා” නම් වේ. මෙලෙස වල් කෙටූ හේන් සහිත ප්‍රදේශය “හේන් යායකි” හේන් යායක උපරිම දුර හුවක් බව ගොවිහු කියති මෙසේ මහ හේන් යායකින් වෙන් වන කුඩා හේන්ද ඇත. මේවා හේන් තීරුව, හේන් පටිය, හේන් කැල්ල යන නම්වලින් හැඳින්වේ.

“හේන් කොටිය” යන්න ද මේ සඳහා භාවිත වේ. තම හේන සීමා කර කෙටීම “වල් පැලැස්සක්” ගහනවා, “ඉමපාදනවා”, “කොටහපාදනවා” හෝ “හේන් තීරුව” “පාදනවා” යනුවෙන් හඳුන්වයි. මෙසේ සීමා කර ගත් කොටසින් චිප්ටට හේන් කෙටීමට ගොවියෝ පෙළඹෙන්නේ නැති ටික දිනක් “වල් කෙටු” විට ආයුධ “මොට වෙනවා” යයි කියති “මොට වෙනවා” යනු කැපුම නැතිව යනවා මුවහත නැතිව යනවා යන්නය චිප්ට කම්මලට ගොස් නව මුවහතක් තබාගත යුතු ය එය “පණ පොවනවා” නම් වේ. වල්කොටා “ඉවර කිරීම”, “හමාර කිරීම” “අහවර කොරනවා” යැයි කියති.

වල් කෙටීමේ දී භාවිත කරන කැපුම් කීපයකි. ගසක ප්‍රමාණය අනුව ආයුධයේ ප්‍රමාණය අනුව කැපුම තීරණය වෙයි. ‘වැලි පෙත්තට කපනවා’ යනු පොළවට ඉතාමත් ආසන්නයෙන් වල් ගස් කපා දැමීමයි. “හා කංකෙටියට කපනවා” යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ පොළවේ සිට අඟල් 06-09 ක් පමණ උසින් එක් පෙත්තට සිටින සේ “වල් ගස්” කැපීමයි. මෙයට එක් පෙත්තට ගහනවා, කෙහෙල් ගෙඩි කැපුමට කපනවා යයි ද කියති. වල් ගසක් කැපීමේදී එය ඉංග්‍රීසි ඩ අකුරේ හැඩයට සිටින සේ කැපීම තවත් ක්‍රමයකි. එය ‘මිමිණි කුරේට කපනවා’ නම් වේ. මිමින්නා ගේ කුරය පිහිටා ඇති ආකාරයට මෙම කැපුම ඇති හිසා එම නම භාවිත කෙරේ. ගසට දෙපැත්තෙන් කැතිපාර දෙකක් ගසා මේ කැපුම කපති. මේ කුමන ක්‍රමයකට වල් කෙටුව ද ගිනි තැබීම ට ප්‍රථමයෙන් වල් පාගා ගත යුතු ය. ‘වල් පාගනවා’ යනුවෙන් හඳුන්වන්නන් ගිනි ගැනීමට පහසු ලෙස ‘දඩුපොං’ කරමින් කැලය තදවන ලෙස ට පාගමින් ඇවිදීම යි. මේ සඳහා වාහමි ඉතා වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි. මෙලෙස ගිනි තැබීම ට සැකසීම “මැලගහනවා” යැයි ද කියති.

හේන ගිනි තැබීම

හේන් කොටා වල් පාගා සකස් කර ගත් පසු නිකිති මස (අගෝස්තු) නියං සමයේ හේන ගිනිලෑම කරති වල් පාගනවාට මැල පාගනවා යැයි ද කියයි. නියං සමය යනු දැඩි නියඟයක් සහිත කාලය යි. වන්නි හත්පත්තුවට අගෝස්තු යනු දැඩි නියං කාලයකි. ගින්නේ උපන්නේ සඳුදා යන විශ්වාසයට අනුව සඳුදා දිනයක් ම ඒ සඳහා යොදා ගැනීමට ගොවිහු පෙළඹෙති. ගිනි තියනවාට ගිනි ලානවා, ගිනි කෙළිනවා, හුලු ගානවා යන්න ද වන්නි පලාතේ යෙදේ. කනතු හේන් ගිනි තැබීමට “හුලු ගානවා” යන්න විශේෂයෙන් යෙදේ. අලුතින්ම හේනකට ගිනි තැබීම වල් ගිනි දෙනවා යැයි කියනුයේ දෙමළ හත්පත්තුවේ ය. ගිනි තියනවාට පුස්සනවා යන්න ද වන්නි පලාතේ යෙදෙයි. හේනකට ගිනි තැබීම ද “ඉඩා ගාතේ” කරන ක්‍රියාවක් නොවේ ඉඩාගාතේ යනු අපිලිවෙළ හෙවත් අවිධිමත් බව යන්නයි. අතරින්පතර ගිනි නොතියයි. අතරින්පතර යනු තැනින් තැන යන්න ය යායේ ගොවීන් නියම කරගත් චක් දිනයකට හේන් යාය ගිනි තැබීම කරති ගිනිතියන හේනේ මුල්කැට්ටුව දෙසට “හේන්මුල” ලෙසත් කැලෑව දෙසට පිටවැට ඇති පෙදෙස අග ලෙසත් හඳුන්වති. ගිනිතබන හේනේ ගිනිතබන තැන “ගිනි මුල” ලෙසත් ඊට විරුද්ධ ප්‍රදේශයේ කෙළවර “ගිනි අග” ලෙසත් දෙමළ හත්පත්තුවේ හඳුන්වයි” වන්නි පලාතේ වියට “උඩාවත” හා “යටාවත” කියයි. හුළං හමන දිශාවට ගිනි තැබීම “උඩාවතෙන් ගිනි තියනවා” ලෙසත්, හුළං හමන දිශාවට විරුද්ධව ගිනි තැබීම “යටාවතෙන්” ගිනි තියනවා ලෙසත්, ගොවිහු හඳුන්වති. යටි හුළුගින්න ගිනි තබා තිබිය දී කැරකි කැරකි හුළං හමා හේන විධිමත්ව නොපිලිස්සීම “හේලංගාව” යයි කියයි ගින්න පැතිරීමට “ගිනි බෝ වෙනවා” යැයි කියන අතර ගිනි තැබීමෙන් ගින්න පැතිරවීම “ගිනි බෝ කරනවා” යැයි ද හඳුන්වති හු කියමින් ගින්න පැතිරවීම “ගිනි උඩු කරනවා” නම් වේ හු කියූ විට ගින්න පැතිරෙන බව ගොවීන්ගේ විශ්වාසයයි වන්නි පලාතේ මුණට මුණ හමුවීම ද “උඩ” නැතිනම් “උඩුවීම” යි මෙය නොසිතූ වෙලාවක මුණ ගැසීමට විශේෂයෙන් ම යෙදේ. ගිනි තැබීමට ගන්නේ “ගිනිහුල” හෙවත් හුලු අත්තය දෙමට ගසේ ලිය කිරි ගසා ඒවා එකතු කර ගිනිහුල තනාගනී. විය නොදින් ඇවිලෙන අතර නිවෙන්නට තිබෙන ඉඩකඩ අඩුය හේන වටේට ම ගිනි තියන නිසා ගිමින් ඇවිලෙන මෙම ගිනිහුල වැදගත් ය. වියළි පොල් අතු හා හනසු යොදා ගනිමින් සාදන ගිනිහුල, “හුලු අත්තයි” විය ඉතා ඉක්මනින් ගිනිගෙන අවසාන වේ. කනතු හේන් ගිනි තැබීමට මෙය යොදා ගන්නා අවස්ථා බහුලයි. මීට අමතරව රාත්‍රී ගමන් බිමන් සඳහා ද හුලු අත්ත හෝ ගිනිහුල යොදා ගනී.

හේන ගිනි තැබීමට ප්‍රථමයෙන් සිදු කරන වාරිතූ බොහොමයක් තිබේ. වන්නි පලාතේ “ගිනි යාතිකාව” කියා තුන් වරක් හු කියා ගිනි තැබීම කරති. “උඩින් පියාඹන සත්තු, බිමින් බඩගාන සත්තු, කුරගාන සත්තු, පොළව පස් යට ලගින සත්තු අළු නොවී පලයල්ල” ආදී වශයෙන් ගිනි යාතිකාව කියති යාතිකාව කියා ගිනි තබා උදුලු තල ආදී යකඩ තැටිගෙන එකට ගසා ශබ්ද කරමින් හු කියති. වියන් කැලෑවට හෙවත් හේනට මැදිවී සිටින සත්තු ඉවත් වනවා යැයි විශ්වාසයකින් විය සිදු කරති.

නුවර කලාවියේ ගිනි යාතිකාවට අමතරව පොල් උඩ තැබීම, බෝල්පානා බැඳීම හෝ ඇතුළු වල්ලීම කරති කැලේ බණ්ඩාර, අයියනායක හා ගම්භාර මුත්තාට භාරවීම මෙයින් අරමුණු කරගෙන ඇත. මීට අමතරව තවත් වැදගත් වාරිතූයක් නුවර කලාවියේ පවති එනම් හේනේ දුම පිටවනවා බලා ගෙදර සිටින බිරිඳ ඉදල ගෙන මීදුල අතුගැමයි වියන් හේන පිලිස්සී මීදුල අතුගැවා හා සමානවම

පිරිසිදු වෙනවා යන්න ඔවුන්ගේ විශ්වාසය යි හේන් ගිනිතියන "ජාමෙට" ඒ අවට අහසේ "දුම් බොන්නෝ" හෙවත් "දුංකාවෝ" ඉතිලෙති "ජාමේ" යනු වෙලාවයි දුම්බොන්නා නම් පක්ෂියෙකි. මෙම පක්ෂියා හේන් ගින්නෙන් බේරීමට උඩට ඉතිලෙන කෘතීන් අල්ලා ගැනීමට එයි දුම අතරින් එනා මෙහා පියාඹන හිසා ඇතමෙකු කියනුයේ උග දුම් බොනවා කියා යි. එබැවින් මේ නම ලැබී ඇතැයි ද කියති.

දින දෙක තුනකින් පමණ හේන් යායම පිලිස්සී යයි. මේ ගිනි තබා ගත් නව වගාබිම නවදැලිහේන හෙවත් නවදැල්ල යනුවෙන් හඳුන්වයි. දැවී ඉතිරි වූ මහා දඬුකඳන් වැට හැඳීමට ගනි ඉතිරි වූ කුඩා කැබලි "කඩ මුළු" ලෙස හඳුන්වති. වල් කෙටීමේදී ඉතිරිවූ අගල් 3-4 ක් පමණ කණුමුල් "හිරිකණු" ලෙසත්, දැවී ඉතිරි වූ ඉතා කෙටි වක්මුල් 'කඩමුලං, 'කටුමුලං' ලෙසත් හඳුන්වති. මිනිසකුගේ උසට තරම් ඉතිරි වූ වල්ගස් 'කණුමුල්' ලෙස ද, ඉතා කුඩා ම වල් කැබලි 'ගැදැල්ල' ලෙස ද හඳුන්වති. නව දැලිහේනේ ඉතිරි වූ දර ගොඩ ගසා තබන තැන 'දර මීටි පොළ වෙයි' මෙය හේන් හෝ ගෙදර හෝ පිහිටා තිබිය හැකි ය. හියම ආකාරයෙන් නොපිළිස්සුණු හේනට වනුමැරහේන යැයි කියයි. මෙලෙස ඉතිරි වූ වල් නැවත එකතු කර පිලිස්සීම 'මැලපුච්චවා' නම් වේ. මෙයටම 'හේන් සුද්ද මුද්ද කරනවා' යැයි ද කියති. බොහෝ විට මේ කටයුත්ත කෙරෙනුයේ ගෙවිලියන් අතිනි. 'ගැදැල්ල ගානවා' යනුවෙන් ඉතාම කුඩා රොඩු එකතු කිරීම හඳුන්වති. මේ සඳහා "ගැදැල්ල කරව" නම් විශේෂ උපකරණයක් ඇත. මැලපිච්චීමට රොඩු හෙවත් වල් එකතු කර ගොඩ ගැසීමට ගන්නා තවත් උපකරණයක් වන්නේ කටුදෙබල ය. මැලපුලස්සා ගැදැල්ල ගා සකස් කර ගත් බිම මිදුලක් මෙන් පිරිසිදුවට තිබිය යුතු බව ගොවීන් ගේ අදහසයි.

වැට සකස් කිරීම

වල් කොටා ගිනි ලා ගත් හේන්වල මීළඟට කෙරෙනුයේ වැට බැඳීම හෙවත් වැට අහුරා ගැනීමයි වැට අහුරනවා යනු වල් සතුන්ගෙන් නැතිනම් වන සතුන්ගෙන් හේන ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා වැට සැකසීමයි මෙයින් තමාගේ හේන් සීමාව ද සටහන් කර ගනි වැටවල් කීපයක් පැවතිය ද තමාගේ හේන් ස්වභාවය අනුව තමා සකසන වැට තීරණය කර ගත යුතු ය. වැට හැඳීමෙන් තමාගේ "හේනපරිස්සං වෙනවා" යැයි ගොවියෝ කියති පරිස්සං වෙනවා නම් ආරක්ෂා වීමයි.

නවදැලි හේනක ගිනිලාගත් පසු ඉතිරි වන දඬු ගෙන කතිර මාරුවට තබා සකස් කරන වැට දඬු වැටයි 'කත්තිරිකාලේ' කියනුයේ මෙලෙස කතිර මාරුවට දඬු දමා ගැනීමයි දිගාමඩුළු පලාතේ දඬුවැට හඳුන්වන්නේ 'කඳුවැට' කියායි දඬුවැටට දඬු ගෙනයාම 'දඬු අදිනවා' නම් වෙයි විශාල ලී දමා සකස් කරන්නේ නම් එය 'දඬුවැට' ලෙස හඳුන්වයි මේ වැටදිගට වැටකොළ, ලඬු ආදී වැල් සහිත බෝග වගා කරති මේ වැල්වලට මෙපිටින් බණ්ඩක්කා සිටු වන්නේ වන සතුන්ගෙන් ආරක්ෂාවීම සඳහාය බණ්ඩක්කා කෂමට වන සතුන් අකමැති ය. සෙවල සහිතවීම එයට හේතුවයි දඬුවැට දිරාගිය පසු හේන් කන්න හෙවත් වාරය අවසාන වූ විට ඒවා දරට ගෙනයාම ගෙවිලියන් ගේ කටයුත්තකි.

දමා වැට

හේන පිලිස්සීමෙන් ඉතිරි වූ විශාල දඬු දිග අතට හේත්තු කර සාදා ගන්නා වැට දමාවටයි. මෙය හේන් කැලෑව දෙසට සිටින සීමාවට සැකසීම විශේෂයි.

ඉණ වැට

කනතු හේන් සඳහා ඉණවැට භාවිත වේ. 'ඉරිවැලිගිය හේන, 'හේන් කනත්ත' කියනුයේ ද මේ කනතු හේනටමයි. හේන දිගට ඉති සිටුවා හරහට ලී තබා වැල්වලින් වෙලා වැට සකස් කර ගනී. සිටුවීමට ගන්නා ලී ඉති යි හරහට බැඳීමට ගන්නා දිගදඩු 'මාවර' නම් වන අතර වෙලීමට හෙවත් බැඳීමට ගන්නා වැල් කිරිවැල් හෝ බොකලවැල් වේ.

ගිනි තැබීමේ දී අඩක් පිලිස්සුනු කිරි වැල්වලට ගිනි ගැනවීව කිරි වැල් යැයි කියති ඒවා හේනේ වැට වෙලීමට කදිම බව ගොවීහු කියති වැටකට තවත් වැටක් යා කිරීම හෙවත් සම්බන්ධ කිරීම 'හේම කරනවා' නම් වේ 'හිස්පනවා' යනුවෙන් ද මෙය හදුන්වයි.

කටු වැට

හේන වටේට එනම් දඩුවැටට පිටින් කැලෑ තීරුවක් කොට එම කැලය වැටියක් ලෙස හිර කර තබති විශේෂයෙන්ම අන්දරි, කිරියි, කටුපිල හා චිරම්ණිය වැනි කටු සහිත කැලෑව යොදා ගනිමින් මෙම වැට සකස් කරයි එම නිසාම මෙය කටු වැට නම් වේ.

පෙරළුම් වැට

කටු වැට සේ ම දඩු වැටට පිටතින් හේන් තීරුවක් හෙවත් වල් මගක් කෙටීම තුළින් පෙරළුම් වැටට අවශ්‍ය කැලය සකස් කර ගනී. බඹ දෙකක් පමණ හේන් තීරුවක් කෙටීම සිරිතයි හේනේ කැලෑව දෙසට යොමු වන කොටසට පමණක් පෙරළුම් වැට සකස් කර ගත හැකියි සම්පූර්ණයෙන්ම කපා සකස් කරගත් වල් කැලෑව 'වාරං ලී වලින්' පෙරළාගෙන ගොස් කැළේ අයිහට තද කර දමා පෙරළුම් වැට සකස් කර ගනිති. වල් පෙරලා ගෙන නැතිනම් රෝල් කර ගෙන ගිය නිසා පෙරළුම් වැටයැයි කියති.

වැට 'හලස්සනවා' යන යෙදුමෙන් ද පෙරළුම් වැට සැකසීම හඟවති. පෙරළුම් වැටෙන් වාසි දෙකක් අත්වෙයි එකක් නම් අමුතුවෙන් වල් මගක් කොටන නිසා හේන පළල් වෙයි. අනෙක දඩුවැට අතර ඉඩ ඇති නිසා වන සතුන් හේනට එනවා නම් පැහැදිලිව පෙනේ පෙරළුම් වැටෙන් අලියකුට හැරුණු විට වෙනත් සතෙකුට හේනට ඇතුළු විය නොහැකියි. එහෙත් ඉත්තෑවා සුක්ෂ්ම ලෙස වැට කපා ගෙන ඇතුළු වෙන බව ගොවීහු කියති අලුතින් වල් කොට වැටට දමා ඉතිරි වූ කුඩාවල් පිලිස්සීම වැට මග පිලිස්සීම නම් වෙයි බොහෝ විට මෙය සිදුවන්නේ ගෙවිලියන් අතින් පෙරළුම් වැට සකස් කිරීම තනිව කළහැක්කක් නෙවේ. මේ සඳහා තවත් අයගෙන් උදව් අවශ්‍ය වේ. තවත් අයගෙන් උදව් ගැනීම 'අත්ලෙහව්ව' හෝ 'අත්ලේහුව' යනුවෙන් දිගාමඬුලු පළාතේ හදුන්වති. 1 නුවර කලාවියේ කැලෑවැට යනුවෙන් සාධන වැට මීට සමානකමක් දක්වන බව පෙනේ.

කඩුලු බැඳීම

වැට සකස් කර අවසාන වූ පසු හේනට ඇතුළු වීමටත් පිට වීමටත් අවශ්‍ය කඩුළු බැඳීම

කළ යුතුය. හේතක අවශ්‍යතාව අනුව කඩුල්ල තීරණය කරයි. කඩුලු වර්ග තුනක් දක්නට ඇත. එනම් “ඉණි මංකඩුල්ල”, “පාදුණ්ඩියා කඩුල්ල” හා “හැරවුම් කඩුල්ල” යන්නය. “ඉණි මංකඩුල්ල” නම් ඉණි මගක ආධාරයෙන් හේනට ඒමට හා පිටවීමට සාධන තරමක් උස කඩුල්ලය. මෙය දඩු වැටට සම්බන්ධ කර සාදති. පාදුණ්ඩියා කඩුල්ල නම් දුඬු වැටට සම්බන්ධ කර අත්ඉණි තබා සකස් කරන්නකි දෙපැත්තෙන් ඉණි දෙකක් සිටුවා දණහිසක් පමණ උඩින් එක් මාවරයක් හරහට බැඳී, ඉණ තෙක් පමණ උඩින් අනෙක් මාවරය බැඳ සකස් කරගත් කඩුල්ලකි මේ වාවර දෙක පිළිවෙලින් “කඩමාවර” හා “උඩමාවරය” යැයි හඳුන්වති සිටුවන ඉණි දෙක “අත්ඉණි” ය.

“හැරවුම් කඩුල්ල” වශයෙන් හඳුන්වන්නේ දෙවටක් වැනි පටුමගක් සහිත පාරකින් හැරී (වංගුවක් සහිත) එන ආකාරයට වැටදමා සකස් කළ කඩුල්ලකි. එක එල්ලේ ම හේනට ඒමට හැකියාව හැකි එහෙත් ආරක්‍ෂා සහිත කඩුල්ලකි ගැබිනි හෝ ළමා අයගේ පහසුව වෙනුවෙන් මේ කඩුල්ල සාදා ඇත. නුවර කලාවියේ මෙය ඇසුරුම් කඩුල්ල නමින් හඳුන්වයි කඩුල්ල අනුරහවා යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කඩුල්ල වැසීමයි.

හේන ගිනිලා වැට සකස් කර ගත් වන්නියේ ගොවියා “වැස්ස වහිනකං බලා ගෙන ඉන්නේ හරියට මනමාලියක් මඟුල් දා එනකම් බලාන ඉන්නවා වගේ” යැයි කියමනක් වන්නී පළාතේ ඇත වහින්නට පෙර අහසේ ඇතිවන වැනි වළාකුළු “වැනි බිත්තර” ය එයින් වැස්ස ඇති වන්නේ යැයි විශ්වාසය නිසා වැනි බිත්තර යැයි ගොවිනු කියති අහස මෙසේ වැනි වළාකුලින් බරවීම “කලුව මතුකරනවා” යනුවෙන් හඳුන්වති වැස්සට අධිපති වන්නේ වැනි ගම්පොළමුත්තා බව වන්නී හත්පත්තුවේ ගොවියන්ගේ විශ්වාසයයි. නියං කොබෙයිසා ආකතේ කෑගැසුවොත් ළඟක දී වැස්ස හැකි බව ගොවිනු දනිති නියං කොබෙයිසා යනු පකෂියෙකි ආකතේ යනු ආකාශය හෙවත් අහසයි වැනිවල කියනා සතෙකු ලෙස නියං කොබෙයිසා හඳුන්වයි.

ගිනි තැබූ හේන්වලට පළමුවෙන්ම වැටෙන වැස්ස පුරන වැස්ස නම් වේ කන්නට නියමිත මෝසම් වැස්සට ප්‍රථම ලැබෙන අකල්වැනි අක්වැනි නම් වේ දුමන්වැනි යනුවෙන් තවත් පළාතක හඳුන්වන්නේ අක්වැස්සම ය.

කන්න යනු වාරයයි. එනම් ගොවිතැන් කරන වාරය යි. යල හා මහ නමින් කන්න දෙකකි. මහ කන්නය යනු බිනර (සැප්තැම්බර්) සිට මැදින් (මාර්තු) දක්වා කාලයයි. මෙකල ඊසාන දිග මෝසම් වැනි ලැබේ. මෙයට මාස්කන්න යැයි ද කියති මාස් කන්නයේ ලැබෙන වැනි මාස් වැනිය මහ කන්නයට මහාශ්‍රයවාරය යැයිද කියති මේ කන්නයේ වගා කරන ප්‍රධාන බෝගය නම් කුරහන් ය යල කන්න යනු අප්‍රධාන ශ්‍රයවාරය යි.

බක් (අප්‍රේල්) මස මුල දී ඇරඹෙන ගොවිතැන් වාරය යල වේ. අකල්හි ගොවිතැන් කරන කාලය නිසා අකල් යන්නත් විසින්ම යල යන්නත් භාවිත වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. යල කන්නේ දී ලැබෙන වැස්ස යල් වැස්ස නමින් හඳුන්වයි. නියම කාලයට යලට හෝ මහට වැස්ස නොලැබුණහොත් හේන “ආලපාලු වන බව ගොවිහු කියති” “ආලපාලුවෙනවා” යනු වගාව පාලුවීමයි. නැතහොත් විනාශ වීමයි.

වැස්ස ඇතිවීමත් සමඟ පළමුවෙන් ම කරනුයේ “ඇටෑටි” සිටුවීමයි “ඇටෑටි” හෙවත් “ඇටෑඇටි” යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ හේනේ සිටුවන ඇට වර්ගයි. බඩ ඉරිඟු, වට්ටක්කා, ලඬු, මෑ, වැටකොළ ආදිය මෙයට අයිතියි. ඇට වර්ග අටක් යන අදහස ද ඇටෑටිවලට යෙදේ. කුරහන් සමඟ මිශ්‍ර කර වපුරන ඇට වර්ග අටක් ඇත. උඳු, මුං, අබ්, මිරිස්, තම්පලා, බටු, ලන්දේසි, කැකිරි හා තියඹරා ඇට වර්ග අටයි ඇටෑටි සිටුවීමට ‘අත් වාසිය’ ඇති කෙනෙකු හොඳය යන ගැමි විශ්වාසයක් තිබේ “අත් වාසිය” යනු සිටුවන බීජ හොඳාකාරව පැළවීමත්, එයින් හොඳ අස්වැන්නක් ලැබීමත් ය ඇටෑටි සිටුවීමට උචිත බීම නම් ‘අලුපොළවල්’ ය හේන ගිනිතැබීමේ දී දැව කඳුන් පිලිස්සී අළු ගොඩ ගැසුන තැන “අලු පොළ” ය. “කඩපොළ”, “අගුරු පොළ” හෝ “මැල පොළ” ද කියයි ලිපේ අලු ඉවත් කරන තැන ද “අලු පොළ” ය. පුහුල්, වට්ටක්කා ලඬු, පතෝල, කංසා ආදිය අලු පොළවල සිටුවති මෙලෙස ඇටෑටි සිටුවීම තවත් පළාතක ඉගුරු හදනවා යනුවෙන් ද හඳුන්වති

ඇටෑටි සිටුවා සති දෙකකින් පමණ පසු සුන දිනයක් බලා කුරහන් වැපිරීම කරති “වපුරනවා” යනු ඉසීමයි කුරහන් වැපිරීමට ප්‍රථම කරන තවත් වැදගත් කටයුත්තක් වන්නේ බිත්තර වැඩීමයි වගා කිරීමට නියමිත බිත්තර කුරහන්වලින් මිටක් ගෙන අයිසනා දෙවියන්ට හා ගම්බාර මුත්තාට යාතිකාකර බාර වී වැපිරීම කරති මෙසේ බාර වන්නේ හේන් ගොවිතැන අවසානයේ බෝග හෙලාගත් පසු කිරි ඉතිරීමෙන් බාරය නිදහස් කර ගන්නා පොරොන්දුව මතයි හේන පුරා

බීජ හෙවත් වපුරන බීජ ඉසීමට ප්‍රථම ඒවා හොඳින් පැළවෙනවා ද කියා පරීක්ෂා කර බැලීමක් ද මෙයින් සිදුවේ. කුරහන් මිටක් යනුවෙන් හැඳින්වූයේ එක් අතකට අසුවෙන ප්‍රමාණයයි. නුවර කලාවියේ “ගිනි බෝග, “ගිනි බීජ” වැපිරීම නමින් සිදු කරන්නේ මේ බිත්තර වැඩීමයි. වැස්ස ලැබීමෙන් පසු “ටැග්ගැහි ගැහි” සිටීම යනු ප්‍රමාද වීම, අතපසුවීම යන්නයි වපුරන කුරහන් සමඟ ඇට වර්ග මිශ්‍ර කිරීම හෙවත් කලවම් කිරීම “හාමු කිරීමයි” ඇතැම් පළාතක මෙය “අවලාන් කිරීම” කියා ද හඳුන්වයි වැස්සට ප්‍රථම වැස්ස බලාපොරොත්තුවෙන් බීජ වැපිරීමේ සිරිතක් ද ඇත. එය “දූවිල්ලට වපුරනවා” යනුවෙන් හඳුන්වයි.

බෝග වර්ග

හේන් වගාවේ මහ කන්නේ ප්‍රධාන බෝගය කුරක්කන් වන අතර, යල කන්නේ ප්‍රධාන බෝගය තල ය මීට අමතරව අවශේෂ බෝග ගණනාවක් වන්නී හත්පත්තුවේ හේන්වල වගා කෙරේ. එම බෝග කිහිපයක් මතු දැක්වේ.

කුරක්කන්

කුරහන් යනුවෙන් ද මෙම හෝගය හඳුන්වයි නවදැලි හේනක කුරහන් වපුරනවා යනු කුරහන් ඇට ඉස උදලු ගැමයි නවමීමගේ දූවිල්ලට කුරහන් වැපිරීම බොහෝ විට සිදුවේ. වපුරන හෙවත්

කුරහන් ඉසින කොටස සීමා කිරීමට බිම ඉරි ඇඳගනි විය “වස් ඉරි ඇඳිනවා” නමින් හඳුන්වයි. මෙසේ ඉරි ඇඳ කොටස බැගින් වපුරන විට වියට ඉරිකණ්ඩිය වපුරනවා යැයි ද කියයි වස් ඉරි ඇඳීමට ගන්නා ඉන්න “වක් ඉන්නයි. ටික දිනකින් වැසි ලැබීමෙන් පසුව කුරහන් පැළ පොළවෙන් උඩට මතු වෙයි. මේවා “පැළපත” නමින් හඳුන්වන අතර මඳක් උසට වැඩීම “ගොඩ දානවා” නම් වේ. තවත් පළාතක මෙය බිම් පුරක් දානවා නමින් හඳුන්වති. හේනේ ඇති හිරිකණු වසාගෙන කුරහන් පැළ මතු වීම “හිරිකණුවහායනවා” නම් වෙයි ඇතැම් විට නියඟයට හසුවී කුරහන් පැළ මැලවී යා හැකි වුවද “හේබාලා”, “කරංගැටි වෙලා”, “හේගිහිං” නමින් හඳුන්වති. ධීප වපුරා මාස දෙකකින් පමණ කුරහන් ගසේ හින්බණ්ඩි වයි. පීදෙන්නට පෙර කඳ මහත්වීම හින්බණ්ඩි වනවා යැයි හඳුන්වන අතර, කඳ හොඳටම මහත්වී පුද්ගලික ආසන්න වීම “මහබණ්ඩි” නමින් හඳුන්වයි මහ බණ්ඩි දානවා යැයි ද ඇතැම්විට කියති කුරහන් පුද්ගලික යනු ගසේ කඳ පළාගෙ මුදුනින් කුරහන් කරලේ මතු වීමයි පිදීමෙන් අනතුරුව ඇටවලට කිරි තදවීම හෙවත් කිරි පිරීම “කිරි වදිනවා” නම් වේ කුරහන් පිදීම මාසයකින් පසු ඒවා කැපීමට හෙවත් හෙලා ගැනීමට හැකියි මෙය “කරළ දුටු හිස් දවසක්” ලෙස ගොවිහු හඳුන්වති කුරහන් මෝරා හමාර වූ විට කැපීමට නියම කාලය වී ති විය “නාඹර පදම” නම් වේ. නාඹර පදමින් කපා ගත නොහැකි වුවහොත් ඒවා අවිචට වේලෙයි. විය “පැතිකර වෙනවා” නමින් හඳුන්වයි

කුරහන් කැපීමට ගන්නා ආයුධ වන්නේ කුරහන් කැත්ත හෝ පන් කැත්තය. කුරහන් කැත්ත දැකැත්තේ ම හැඩයත් ඊට වඩා කුඩා වකකි. කුරහන් කැත්තේ ද කැරළි කොටා ඇත. පන් කැත්තේ කැරළි කොටා නැති අතර විය ඉතා කුඩා පිහියක ස්වරූපයක් ගනී. අඟල් 4ක පමණ දිග තලයක් හා අඟල් 3ක් පමණ දිග මීටකින් ද සමන්විතයි. මීට තලයෙන් ම සිටින ලෙස සකස් කර ඇත. පන්නම් කැත්ත නමින් හඳුන්වන්නේ ද මෙයමයි. පන් හෙලීමට මෙන්ම පැදුරු, වට්ටි, පෙට්ටි ආදී පන්නම් වැඩ සඳහා යොදාගන්නේ ද මේ ආයුධය හිසා වියට මේ නම භාවිත වේ. කුරහන් හේනේ දී කුරහන් කපා ගත්විට ඒවා මුලින් ම දාන්නේ අත්මල්ලටයි “අත්මල්ල” නම් කුඩා පන් මල්ලකි. විය අතේ ගෙනයාමට හැකි වකක් හිසා අත්මල්ල කියති. අත්මල්ල පිරුණු පසු ද වී කුරහන් නැවත “ඉස්මල්ල” නම් මල්ලකට දමයි ඉස්මල්ල තරමක් විශාල මල්ලකි විය කුරහන් හේනේ චක්තැනක තබා ඇත. තැනින් තැන ගෙනයන්නේ නැති ඉස්මල්ල ද පිරුණු පසු කුරහන් කමතට ගෙනත් ගොඩ ගසයි දින තුනක් පමණ ඒ ගොඩේ ම තැම්බෙන්නට දැමූ කුරහන් පසුව වේලා ගනි ගෙදරට ගෙන ගොස් හෝ කමතේ ම කුරහන් වේලීම සිදු කරයි ගෙදරට ගෙනයන්නේ නම් “කරත්ත මළ” නම් විශාල මලුවල දමා ගෙන යයි ඉන් අනතුරුව කෙරෙන වැදගත් කටයුත්තක් වන්නේ කුරහන් පංගු කිරීමයි “පංගු කිරීම” යනු බෙදා වෙන් කිරීමයි පන්සලට, වෙද ගෙදරට, ගුරුගෙදරට හා ආරච්චිට ආදී වශයෙන් කොටස් හෙවත් පංගු වෙන්කර දෙති. මෙය අලුත් බත් කන්නට දෙනවා නමින් හඳුන්වති. කුමන ධාන්‍යයක් මෙසේ බෙදා වෙන් කළ ද පොදුවේ අලුත් බත් කන්නට දෙනවා යන පොදු ව්‍යවහාරය වන්නී පළාතේ පවති දෙවියන් විෂයෙහි වෙන් කරන කොටස් ද ඇත. විය “අකපාල” නම් වන අතර ආරච්චි හෝ විදානේට දෙන කොටස “සලාර්ස්” නම් වේ. මෙය බද්දට සමානය. බද්ද යනු ඉඩම් හෝ වගා වෙනුවෙන් ගමේ හෝ ප්‍රදේශයේ පාලකයාට දෙන කොටසයි නුවර කලාවියේ මෙය “ඔත්ත” නමින් හඳුන්වයි.

කුරහන් රසවත් ආහාරයක් වන්නාසේ ම කුරහන් උපත ද රසවත් කටාවකි ගෞතම බුදුන් කළ සැරියුත් හිමි ආරණ්‍යගතව භාවනා කරන සමයක් විය. වනයේ විසූ සැරියුත් හිමිට වීම වනයේ ම සිටිනා වැද්දන්ගෙන් දානය සඳහා සතුන්ගේ කුර හා හම් (හන්) ලැබුණි. මේවා වැළඳීමට ද නොහැකි දානය හිසා ඉවත දැමීමට ද නොහැක. මේ පිළිබඳ බුදුන්ගෙන් විමසූ කල ඒවා ගන්ධමාන නම් පර්වතයෙන් බිමට දමන ලෙස බුදුන්වහන්සේ පවසූහ. බුදුන්ගේ අණ පරිදි පර්වතයෙන් පහළට

දැමූ කුර හා හම්වලින් තෘණ පිදුරක් හට ගත්තේය. ටික කාලයකින් එයින් කරල් ද සෑදිණි. මෙකල රටේ ආහාර හිඟ කාලයකි. පර්වතය පාමුල භාවනාවේ යෙදී සිටි එක් සෘෂිවරයෙක් මේ තෘණ වර්ගය ආහාරය ගත හැකි භෝගයක් බව රටේ ජනතාවට කීය. ටික කලකින්ම කුරහන් ජනතාව අතර ප්‍රචලිත ආහාරයක් වූවා සේ ම, රටේ ආහාර හිඟය ද එයින් සමනය විය සතුන්ගේ කුර හා හම්වලින් සෑදුණ භෝගයක් නිසා එය (කුර+හම්) කුරහන් විය මෙයින් රොට්, පිට්ටු, හැලපි, තලපි, ගිනිපු, කිරි තලපි, දියරොට්, වණ්ඩු රොට් ආදී වශයෙන් ආහාර වර්ග බොහෝ ගණනක් සාදා ගනී.

කල

නවදැලි හේන්වල මාස් කන්නයේ කුරහන් වගා කළ පසු යල කන්නයේ එම හේන්වල තල වගා කරති. කහතු හේන්වල ද තල වගාව බහුල වශයෙන් සිදුවෙයි. තල වැවීමට එතරම් සරු පසක් හෝ වර්ෂාවක් අවශ්‍ය නොවේ. වන සතුන්ගෙන් වන හානි අවම වෙත අතර හානියක් ඇත්නම් කුරුල්ලන්ගෙන් පමණි. තල ගස සෙවල ගතියකින් යුක්ත නිසා වන සතුන් හේනට හානි කරන්නේම නැතිතරම්ය. අලියා වුවද තම හොඳ උඩට හකුළා ගෙන හේන මැදින් යන බව ගොවීහු කියති. එසේ යන්නේ හේන මැදින් යාම හැර වෙන මගක් නොමැති නම් පමණි. එසේ නොවන හැමවිටම හේන මඟහැර යයි මෙසේ වන සතුන්ගේ හානි නොමැති බැවින් පැල් රැකීම ද අවශ්‍ය නොවේ තල තෙල් ඖෂධයකි තල ආහාර සඳහා උචිත අය ඉතා කැමතියි තල කැරළි, තල බෝලි, සාදා ගති තල කැරළි තල මුරුවට යනුවෙන් ද හඳුන්වති.

බඩඉරිඟු

නවදැලි හේන්වල සරුවට වැඩෙන භෝගයකි බඩඉරිඟු යනුවෙන් ද හඳුන්වති. ඇතැම් විට ඉරිඟු යැයි කියන අතර හුඹස් හෙවත්

තුඹස් හෝ ගොඩලි ආදියෙහි වගා කරති. ඉරිඟු ඇට ගලවා ගත් පසු ඉතිරි වන වහල්ල ලඬේ යනුවෙන් හඳුන්වති මේ බෝගය යල හා මහ කන්න දෙකෙහි ම වගා කරති. රොට්, පිට්ටු හා කැඳ මෙන්ම තම්බා ආහාරයට ගනී.

මිරිස්

හේන්වල වගා කරන මිරිස් වර්ග කිහිපයකි. වන්නි පළාතට ම ආවේණික මිරිස් වර්ගයක් ඇත. හින්මිරිස් හෙවත් වන්නි මිරිස් යනුවෙන් මෙය හඳුන්වයි. කුඩා මිරිස් කරලක් වන මෙය ඉදුණු පසු ඉතා තද රතුයි සරු පසක් හෝ වැඩි ජලය ප්‍රමාණයක් වන්නි මිරිස් වගාවට අවශ්‍ය නොවේ. කුරහන් සමඟ මිශ්‍රව වගා කරති මීට අමතරව නයි මිරිස් ද වගා කෙරේ. මේ මිරිස් පවුලට ම අයත් හින් කොච්චි හා රට කොච්චි ද හේන්වල වගා කරති.

උදු

කුරහන් සමඟ මිශ්‍රව වපුරන භෝගයකි කොල්ලු මෙන් තම්බා පොල් සමඟ ද පිටි කොටා

ව්‍යවස්ථාපිත (ව්‍යංජන) පිස ගෙන බත් සමඟ ද ආහාරයට ගනී උදු පිටි ඇලෙන ගතියකින් යුක්තය උදුවඩේ, උදු කැරළි හැදීමට ද පිටි යොදාගනී. උළුද වඩේ ජනප්‍රිය ආහාරයකි.

කොල්ලු

මෙය ද මිශ්‍ර බෝග වගාවට අයිති එකකි. තම්බා පොල් සමඟ ආහාරයට ගන්නා අතර ඖෂධයක් වශයෙන් ද භාවිත කෙරේ. පිරිමින්ගේ ශක්ති වර්ධන ආහාරයක් ලෙස සලකයි.

මෙහේරි

කුඩා ඇට වර්ගයක් වන මෙය ද කුරහන් සමඟ මිශ්‍රව ව්‍යුරති. බත් මෙන් තම්බා කනී. මෙහේරි බත් යනුවෙන් ඒවා හඳුන්වයි මෙහේරි බත් කෑමෙන් කිරි දෙන මව්වරුන්ට හොඳින් කිරි වරෙන් බවට විශ්වාසයක් ඇත. මෙහේරි පිටිවලින් ආප්ප ද සකසා ගත හැකි ය.

මුං

හේන්වල වගා කරන මුං වර්ග ව්‍යවස්ථාපිත කිහිපයක් ම තිබේ. තෙල් මුං, හීං මුං, තිස්ස මුං හා පඬුරුල් මුං වීම මුං වර්ගවලින් කිහිපයකි. කුරහන් සමඟ මිශ්‍රව ද තනිව ද වගා කරන රනිල කුලයේ හෝගයකි. මුං තම්බා ආහාරයට ගන්නා අතර ව්‍යවස්ථාපිත (ව්‍යංජන) සඳහා ද යොදා ගනී මුං පිටිවලින් කැවුම් උයනි. ඒවා මුං කැවුම් නම් වෙයි. මුං යොදා සාදන කිරිබත් මුං කිරිබත් ය. මේවා රසවත් මෙන් ම පෝෂ්‍යදායී ආහාර වෙයි.

අමු

කුරහන් සමඟ මුසු කොට ව්‍යුරන ධාන්‍ය වර්ගයකි පිදුරු වශයෙන් වැවෙන අතර අමු ඇට තම්බා පොල් සමඟ ආහාරයට ගත හැකි ය. අමුවලින් ව්‍යංජන ද සකසා ගනී මත් ගතියකින් යුතු ආහාරයක් නිසා ප්‍රමාණය ඉක්මවා නොකෑ යුතුය. ජන වහරේ "අමු කැවිල ද" යැයි පවසන්නේ මෙසේ ප්‍රමාණය ඉක්මවා කෑ විට ඇතිවන මත් ගතිය ගැන ගැමියන් හොඳින් දන්නා බැවිනි.

තණ හාල්

තණ හාල් පිදුරු ගසා හොඳින් වැඩෙන බෝගයක් නිසා මිශ්‍ර බෝග වගාවේ දී ඉතා ස්වල්පයක් පමණක් යොදා ගනී. එක බීජයකින් අංකුර ගණනාවක් ඇති වන නිසා බෝ වීම අධිකයි. අඟල් හයක් පමණ දිග කරලක් සෑදේ. ඉතා උෂ්ණාධික ආහාරයක්වන තණ හාල්, හුණු සාල් හෝ හාල් සමඟ මිශ්‍රකර තම්බා ගනී. තණ හාල්වලින් පිස ගත් බත් පෝෂණයෙන් අධිකයි. තණ බත් කෑමෙන් කිරිදෙන මව්වරුන්ට හොඳින් කිරි වරෙන් බවට ගැමියන් අතර විශ්වාසයක් පවතී. තණ බත් වත් කන්ඩ වීජය දැරුවට හොඳට කිරි දෙන්න හං" යැයි පවසන්නේ විබැවින් විය යුතු ය.

වැටකොළ

නවදැලි හේන්වල ව්‍යවස්ථාපිත මෙන් ම කනතු හේන්වල ද වැට දිගට සිටුවන්නේ වැටකොළය. සිටුවා මාස දෙකකින් පමණ ගෙඩි හට ගනිති. වන්නි පළාතට ආවේණික වූ වැටකොළ වර්ගයක් වෙයි.

ඒවා නම් නියං වැටකොළයි ඉතා රසවත් වෑන්දුපනයක් (ව්‍යංජනයක්) සකසාගනී. දැඩි නියගයට වුවත් ඔරොත්තු දෙන බෝගයක්වන නියං වැටකොළ කන්න කීපයක් පුරා නෙලාගත හැකි අස්වැන්නක් සහිතයි ගැමියන් ව්‍යවහාර කරන්නේ වැටකුලු නමිනි.

මෑ

හේන්වල වැටවල් දිගට මෙන් ම කණු මදුවල ද සිටුවයි. රසවත් වෑන්දුපන (ව්‍යංජනයක්) සාදා ගන්නා අතර ඇතැම්විට තම්බා පොල් සමඟ කෑමට ගනී. ඇතැම් පළාතක ලිමා යනුවෙන් හඳුන්වති. මෑකරල් යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ද මෑ බෝගයම යි. මෑ වර්ග කීපයක් වනම් හවරි මෑ, පොලොන් මෑ, වදුරු මෑ, බුසිටා ආදී වශයෙනි.

බටු

බටු වර්ග කීපයක් හේන්වල වගා කරති වනම් හේන් බටු, තිබ්බටු, ච්ඡබටු, වම්බටු, කන්තිරික්ක බටු, හා කරබටු යනාදියයි මේවා එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රමාණයෙන් හා රසයෙන් යුක්තයි හේන් බටු හා ච්ඡබටු විශේෂයෙන් ම කන්න කිහිපයක් කිසිදු සාත්තුවක් නොකර අත හැර දැමූ හේනක වුවද පළ නෙලාගත හැක්කකි බටුවලින් රසවත් වෑන්දුපන (ව්‍යංජන) සකසාගනී කන්තිරික්ක හා ච්ඡබටු ඖෂධයක් වශයෙන් ද භාවිත කරයි.

වට්ටක්කා

හේන්වල වැට දිගට වැල් යන ලෙස සිටුවයි. වන්නි පළාතට ම ආවේණික මී මිණි වට්ටක්කා නම් කුඩා ගෙඩි සහිත වට්ටක්කා විශේෂයක් ඇත. එය තිත් සහිත ගෙඩියකි. වල් අලි කෑමට ප්‍රිය කරන ආහාරයකි. රසවත් වෑන්දුපනයක් (ව්‍යංජනයක්) සකසා ගන්නා මෙය ඇතැම්විට තම්බා පොල් සමඟ ආහාරයට ගනී.

ලබු

ලබු වර්ග කිහිපයක් වනම් නයි ලබු, පත ලබු හා තිත්ත ලබු ය. නයිලබු දිගටි හැඩයට ඇත පතලබු නම් බෙල්ල කොට කඳමහත නයිලබු තරම් දිග නැති එකකි. හේනට වතුර ගෙනයාමට ගන්නේ පත ලබුය හොඳින් මෝරන්නට වූ ලබු ගෙඩියක් ගෙන මඳ ඉවත් කර මඩයට තබා සතියකින් පමණ ගෙන හොඳින් සෝදා පිරිසිදුකර "පත බැඳගත්" පසු වතුර ගෙන යාමට ඉතා හොඳ උපකරණයක ලබු මෝරන්නට කලින් කඩාගත යුතු ය එයින් හොඳ වෑන්දුපනයක් (ව්‍යංජනයක්) සකස් කරගත හැකි ය. ලබු යොදා සාදාගන්නා කිරිබත් ලබු කිරිබත් ය භාවා හා නරියා ලබු කිරිබත් ඉවීම පිළිබඳ ප්‍රකට ජන කතාවක් ද වේ.

කොමඩු

පැණි පුහුල්, කුමුදු, දිය පුහුල්, දිය දොස්, දිය දෙස් ආදී විවිධ නම් වලින් හඳුන්වති. ඇටෑටි සමඟ මිශ්‍රව වගා කරන මෙය හේන් පළතුරකි හිල් පැහැති ගෙඩියකින් යුක්තයි වතුර පිපාසයට කදිම කෑමකි.

තමිපලා

කොළ පැහැයෙන් යුක්ත පලා විශේෂයකි. පත්‍ර රළු පලා දැඩුවල තියුණු කටු ඇති අතර ඒ හා බැඳී පිරුළක් ද පන වහරේ යෙදේ "අන්දර කටු පාගන අලියට තමිපලා කටු දැක්කහම හුප්ප යනවලු" යන්න එම යෙදුමයි තමිපලා මැල්ලුම හෝ හැඳිගා හදාගත් වැස්සන (ව්‍යංජනය) කුරන්න් රෝටි සමඟ අනුභව කරති තව ද, දුම්පලා, කුරතමිපලා, ලංසිපලා, ගිනි පලා නමින් පලා වර්ග කිහිපයක් ඇත.

ලංසිපලා මැල්ලුම් සකසන අතර ගිනි පලා ඇඹුල උයාගනි ඉල් මහේ දී පණුවන් කෂමට පෙර නවදැලි හේනේ වැපිරූ පලා නෙලාගන යුතුයි. පිට්ටු හෝ රෝටි කෂමට ඉතා හොඳයැයි කියන නියඹලා වැස්සනස සාදා ගැනීමට ද පලා වර්ග යොදාගනි හාමුකොළ මැල්ලුමට ද මේ පලා වර්ග යොදාගනි "නියඹලා" යනු පලාවර්ග ගණනක එකතුවකි තමිපලා, දුම්පලා, අසමෝදගම්, අඹ කොලි, වට්ටක්කා දලු, කැකිරි දලු, මෑ දලු යන දලු ගෙන අමු මිරිස්, වියලි දඩමස් හෝ කරවල දමා මිශ්‍ර කොට කිරි හෝ තෙල් මුසු නොකර හැඳිගා හදා ගන්නා වැස්සනස (ව්‍යංජනය) නියඹලා ය.

මඤ්ඤොක්කා

මයියොක්කා යනුවෙන් ද හඳුන්වන මේ අල වර්ගයේ ප්‍රභේද කිහිපයකි. එනම් කිරිබදලි, කාබේරි හා පේරාදෙණි මඤ්ඤොක්කා යනුවෙනි. ඇතැම් පළාතක අලගස් යනුවෙන් ද හඳුන්වයි. කහතු හේන්වල වැඩි වශයෙන් වගා කරති. තමිබා කෂමට ද වැස්සන (ව්‍යංජන) සඳහා ද මයියොක්කා යොදා ගනි. වන්නි පළාතේ මේවා වේලා පිටි සකස් කරගෙන රෝටි හෝ පිට්ටු ද උයා ගනි.

සෝගන්

බඩ ඉරිඟු ගස මෙන් වැඩෙන අතර කරල් හට ගන්නේ බඩ ඉරිඟු මෙන් කඳු මැදින් නොව ගසේ කෙළවරින් ය.

ගඩා ගෙඩි

හේන් වගාවේ දී ගඩා ගෙඩි නමින් පොදු නාමයෙන් හඳුන්වන්නේ හේනේ වගා කරන ගෙඩි වර්ග කිහිපයකි. සරල අදහසින් ගත් කල ගෙඩි හා නොගෙඩිය හැතහොත් ලොකු ගෙඩි හා කුඩා ගෙඩි වේ. කැකිරි, පිපිඤ්ඤා, දියදොස් (කොමඩු), වට්ටක්කා, පුහුල් ආදිය යි.

ඇතැම් හේන්වල ඒ වගාව ද සිදු කෙරේ. හේනේ යටාවන හෙවත් වතුර රැඳෙන කලාපය ඒ වගාව සඳහා යොදා ගනි හේන්වලට ඉසින ඒ ගොඩ ඒ නමින් හඳුන්වයි. ඉලංකාලියන්, මුරුගාකාරං වැනි ඒ ඉසිති නියම ලෙස වගාව සරු වුවහොත් ඒ ලාස් තුනෙන් ඒ බුසල් විසි අටක් හැත හොත් ඒ හතර අමුණක අස්වැන්නක් ගත හැකි බව ගොවිභූ කියති.

මේ ප්‍රධාන බෝගවලට අමතරව තවත් බෝග රාශියක් හේන්වල වගා කරති කවිපි, තක්කාලි, අසමෝදගම්, අඹ, කංසා, තියඹරා, කැකිරි, පිපිඤ්ඤා, පුහුල්, දඹල, අවර වැනි හෝග ඉන් කිහිපයකි.

භවබෝග රැක ගැනීම

හේනේ බීජ වපුරා හෝ සිටුවා අවසාන වූ විගසම ඒවා වන සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට ගොවිහු මැලි නොවෙති. ඒ සඳහා විවිධ උපක්‍රම ඔවුහු භාවිත කරති. හේනකට වැඩියෙන්ම කරදර හිරිහැර ඇත්තේ තනියාගෙනි. එනම් තනි වූ වල් අලියා ය මීට අමතරව උයරා, මුවා, ගෝනා, භාවා ආදී හැම වන සතෙකුගෙන්ම ගොවියාට වගාව රැක ගැනීමට සිදුවේ. භාවන්ගෙන් බෝග වගාවට කුඩා කල සිටම හානි සිදුවේ. පැල කපා දැමීම ‘‘භාවෝ කපනවා’’ නමින් හඳුන්වයි ‘‘ලෝනාව’’ නමින් වෙනත් පළාතක කියනුයේ ද භාවෝ කපනවා යන්නමය උයරාට කියන තවත් නමක් වන්නේ දේව දන්නයා ය උයරාගෙන් ද කුඩා කල සිටම වගාවට වන හානිය ප්‍රබලය. හේනට හානි කරන සියලුම සතුන් හැඳින්වීමට පොදු නමක් භාවිත කරයි. හැති කරේ යනුවෙන් කියන්නේ මේ පොදු නමය හේනට වැඩිම හානි සිදු කරන උයරා හැඳින්වීමට තවත් නම් රාශියකි හොටබරියා, බඩබෙරියා, දත්කැටියා, උයරු බොටා, උයරු කොලු යනු ඉන් සමහරකි. වලා නමින් විශේෂයෙන් හඳුන්වන්නේ වල් උයරාය එහි වන්නී පළාතටම ආවේණික වචනයකි. උයරන්ගෙන් සිදුවන හානිය නම් ‘‘පාවරේ ගහලා කනවා’’, ‘‘වල් මුල් ගහලා කනවා’’ යනුවෙන් ගොවිහු හඳුන්වති ‘‘රියේ මගේ හේනට උයරෝ ඇවිත් පාවරේ ගහලා කාලා’’ යනුවෙන් කියනුයේ හේන අවුල් කරලා සම්පූර්ණයෙන් ම විනාශ කරලා යන්නය මීට අරකගෙ හේනට උයරෝ ඇවිත් ඉරඹු ගස්ටික වල් මුල් ගැහුවා වගේ කොරළා’’පැල් හැඳීම හා පැල් රැකීම හේන් යායේ පිහිටීම, භවබෝගවල ස්වභාවය හා වන සතුන්ගෙන් සිදුවිය හැකි හානි පිළිබඳ සිතන ගොවිහු තමන්ගේ හේන් යායේ සැදිය යුත්තේ කුමන වර්ගයේ පැලකින් දැයි තීරණය කරති උඩ පැල, බිම පැල, කට්ට පැල නමින් ප්‍රධාන පැල් සෑදීමේ ක්‍රම තුනකි. මේවා විවිධ පළාත්වල විවිධ නම්වලින් හඳුන්වයි. උඩපැල නම් හේන්යායේ කෙළවර පිහිටි විශාල ගසක් මත බඳින පැලයි ඇතැම් විට මෙයට අට්ටාලය ද කියයි වල් අලින්ගෙන් සිදුවිය හැකි අනතුරු හැතිකර ගැනීමටත්, මුළු හේනම හොඳින් දර්ශනය වීමටත් මේ පැල වැදගත් වේ.

ඇතැම් පළාතක මැසි දෙකක් සහිත මෙම උඩ පැල පුරේ නම් වන අතර පැලට නැගීමට සාදා ඇති ඉහිමහ ‘ඒණිය’ නම් වේ. දෙමළ හත්පත්තුවේ දී මෙම පැල සේදපත නොහොත් අට්ටාලයයි.

උඩ පැල කොටස් දෙකකින් යුක්තය. ගිනි දැල්වීම සඳහා ඇති කොටස මැස්ස බැඳ පස්දමා ගොම මැටි ගා තිබේ. එය ගිනිමැස්ස වන අතර ඉඳගැනීමට, නිදා ගැනීමට ඇති කොටස කටුමැස්ස නම් වේ. පැලට නැගීමට ලී දෙකක් තබා ඉහිමහ සකස් කරගනී. එය ඇතැම් විට තේඩාලණු නමැති ලොකු ලණු දෙකකින් බැඳ ගනී. හරහට පොලු බැඳ තිබෙන්නේ පැලට නැගීම පහසුවීම සඳහා ය. ඒවා හරස් පොලු හෙවත් ඉහිමං පොලුය නුවර කලාවියේ දී මේවා බණ්ඩි පොලු නමින් හඳුන්වයි ලණු දෙකෙන් බැඳගත් ඉණිමහ පැලට ගිය පසු එය හකුලා උඩට ගනී. විවිධ සර්පයින් ඉණිමං දිගේ නැගීමට ඇති අවධානම අඩු කර ගත හැකිය මේ ප්‍රධාන පැලට යටින් අංගම් මැස්ස බඳී එනම් පැලට යටින් බඳින තවත් මැස්සකි කුරුල්ලන් හා වන සතුන් වලවීම. මෙහි දී සිදු කරයි. පැලට අවශ්‍ය දර රැස්කර තබාග න්නේ ද අංගම් මැස්සේ ය. පොළොවේ සිට අඩි 10-8 ත් අතර උස කණු මත සිටුවන පැල කට්ට පැල යි ගමට ආසන්න කනතු හේන්වල කට්ට පැල ඉදි කිරීම කරයි වල් අලින්ගෙන් සිදුවිය හැකි අනතුරු පිළිබඳ අවදානම අඩු වී ඇත්නම් කට්ට පැල හදුයි පැල හැඳීම පැල් අටෝනවා නමින් ද හඳුන්වයි. ශුභ දිනකට අනුව ප්‍රථම කණුව සිටුවීම කරති. එසේ නැත්නම් ගොවීන්ට හීන පෙනෙනවා යන්න

විශ්වාසයයි. හීන පෙනීමට හින්දු යා යුතුය. එනම් වගාව ආරක්ෂාකර නොමැති වීමයි. මේ මුල්ම කණුව සිටුවීම පැල් කරුව හඳුනවා නම් වේ.

බිම් පැල නමින් හඳුන්වන්නේ පිහිටි පොළොව මත ඉදි කරන පැලය. මෙය ද බොහෝවිට උස් ගොඩැල්ලක් මත ඉදිකරයි. ඇතැම් හේන්වල උඩ පැල ඇති ගස යට ම බිම පැල සාදා ඇත. මේ බිම් පැලට පැල් කොටය ද කියයි නුවර කලාවියේ දී මෙය හඳුන්වන්නේ බිම් පැල හෝ කරල්ගේ නමිනි. කෝටු මැස්සකින් ද සමන්විත කරල්ගේ අඩි 10-15 ත් දිග පළල ඇති කුඩා ගෙයක යාලත්ත නමින් ද නුවර කලාවියේ මෙය හඳුන්වයි. මේ පැල් වර්ග තුනට අමතරව "මුඩේ" නමින් මැස්සක් තනා දවල් කාලයට වගාව ආරක්ෂා කරන කුමයක් ද, නුවර කලාවියේ ඇත. අඩි 10-12 ත් උස කණුවක හෝ ගසක් මත මේ මැස්ස තනති. කුඩා ළමුන් දිවා කල මෙහි හිඳ කුරුල්ලන්, වඳුරන් වැනි සතුන් වලවීම කරති. පැල සෙවිලිකිරීමට ගන්නේ පොල් අතු හෝ පිදුරුය. ඇතැම් විට ඉලක් සොයා ඇති පැල් ද තිබෙන්නට පුළුවන. හේන් යාය පුරා පැල් හදා ඇත. හේන් ඉහත්තාවේ නොහොත් කැලෑව ප්‍රදේශයට ආසන්නව පැල් හැදීම සිරිතය.

පැල් රැකීමේ දී ඉටු කරන වාරිතූ පිළිවෙත් රාශියක් වන්නේ හත්පත්තුවේ පවති "පැල් රකිනවා යැයි" කීවද ඇත්තෙන් ම සිදු වන්නේ පැල රැකීම නොව හේන රැකීම ය. මේ ප්‍රදේශයේ සාමාන්‍යයෙන් එකල ගමක පවුල් 10 ක් 15 ක් පමණ විය. ගමේ සිටින වැඩිහිටි පිරිමි හා ගැහැණු ගමේ රැඳෙති. තරුණ පිරිමි පිරිස මුර වශයෙන් හේන් රැකීමට යති. මෙය "පැල් මුරේ" නමින් හඳුන්වයි පැල් 10 කට පිරිමි ගිය පසු ඉතිරි වන පිරිස ගම රැකගැනීමේ කටයුත්තේ නිරත වෙති. මුලින්ම පැලට යන්නේ ද ශුභ දිනයක දී ය. බොහෝ විට බ්‍රහස්පතින්දා දිනය ඊට යොදා ගනී. පැලට යන වෙලාවට "ගොම්මන් වෙලාව", "අලියං වෙලාව" හෝ ඇඳිරි වැටෙන වෙලාව යැයි කියති. මුර වශයෙන් පැල් රැකීමේ දී තමන් විසින් අනෙකාගේ හේන ද රැක බලා ගනී. එය "බලා කියාගන්නවා" යනුවෙන් හදුන්වයි. මුලින්ම පැලට යනවා ට "පැල් පුරනවා" යැයි කියති "පැල් පේ කරනවා" නමින් කටයුත්තක් ද දෙමළ හත් පත්තුවේ ඇත. එනම් රාත්‍රී කාලයට පැලට යන ගොවියා දිවා කල ගෙදර දී තමාගේ ගෙවිලිය (බිරිඳ) හා සම්භෝගයේ යෙදීමයි.

පැලට යන විට බේත්තූණු මල්ල සහ වතුර ලබ්බ ගෙනයාමට ගොවිතූ අමතක නොකරති. බේත්තූණු මල්ල, යනු කුඩා පන්මල්ලකි එහි ඉඟුරු, දෙහි, සුදුලුණු, මී පැණි, සස්සඳුමුල්, වදකහ, තුවාල තෙල් හා සර්ප තෙල් ආදී අත් බෙහෙත් වර්ග ඇත. මෙය මුලින් ම පැලට යන දිනයේ ගෙන ගොස් පැල් මුදුන් ලියේ චල්ලා තබති මුදුන් ලිය යනු වහලයේ ඇති ප්‍රධාන ලියයි හේනට ධාරවී අකාල වෙන්කර චල්ලන්ගේ ද එහි අකාල යනු දෙවියන්ට භාරව කැකුළු භාල් මීටක් වෙන් කර තැබීමයි බෝග නෙලා ගත් පසු කිරි උතුරවා ධාරය හිඳහස් කර ගනී. හේනට වතුර ගෙනයාම ට ලබු කැටේට අමතර ව කුඩා මැටි කලයක් යොදා ගනී එය "අතලේ" නොහොත් "සෙම්බුවයි"

පැලට ගොස් ගිනි මැලය දැල්වීම "මහල් ගහනවා" නම් වේ. ගින්න වැඩි කර ගැනීම "ගිනි බෝකරනවා" නම් වෙයි. පැලේ දී එක දිගට හිඳි වරන ගොවියන් ට කෙටි හින්දක් යාම වැළැක්විය නොහැකි ය. එය "කුකුල් හින්ද" නම් වේ. හේන් රකින කාලයේ කිසිවකු ට අවසරයකින් තොරව හේන ට හෝ පැල ට පැමිණිය නොහැක එය "හේන තහංචි" කරනවා නම් වේ. හේනට ඇතුළුවන තැන මං කඩුල්ලයි. එය හිතරම වසා තැබීම ට ගොවිතූ වගබලා ගනිති. හේනට යන්නේ වැනි දිනයක දී

නම් තල්අත්ත ඉහලාගෙන යාම සිදුවේ. තල් අත්ත යනු තල් ගනේ අත්තක් වැස්සට ආවරණය වන ආකාරයට සකසා කුඩය වෙනුවට පාවිච්චි කරන උපකරණයකි. මෙය ගෙන ගොස් පැලේ වහලයේ රඳවා තබයි. ගොවියාට කුකුල් හින්දක් ගිය ද සතුන්ගේ “අඩි කඩන” හඩට අවදිවෙයි. “අඩි කඩනවා” නම් හිමින් පැමිණීමයි. සිරුවෙත් වනවා යයි ද ඇතැම් විට මෙයට ම කියති. ගොවියා අවදියෙන් බව දැනගත් වන සතුන් හැළහොල්මනක්” නැතිව සිටී වනම් ශබ්ද නොකර නොසෙල්වී සිටීමයි. වනසතුන් හෙවත් වනසතුන් චලවා දැමීමට අමතර ව වෙඩි තැබීම ද සිදු කරයි. පැලේ සිට විදුලිපන්දම සතාට ඇල්ලුරැ විට උගේ ඇස් දිලිසෙයි. මෙය “ඇස් දෙනවා” නම් වේ විට වෙඩි තැබීම පහසු බව ගොවියන්ගේ අදහසයි. ඇතැම් පලාතක මේ ඇස් දීම “ලැබුන් දෙනවා” නමින් හඳුන්වයි. පැල රැකීමට අමතරව තවත් උපක්‍රම රැසක් භාවිත කරමින් ගොවියෝ හේන රැක ගැනීමට වෙහෙසෙති. විවිධ ශබ්ද නගන උපක්‍රම ද, ධාරභාර වීම ද, ඒ කිසිවක් නොමැති තැන ශාප කිරීම ද කරති.

කෙං පහං කිරීම

රෝග පීඩා ආදියෙන් වගාව ආරක්ෂාකර ගැනීමට යොදන සියුම් උපක්‍රම “කෙම්පනන් කොරනවා” නමින් හැඳින් වේ. විශේෂයෙන්ම කුරහන් වගාවට වැළඳෙන කොළ සුදු වීමේ රෝගය බිම් මකුනන් කනවා” නම් වේ. මේ සඳහා කැති කොට මුත්තාට ධාරවීමක් වන්නි හත්පත්තුවේ ඇත. වර්ෂාව අඩු වූ විට බිම් මකුනන් කුරහන් පැළ කති. වර්ෂාවට අධිපති දෙවියා ලෙස ඔවුන් සලකන කැති කොට මුත්තාට භාරවී වර්ෂාව ලබා ගත හොත් මේ රෝගය සුවවන බව ඔවුහු සිතති. කෙං කොරනවා, කෙං පහං යනුවෙන් ද, මේ වාර්තූය හඳුන්වයි. හේනේ කණු මදුවක ධාරයක් (පඬුරක්) ගැටගැසීම මගින් ධාර වීම කරයි. ගිනි තබා ඉතිරි වූ හේනේ තිබූ තන මත්තක් පමණ උස් වූ කණුව “කණු මදුව” නම් වේ තන මත්තක් යනු බිම සිට මිනිසකුගේ තන මට්ටමට උස ඇති යන්තයි.

හබක ඇටවීම

මැස්සක් ආකාරයට ලී අසුරා ඒ මත විශාල ලී දඬු, ගල් ආදි බර දෑ තබා තියයි. මැස්සට යටින් ඇමක් තබා එය අදින විට හබක ගැස්සෙන ආකාරයට සකස් කර ඇත. ඇමට බඩ ඉරිඟු, පිපිඤ්ඤා, කැකිරි වැනි දෙයක් තබා ඇත. හබකට වැඩියෙන් ම හසු වන්නේ වල් උගරන් ය.

මරු වැල් ඇදීම

මිනිසකුගේ දණහිස මට්ටමට උසින් හේන වටේම මරුවැල් අදිති. කිරි වැල් හෝ බොකළු වැල් මේ සඳහා යොදා ගනී. වල් සතුන් තුවක්කුවක් හෝ බඳින බෙහෙත් තුවක්කුවක් යැයි සිතා මරු වැලට බිය වෙතියි ගොවිහු විශ්වාස කරති. ඕනෑම සතෙකුගේ කන ළඟට මරු හිල නම් කියති. එතනට වෙඩි වැදුනොත් අනිවාර්යයෙන් ම එම සතා මිය යන බව කියති. හේන වටා උගරාගේ, මුවාගේ උසින් මරු වැල් බඳින්නේ එනිසාය හේන වටේ ඇද ඇති වැල තුවක්කුවක් බැඳ වීයින් ඇද ඇති මරු වැල යැයි සතුන් සිතන නිසා වගාවට හානිය අඩුවන බව ගොවිහු කියති.

දඬුබෙර ගැසීම

උණ ගසේ පුරුක් දෙක තුනක ප්‍රමාණයක දිග ඇති කොටසක් ගෙන අගලක පමණ පළල තීරුවක් කපා ඉවත් කර කෝටු කැලි දෙකකින් වියට ගසා ශබ්ද කරයි. දිඩු බෙරවන මෙය හැඩවීමෙන් පක්ෂීන්, කෘමීන් හා වන සතුන් පළවා හැරීමට හැකි ය. පැලේ හෝ ඉලංගම් මැස්සේ තබාගෙන මෙය හඬවන්නේ ය.

අප්පිඩි ලැල්ල

දඩු බෙරය මෙන්ම උණ බටයක් ගෙන විය දෙකට පලා එකක් අනිකේ වැදීමට සලස්වයි. අත්පුඩි ගහන ආකාරයක් මෙයින් නිරූපණය වන නිසා අප්පිඩි ලැල්ල නම් වේ. පැලේ සිට ශබ්දය නැගෙන ලෙස මෙය හැඩවීම කරයි. පැලේ සිට ඇද ඇති වැලක් මගින් විය කළ හැකි ය. වර්තමානයේ මෙය භාවිත කරන බවක් නොපෙනේ.

ලෑන් තැබීම

වියළි පස්, මී ඉටි මිශ්‍රකිරී, පතොක් කිරෙන් උණුකර ගනී. විය දැඩි ඇලෙන ගතියකින් යුක්තයි. වියළි ලියක හෝ ඉත්තක මේ ඉටි (බදාමය) ගැමෙන් පසු විය හේනේ තැනක සිටුවයි. කුරුල්ලන්, කෘමීන් මෙහි ඇලෙයි ලෑන් තැබීම ද වර්තමානයේ දැකිය හැකි නොවේ.

අලිමදු ගැහීම

වරමදු නමින් ද හඳුන්වන අලිමදු අලියාගේ උසට පමණ සාදා ඔවුන් යන මග විල්ලා තබයි. විශාල බොකළු වැල් හෝ ඇඹරූ ලොකු වැල් මේ සඳහා යොදා ගනී. අලියා ඇල්ලීමට නොව බිය වැදීමේ ක්‍රමයකි.

උගුල් ඇටවීම

ප්‍රයෝගයකින් වන සතුන් අල්ලන ක්‍රමයකි වලිකුකුළා, රිළවා, වඳුරා ආදීන් උගුලට හසුකර ගනිති. වලිකුකුල් උගුල රිළා උගුල නමින් ඒවා හඳුන්වයි. වලිකුකුළාට බිම උගුල් අට වන අතර රිළවා හෝ වඳුරාට ගස් උඩ උගුල් සාදයි. පොදු ව්‍යවහාරයේ ද “මාර උගුලක්” යන යෙදුම යෙදේ.

බීරංගය හැඩවීම

වෙඩි හඬට සමාන හඬක් නංවන අනතුරු රහිත ආයුධයකි “කං බීරී කොරන අඩ” යැයි ගොවිහු කියති මෙය ද වර්තමානයේ භාවිත නොවේ.

කැටපෝලයෙන් විදීම

ළමුන් කැටබෝලය නමින් ද හඳුන්වයි. රබර් පටි දෙකක් දෙබලකට බැඳ හමක් එක්කර ගල් විඳීමට ගනිති. පක්ෂීන් විලවීම සඳහා විශේෂයෙන් ම භාවිත කරයි. දුර සිටම ගල් විදිමින් සතුන් විලවිය හැකි යි.

ගල් දුන්නෙන් විදීම

කැටපෝලයට ම සමාන ගල් කැට යොදා විදින විවැනි ම ආයුධයකි. රබර් පටි හෝ හම් භාවිත නොකරයි.

පඹයා හැදීම

විවිධ අයුරින් මිනිස් රුවට සමාන ලෙස පඹයන්ගේ රූප සාදයි. මේවා හේනේ තැන් තැන්වල සිටුවති. සතුන් සිටි මිනිසුන් යැයි බියවී හේනට නොපැමිණේ. මේවා තාවකාලික උපක්‍රම වේ. සත්තු ටික දිනකින් මේ බොරුව වටහා ගනිති.

හැමුකටා ඇදීම

පාවිච්චියට නොගන්නා දැලි ගැටුණ මුට්ටියක් ගෙන සුදු හුණු වලින් මිනිසකුගේ මුණ ආකාරයට ඇඳිති. රාත්‍රියට කලු අතරින් සුදු මුර පෙනෙන නිසා සතුන් වඩාත් බියවෙති. හේනේ වගාවන්ට වන ඇස්වහ කටවහ දුරුවන බව ද ගොවීන්ගේ විශ්වාසය යි.

පැරැරි කිරීම

අමු කොළ අතු කඩා දැමීම හෝ කපා දැමීම මෙහමින් හඳුන්වයි. ඇතැම් විට ගිනි මැල ද දල්වති. පැලට යාමට ප්‍රමාද වන හෝ පැලට නොයන දිනවලට මෙය විශේෂයෙන් භාවිත යොදා ඇතෙක් ගොවියන්ට තමාගේ ප්‍රමාදය හෝ නොපැමිණීම පිළිබඳ පණිවුඩය ද මෙයින් දිය හැකි යි විවිධ ඇතෙක් ගොවිහු විම හේන රැකබලා ගනිති.

මුඛ බැඳීම

පක්ෂීන් හා වන සතුන් රාත්‍රියට නගන හඬ වාරණය කිරීම කරති. මෙය මුඛ බැඳීම නමින් හඳුන්වයි. සිව් බුදුවරුන්ගේ නාමයට මුඛ බැඳීම කරති. මේ සඳහා විශේෂ කවි ගායනා විධි තිබේ. එසේ ගායනා කළ විට සතුන්ට හැඩීමට බැරි බව ගොවිහු විශ්වාස කරති. මුඛ බැඳීමට මෙන්ම බැඳී මුඛ හැරීමට ද කවි කියති. වන්නි පළාතේ වර්තමානයේ මෙය භාවිත වන බවක් නොපෙනේ.

කෑ ගසා එලවීම

කෑ ගසා එලවීම නම් මෙයට පොහොසි කියනවා යැයි ද කියති. පෝ හෝයි වශයෙන් කෑ ගසා සතුන් එලවීම කරයි. බල්ලාට නම් උසිගන්නවා සතුන් එලවීම කරයි. ඇතැම් පළාතක “ගෝලිගෑම” ලෙස ද තවත් පළාතක “ගැහැකීම” යැයි ද කියති.

තහංචි දැමීම

විශේෂයෙන් කමතට තහංචි තිබේ කාන්තාවන්ට, රොඩ් මිනිසුන්ට හා පිටස්තර පුද්ගලයන්ට හෙවත් ආගන්තුකයන්ට කමත තහනම් ය.

මීට අමතරව තුවක්කු බැඳීම, බෙහෙත් කඳන් තුවක්කුව බැඳීම, ආදිය දී, සොකඩ බැඳීම ද කරති. සොකඩ බඳිනවා නම් ටින් කැබලි, යකඩ කැබලි සුලඟට සෙලවන ලෙස චල්ලීම යි. මේවා හැඩවීමට වැල් ඇඳ එය පැලට සම්බන්ධ කර තිබෙන අවස්ථා ද තිබේ. තමාගේ හේන රැකගැනීමට පැල් රැකීම, කෙම් පහං කිරීම හා අනෙකුත් උපක්‍රම සිදුකළ ගොවිහු ඉන් නොහැවිති අවසාන වශයෙන් ශාප කිරීම කරති. මෙය විවිධ යෙදුම් වලින් හා කවියෙන් සිදු කරයි.

“කිදු බිඩ යායේ මා හේනක්	කෙටුවාට
උසි උසි ගගා බැරි රලවුන්	චලවන්ට
කුසු කුසු ගගා බැරි කණගාටුවේ	ඉන්ට
වසංගතිය උණවත් වර	රලවුන්ට”

වැනි කවිදී, “මේ උගරන්ට හෙන හතම වැදියන්” යන යෙදුම් ද වන්නී හත්පත්තුවේ හේන් ගොවියා තම හේන හෝ බෝග රැක ගැනීමට යොදන උපක්‍රම වේ.

අස්වනු නෙලා ගැනීම හා ආරක්ෂා කිරීම

මුලින්ම අස්වැන්න නෙලා ගන්නේ ශුභ දිනයකට අනුවය. ප්‍රථමයෙන් ම කුරහන් කැපීම්, බඩඉරිඟු කැඩීම හෝ වෙනත් බෝගයක් නෙලා ගැනීම “අල්ලනවා” යන යෙදුමෙන් හඳුන්වයි. මෙසේ “අල්ලා” පසුව ලබන කන්නේ වගාවට උචිත බීජ ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය බඩඉරිඟු කරල් ආදිය වෙනම නෙලා ගනිති. කුරක්කන් බෝගය නම් එසේ වෙනම නෙලා ගැනීමක් නැත. මෙසේ නෙලා ගත් බෝග වල ගිරා කොට හෝ රිලා කොට යනාදිය විදිනෙදා පරිභෝජනයට ගනිති. අනෙක් බෝග නොදින රැකබලා ගබඩා කර ගනී. අවශ්‍ය වූ විට ඒවා ද පරිභෝජනයට ගනී. කුරහන් කපා හේනේ සිට ගෙදරට ගෙන යන්නේ කරත්ත මලු වලිනි. කරත්ත මලුරැවල කට බැඳිය හැකිය. ඒවා පන්වලින් වියා ඇති මීට සමාන තවත් මල්ලක් ද ඇත. එය ඇසුරුම් මල්ලය. එහි කට බැඳීමට නොහැකිය. තල වගාවේ දී නම් තල කපා පාගන තුරු නැතිනම් ගසා ගන්නා තුරු වේලීම සඳහා වට මලු හෝ මාවර බඳිති. වටමලු නම් තල ගස කෙලින් අතට තද කණුවක් වටේ වියැලෙන ලෙසට, අග එකතු කර බැඳ තබා තිබීමය. මාවරය යනු දණ හිසක් පමණ උසට ඉණ දෙකක් සිටුවා හරහට ලියක් බැඳ එයට තලගස් දෙපැත්තෙන් හේත්තු කර තිබීමය. වේලුරැණු පසු තල ගැසීම නැතිනම් මාවර ගැසීම කරති.

නෙලා ගත් හෝග ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා විවිධ උපක්‍රම යොදන්නට ගොවියෝ මෙන් ම ගෙවිලියෝ ද උත්සුක වෙත වට්ටක්කා, තියඹරා, පුහුල් වැනි ගෙඩි වර්ග අටුපල්ලේ දැමීම කරති ඒවා කල් තබාගෙන ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි දේ ය. නමුත් දීර්ඝ කාලයක් තබාගැනීමට නොහැකි ය පිටතින් පොත්ත හොඳින් තිබිය දී ඇතුලතින් පුහුවේ. නැතිනම් ඇතුලත කුණු වෙයි මෙය කපු වෙනවා නමින් හැඳින්වේ. ඊලඟ කන්නේ වගාව සඳහා ඇට වර්ග ගැනීමට තෝරා අයිත් කරගත් ධාන්‍ය හෙවත් “බිත්තරට තිබු” ඉරිඟු, මෑ ආදිය දුම්මැස්සේ දමා වේලාගනිති දුමේ දානවා නැතිනම් පදං කරනවා නමින් ද මෙය හදුන්වයි. දුම් මැස්සනම් ලිපට ඉහළින් චල්ලා තබන කුඩා ලී කෝටු වලින් සාදා ගත් මැස්සකි. බෝගවර්ග මෙන්ම වැව් මාළු, දඩමස් හෙවත් වන සතුන් දඩයම් කර ලබාගත් මස් මෙහි වේලා ගැනීම සිදුකරයි වේලාගත් මුං, කවිපි වැනි ධාන්‍ය වර්ග ඇලුරැවලට මිශ්‍රකර මුට්ටිවල ගබඩා කර තබා ගනිති.

කුරහන් වැනි අස්වැන්න විශාල ප්‍රමාණයෙන් ඇති බෝග වර්ග අටුවට හෝ බිස්සට දමා ගබඩා කර ගනිති. ගෙවල් තුළ සාදන අටු මෙන්ම පිටතින් සාදන අටු ද තිබේ ගේ ඇතුලත නම් තල් කොළ වලින් හා කෝටු ආධාරයෙන් විශාල පෙට්ටියක් වැනි හැඩයකට සාදා ගත් කුඩා කාමරයකි. එය අටුව නම් වේ. මෙහි කුරහන්, බඩ ඉරිඟු ආදිය දමා ආරක්ෂා කර ගනී. නිවසෙන් චලියේ හදන අටුවක් නම් එය කණු මත සාදය වැල් හා ලී වල ආධාරයෙන් සකසා ගොම මැටි හා සකස් කරගත් එකකි. හේනේ ධාන්‍ය මෙන් ම වී දැමීමට ද මෙය භාවිත කෙරේ. අටු කීපයක් ඇත්නම් ඊට උඩින් වහලයක් තනා ගනී. එය අටු මඩුව නමින් හදුන්වයි. එක් අටුවක් පමණක් නම් ඇත්තේ එයට තනිව ම වහලය සාදා ගනී තල් කොළ පිදුරු මේ සඳහා යොදා ගනී. වහලය වරැහැන්තිය නමින් ද හදුන්වයි. මේ ආකාරයෙන් ම සාදා ගන්නා බිස්ස නම් ධාන්‍ය ගබඩාවක් ද තිබේ. එය විශේෂයෙන් ම භාවිත වන්නේ වී ගබඩා කිරීම සඳහා ය.

හේනේ අස්වැන්න පරිභෝජනයට ගැනීම

හේන් වගාවෙන් ලබාගන්නා අස්වැන්න පරිභෝජනය ආරම්භ කරන්නේ නොමේරූ පලා නෙලා ගැනීමෙන් ය. අනෙකුත් බෝග වලදරන කාලය වන විට පලා වර්ග පරිභෝජනය කර, නැතිනම් නෙලා කෑමට ගෙන අවසානය හේන් වගාවෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රධාන බෝගය වන කුරහන් බෝගය ආහාරයට සුදුසු ලෙස සකසා ගැනීමට විශේෂයෙන් ගෙවිලියන් වෙහෙසක් දැරිය යුතු වේ. ප්‍රථමයෙන් කමතේ හෝ මාගලේ දමා වේලා ගන්නා කුරහන් වනේ හෝ "බිම්මලේ" දමා කොට ගනිති මාගල යනු තල් හෝ පොල් කොළවලින් නැතිනම් ගොක් කොළ වලින් වියාගත් පැදුරට වඩා විශාල එකකි ඇතැම් විට පන්වලින් ද මාගල් වියති කුරහන් කොටනවා" යනු මෝල් ගසෙන් කෙටීමයි වනේ කොටනවා යනු වංගෙඩියේ කෙටීමයි වන යනු වංගෙඩිය වන අතර මෝල නම් මෝල් ගසයි ඇතැම් ගෙවල්වල කුරහන්වැනි ධාන්‍ය කෙටීමට බිම වලදමා ඇති ගලකි. එය "බිම්මල" නම් වේ. සාමාන්‍යයෙන් මතුපිට සමතලා අඩි 4 x 4 පමණ ගලක් මෙසේ බිම වල දමා ඇත. බිම්මල් කෙටීම තනිව කළ නොහැකි යි මේ සඳහා ස්ත්‍රීහු උදව්වට එති. නැතිනම් කයියට හෝ අත්තමට කෙටීමට එත. "කයිය" හෝ "අත්තම" යනු කුලියක් නොලබා ශ්‍රමය ලබාදීමයි. අත්තම නම් ශ්‍රමය හුවමාරු කර ගැනීමයි. කයිය නම් ආහාර වේලයි මහන්සිය වශයෙන් වැටුපක් නොව ආහාර වේලක් පමණක් ලබා ගැනීම "කයියට වැඩ කරනවා" නම් වේ. "අදේට කොටනවා" නම් කොටා අවසානයේ ලබා ගන්නා ධාන්‍යවලින් 1/4 ක් මහන්සිය වශයෙන් උදව් කළ අයට දීමයි බිම්මලේ කොටන විට "දෙමෝලෙන්" හෝ "තූන් මෝලෙන්" කොටති දෙමෝලෙන් යනු මෝල් ගස් දෙකකින් දෙන්නෙකු කෙටීමයි මෙය ඉතා සීරුවෙන් කලයුත්තකි. එක්කෙනෙකුට පසුව අනෙකා මෝල් ගස බිම හෙලිය යුතුය. එකිනෙකාට විරුද්ධව දෙපරාදුවට මෙය කළ නොහැකි ය. මෙසේ කොටාගත් කුරහන් රොඩු ඉවත් කිරීමට කල්ලේ දමා පොලාගත යුතු ය. එය පොලනවා නැතිනම් පාහිනවා නම් වේ. සෑමතැනම විසිරී ඇති කුරහන් එකතු කිරීම "එකහමුඩු කොරනවා" නම් වේ. කුරහන් පොලනවිට ඉවත්වන දූවිල්ල වැනි කුඩා රොඩු 7 "දුසිය" නම් වේ ඇතැම් පලාතක මෙය "කුරහං පංයං" වේ වැලි මිශ්‍රව ඇතිනම් එය ඉවත්කිරීමට පොලන ක්‍රමයක් ද ඇති එය "කුඩු ගහනවා" නම් වේ කුරහන්වල හොඳ ඇට හා බොල්ඇට තෝරා ගැනීමට අවසාන වශයෙන් පොලන ක්‍රමයක් ද ගෙවිලියන් භාවිත කරයි එය "පු" රනවා නම් වේ පු කළ විට හොඳ ඇට බේරාගත හැකි ය. ඉවත්වන ඇට බොල් ඇට හෙවත් ඇඟිට ය එය කුකුලන්ට වැනි සතුන්ට කෑමට දෙති කොටා පොලා ගත් කුරහන් මැන ගැනීම යාල්ලනවා නම් වේ මේ සඳහා හුණ්ඩුව, සේරුව, ලාහ හෝ කුරණිය භාවිත කරයි ධාන්‍ය ප්‍රමාණය වැඩිනම් ධූසල් බාගය මැනීම සඳහා යොදා ගනී.

කුරහන් ඇඹරීම

වියළි කුරහන් ඇට ඇඹරීම සඳහා උපයෝගී කරගන්නා උපකරණය නම් කුරහන් ගලය කුරහන්ගල යැයි ව්‍යවහාර කළ ද එහි ගල් දෙකක් ඇත. ගැමි ගෙවල බිම සකසා ඇති කුරහන්ගලේ උඩ ඇති ගල ඉහල වන අතර යට ඇති ගල යටිගලය යටිගල ගෙබිම වලලා ඇත කුරක්කන් ඇඹරෙන විට කරකැවෙන්නේ ඉහල පමණි කුරහන්ගල මැද ඇති සිදුරෙන් ඇට මීට බැගින් දමා "ලකේට" ගල කරකැවිය යුතුය "ලකේට" යනු ක්‍රමවත්ව, විධිමත්ව හෝ පිලිවෙළකට යන අරුත දෙයි. කුරහන් ගල කරකවා කුරහන් ඇඹරීම ලෙහෙසි කටයුත්තක් නොවේ කුරහන් ඇඹරීම "හැනිහැමීම" වෙත වැඩක් යැයි ගෙවිලියෝ කියනුයේ වැඩවිනි. "හැනිහැමීම" වෙනවා යනු වැඩ කිරීමෙන් ඇතිවන මහන්සිය හෙවත් තෙහෙට්ටුවයි කුරහන් ඇඹරීම රාත්‍රිය පුරා සිදු කරන අවස්ථා ද ඇත. එය තිස්සේ පිටි අඹරනවා නමින් හදුන්වයි. අඹරාගත් කුරහන් පිටි ටික දිනක් එක තැන තිබූ විට එහි එකට බැඳෙන සුළු ගතියක් ඇති වේ. එය ගැඳලි බඳිනවා නම් වෙයි. ගැඳලි බැඳුන පිටි නැවත කුල්ලට දමා පොලාගත යුතු ය. එය "පත් ගහනවා" නම් වේ.

කුරහන් පිටිවලින් සාදා ගන්නා ආහාර

රොටිය ප්‍රධාන ආහාරය වන අතර රොටියෙන් නාගයක් පළව නම් වේ. රොටියෙන් 1/4 කට හන්දිය යැයි කියති. රොටි පුච්චනවිට කබලේ රොටිය වඩා (හදා) වතුර හා රොටිය අත ගෑ යුතු වේ. එසේ නොවුව හොත් රොටිය ඉරිතැලි සුදු වෙයි. මෙය "පිටි" වෙනවා නම් වේ. පොල් සමඟ පිටි මිශ්‍රකර හෝ තනිවම රොටි සාදා ගනී.

තවත් ප්‍රධාන කුරහන් ආහාරයකි පිට්ටු පිට්ටු පොල් දමා හෝ පොල් නොදමා කුරහන් පිටිවලින් සාදා ගන්නා ආහාරයකි පිට්ටු උයා ගැනීම පිට්ටු තම්බනවා නම් වේ වතුර දමා මුට්ටියකට රෙද්දක් බැඳ පිට්ටු වන්ඩුව සකසා ගනී. මේ රෙදි කඩ උඩ කලවම් කළ පිටි තබා පිට්ටුව තම්බා ගන්නා අතර එය වැව් මාළු, දඩමස් සමඟ ආහාරයට ගනී. පිට්ටු ජනප්‍රිය කෂමකි ඇතැම්විට හාමු කොළමැල්ලුම හෝ හියඹලා වෛෂනය පිට්ටු කෂමට යොදා ගනී. මීට අමතරව තලප හා හැලප දී, කුරහන්වලින් සාදාගන්නා ආහාර වේ. හැලප නම් අතිරසයකි. තලප නම් කැඳකි. එය වෛෂන සමඟ ආහාරයට ගනී. බඩ ඉරිඟු හෝ තල් පිටිවලින් ද තලප සාදති හේන් හෝග වගාවෙන් ලබාගන්නා අස්වැන්නෙන් විවිධ ආහාර වර්ග සකසා ගැනීමට වන්නියේ ගෙවිලියන් ඉතා දක්ෂ යි මෙහි විශේෂයෙන් සඳහන් කළේ කුරහන් ප්‍රධාන හෝගය නිසා එයින් සාදා ගන්නා ආහාර වර්ග කිහිපයක් පමණි.

උපකරණ හා මෙවලම් භාවිතය

වල් කෙටීම සඳහා ගන්නා වල් කැත්ත පොල කැත්ත, අත් කැත්ත, පොරව, අත් පොරව, වස්පිහිය ආදිය ප්‍රධාන උපකරණ කිහිපයකි. වල් කොටන හේනේ කටු සහිත භූමියේ ඇවිදින විට පළඳින විශේෂ පාවහන් යුගල වාංහං නම් වේ. වාං පතුරු, වාංහම්, වංපතුල් යනුවෙන් ද මෙය හදුන්වයි. රොඩු එකතු කිරීමට ගන්නේ දෙබල හෙවත් කටු දෙබලය. උදලු ගෑමට උදැල්ල යොදා ගන්නා අතර උදලු හා අවසානයේ දී රොඩු එක් කිරීමට ගැදැල්ල කරවේ” භාවිත කරයි. බීජ වපුරනවිට දී වස්ඉර් අදිනුයේ “වස් ඉන්නෙහි” වැට පෙරළීම සඳහා යොදා ගන්නා ලිය “වාරං” ලිය නම් වේ. මෙවැනි උපකරණ හා මෙවලම් පිළිබඳ විස්තර ඉහතින් විවිධ අවස්ථාවල දක්වා තිබේ. මෙහි දක්වා ඇත්තේ වන්නියේ හේන් ගොවිතැනට සම්බන්ධ උපකරණ හා මෙවලම් කිහිපයක් පමණි.

ඇදහිලි විශ්වාස හා පූජාකර්ම

වන්නි හත්පත්තුවේ හේන් ගොවිතැන සම්බන්ධ ඇදහිලි, විශ්වාස හා පූජා කර්ම රාශියක් පවත හේන් කෙටීම ආරම්භයේ සිට භවබෝග නෙලා ගැනීම හා ඒවා පරිභෝජනය දක්වා වූ දීර්ඝ ක්‍රියාවලිය තුළ ඒවා අන්තර්ගතව පවති හේන් කෙටීම හෙවත් වල් ඇල්ලීමේ දී ශුභ දිනයක් බලා (එනම් සඳුදා) උදෑසන කැළයට ගොස් තුන් වතාවක් කැලයට නැතිනම් කපන ගසට වැඳ කැත්තට ද වැඳ කැළේ බණ්ඩාර, අයිසනායක හා කැති කොට මුත්තා සිහිකර යාතිකාවක් නැතිනම් කන්නලව්වක් කියා වල් ගසට කොටති වල් කොටා අනතුරුව හේන ගිහි තබන අවස්ථාවේ දී ද ගිහි යාතිකාව නම් විශේෂ යාතිකාවක් කියති “උඩින් පියාඹන සත්තු බිමින් බඩ ගාන සත්තු” ආදී වශයෙන් යාතිකාව කියා තුන් වතාවක් හූ කියා ගිණි තැබීම කරයි ගිහි තබා සකස් කර ගත් හේනේ මුල්ම බීජ වැපිරීම “බිත්තර වඩනවා” නමින් සිදු කරති අයිසනායකි, ගම්භාර, කැළේ බණ්ඩාර හා කැති කොට මුත්තා සිහි කර මුල්ම බීජ මීට වැපිරීම කරති එයින් වැඩි අස්වැන්නක් ලබා ගත හැකි බව ගොවිහූ විශ්වාස කරති මේ සිටුවන බීජ කිසිවිටක කෑමට ගෙන ඉඳුල් නොකිරීමට ඔවුන් වග බලා ගනිති.

හේ හේ බෝග සරු වීමට තරම් වැස්ස නොවූන කළ ගොවිහූ ගම්පොල මුත්තාට භාරවීම කරති වැනි ගම්පොල මුත්තා වර්ෂාවට අධිපති දෙවියන් ලෙස ඔවුහු විශ්වාස කරති කිරි ඉතිරිමේ භාරයක් වශයෙන් පැලේ කණුවක හෝ හේනේ කණු මුලක පිඬුරක් ගැට ගසති ස්වැන්න නෙලා ගත් පසු කිරි උතුරවා භාරය නිදහස් කර ගනිති.

අස්වැන්න නෙලාගත් පසු අස්වැන්නේ මුල්ම කොටසින් සකස් කරගත් “අග්ගස්ස දානය” පත්සලට පූජා කරති මෙය කිරිහැර නමින් ද හදුන්වයි අනතුරුව කිරි ඉතිරවීම කරයි කිරි ඉතිරිමෙන් පසු පවත්වන තවත් වැදගත් පූජා කර්මයක් ඇත. එනම් හේනේ කමතේ දී ම කැතිකොට මුත්තා පිදීමයි කුරහන් පිටිවලින් සාදාගත් රොට් හතක් හා තිත්ති මැල්ලුරැම් (කුඩා මාලු), මුං ඇට මැල්ලුම

සමග යාතිකා කර කැතිකොට මුත්තාට පුද දෙයි කමතේ ඇති කුරහන් ගොඩවටේ දුම්මල අල්ලා තවත් යාතිකාවක් ද කියයි අනතුරුව පුදදුන් රොටී හා වෘක්ෂය (වෘංඡන) එහි පැමිණි සියලු දෙනාම බෙදාගෙන කති. මේ පුජා කර්මවලට පෙර කිසිම අයුරකින් භව බෝග ඉඳුල් නොකිරීමට ගොවියෝ වගබලා ගනිති අස්වැන්න පිළිබඳ තවත් විශ්වාසයක් වන්නේ නෙලාගත් සම්පූර්ණ අස්වැන්නෙන් පහෙන් කොටසක් පත්සලට පුජාකළ යුතු බවත්, එසේ නොකළහොත් කපුටන් හෝ බල්ලන් වී ඉපදෙන බවත් ය. කැතිකොට මුත්තා පිදීම අග්ගස්ස දානය දීමට සමාන කටයුත්තක් "ඇප අර්භවා" නමින් පානම්පත්තුවේ පවති එනම් කතරගම දෙවියන්ට මුල්ම දානය දීමයි.

මේ හැරුණු විට ගොවිහු ඕනෑම ආයුධයකින් වැඩක් කරන විට එයට වැද නමස්කාර කිරීම වැදගත් චාරිත්‍රයක් කොට සලකති. ආයුධයකට උඩින් නොපැණීමට මෙන්ම අස්වැන්න නොපැණීමට ද ඔවුහු වගබලා ගනිති. එසේ වූ විට හේන පාලුවන බවත්, අස්වැන්න අඩුවන බවත් ඔවුන්ගේ විශ්වාසයයි හෝග අස්වැන්න මහින විට කිසිම අවස්ථාවක දී නමය නොකියයි අටට පසු "අට හොඳයි" රැ යන්න භාවිත වන යෙදුමයි ඉන් අනතුරුව දනය සංඛ්‍යාව කියයි මෙවැනි ඇදහිලි, විශ්වාස හා පුජා කර්ම රාශියක් හේන් ගොවිතැන සමඟ බැඳී පවති.

ජනවහර හා විවිධ යෙදුම්

වන්නි හත්පත්තුවේ හේන් ගොවිතැන හා බැඳී ජනවහර හා විවිධ යෙදුම් හේන් ගොවිතැන සම්බන්ධ කටයුතුවල දී යෙදෙන අයුරු ඉහතින් පැහැදිලි කර තිබේ. එම ජනවහරේ විශේෂතා කිහිපයක් හැවත සලකා බැලීමක් මෙහි දී සිදු කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයේ දී හේන් ගොවිතැන හා සම්බන්ධ ජනවහරේ එන උපමා, රූක, ප්‍රස්ථාව පිරුව, ආමන්ත්‍රණ පද, විවිධාර්ථදෙන පද හා විවිධ යෙදුම් විශාල ප්‍රමාණයක් එක් රැස්කරගත හැකිවිසි එයින් බොහෝමයක් ලංකාවේ කිසිදු ප්‍රදේශයක දී අසන්නට නොලැබෙන, උක්ත කලාපයට පමණක් ම ආවේණික යෙදුම්ය.

මේ කුමන අවස්ථාවක දී වුවද ඔවුන් වහරන බසෙහි විශේෂත්වයක් තිබේ. උච්චාරණයේ දී දිව ඇඳ වැඩි වේලාවක් ගනිමින්, රිද්මයකට ගලා යන බවක් එහි දැකිය හැකි වේ. ඕ..., අඩේ..., අප්පේ... වැනි යෙදුම් හිඳසුන් කොට දැක්විය හැකි ය. ඔවුන්ගේ වෘත්තියත්, විවේකී ජන ජීවිතයක් නිසා මෙලෙස භාෂාව හැඩ ගැසී ඇති බව සිතිය හැක. යමක් කියනවිට වාක්‍යයේ මුලට ප්‍රවේශ පද යොදා ගැනීම ඔවුන්ගේ සිරිතකි. අඩේ, ආ, ඒ, එවැනි යෙදුම් කිහිපයකි. "අඩේ මට හරි වැඩේ

උනේ”, “චී චී ඉරඹු ඇට හදන්ඩ හොඳ හෑ” යනු ච්චැනි අවස්ථා කිහිපයක් වේ. උච්චාරණයේ දී “මී, න්” යන අක්ෂර වෙනුවට “ං” අක්ෂරය නිතර යොදයි. “න” අක්ෂරය වෙනුවට “ඩ” අක්ෂරය යොදයි. උදාහරණයක් ලෙස ලැගුම් යන්න ලැගුං ලෙසත්, කුරහන් යන්න කුරහං වන ආකාරයත් දැක්විය හැකියි. කන්නි, චින්නි, ඛලන්න යන පද උච්චාරණයේ දී කන්ඩ, චින්ඩ, ඛලන්ඩ ලෙස යෙදේ. නුවර පළාතේ දී මෙය කන්ට, චන්ට, ඛොන්ට ආදි වශයෙන් යෙදෙන බව කිව හැකි ය. තවද පොදු ව්‍යවහාරයේ යෙදෙන අහස් යානයයි, ඇම්බියුලන්ස්, මන්ත්‍රී, හෙලිකොප්ටරය, ට්‍රැක්ටර්, සමුපකාර යන වචන ඔවුන් වහරන්නේ අහස්යන්තරේ, ඇම්බලැසි, මන්ත්‍රී, හෙලිකොප්පරේ, ට්‍රැට්ටරේ, සවුංපාකාරේ ආදි වශයෙනි. කෑවද? යන යෙදුම ප්‍රශ්නයක් වුව ද කෑවා යන්න ඇසීමෙන් ද ඔවුන්ගේ ප්‍රශ්න නගන පුරුද්දක් වෙයි. චලෙසම හෑවා, ආවා, ගියා වැනි අතීත කාල ක්‍රියා පද වර්තමානයේ ප්‍රශ්න නැඟීමට භාවිත කරයි. එහි වෙනසක් ඇත්තේ නම් චී උච්චාරණ විධිය අනුව පමණි. ච්චැනි තවත් විශේෂතා බොහොමයක් උක්ත කලාපයේ දී දැකගත හැකි ය. ච්චැනි අවස්ථා හා යෙදුම් කිහිපයක් පමණක් පහත දැක්වේ.

ව්‍යාංගාර්ථවත් කියුම්

- 01. පැලක් අටවන්ඩ ඕන
- 02. වෙනම අටුවක් හදන්ඩ ඕන
- 03. ඉපහැලි තලනවා
- 04. පැලේ පැදුර හොරු ගත්තා වාගේ
- 05. චිකාගේ කරල පැහිලා
- 06. ඕකට පැදුර පෑගුණත් ඇති

ජන කථා

- 01. ගෑණු හේන් කොටන්ඩ ගිය කථාව
- 02. වැටකොළ ගෝනියක් රූපියල් 3 ට දුන්න කථාව
- 03. අලින්ට මතුරපු කථා

විධාන දෙන පද

- 01. හිටු, හිටපිය
- 02. පලි, පලයං, පලයන්
- 03. දිසි, දියං, දියන්
- 04. දුව, දුවපං, දුවපිය, දුවපන්

ආමන්ත්‍රණ පද

- 01. මහච්ඛා - තනි අලියාට කියයි, ගෙදර ප්‍රධානියා හෙවත් ගෘහ මූලිකයාට ද කියයි.
- 02. හුරා, මස්සිනා - නොමැති තැන අර යකා කියයි.
- 03. නෂනා, නෂනන්ඞි
- 04. ගොසියා, ගොසිරාළු
- 05. ජගතා-ශක්ති වන්තයා, හැකියාව ඇතා යන අර්ථය දෙයි.
- 06. රවේ මහත්තයා, ආරච්චි මහත්තයා, විදානේ මහත්තයා යැයි මුණට කීවද නැති තැන මහත්තයා කොටස අත හැර කියය එනම් ආරච්චියා, විදානයා, කෝරළයා වශයෙනි.
- 07. ඛණ්ඩාරමුත්තා, ගුරුමාමුත්තා, අයිසනාමුත්තා, කැතිකොට මුත්තා
- 08. උඹ, උඛැහැ උඹැහැත්තා, උඹහැලා
- 09. යකා, යකෝ - මෙය යකුන්ට මෙන්ම මිනිසුන්ට ද භාවිත කරයි.
- 10. අයිඛන් (විධානේ, ආරච්චි වැනි අය මුණට හමු වූ විට කියති)
- 11. අපේ කොල්ලොංගෙ අම්මා
- 12. අපේ කොල්ලොංගෙ තාත්තා
- 13. ගෙංගෙට යන එකා - කිසිදු වැඩක් නොකර ගමේ ගෙවල් ගානේ ඇවිදින්නාට කියයි
- 14. ළමයින්නේ තාත්තා
- 15. ළමයින්නේ අම්මා
- 16. පොඬි ඛණ්ඩලාගේ අපුච්චා

- 17. අපේ ඩිංගිරි මැණිකලාගේ අම්මා/තාත්තා
- 18. කෙලී, කෙල්ලි, මායිනි, මහයිනා, ලොක්කි අම්මංඩි, බඩ්ඩ,මයෙ අම්මා කාන්තාවන්ට යෙදෙන යෙදුම්ය.
- 19. කොළුවා, කොල්ලා, ගැටයා, ගොයිනා, මිනිනා, උන්දා, උන්දෑ මයෙ අප්පා, ලොක්කා යනාදිය පිරිමි හැඳින්වීමට යෙදේ.

විවිධ යෙදුම්

- 01. “කෑදැත්තා වහිනකං බලා ගෙන ඉන්නවා වාගේ මේකා....”
- 02. වැහි එනකං බලා ගෙන ඉන්න හරියට මනමාලි මඟුල් දවස එනකං ඉන්නවා වාගේ
- 03. කුලී කුරහන් කපන්ඩ ගිහින් ඉංගං හෙව්වා වාගේ
- 03. අන්දර කටු පාගන අලියට තම්පලා කටු දැක්කහම හුප්ප යනවලු
- 04. අමු කැව්ලා වාගේ
- 05. උඳු පිටි කාපු එකා වාගේ
- 06. හෙට්ටියා තල මයිනවා වාගේ
- 07. පැලේ පැදුර හොරු ගත්තා වාගේ
- 08. ඇටිකුකුළා ලැගපු තැන වාගේ
- 09. කට, ඇහුරුම් මල්ල වාගේ
- 10. හුඹහෙන් ඇදලා ගත්තු තලගොයා වාගේ
- 11. වැලිකුකුල්ලු පහුරු ගෑවා වාගේ
- 12. කබල්ලෙයාගෙ ගෙට රිංගපු ඉත්තෑවා වාගේ
- 13. මාමා බෑණට තම්පලා ගහ කපන්ඩ දුන්නා වාගේ
- 14. ලඹ්බට පත බැන්දා වාගේ
- 15. ලඹ්බට කෝටු ගැහුවා වාගේ
- 16. ලඹ්බට මඩ දාන්නා වාගේ
- 17. වංගෙඩියට අමුඩේ ගැහුවා වාගේ

18. කටු දෙබල වාගේ
19. ගැඳැල්ලකරුව වාගේ
20. කුළුම්මට මන්ද ගැනුවා වාගේ
21. ඉපහැල්ල පෑගුනු හෑමිබි වාගේ
22. ගෑණු හේන් කොටන්ඩ ගියා වාගේ
23. ඒකා, තනි අලියා වාගේ
24. ඒකා, තනි උඹරා වාගේ
25. රෙන්ඩ බර උනාම පිටිය හොයනවා වාගේ
26. අණ බිඳපු අලියා වාගේ
27. පිස්සිගෙ පලා මල්ල වාගේ
28. හේන මුවෝ කෑවාම ගෙදර තියෙන මුවහමට තැලුවා වාගේ
29. ඇටේටත් පොත්තටත් හැති චිටුං
30. අලේ චිරෙනකං ඉන්ඩ පුලුවං තැම්බෙනකං ඉන්ඩ බෑ
31. ලඹු වැලේ පුහුල් හැදෙයි ද බොලං
32. ලබ්බට තියපු අතමලු පුහුලටත් තියන්නේ
33. මේකගේ එක චුරු චුරු ගගා වැක් කෙරෙනවා
34. අඹරන ගලේ පොල් කෑවහම මඟුල් දවසට වහිනවලු
35. පුකේ තරමට ඕන අමුඩේ ගහන්ඩ
36. කුඹියාගේ හැටියටලු කැවුත්ත
37. ඉහළට ඇදෙන්නි දල්ලකුත් හෑ පහළට ඇදෙන්නි මුලකුත් හෑ
38. ඇහැල පෙරහැරට කප හිටවන කොට වහි
39. තමුන්ගේ කියලා හොද්දක් හැත්තං මෙහේරි කන්ඩ ලැහැස්ති වෙන්නි චිපා
40. ආකහේ උදේ ඉදලා ධුම්මාගෙන චී ටිකක්වත් වේලන්ඩ විදිහක් හෑ
41. හත්තල් කුණුටුවට වහි

- 42. කොළ පොතට හිඟ කෘතීන් නියමේ වාසනාවයි
- 43. මේකගේ ආකෂේ උඩ බලා ගත්තොත් උඩමයි - බිම බලා ගත්තොත් බිමමයි
- 44. තැල් කොල මුල්ලෙන් වහිනවා
- 45. පොල් කොළ මුල්ලෙන් වහිනවා
- 46. ආකෂේටත් වැදූ මවටත් හොඳක් නැතිලූ
- 47. අප්පුහාමිට කුරහන් නැති බව ප්‍රමාතෘනීගේ දත් කුට්ටමෙන් පේනවා
- 48. ගොයියට ඉතුරු වෙන ලම්බක් නෑ
- 49. එක හුඹහක් පදං වුනොත් කුරහං අටුවයි
- 50. කබල්ලෙයාගේ ගෙට ඉත්තෑවා රිංගලා අර්තාපල් මුත්තාපල් කීවත් යන්නෑලූ
- 51. පිරිමින් බෝගේ හි කැට වේලේ-ගැණුන් බෝගේ කලගෙඩි වේලේ
- 52. දවුල් උඩැක්කි ගහලා බෑලූ මායං කොරන්ඩ-ලබු කබලේ ගහලා තමයි මායං කොරන්තේ
- 53. වී අටුවයි කුරහන් අටු දෙකයි
- 54. අපි ප්‍රභ ඔය තුට්ටු දෙකේ වැඩ නෑ
- 55. අපි ඔය තුට්ටු දෙකේ වැඩට යන්නෑ
- 56. ගෙදර ගියහම ගෑණිට බයයිලූ-පැලට ගියහම කොටියට බයයිලූ
- 57. රිංගංඩ පුළුවං එකාට බැද්ද රජ මාවතලූ
- 58. හිට ගෙන පුක හෝදන්නි වහිනවා
- 59. මහ පදේ කියනවා
- 60. කලකට වෙළකට බැඳී වැටසේයා, කලකට පටමල්ලේ කට සේයා
- 61. ඕකට පැදුර පෑගුණත් ඇති
- 62. වැටකුලූ මල් පිපෙන වෙලාව
- 63. පත්තුවෙනව නම් මෝල් ගහත් ඇති
- 64. මේකගේ කොන්ඩේ වරැහන්නිය වාගේ

2022 සඳෙස I කලාපය

- 65. බෝවෙනවනං ගොනත් ඇති
- 66. ඒකට මොකද යලෙන් වැස්සත් එකයි මහෙන් වැස්සත් එකයි

විවිධ අර්ථදෙන පද/යෙදුම්

- 01. උන්නැහේ - ගම්හාර දෙවියන් හෙවත් ගම්හාර මුත්තාට කියයි
- 02. කෙළිනවා - පහර දෙනවා, කනවා, සංවාසයේ යෙදෙනවා යන අර්ථ දෙයි
- 03. දෙපෝය - පසළොස්වක පෝයයි, පුරහඳ ඇති පෝය
- 04. මාසේ පෝය - අමාවකි, කළුවර පෝයයි, පැලවියි, හඳුනැති පෝය
- 05. නැලිය - වළිදකට අල්ලන කුරහන් හෝ වී ප්‍රමාණය
- 06. සෙනඟ - පිරිස
- 07. දුළුහඳ - ළපටි හඳි, සුරපක්ෂයට දැකැත්තක හැඩය ගනී.
- 08. සිලපේදිය - පැහැදිලි බව
- 09. ඔව්වා - ඕවා ඔය වැනි යෙදුම්වලට සමානය
- 10. පුරනවා - ආරම්භ කරනවා, පටන්ගන්නවා
- 11. ඇති පදං - අවශ්‍ය තරමට
- 12. බුට්ඵව - කැලඹව
- 13. ඉසංවියේ යනවා - අරමුණක් නැතිව ඇවිදිනවා
- 14. බරු ගනනවා - පොත්ත ඉවත් කරනවා යන අර්ථය දෙයි
- 15. වින්නැහිය - කරදරයි, විපත
- 16. එක්කම - ඊට පසු, එයට ම සම්බන්ධව
- 17. කෝවොක් කොරනවා - විහිළු කරනවා
- 18. කන්දරාව - ගොඩක්, හුඟාක්
- 19. සහසුද්දෙන් - හරියට ම, එකක්වත් නෑර
- 20. මෙලහකට - මේ වන විට

21. විජහට - ඉක්මනට
22. කටකමසෙයියාවක් නැතිව දොඩවනවා - ඉවරයක් නැති කථාව
23. වහ අල - නියඟලා වැනි විෂ අල වර්ග
24. හෝඬුවාව - තොරතුර
25. ඇඹුල් කැත්ත - නිවසේ විලවළු මාලු ආදිය කපන කැත්ත
26. අල්ලපු දවස - ආරම්භ කළ දිනය
27. ඉගිනි ඇට - වතුර පිරිසිදු කිරීමට ගනී
28. දියපොක්කලං - දියගෙඩි
29. පංගුව - කොටහි, කොටස
30. බැන - ධාන්‍ය ගොඩ
31. මේ සැරේ - මේ කන්නයේ
32. ඔක්ක - සරම අදින විට මල්ලක් මෙන් සාදාගැනීම
33. තනනවා - හදනවා, සිටුවනවා
34. ඔව වඩවනවා - පරක්කු කරනවා, හිමිත් වැඩ කරනවා
35. පිඩිබත් කනවා - පිටි+පත් (පිටිත් බත්) අනුන්ගේ ගෙදරින් බත් කෑම
36. වක්කරනවා - නානවා
37. පත් බඳිනවා - වතුර ගෙන යන ලඬු ගෙඩිය කාදා දමා සැකසීම
38. අවුකාෂ්ටකේ - තද අවිවේ
39. අගාරේ යනවා - වතුර ගලාගෙන යාම
40. ඇබ්බැහි වෙනවා - පුරුදු වෙනවා
41. උදලු ගානවා - උදැල්ලෙන් කෙටීම
42. කදුරුගෙඩියා වැල් - වැල කැපූ විට වතුර ලබා ගත හැකි යි.
43. සංහිඳ - දේවාරයක් නොමැතිව දෙවියන් අදහන තැනි, කිරි ඉතිර වීම, භාරවීම සිදු කරයි.
44. නව වැදුම් වඳිනවා - ශරීරයේ ස්ථාන නවයක් බිම සිටින ආකාරයට වැදීම

2022 සදෙස I කලාපය

45. පැලැස් අර්භවා - පරක්කු වෙනවා/කරනවා
46. කුඩුකින්තුල්ලෝ - ගස්වල සිටින කුඩා කිහිතුල්ලන් විශේෂයකි. මොවුන් කෑ විට ඉතා විෂ බව කියයි.
47. වල් ඇඳ අර්භවා - හේන කෙලින් සිටින ලෙස වල් කෙටීමි
48. හේන ඇඳර්භවා - එම
49. උඹ පුරපං - උඹ පටන් ගනිත්, උඹ කවියක් කියපං
50. කහලමහ - අධෝ මාර්ගය
51. කිරිපල්ල - දෙකකුල් මුල
52. හුම්මේ - හිසේ බර ගෙන යන විට රෙද්දකින් පන්දුවක් මෙන් සකසා ගත්තකි
53. අරහන්තේ - දෙවියන් වැඩ සිටිනවා යැයි විශ්වාස කරන ස්ථානය
54. පොලු බෑ වෙනවා - සතෙක් හෝ වෙනත් කෙනෙක් ඇඟේ ඇතිල්ලෙනවා
55. මකබෑවියන් - විනාශ වෙයන්
56. හැදිගෑවියන් - එම

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

01. පන්සිය පනස් ජාතක පොත (පළමුවෙනි කාණ්ඩය)-(සංස්) වේරගොඩ අමරමෝලි හිමි, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශන සමාගමි
02. පූජාවලිය - (සංස්) සී.ටී හෙට්ටිආරච්චි, මරදානේ සීමාසහිත මුද්‍රණ ලිපි ද්‍රව්‍ය සමාගමි, ප්‍රථම මුද්‍රණය-1948
03. ඩුන්සරණ - (සංස්) වැලිච්චියේ සෝරත හිමි, කේ. ඩී. පී අමරසේකර විසින් ප්‍රකාශිතයි, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1931
04. මහාවංශය (සිංහල) ප්‍රථම භාගය - (සංස්) ශ්‍රී සුමංගල හිමි, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 996

05. වන්නි උපති, වන්නි විත්තිය සහ වන්නි කඩයිම් පොත - (සංස්) ගනනාට් ඔබේසේකර-ආනන්ද තිස්ස කුමාරි, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2005

06. සද්ධර්මරත්නාවලිය-(ප්‍රථම භාගය)-(සංස්) ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම්, ප්‍රථම මුද්‍රණය 1985

ද්විතියික මූලාශ්‍රය

01. කරුණාතිලක, වන්. ටී - දැදුරු ඔය බඩ ජනවිතී, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1989

02. කහඳගමගේ, පියසේන - දිගාමඩුළු ජනවහර, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1992

03. කහඳගමගේ, පියසේන - හේනේ විතී, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1999

04. කුමාරසිංහ, සරච්චන්ද්‍ර - දේවමැදි හත්පත්තුවේ ජනවහර, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2005

05. ගුණසෝම, ගුණසේකර - පානම්පත්තුවේ ජන ඇදහිලි හා ජන විශ්වාස, පෙතිකඩ ප්‍රකාශන, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1994

06. ගුණසෝම, ගුණසේකර - හේනක නිවාඩුවකි, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2004

07. ගුණසේකර, වීරවිජය - වාහල්කඩ ජනවහර, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2005

08. වන්දන හිමි, මාරුක්මාන්කුලමේ - හේනි, ජනවහර අධ්‍යයනයකි, පෙතිකඩ ප්‍රකාශන, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1990

09. දළුපොති, මහින්ද කුමාර - හේනේ වගතුගි, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2002

10. දිසානායකි, ජේ ඩී - සිංහල ජනවහර, සීමාසහිත ලේක්හවුස් ඉන්වෙස්ට්මන්ට් සමාගම්, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1976

11. දිසානායකි, මුදියන්සේ - වේතිහාසික වන්නියේ සංස්කෘතිය එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1997
12. දිසානායකි, මුදියන්සේ - දෙමළ හත්පත්තුවේ ජනවහර, එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2002
13. පුස්සැල්ලි, පී එන් - සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්, මල්පියලි ප්‍රකාශකයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2005
පොඩිඅප්පුහාමි, කේ. ඩී - කුරහන් හේනි, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2005
14. මානෂව, කේ. ඩී. - නුවර කලාවියේ ජනවහර, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2001
15. රත්නායක, කමල් පද්මකුමාර - වැව, කෙන හේනි, මල්පියලි ප්‍රකාශකයෝ ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2001
16. සිරිවීර, ඉන්ද්‍රකීර්ති - ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි ඉතිහාසය, එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, දෙවන මුද්‍රණය - 2005
17. සෙනෙවිරත්න, රංඛණ්ඩා - ලංකාවට අළුත් දේශපාලනයකි, නවමාර්ගයක මිත්‍රයෝ ප්‍රකාශනි, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1999

සංස්කරණ - පරිවර්තන

01. සංක්ෂිප්ත ලංකා ඉතිහාසයක් - (පරි: සංස) ස ඩබ් නිකොලොස් - ඇස් පරණවිතාන, සමන් ප්‍රකාශකයෝ, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 2004
02. සිංහල ජන කවි සංග්‍රහය (ද්විතීයික භාගය) - (සංස්) හර්බට් පතිරණි, ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රථම මුද්‍රණය - 1987
03. සිංහල සමාජ සංවිධානය (මහනුවර යුගය), රැල්ලේ පිරිස් - (පරි) කේ චී පෙරේරා, විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ, දෙවන මුද්‍රණය - 2002

පුවත්පත්

01. 2006.04.18 වැනි අගහරුවාදා, දිවයින - සරැඹිම කෘෂි අතිරේකයි, "යල කන්නයේ දී ජල හිඟ කුඹුරුවල කුරක්කන් වගා කරමු" ලිපියි, ආර්. එම් රණවීර ඛණ්ඩා - ඩබ් ඩී එස් චල ප්‍රනාන්දු

සම්මුඛ සාකච්ඡා

01. 2007.07.20 දින අඹන්පොළ බොරුවැව (වන්නි හත්පත්තුවේ ගංහිත කෝරළේ) පදිංචි කේ එම් කරුණාරත්න මහතා සමඟ එම නිවසේ දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (වයස අවුරුදු 70, ලිවීමට කියවීමට හැකිය පාරම්පරික ගොවියෙකි)

- 02. 2007.08.12 දින පොතුවැසිටිය මොරගොඩේ (නිකවැගම්පහ කෝරළේ) පදිංචි ජී ඩී කිරියා මහතා සමඟ එම නිවසේ දී පැවැත් වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (වයස අවුරුදු 76, ලිවීමට කියවීමට හැකියි, පාරම්පරික ගොවියෙකි)
- 03. 2007.08.13 දින ඇතැටුවැව නොකොලගනේ (45 නැගෙනහිර කෝරළේ) රජමහා විහාරයේ විහාරාධිපති ඇතිනිමල් සුදම්ම හිමි සමඟ එම විහාරස්ථානයේ දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (ශාස්ත්‍රපති උපාධිධාරී, විදුහල්පති හිමි නමකි)
- 04. 2007.09.27 දින කේ එම් කරුණාරත්න මහතා සමඟ එම නිවසේ දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (විස්තර ඉහතින් දක්වා ඇත.)
- 05. 2007.09.27 අඹන්පොළ ධක්ච්චුව (ගංහිත කෝරළේ) ඩී, එම් අබේසිංහ මහතා සමඟ එම නිවසේ දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (ගංහිත කෝරළේ විහාරී, උප්පැන්න හා මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ ලේකම්)
- 06. 2007.09.27 දින කැන්නපහුව පොතාන (ගංහිත කෝරළේ) පදිංචි කේ එන් ඩී සේදුරා මහතා සමඟ එම නිවසේ දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (සාමවිනිසුරු, පාරම්පරික ස්ථපවිෂ වෛද්‍යවරයෙකී වයස අවුරුදු 74 ය)
- 07. 2007.10.09 දින ඇතැටුවැව රත්න දිවුල්වැව පදිංචි (45 නැගෙනහිර කෝරළේ) ජී ගුණසේන මහතා සමඟ එම නිවසේ දී

පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (වයස අවුරුදු 42 කියවීමට, ලිවීමට හැකියි ප්‍රදේශයේ සමිති සමාගම් කිහිපයක නිලතල දරන සමාජ සේවකයෙකි)
- 08. 2007.09.23 දින අඹන්පොළ දිවුල්වැව පදිංචි (ගංහිත කෝරළේ) ඩබ් එම් කවචන්දා මහතා සමඟ රාජගිරිය ඔහුගේ ශ්‍රැති නිවසක දී පැවැත්වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (කියවීමට, ලිවීමට හැකියි, පාරම්පරික ගොවියෙකි, වයස අවුරුදු 55 ය)

සිංහල ජන කවියේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සරල හැඳින්වීමක්.

කලාශූරී නෝමන් සිරිපාල

ජන කවිය,
ජන කතාව,
ජන නාට්‍යය,
ජන නාඩගම,
ජන වෙදකම,

ජන ඇදහිලි හා විශ්වාස (අභිචාර විධි හා යාතුකර්ම) හා ප්‍රස්ථාව පිරුළු ආදියෙන් පෝෂිත වන සරල කලා මාධ්‍යය තුළ විවිධාකාරයෙන් ජනකවිය නියෝජනය වේ.

කුරුණෑගල
දඹුදෙනිය
ගම්පොල
සීතාවක

කෝට්ටේ සහ මහනුවර, මාතර යුගවල සිට පැවතෙන ජනකවි සාහිත්‍යයක් අපට උරුම වී තිබේ.

හයවන සියවස ආරම්භයේ සිට දහවන සියවසේ මැද භාගය දක්වා, සියවස් හතර හමාරක් තිස්සේ වූ බටහිර ජාතීන්ගේ පාලන ක්‍රමය යටතේ අපේ මුළු ජීවන රටාව හා අර්ථක්‍රමය විශාල පරිවර්තනයකට ලක්වූ බැවින් අපගේ ජනශූන්‍ය ක්‍රමයෙන් පිරිහීමකට ලක්විය.

ප්‍රථම වරට 1815දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට මුළු ලක්දිවම යටත් විය. බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයන් විසින් යටත් විජිතයක් ලෙස අප රට පාලනය කරනු ලබන විට, මේ රටේ මිනිසුන්ගේ සංස්කෘතිය පිළිබඳව හොඳින් දැනගෙන අවබෝධකොට ගෙන සිටී. ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වන බව හැඟිගියේ ව්‍යවහාරය. අපගේ මානව විද්‍යාව හා ජනශූන්‍ය විද්‍යාව ඔවුන් පෙළඹුණි.

එසේ පෙළඹුණු බ්‍රිතාන්‍ය පර්යේෂකයන් අතර, හියු නෙවිල් (HUGH NEVILL-1869 1886) වැදගත් වේ. ඉන්පසු හෙයුර් පාකර් - රොබට් අයිවර්ස් ලෙ මියුර්සර් වැනි විදේශිකයෝද අපගේ ජනශූන්‍ය අගය කළ වූන් අතර විය.

මේ අය ගිය ගමන්මග අනුව යමින් සිංහල ලේඛකයෝද ජනශූති පර්යේෂණයන් හි නිරත වූහ.

ඩබ්ලිව්.ඒ.ද සිල්වා, ජී.පී. මලලසේකර (සිංහල ජන සම්මත කාව්‍යය 1935) ප්‍රථම වරට ජනශූති අධ්‍යයනයක යෙදුනහ. ඒ සමග ජනශූතියේ ප්‍රධාන අංගයක් වූ ජනකවි, සංග්‍රහ වශයෙන් විලි දැක්වීමට බොහෝ දෙනා පෙළඹුනහ.

දැනට පළවී ඇති ජනකවි සංග්‍රහ ප්‍රමාණය සියවසකට අධිකය (ඊට මගේ කෘති විස්සක් පමණ ඇතුළත් වේ.

විතෙක් ජනකවි පැවතියේ මුඛ පරම්පරාගතව කටවහරේය. ජනකවිය කටින් කට මුළු දිවයින පුරාම පැතිර ගියේය. මෙහිසා ජනකවියේ වෙනස්කම්ද ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් ද ඇතිවිය.

- වරන් වරන් මට මහබඹු අතින් වරන්
- වරන් වරන් මිහිකත දෙව් අතින් වරන්
- වරන් වරන් සක්දෙව් රජ අතින් වරන්
- වරන් වරන් ගොවිකම් පද කරන වරන්

ගොවිගෙදර ජනකවි-29 පිටුව.

මෙහි දැක්වෙන “වරන්” යන පදය “වරම්” යනුවෙන් යෙදෙන ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයකි මේ.

- වරම් වරම් මට මහබඩු අතින් වරම්
- වරම් වරම් මිහිකත් දෙව් අතින් වරම්
- වරම් වරම් සක්දෙව් රජ අතින් වරම්
- වරම් වරම් ගොවිජන පද කරන වරම්

ජන සම්මත කවි ගී 52 පිටුව.

දෙවියන් ගෙන් “වරන් ගන්නවා” “වරම් ගන්නවා” යන්නෙහි ශබ්දය හා අර්ථය සමාන වුවද “වරම්” යන ව්‍යවහාරය වඩාත් නිවැරදි වේ.

වසරේ එන එක් මාසයට නියමිත දින ගණන දැක්වෙන ජනකවි අපට හමුවේ. එහිද ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය වෙනස්වන ආකාරය පහත දැක්වේ.

- අප්‍රේල් නොවැම්බර් සැප්තැම්බර් ජුනි
- තිසක් දවස් වෙයි පෙබරය විසි දැවෙනි
- අතික් මාස සත දනු තිස් එක දිනෙහි
- වරක් පෙබරවාරිය විසි නවව දිනෙහි

ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය වෙනස් වුවද අර්ථය සමානවේ. පහත සඳහන් ජනකවි යුගලයේද ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේ වෙනස්කම් දැක්වේ.

මහින්ද කළු මහින්ද කළු	මහින්දා
මහින් මතට කරදිලා	උනින්දා
තගේ නමත් මම උදුරා	ගනිමිදා
වසින් වරැසාව මුරනස	පතින්දා

ව්‍යවහාරයේ වෙනස බලන්න

මහින්ද කුල මහින්ද කුල	මහින්දා
ගසින් ගසට කරදිලා	වසින්දා
ඇරපු ලියගෙ මන උදුරා	ගනින්දා
වැහැපත් වරැසාව මුරනස	පතින්දා

පහල උඹවේ ජනකවි 21 පිටුව.

අපේ සිංහල ජනකවි සහ ජනකතා 53 පිටුව

පහත දැක්වෙන ජනකවිවල ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය වෙනස් වන ආකාරය බලන්න.

මල් පරා නොවෙද බෝගේ	වචන්තේ
මල්වරා නොවෙද කිරිවැද	පැසෙන්තේ
ලොවිතුරා මුදුන් නැතිවද	බොලන්තේ
සෙනසුරාවන්ද වැස්සක්	වසන්තේ

ගොවිගෙදර ජනකවි 58 පිටුව.

කල්පුරා නොවෙද ගොවිතැන්	කරන්තේ
යල්පුරා නොවෙද බෝගස	වචන්තේ
මල්වරා නොවෙද කිරිවැද	පැසෙන්තේ
සෙනසුරා නොවෙද වැස්සක්	වසින්තේ

අපේ සිංහල ජනකවි හා ජනකතා 53 පිටුව

කල්බලා නොවෙද ගොවිතැන්	කරන්තේ
මල්වරා නොවෙද කිරිවැද	පැසෙන්තේ
පවිකළා නොවෙද වැස්සල	නුදුන්තේ
ලොවිතුරා මුදුන් කවදද	දකින්තේ

ජන සම්මත කවි ගී 45 පිටුව

වඩාත් සුදුසු ව්‍යවහාරය දක්න්නේ මේ තෙවැනි කවියේය.

විවිධ කර්මාන්ත ආශ්‍රිත ජනකවිචලද විවිධ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් දක්නට ලැබේ.

දුබර කරනවා අත්දෙක	වෙව්ලනවා
නිතර ඇවිත් මේ දත්මට	කනවා
චතුර ඇදල අත්වල කරගැට	චනවා
මිතුර පතල් වැඩගැන මගෙ බඩ	දනවා.

ගාලු කෝරලේ ජනකවි 89 පිටුව.

අමුලෙලි තලාලා උරදෙක	ඉදිමෙනවා
කොහුලනු අඹරලා අළුදෙක	හමයනවා
රැ නිදි මරාලා ඇස්දෙක කණ	වෙනවා
බඩගිනි උනුලලා දවසක පණ	යනවා

ගාලු කෝරලේ ජනකවි 89 පිටුව.

කුරුඳු තලාලා උරදෙක	කකියනවා
කුරුඳු සුරලා අළුදෙක හම	යනවා
රැ නිදි මරාලා ඇස්දෙක කණ	වෙනවා
බඩගිනි උනුලලා මෙමෙ පණ	යනවා

ගාලු කෝරලේ ජනකවි 84 පිටුව.

අප වී දුටුවේ බස අනුව වෙනස් වන ජනකවියේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයයි.

රටාව, තාලය, රිද්මය, තානම වැනි ආකෘතික ලක්ෂණ අනුව වෙනස්වන ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන්ද ජනකවියේ දක්නට ලැබෙන්නේ මෙලෙසිනි.

පොදු ව්‍යවහාරයේ පවතින ක්‍රමය.

උඩ බෝ මළුවෙ බණ ගෙයි දහම්	දෙසනවා
වී බණගෙයි රැළි පාලම් වට	දිළිසෙනවා
කොත් විලක්කු විදුරු පහන් වට	ඇවිලෙනවා
කළුගු රටින් බමුණො ඇවිත් දර්මෙ	අහනවා.

තවත් ප්‍රදේශයක මේ ජනකවියම කෙටි තානමක් යොදා තෙතඳ කවියක් බවට පත්වේ.

උඩ බෝමළුවේ බණගෙයි දහම් අසනවා ත් තෙතඳ
 ඒ බණගෙයි රැළි පාලම් වට දිලිසෙනවා ත් තෙතඳ
 කොත් විලක්කු විදුරු පහන් වට ඇවිලෙනවා ත් තෙතඳ
 කලිගු රටින් බමුණො ඇවිත් දුර්මෙ අහනවා ත් තෙතඳ

මේ (ත් තෙතඳ කෙටි තානම යොදා තවත් පිරිසක් සමග ගායනා කරනු ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේ දී දක්නට ලැබේ.

ඒ ජනකවියම දීර්ඝ තානමක් යොදා ගනිමින් ගායක පිරිස තුනකට බෙදී ගායනා කරන විලාශයද ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේදී අපට අසන්නට ලැබේ. ගොයම් හෙලිමේදී හෝ ගොයම් කැපීමේදී එම ගායන විලාශය තුන්පත් රටාවක් වේ. පිරිස පේලි තුනකට බෙදී ගොයම් හෙලන විට මෙය නුවර---, මාතලේ, කෑගල්ල වැනි ප්‍රදේශවල ගැමි රංගනයක ආකාරය දැක්වේ.

උඩ බෝමළුවේ බණගෙයි දහම් දෙසනවා
 ත් තෙතඳ තාදිගු වඩියේ රිගු තලි
 ඒත් තෙතඳ තා.
 ඒ බණගෙයි රැළි පාලම් වට දිලිසෙනවා
 ත් තෙතඳ තාදිගුවඩියේ රිගුතලි
 ඒත් තෙතඳ තා.
 කොත් විලක්කු විදුරු පහන් වට ඇවිලෙනවා.
 ත් තෙතඳ තාදිගුවඩියේ රිගුතලි
 ඒත් තෙතඳ තා.
 කලිගු රටින් බමුණො ඇවිත් ධර්මෙ අහනවා.
 ත් තෙතඳ තාදිගුවඩියේ රිගුතලි
 ඒත් තෙතඳ තා.

“තුන්පත් රටාවයි දුම්බර කෙතේ හෙළිමි” යන ජනකවි පදයෙන් කියැවෙන්නේ ඉහත කී ආකාරයේ තෙතඳ දිගු තානමින් යුත් ජනකවි ගායනා රටාවකි. එය ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයකි.

ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේදී මේ ජනකවි රටාව, පස් ආකාරයකින් දැකිය හැකිය.

1. ත් තෙතඳ
2. ඒත් තෙතඳ තා
3. ඒත් තෙතඳ ඒ රිගුතලි ඒත් තෙතඳ තා
4. තාදිගුවඩියේ රිගුතලි ඒත් තෙතඳ තා

5. තා දිගු වඩියේ ලුම්තන් රාජ තිතන් තත්. යනුවෙනි.

ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේදී එක් ආකාරයෙන් කෙටි හා දිගු තානම් රටා එක්කරගනු අසන්නට ලැබේ. ඒ සඳහා බෙර වාදනයද කෙරේ. මෙකී ජනකවි තාල කැපුම් කවි යනුවෙන්ද ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ව්‍යවහාර වේ.

බාල කතූන් අගනෝ එක් වී	අපි
ආල වෙමින් කුඹුරේ බැසලා	අපි
ලෝල සිතින් කඩිනම් කරලා	අපි
තාල කැපුම් කවි කියමු හගෝ	අපි

කෙතේ ගොයම් කපනට දැන්	අපහට
ගසයි බෙරය හොඳහැටි බෙරකරු	සිට
නැමි තිබෙයි ගොයමුත් එක	පැත්තට
කපමු කපමු පද තාලෙට	හනිකට

ජනකවි අධ්‍යයනය 147 පිටුව.

උඩරට පළාතේ ගොවි නෙළුම මෙන්ම ගොයම් කැපුම සිදුවූයේ බෙරපද තාලයටයි. ගැට බෙරය, තම්මැටිම, බුම්මැඩිය මේ සඳහා භාවිතා කරයි.

සිටිති තැනින් තැන රන්තරු	විලසට
ගනිති වරන් කැති දහසක් එක	විට
දමති වරන් කැති මාරුව	අහසට
කපති ගොයම් අගනෝ බැස	කුඹුරට

මේ සමග කියන ජනකවි “දැකැති වාරම්” යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

දැකැති වාරම් විසිතුරු වනු පිණිස ජනගේ විය තාලය ඊද්මය වෙනස් කරයි. රැඟුමට එක්වන දැකැති වාරම “රූ රැසේ එක්වන ලෙසේ අත් ලෙළ දිදී විදුලිය පබා” ගුත්තිල ජාතක කාව්‍යය (209) නාට්‍යෝචිත පද රටාවකි.

හෙමින් හෙමින් මම හේනට යන	කලට
ඇවිත් එකෙක් ඇන්නයි මගේ පිටි	කරට
ඒ ගුටි කකා මම පිටිමග යන	කලට
මම්ම මටම ඉළ කැඩුනා	හිනාවට

ඒ සාමාන්‍ය ජනවහරේ පවතින ජන කවියකි.

එහෙත් මෙය ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයේදී කවි පදයේ අදහස තව තවත් විස්තර කොට දක්වන ඊකා වක්ද දැක්වේ. එවිට එය ඊකා කවි නමින් හැඳින්වේ.

ඌරන්ට, මුවන්ට, ගෝනුන්ට, භාවන්ට
වෙඩි තියන්න එන්නා වාගේ
හෙමින් හෙමින් මම හේනට යන කලට

මහ උස් කණාටු පොල් ගසකින්
පොල්ගෙඩි තුන් භාරසියක්
එකවිට හෙළවා වාගේ
ඇවිත් එකෙක් ඇන්නයි මගේ පිටි කරට
කැවුම්, කොකිස්, අග්ගලා මුං කැවුම්
කාඩි තොලකට ලෙවකන්නා වාගේ
ඒ ගුටි කකා මම පිටි මග යන කලට
නුරා මස්සිනාලගේ මගුල් ගෙදර ගොස්
කොක් හඬ තලා සිනාසෙන්නා වාගේ
මමිම මටම ඉළ කැඩුණා හිනාවට

මෙවැනි ඊකා කවි කිහිපයක් ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය තුළ දක්නට ලැබේ.

සුවිශේෂී ජනකවි සම්ප්‍රධායක් වන තලමල් කවිය ව්‍යවහාරයේ දී ප්‍රාදේශීය වශයෙන් වෙනස් වෙයි.

එගොඩ කන්දෙ දුම්බාලා දුම් බින්නද
මොගොඩ කන්දෙ පිහිබාලා පිහි බින්නද
කන්දෙ කැලේ මොර පැහිලා පැහි බින්නද
පිටියේ ගෙදර තාලෙයකට කවි සින්නද

එගොඩ කන්දෙ දුම්බාලා දුම් බින්නද
මොගොඩ කන්දෙ පිහිබාලා පිහි බින්නද
පල්ලේ කැලේ මොර පැහිලා පැහි බින්නද
අලුත් නුවර තාලෙයකට කවි සින්නද

එගොඩ කන්දෙ දුම්බාලා දුම් බින්නද
මොගොඩ කන්දෙ පිහිබාලා පිහි බින්නද
පල්ලෙ කැලේ මොර පැහිලා පැහි බින්නද
තිසා වැවේ තලවලටයි මේ සින්නද

මෙසේ ජනකවිදේ විවිධ ආකාරයේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයන් රැසක් අපට හඳුනාගත හැකිවේ.

ගම්මු දැනටමත් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් වෙනස්වන ජනකවි සංග්‍රහයක් ප්‍රකාශයට පත් බූත්තල ජනකවි (1992) මාගම් පත්තුවේ ජනකවි (1997) මාතලේ ජනකවි (1998) සබරගමු ජනකවිදේ සමාජ මුහුණුවර (1999) ගාලු කෝරලේ ජනකවි (2010) සහ ගිරැවැපත්තුවේ ජනකවි (2018) යනුවෙනි. සිංහල ජනකවිදේ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරය තවදුරටත් අධ්‍යයනය කරනු පිණිස ඒ කෘති ආශ්‍රය කළ යුතුවේ.

ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් වර්ගීකරණයෙහි භාෂාව පදනම

මහාචාර්ය කමල් වලේබොඩ

සභාපති රාජ්‍ය අස්පර්ෂ උරුම උපදේශක සභාව ප්‍රවීණ ගුවන්විදුලි මාධ්‍යවේදී

මනුෂ්‍ය වර්ගයා ජීව ලෝකයේ වෙනත් සත්ව කොට්ඨාසවලින් වෙන්කොට දක්වන වැදගත්ම අංගය භාෂාවයි. භාෂාව මානව සංස්කෘතියේ පදනම වශයෙන් ගතයුතු සංස්ථාවකි (කෝපර, 2007: 9). භාෂාව සමාජයේ සෑම කටයුත්තක්ම පාහේ ඉටු කර ගැනීමට භාවිත කරනු ලැබේ. සන්නිවේදන කාර්යයේ දී භාෂාව භාවිත කරන අතර භාෂක සමාජයේ සමාජ සබඳතා වර්ධනය කර ගැනීමට එය උපකාරී වේ.

භාෂාව භාෂණය (Speech) හා ලේඛනය (Writing) යන ස්වරූප දෙකකින් යුක්තය. ලේඛනය හා භාෂණය යනු ද්වි ස්වරූපයට අනුව භාෂාව භාවිත වන්නේ ඊට අවශ්‍ය වන විශේෂ කාර්යයන්වල යෙදෙන විටය. පුද්ගලයකුගේ භාෂාත්මක ඥානය ඔහුගේ භාවිත ශක්‍යතාව මත රඳා පවතින්නකි. එය බාහිර වශයෙන් ප්‍රකාශ වන්නේ නිර්වභනය (Performance) මගිනි. භාෂා භාවිතය මගින් මනා සන්නිවේදන ශක්‍යතා ජනනය කිරීමට හැකිවීම භාෂකයාට ස්ව පණිවිඩය මැනවින් ඉදිරිපත් කිරීමට උපකාරී වන්නකි. එසේම සමාජ සබඳතා අපේක්ෂිත ආකාරයට පවත්වා ගැනීම සඳහා ද භාෂාව යොදා ගැනීමට මෙම ශක්‍යතාව උපකාරී වේ.

භාෂාව කිසියම් මානව සමාජයක සන්නිවේදනය හා ආත්ම ප්‍රකාශනය සඳහා ශබ්ද, සංඥා හෝ ලිඛිත සංකේතවල ක්‍රමවත් සම්මුතික භාවිතයයි (ක්‍රිස්ටිනල 1999). ඉහත අර්ථකථනය මගින් භාෂාව ක්‍රමවත් සම්මුතික භාවිතයක් බව හඳුනා ගත හැකිය. මානව සමාජයේ පැවැත්මට හේතු වන සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් බවට භාෂාව පත්ව ඇත්තේ ඒ සමාජයට අයත් හැමදෙනාම පොදු සම්මුතියකට අනුව එම භාෂාව ව්‍යවහාර කිරීමට එකඟ කර ඇති නිසාවෙනි. එය හිතාමතාපෙට යෙදෙන ශබ්ද හෝ වචන ගොඩක් හෝ වචන රාශියක් පොදු සම්මුතියකට අනුගත වූ රටා සමුදායකි (දිසානායක 1969).

බර්නාඩ් බ්ලොක් (Bernard Block) හා ජෝර්ජ් චිල්. ට්‍රීගර් (George L. Tigee) An Out line of linguistic Analysis කෘතිය උපුටා දක්වමින් මහාචාර්ය ජේ. ඩී. දිසානායක භාෂාව විධිමත් සැලැස්මකින් යුක්ත බවත්, එහි ඇත්තේ සංකේත (Symbols) බවත් සඳහන් කරයි. සංකේත බිහි වූයේ හුදු සම්මුතියෙනි (දිසානායක, 2005: 01).

එක් එක් භාෂක සමාජවල භාවිත භාෂාවේ ව්‍යාකරණ ගොඩනැගී ඇත්තේ භාෂා භාවිතයට අනුවය. කථන හැකියාවට ව්‍යාකරණයක් නැතැයි ප්‍රකාශ කළ නොහැක්කේ, එය භාවිතයේ දී සම්මුතියකට අනුව යොදා ගන්නා බැවිනි. භාෂා භාවිතයේ දී මනෝමය ව්‍යාකරණයක් (Mental grammar) පුද්ගලයා සතුව පවතී යන්න නූතන වාග්විද්‍යාත්මක මතයයි (Homesky 2000). මෙම ප්‍රචලිත අදහස කථන භාෂාවට ආදේශ කිරීමේදී එය මනෝමය ව්‍යාකරණයක් මගින් විධිමත් කර තිබේ යන්න පිළිගත හැකි කරුණකි. එක් එක් ප්‍රාදේශීය භාෂා එකිනෙකට වෙනස් වන්නේ ඒ කෙරෙහි ක්‍රියාත්මක වාචික භාෂා ව්‍යාකරණ ක්‍රමය නිසාය.

සන්නිවේදනය සඳහා භාෂා භාවිතයේ දී පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු, කිහිප දෙනෙකු කණ්ඩායමක් ජනතාව වෙත පණිවිඩයක් ආකේතගත කිරීම සහ විකේතකරණය වීම සිදුවේ (Themes) කථන හා ලිඛිත භාෂා භාවිතයට සීමා වී තිබූ භාෂා භාවිතයේ ඉම පුළුල් වූයේ ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය සම්භවයත් සමගය. ගුවන්විදුලිය මගින් පණිවිඩ ඉදිරිපත් කිරීමේදී එය ලිඛිත මෙන්ම භාෂිත භාෂා ව්‍යවහාරය ද භාවිත කරමින් සිදු කරනු ලබයි. භාෂිත භාෂාවේ පවතින නිර්වාචික ශබ්ද ප්‍රායෝගිකව භාවිතයට ගනු ලැබේ. ලිඛිත භාෂාවේ දැක්වෙන විරාම ලක්ෂණවලට අනුගත වී භාෂාව භාවිත කිරීම සිදු කරයි.

එතෙක් භාෂා භාවිතයේ පැවති සාහිත්‍ය භාෂාව, ශාස්ත්‍රීය භාෂාව, නිර්මාණාත්මක භාෂා භාවිතය, දෛනික කථන භාෂාව ඇතුළු සමස්තයට නව භාෂාවක් ප්‍රවේශ විය. එය හැඳින්වූයේ ගුවන්විදුලි භාෂාව වශයෙනි. නිහඬ සිනමාව ගුවන්විදුලි සම්භවයට සමකාලීනව එම අවධියෙන් බිහි වූ නමුත් එය රූපයට පමණක් සීමා වූ බැවින් සිනමා රූප ලෙස අර්ථ දක්වා තිබේ. තනි ඊලේ විනාඩි 10ක 12 ක කථාවක් ඇතුළත් සිනමා පටි 1900 මුල් දශකය තුළ ජනප්‍රිය විය. එය ප්‍රේක්ෂකයාට නව අත්දැකීමක් වූ නමුදු පණිවිඩය නිහඬ රූපයට පමණක් සීමා විය. සිනමාවේ භාෂාව නිහඬ රූපය බව පිළිගත් අදහසක් වූ බැවින්, එයට සිනමා භාෂාව ලෙස ආමන්ත්‍රණය කිරීමක් වදවස නොවීය.

ගුවන්විදුලිය හඬ ආත්මය කර ගනිමින් සංදේශ ඉදිරිපත් කළ අතර එය ලිඛිත හා භාෂිත

භාෂාවේ ඉම අතික්‍රමණය කළේය. එය එතෙක් පුළුල්ව ජනගතව පැවති පුවත්පත් ලේඛනයට වඩා අපුරු අත්දැකීමක් වූයේ ලිඛිත මාධ්‍යයේ නැති බාහිර ශබ්ද හා සංගීතය එහි ඇතුළත් වූ බැවිනි. කථන භාෂාවේ වූ වාචික නිර්වාචික ශබ්ද ප්‍රභේද ගුවන්විදුලි භාෂාවේ අන්තර්ගතය. ලිඛිත භාෂා ස්වරූපයේ කථනය ද එහි ඇතුළත්ය. වාචික නිර්වාචික සමස්තය, භාෂිත භාෂාවට ඇතුළත් වූ බැවින් ගුවන්විදුලි භාෂාවේ මෙම ද්විත්වතාව අන්තර්ගත ව තිබේ. ගුවන්විදුලියට ලිවීමේදී ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත කිරීම යන්න පිළිබඳ විවරණය, කථන හා ලිඛිත භාෂා ප්‍රභේදවලට පමණක් සීමා නොවන බව හඳුනා ගත යුතු කරුණකි. සජීවී විස්තරකථනයේ දී මෙලෙස භාෂාව භාවිත කිරීම ග්‍රාහක ආකර්ශනය බලවත් කිරීමට උපකාරී වේ.

මුද්‍රිත මාධ්‍ය රචනය ඇසට නමුදු ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය කනට ලිවීමකි (writing for the ear). එය කියවන්නක් නොව අසන්නකි (De silá 1993: 45). ගුවන්විදුලිය එක් අවස්ථාවක් ඇති මාධ්‍යයකි (One Chance Media). එබැවින් ඉතා සරලව කෙටි වාක්‍ය භාවිත කළ යුතුය. ප්‍රවෘත්ති රචනයේ දී උක්තය හා ආබ්‍යාතය සමීපයේ තිබිය යුතුය. දිගු සංඛ්‍යා ලේඛන, සංකීර්ණ කරුණු ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ඉදිරිපත් කිරීම ග්‍රාහකයාට පණිවිඩය තේරුම් ගැනීමට අපහසු වන්නකි (වලේබොඩ, 2009). මෙම සියල්ලම ගුවන්විදුලිය සඳහා ලිඛිත හා භාෂිත භාෂා භාවිතය පිළිබඳය. එහෙත් එම භාෂා භාවිතය සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව නියෝජනය නොකරයි. ගුවන්විදුලිය ඉහත භාෂා ලක්ෂණවලින් මෙන් ම සංගීතය හා බාහිර ශබ්දවලින් ද සමන්විත වූවකි. ගුවන්විදුලි භාෂාව යනු, මෙම සමස්තයයි.

මේ අනුව ගුවන්විදුලි භාෂාව හැසිරවීම යන්න ලිඛිත හා භාෂිත භාෂා හැසිරවීමට පමණක් සීමා වූවක් නොවේ. එහි වාචික භාෂාව (Oral language) අන්තර්ගතව තිබේ. ගුවන්විදුලියට රචනා කිරීමේ දී මිනිස් හඬ බාහිර ශබ්ද හා සංගීතයෙන් ද සමන්විත සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව පිළිබඳ අවබෝධයක් තිබිය යුතුය. ගුවන්විදුලි පිටපත් රචකයෙකු, වැඩසටහන් නිෂ්පාදකයකු, නාට්‍ය ශල්පියෙකු, නිවේදකයෙකු, සංස්කාරකයෙකු ගුවන්විදුලි භාෂාව පිළිබඳ දැන සිටිය යුතුය. මේ අනුව ගුවන්විදුලි භාෂාවේ රටා සමුදායක් පවතින බව පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිය. මිනිස් හඬ, සංගීතය හා බාහිර ශබ්ද සංකලනය එම රටා ආශ්‍රිතව සිදුවන්නකි.

මෙය සමස්තය ශබ්ද පාදකව තිබේ. ස්වර විද්‍යාව (Phonology) එනම් විවිධ ශබ්ද ප්‍රභේදවල ඒකාබද්ධතාව පිළිබඳ මූලික අවධානය මත පදනම් වේ. ගුවන්විදුලි භාෂාව ශබ්ද සංකලනයක් ලෙස

අර්ථ දක්වන නමුදු එහි යථාර්ථය සියුම්ව අවබෝධ කර ගත යුතුය. එය භෞතික, සංජානනීය හා නිෂ්පාදනය යන අනන්‍යතා ත්‍රිත්වය පළ කරන ලක්ෂණවලින් සමන්විතය.

භෞතික අනන්‍යතාව පළ කරන ලක්ෂණවලදී, ශබ්ද සංවිධානය කිරීමේ දී භාවිතයට යෝග්‍ය මෙන්ම ඉවත් කළ යුතු ශබ්ද කොටස් තීරණය කිරීමකි. එම තීරණය ගනු ලබන්නේ යෝජිත ඉදිරිපත් කිරීමේ සංයුතියට අනුවය. එහිදී වචන තෝරා ගැනීම, උච්චාරණය, ඉදිරිපත් කිරීමේ ලය තීරණය කරනු ලැබේ. මෙය මනවින් පැහැදිලි වන්නේ සංජානනීය අනන්‍යතාව පළ කරන ලක්ෂණවලට අනුවය. එය හඬෙහි ගුණාත්මක භාවය (Voice quality) මත රඳා පවතින්නකි. ශබ්ද භාවිත කාලය (length), ශබ්ද ලීලාව (tone), ආසන්න ශබ්ද ඵලදායිතාව, ස්වර මානය (Pitch), සංඛ්‍යාතය (frequency), ප්‍රාණවත් බව එනම් ඕපේ ගුණය (Vitality) ඇතුළු භාවිත හඬෙහි පෞරුෂය සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ (සනාහල 1995ට 57-67). නිෂ්පාදන අනන්‍යතාව සැලකීමේ දී උච්චාරණය (articulation) සඳහා ගතවන කාලය, කටන නිවේදන හෝ රංගන ස්ථානය අනුව ස්වර සංකලනය වැදගත් වන අතර භාෂා උසුරුව (Pronounce), ස්වර වේග රිද්මය (Tempo), ගුණාත්මකභාවය (Voice quality) හා ඉදිරිපත් කිරීමේ භූමිකාව මනවින් අවබෝධ කරගත යුතුය. අවස්ථාවට අනුව ගොඩනගා ගන්නා මනෝභාවය (Mood) භාෂා භාවිතය කෙරෙහි බලපායි. ගුවන්විදුලි භාෂා භාවිතය අර්ථකථනය කරනු ලබන්නේ මෙම පුළුල් පදනම යටතේය. උදාහරණයක් ලෙස ආගමික වැඩසටහන් හා සංගීත සංදර්ශන ඉදිරිපත් කිරීමේ භූමිකාවේ පවතින වෙනස්කම් සඳහන් කළ හැකි ය.

ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ගීකරණය කරනු ලබන්නේ මූලික ආකෘති (Basic formats) හා සංකීර්ණ ආකෘති (complex formats) වශයෙනි. මෙම වර්ගීකරණයේ නිර්ණායකය වන්නේ ගුවන්විදුලි භාෂා භාවිතයයි. සංකීර්ණ වැඩසටහන්වලදී සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත වේ. එනම් සංකීර්ණ වැඩසටහන් ආකෘති මිනිස් හඬ, සංගීතය හා බාහිර ශබ්ද සංකලනයෙන් නිර්මාණය කරනු ලැබේ. අවධාරිත වාණිජ නිවේදන හා පෝෂණීය වැඩසටහන් අයත් වන්නේ ද සංකීර්ණ වැඩසටහන් ආකෘති වර්ගීකරණයටය. මෙම වැඩසටහන් දෙවර්ගය සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත නොකොට භාවිත කරන අවස්ථාවලදී ඒවා මූලික වැඩසටහන් ආකෘතියට අයත්ය. උදාහරණයක් ලෙස මිනිස් හඬ පමණක් භාවිත වෙළඳ දැන්වීමක් සඳහන් කළ හැකිය. විටක එම දැන්වීම මිනිස් හඬ හා සංගීතයෙන් පමණක් සමන්විත විය හැකිය. බාහිර ශබ්ද නොමැති බැවින් එය අයත් වන්නේ ද මූලික ආකෘති වර්ගීකරණයටය.

මූලික ආකෘති පුළුල් වැඩසටහන් පරාසයක් ආවරණය කරයි. කේවල ආකෘති (Solo), ද්වි පුද්ගල ආකෘති, ත්‍රිපුද්ගල හා බහු ආකෘති , සංගීත වැඩසටහන් මෙම සමස්තය මිනිස් හඬ හා සංගීතය පදනම් කර ගැනීමෙන් නිර්මාණය වන වැඩසටහන් විශේෂයක් ලෙස අර්ථ දක්වනු ලැබේ.

කේවල ආකෘතිය පුළුල් වශයෙන් කතා පදනම්ව පවතින්නකි. කථන ශබ්දය පාදක වූ මෙම වැඩසටහන් ප්‍රවර්ගය ක්ෂේත්‍ර රැසක් ආවරණය කරයි. පිටපත් රහිත කථා, පිටපත් සහිත කථා, ක්ෂණික කථා, විස්තර කථන, විස්තරාත්මක කථන, බහු ස්ථාන විස්තර කථන වැඩසටහන්වලට ආවේණික ගුවන්විදුලි ස්වභාවයන් අනුව කේවල වැඩසටහන් ආකෘති හඳුනා ගත හැකිය.

අවධාරිත නිවේදන, කතන්දර, කවි ගායනා , හිටිවන කවි, විරුද, පොත් කියවීම, වර්තන නිරූපණය, ඇසින් දුටු සිදුවීම් වාර්තා කිරීම ආදිය ඉහත වැඩසටහන් ප්‍රවර්ගය මිනිස් හඬ පමණක් භාවිත වන විවිධ වැඩසටහන් ලෙස අර්ථකථනය කළ හැකිය. මන්ත්‍ර මැතිරීම, යාදිනි ඉදිරිපත් කිරීම, පොත්, කෙටිකතා, ජාතක පොත කියවීම. පන්තියක ඉගැන්වීමට කියවීම ඇතුළු අනු වැඩසටහන් ආකෘති රාශියක්ම මේ යටතේ හඳුනා ගත හැකිය.

ද්වි පුද්ගල ආකෘති ඉදිරිපත් කරන වැඩසටහන් විශේෂත්වය අනුව හඳුනා ගත හැකිය. සම්මුඛ සාකච්ඡා, සාකච්ඡා, විවාද, දෙබස්, ප්‍රශ්න විචාරාත්මක වැඩසටහන් උදාහරණ සේ දැක්විය හැකිය. ත්‍රිපුද්ගල හෝ බහු පුද්ගල ආකෘතිවලදී පුද්ගලයන් තිදෙනෙකු හෝ කිහිප දෙනෙකු සහභාගි වන වැඩසටහන් ආකෘති හමු වේ.

මණ්ඩප සාකච්ඡා, වර්තාංග නාට්‍ය ක්‍රීඩා තරග, ජන ක්‍රීඩාවක් ඉදිරිපත් කිරීම හා කණ්ඩායමක් ක්‍රීඩා තරගයක් උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැකිය.

සමූහ ගීත හඬ, ඒක පුද්ගල ගීත හඬ, සමූහ වාද්‍ය භාණ්ඩ වාදනය, ඒක පුද්ගල වාදනය , ගීත කතන්දර, සංගීත කතන්දර මෙම ප්‍රවර්ගයට අයත් වැඩසටහන්ය.

මිනිස් හඬ පමණක් යොදා ගනිමින් මෙන්ම, මිනිස් හඬ සමග සංගීතය හෝ බාහිර ශබ්ද පමණක් යොදා ගනිමින් ඉදිරිපත් කරන වැඩසටහන් මූලික වැඩසටහන් ආකෘති යටතේ වර්ග කළ හැකිය. මෙම වර්ගීකරණයේ පදනම රැඳී පවතින්නේ සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත නොවීම මතය. පොදු සේවා මෙන්ම, වාණිජ දැන්වීම්වලදී මූලික ආකෘති මෙන්ම සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත කරමින් සංකීර්ණ ආකෘති යටතේ ද ඉදිරිපත් වන බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙහිදී වටහාගත යුතු සාධකය වන්නේ වැඩසටහන් වර්ගයට අනුව නොව වැඩසටහන් වර්ගීකරණය සිදුවන්නේ ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත වීම පදනම් කරගනිමින් බවය.

සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත වන ගුවන්විදුලි නාට්‍ය විශේෂාංග එනම් කේවල මාතෘකාවක් පිළිබඳව ඉදිරිපත් කරන වැඩසටහන් සඟරා එනම් විවිධ මාතෘකා යටතේ සංග්‍රහ කරමින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන වැඩසටහන් හැඳින්විය හැකිය. වාර්තා වැඩසටහන් ලෙස හඳුන්වන්නේ යථාර්ථය පිළිබඳ නිර්මාණාත්මක සංග්‍රහයන්ය. වාර්තා වැඩසටහන් අයත් වන්නේ සංකීර්ණ ගුවන්විදුලි ආකෘති වර්ගීකරණයටය. ප්‍රවෘත්ති විශේෂාංග සංකීර්ණ ආකෘති යටතේ ඉදිරිපත් කරන අවස්ථා ද නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එහිදී විස්තර කථන හා මූලික ආකෘති මිශ්‍රිතව වැඩසටහන් සකස් කරනු ලැබේ.

ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් ආකෘති පුළුල් පරාසයක් ආවරණය කරයි. එය අදාළ ඉලක්ක ග්‍රාහකයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ගුවන්විදුලි මාධ්‍යවේදියා විසින් නිර්මාණශීලීව සිදුකරනු ලබන්නකි. මෙම වැඩසටහන් මැනවින් සැලසුම් කිරීම අවශ්‍ය වේ. පිටපතක් තිබීම අවශ්‍ය වන අතර එසේ නොමැති අවස්ථාවකදී වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන ආකාරය පිළිබඳව සටහනක් තිබීම අවශ්‍ය වේ. සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත කිරීමේදී කළයුතු ශබ්ද සංකලනය මැනවින් සිදු කිරීම සඳහා පූර්ව සූදානම අත්‍යවශ්‍ය වන්නකි.

අද්‍යතන ජනප්‍රිය ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය සංකල්ප භාවිතයේ දී ග්‍රාහකයා ආකර්ෂණය කර ගැනීම මූලික අරමුණ කර ගනිමින් මාධ්‍ය භාවිතය සිදුවේ. මාධ්‍ය භාවිත සංකල්පයේ පදනම වන්නේ ග්‍රාහක

අවධානය ග්‍රහණය කිරීම හා රැකගැනීමය. ග්‍රාහකයා ඥානය කිරීමට වඩා අවධානය පවත්වා ගැනීමේ ප්‍රමුඛ අරමුණ කර ගනී. සමස්ත ගුවන්විදුලි භාෂාව භාවිත නොවීම නිසා අඛණ්ඩව එකම ලයකින් කථා කරමින් ග්‍රාහකයා ග්‍රහණය කර ගන්නා කථා කරන රේඛයේ ගොඩනගා දී තිබේ. ග්‍රාහකයා ආකර්ෂණය කර ගනු ලබන්නේ භාෂා භාවිතය, ගීත ගායනා හෝ භාසය දනවන ඉදිරිපත් කිරීම් මගින් විය. විසේම තැනි ලබා දෙමින්. වැඩසටහන් සැලසුම් කොට පටිගත කරමින් සංස්කරණය කිරීමෙන් පසුව ප්‍රචාරය කරන අවස්ථා මේ නිසා මගහැරී යයි. මෙම ස්වභාවය ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයෙන් සමස්ත භාෂාව ස්පර්ශ කිරීමට ඇති අවකාශ ග්‍රාහකයාගෙන් දුරස්ථ කර තිබේ. ගුවන්විදුලි භාෂාව යනු ජීව ලෝකයේ සමස්ත ශබ්ද සමුච්චයයි. මිනිසා ජීව ලෝකයේ සාමාජිකයකු බැවින් ඉහත ශබ්ද සමුච්චයට අනුගත වීමේ නැඹුරුව ග්‍රාහකයා තුළ පවතී. ග්‍රාහකයා ආකර්ෂණය කර ගනිමින් ඥානය කිරීම සඳහා ගුවන්විදුලි භාෂාව මැනවින් භාවිත කිරීම වැදගත් වන්නේ විබැවිනි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

කෝපරහේවා, සදගෝමි (2018). භාෂාව හා සන්නිවේදනය,සමාජවාග් විද්‍යාත්මක විමර්ශනයක්, වැල්ලම්පිටිය : චතුර මුද්‍රණාලය.

දිසානායක, ජේ. ඩී. (2018). නිවැරදි සිංහලය, මහරගම: තරංජි ප්‍රින්ටර්ස්.

දිසානායක, ජේ. ඩී. (2018). මානව භාෂා ප්‍රවේශය, කළුබෝවිල : සුමති ප්‍රකාශන.

දිසානායක, ජේ. ඩී. (1969). භාෂාවක රටා සමුදාය, කොළඹ : ලේක්හවුස් මුද්‍රණාලය.

සිල්වා, සුගතපාල (1973). විග්‍රහත්මක වාග් විද්‍යාව, කොළඹ : අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.

වලේබොඩ කමල් 2009 ගුවන්විදුලි නාට්‍ය රචනය කොළඹ ගොඩගේ සහෝදරයෝ

Defleur Melvin Dennis, E. Everette :1992*. Introduction Mas laommuniÉtion, BÈton Houghton : Mii□n laomÉny

Hyde W Stiri (1995*. Television and ¼dio announcing, U. S. a. : Mii□n comÉny.

San Leeí (2012*. laommuniÉtion skill,(2nd edition*, Delhi : PHI lerning limited .

Shames H. George. Wilg, H. Elisabeth (1982*. Humen laommuniÉtion Disorder, London : IHaries E. Merrill publishing laomÉny.

SÉir, E. (1921*. Ängäge, New York. : Harcout.

ඉන්දු - යුරෝපීය ජානපදිකයින්ගේ මුල් භූමිය සහ ආර්යයන්ගේ ලංකාගමනය සිදු වූ දිශාව පිළිබඳ ව පවතින ප්‍රතිරෝධී අදහස් පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

එස්.එම්.එස්. කුලරත්න

(ගෞරව ශාස්ත්‍රවේදී, පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය)

ප්‍රවේශය

මිනිසා, සිය සන්නිවේදන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් බහුල ව භාවිත කරන මානව භාෂාව, මනුෂ්‍ය වර්ගයා විසින් කරන ලද විවිධ වූ නිර්මිතයන් අතරින්, වඩාත් සුවිශේෂී වූවකි. මානව භාෂාවේ උපත සම්බන්ධ ව නිශ්චිත ව එක් මතයක් ඉදිරිපත් කිරීමට, මේ වන තුරුත් කිසිවෙකු සමත් වී නැත. කිසියම් මූල භාෂාවකින් භින්න ව, නූතනයේ පවතින මට්ටමට ලොව සියලු භාෂා ක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වූ බව පිළිගැනීමට තරම් සාධක, නූතන වාග්විද්‍යාඥයින් විසින් සොයා ගන්නා ලදු ව ප්‍රකාශ කර ඇත. ඒ අනුව, භාෂා පවුල් කිහිපයක් පිළිබඳ ව මතවාද ඉදිරිපත් ව ඇති අතර, එකී මූල භාෂා ව්‍යවහාර කළ ජනයාගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ ව ද ප්‍රතිරෝධී අදහස් ගණනාවක් ඉදිරිපත් ව තිබේ. මෙහි ලා අධ්‍යයනයට භාජනය වන්නේ, ඉන්දු-යුරෝපීය ජානපදිකයන්ගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ පවතින විවිධාකාර අදහස් පිළිබඳ ව ය. එසේ ම, ආර්යයන්ගේ ලංකාගමනය සිදු වූ දිශාව පිළිබඳ ව පවතින මතවාද පිළිබඳ ව ද මෙහි ලා සාකච්ඡා කෙරෙනු ඇත. ආර්යයන්ගේ ලංකාගමනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේ දී, භාෂා විද්‍යාත්මක සාධක බෙහෙවින් උපකාර වන බැවින්, මෙහි ලා ද ආර්යයන්ගේ ලංකාගමනය පිළිබඳ අවධානය යොමු වන්නේ, භාෂා විද්‍යාත්මක සාධක ඇසුරිනි. .

මානව භාෂාවේ උපත

නූතන විද්‍යාත්මක ඥානය ව්‍යාප්ත වීමට පෙර බොහෝ ජාතිකයන් අතර පැවති මතවාදයක් නම්, එක්කෝ තමාගේ භාෂාව හෝ එසේ නම්, තමා විසින් උසස් කොට සලකන ලද කිසියම් සම්භාව්‍ය භාෂාවක් මනුෂ්‍යයාගේ මුල් භාෂාව වූ බව යි. මෙම අදහස්, ජාතික හෝ ආගමික අදහස් මිශ්‍ර වූ

භාවමය සිතුවිලි අනුසාරයෙන් ඇති වූ ඒවා මිස, සතනාන්වේෂණයේ ප්‍රතිඵල නිසා ඇති වූ ඒවා නො වේ. එබැවින්, මූලභාෂාවාදය පිළිබඳ මත ඝට්ටනය තවමත් නො විසිඳුණු ගැටලුවකි. ආදිතම මානවයාගේ පහළ වීමත්, ඔවුන් කටා කිරීමට ආරම්භ කිරීමත් පිළිබඳ හිඟවිත කාල හිගමනයකට එළඹිය හැකි නම් විය, මෙම ගැටලුව විසඳා ගැනීමට මෙන් ම, භාෂාන්තර අනන්‍යතා නිරවුල් ව විසඳා ගැනීමටත් බෙහෙවින් උපකාර වනු ඇත.

බයිබලයේ කියැවෙන පරිදි (උත්. 2: 07 -24) සර්වබලධාරී දෙවියන් වහන්සේ පුද්ගලයා මවා ජීව වායුව පිඹ ඔහුට කටා කරන්නට ඉඩ සැලැස්වීය. ඇතැමෙක් 'හීබෘ භාෂාව' විශ්වයේ ප්‍රථම භාෂාව යැ යි කියති. "සා මාගධී මූල භාෂා" යි කියමින් භාරතීයයෝ, එම අවස්ථාව තමන්ට පවරා ගතිහි. ඊට එකඟ නො වන බ්‍රාහ්මණික සමාජය, "සංස්කෘතං නාම දෙවිවාග්" යැ යි සඳහන් කරමින්, සංස්කෘත (හෝ වෛදික භාෂාව) ලෝකයේ මූල භාෂාව බවට කරැණු කීහ. ශාස්ත්‍රානුකූල ව කළ පර්යේෂණයන්හි ප්‍රතිඵල වශයෙන් මානව භාෂාව, ස්වභාව ධර්මයේ ශබ්ද අනුකරණයෙන් ඇති වූවක් බවට අදහස් ඉදිරිපත් වී ඇත. මිනිසා විසින් විවිධ විත්තාවේගයන් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ජනිත කරන ලද භාවාත්මක ශබ්ද පදනම් කර ගෙන භාෂාව ජනිත විය; මනුෂ්‍යයා සිය ශාරීරික අංගෝපාංගයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය මුඛයෙන් අනුකරණය කරමින් භාෂාව අරඹන්නට ඇත; යනුවෙන් මානව භාෂෝත්පත්තිය වෙනුවෙන් මතවාද කිහිපයක් ද ඇත. මිනිසුන් වෙහෙස ගෙන දෙන ශාරීරික ක්‍රියාවන්හි නිරත වීමේ දී, ඉබේ ම මුඛ මාධ්‍යයෙන් ජනිත වූ ශබ්ද භාෂාවේ මුල් අත්තිවාරම විය; මනුෂ්‍ය සත්ත්වයා ප්‍රාථමික අවධියේ දී ගායනා විලාසයෙන් මුඛයෙන් කරන ලද ශබ්ද අනුසාරයෙන් භාෂාව ජනිත විය; යනාදිය ද භාෂෝත්පත්තිය වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වූ මතවාද අතර කිහිපයකි.

නිර්මාණවාදී වාග්විද්‍යාඥයන්ගේ භාෂෝත්පත්ති සංකල්පය, දිව්‍යමය ස්වරූපයකින් විග්‍රහ කිරීමට වෙර දැරූ මුත් පරිණාමවාදීහු, එය ප්‍රතිකෂේප කළහ. ඔවුන්ගේ පිළිගැනීම වූයේ භෞතික ලෝකයේ සෙසු සංසිද්ධීන් මෙන් භාෂාව ද, පරිණාමශීලී මුහුණුවරකින් හැඩගැසුණු බව යි. ඒ අනුව, 'මැක්ස්මුලර් පඬිවරයා' පරිණාමවාදී මත සංකලනය කරමින්, මානව භාෂාවේ ප්‍රභවය පිළිබඳ ප්‍රධාන වශයෙන් සිව්වැදෑරුම් හතරක් ඉදිරිපත් කළේ ය. එසේ වුව ද, භාෂාව සම්භවයෙහි ලා ඉතා වැදගත් හතරක් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ, විසි වන සියවසේ විසූ "ඔටෝ ජේස්පර්සන්" විසිනි. සකල ලෝකයෙහි ව්‍යාප්ත ව ඇති සත්තාවක් වන භාෂාවේ, වර්ග දහස් ගණනක් ඇත. එහෙත් ඒවා, හිසි ආකාර ව වර්ගීකරණය කිරීම අදටත් ගැටලුවකි. එයට හේතු වී ඇත්තේ, එහි ඇති සංකීර්ණතාව යි. වාග්වේදීන්

විසින්, විශ්වයේ පවතින භාෂා කිසියම් වර්ගීකරණයකට ගොනු කිරීමට උත්සාහ කරන ලදී. ඒ අනුව, භාෂාවේදීන් විසින්, ලෝක භාෂා පවුල් කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. ඉන්දු-යුරෝපීය, ඉන්දු-ඉරාණීය, ඉන්දු-ආර්ය වශයෙනි. මෙහි ලා අපගේ අවධානය යොමු වන්නේ ඉන්දු-යුරෝපීය ජානපදිකයන්ගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ පවතින ප්‍රතිරෝධතා සැකෙවින් හැඳින්වීමට ය.

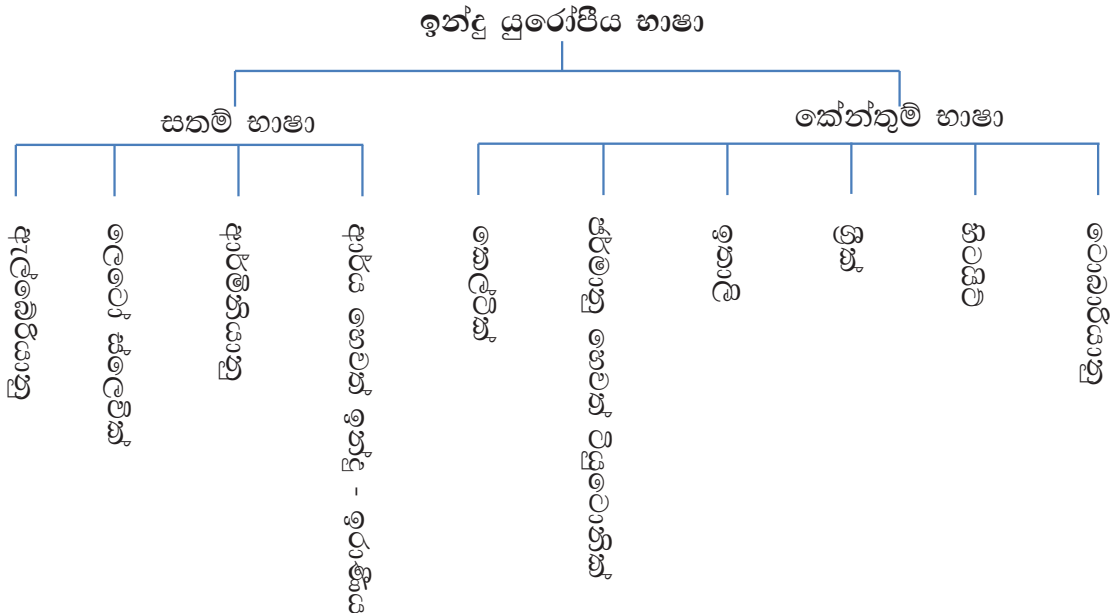
ඉන්දු-යුරෝපීය ජානපදිකයන්ගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ පවතින අදහස් කිහිපයක්

ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා පවුල යනුවෙන් හැඳින්වෙන භාෂා සමූහයට, මූල භාෂාව වූ වික්තරා භාෂාවක් කතා කරන ජන සමූහය ක්‍රි.පූ. 3000 පමණ කාලයේ ජීවත් වූහ. ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා පවුල හැඳින්වීම සඳහා ජර්මානු වාග්වේදීන් විසින්, ඉන්දු-ජර්මානු (Indo- Germanic) යන නම භාවිත කරන ලදී. ඉන්දියාවේ පටන් ජර්මනිය දක්වා වූ ප්‍රදේශයන්හි විහිදී ගිය භාෂා පිළිබඳ පමණක් සිය අවධානය යොමු කළ බැවින් ඔවුන්, මෙම නිගමනයට බැසගන්නට ඇත. විංගලන්තය, අයර්ලන්තය, ප්‍රංශය, ස්පාඤ්ඤය වැනි රටවල භාවිත කෙල්ටික්-ලතින් වර්ගයේ භාෂාත් මෙම භාෂා පවුලට ම අයත් බව, වාග්වේදීන් විසින් අනාවරණ කර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, ඉන්දු-ජර්මානු යන නම ඉවත් කොට ඉන්දු-යුරෝපීය යන නාමයෙන් මේ භාෂා වර්ගය හැඳින්වීම සඳහා, වාග්වේදීහු උත්සුක වූහ. ලෝකයේ ඉපැරණි ම භාෂා පවුල ලෙස ගැනෙන්නේ තත් ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා පවුල යි.

ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා පවුලේ ප්‍රාථමික තත්ත්ව පිළිබඳ විමසා බැලීමේ දී, එම භාෂාව භාවිත කළේ කිනම් වකවානුවක ද? කුමන ප්‍රදේශයක ද? යනාදිය සඳහා පිළිතුරු සෙවීම එතරම් පහසු නොවේ. වාග්වේදීන්ගේ නිගමනය වන්නේ, ක්‍රි.පූ. 3500-4000 ත් පමණ අතර අතීතයේ සිට ම, ප්‍රාථමික ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා භාවිත කළ මානව වර්ගයා, කැස්පියන් මුහුදෙන් උතුරු වොල්ගා නදී ප්‍රදේශයේ වාසය කර ඇති බව යි. ඒ අනුව, ජර්මන් ජාතික මහාචාර්යවරයෙකු වන ෂ්‍රාදෙර්ගේ (Schrader) අදහසට අනුව, ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂාවේ මුල් වාසභූමිය ලෙස සැලකෙන්නේ, සෝවියට් දේශයේ පිහිටි වොල්ගා ගංගාවේ (vollga) මුවදොර අවට ප්‍රදේශය හා කැස්පියන් මුහුදේ (Caspian sea) උතුරු වෙරළබඩ ප්‍රදේශය යි. මුල් ම ආර්යයන් වාසය කළේ යැයි සැලකෙන ඉරාණය වැනි ප්‍රදේශවලට ඇති සබඳතාවත්, භාෂා සම්භවය පිළිබඳ පර්යේෂණව දක්වන සබඳතාවත්, සලකා බැලීමේ දී උක්ත මතය සම්භාවනාවට පත් විය යුතු ය.

ඉන්දු-යුරෝපීය යන නාමය, වාග්වේදීන් විසින් ඤාති සම්බන්ධතා විශද කරන භාෂා සමූහයක්

හැඳින්වීමට භාවිත කළ නමුත්, මේ නමින් ඇති භාෂාවක් නූතන ව්‍යවහාරයේ දක්නට නැත. එහෙත්, මෙම "මූල ඉන්දු-යුරෝපීය" භාෂාවෙන් ප්‍රභවය ලැබූ භාෂා ගණ දහයක් පමණ දක්නට ඇති බැවින්, මෙවැනි මාතෘ භාෂාවක් පවතින්නට ඇතැයි වාග්විද්‍යාඥයන් උපකල්පනය කරයි. ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂාව ව්‍යවහාර කළ මුල් භූමියෙහි සිටි එක් පිරිසක් නැගෙනහිරට හා දකුණටත්, තවත් පිරිසක් බටහිරට හා උතුරටත් පැතිර ගිය අයුරු දක්නට ලැබෙයි. මෙලෙස ලොව පුරා විහිදී ගිය මාතව වර්ගයා නූතනයේ භාවිත කරන භාෂා සියල්ල ම, ශාඛා පවුල් දහයකට බෙදා වෙන් කර ඇත. වාග්වේදීන්ගේ අනුමානය වන්නේ මෙම ශාඛා පවුල් දහය ම, පූර්වෝක්ත "මූල ඉන්දු-යුරෝපීය" භාෂා මූලයෙන් බිඳී වන්නට ඇති බව ය. එම භාෂා පවුල් දහය ප්‍රධාන කොටස් දෙකක් යටතේ බෙදී යයි. මෙමඟින් පැහැදිලි වන්නේ එක ම වර්ගයක් දෙපසකට විහිදී ගිය බව ය. සියය වාචී 'ශත' ශබ්දය, මේ ක්‍රම දෙකේ විභාගයට ඉවතල් වී තිබේ. උක්ත භාෂා විභජනය පහත පරිදි ය.

ආර්යයන්ගේ මුල් පදිංචිය හා ඔවුන්ගේ සංචාර සම්බන්ධ ව විවිධාකාර මතවාද පවතින බැවි, පූර්වයෙන් ද සඳහන් කෙරිණි. පහත දක්වා ඇත්තේ ඒ පිළිබඳ ඉදිරිපත් ව ඇති මතවාද කිහිපයකි. ඉන්දියාවේ සංස්කෘත පඬිවරු, ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂාවන්ගේ මුල් භූමිය ඉන්දියාව යැයි පෙන්වා දීමට මහත් පරිශ්‍රමයක නිරත විය.

සඤ්චාරක පිරිසක් වූ ආර්යයෝ නිජදකුස් කඳුවැටියෙන් වයඹ දිග ඉන්දියාවට පැමිණ, පඤ්ජාඛි (පංච නදී) ප්‍රදේශයේ පදිංචි වූහ. මේ පිරිස, බටහිරින් කාබුල් ගංගා නිම්න භූමිය දක්වා ඇති ප්‍රදේශ ආක්‍රමණය කොට පදිංචි වූහ. මොවුන්ගේ මේ විහිදීම නිමාලය කඳු පාමුල සිට විෂධ්‍යා කඳු වැටිය දක්වා පැතිරුණු බව පෙනෙයි.

'ගයිලිස්' නම් පඬුවරයා පවසන්නේ, ඉන්දියාවේ පැරණි භාෂා හා වෙනත් සංස්කෘතික ලක්ෂණ දෙස බැලීමෙන් ආර්යයන්ගේ මුල් ම පදිංචිය ඉන්දු නිම්න භූමිය නො වන බවත්, ඉන්දු ශිෂ්ටාචාරය හා ආර්ය ශිෂ්ටාචාරය කොතැනක පටන් ගත්තේ දැයි කිව නො හැකි බවත් ය. එසේ ම, වෙන වෙන ම පැවති ශිෂ්ටාචාර දෙකක්, පසු ව එකතු වූ බව ද ඔහුගේ අදහස යි. ඉන්දු-යුරෝපීයයන්ගේ මුල් වාසභූමිය නංගේරිය බව 'ගයිලිස්' පෙන්වා දෙන බව "තූරනාත්මක වාග් විද්‍යාව" ග්‍රන්ථයෙහි සඳහන් වේ.

ඉන්දු-ආර්ය (යුරෝපීය) ශිෂ්ටාචාරයේ ආදිම ස්වරූපය දකුණු රෂියාවේ තෘණාභූමි ප්‍රදේශයේ පහළ වූවේ යැයි, 'ප්‍රේසර් ඔටෝ' නම් විශ්‍යාඥයන්ගේ අදහස යි. ඇතැම් තාරකා විද්‍යාඥයන්ගේ මතය වී ඇත්තේ, ඉන්දු යුරෝපීයයන්ගේ ආදිම වාසස්ථානය ධ්‍රැව ප්‍රදේශය අසල පැවත පහළ වූ බවකි. ඇතමෙක් භූවිද්‍යාව අනුව යමින්, ඉන්දු යුරෝපීයයන්ගේ මුල් වාසභූමිය ලෙස පිලිගැනෙන්නේ 'කාර්පේතියන්' හා 'බොල්කන්' කඳවැටි අතර ප්‍රදේශය යි.

ජර්මන් ජාතික පඬුවරු කිහිපදෙනෙකුගේ ම අදහස වන්නේ ඉන්දු-යුරෝපීයයන්ගේ මුල් භූමිය උතුරු ජර්මනිය බව යි. ඔවුහු, ඒ බව තහවුරු කිරීම සඳහා කරුණු රැසක් පෙන්වා දෙති. මෑතක දී අණාවරණ කළ පැරණි හිට්ටිටි (Hittite), ලේඛනවල ඇතැම් වෛදික දෙවිවරුන්ගේ නම් සඳහන් වීම පිළිබඳ සලකා බලා විද්වත්හු, 'යුප්‍රටිස්' සහ 'ටයිග්‍රිස්' ගංගා නිම්න ඉන්දු-යුරෝපීයයන්ගේ මුල් වාසභූමිය බව තර්ක කරති.

ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා සමූහයට අයත් මූල භාෂාව දැනට අභාවයට ගොස් තිබේ. මෙය භාවිතයෙහි පැවති ප්‍රදේශ පිළිබඳ පවතින මතවාද, සුගතපාල ද සිල්වා ද, සංග්‍රහ කර දක්වා ඇත. ඇතමෙකු එය නැගෙනහිර යුරෝපයේ බටහිර පාර්ශ්වය සේ පිළිගන්නා අතර, තවකෙක් ඊජිප්තුව වශයෙන් ද, වෙනත් පිරිසක් මධ්‍යම ආසියාව වශයෙන් ද, තවත් පිරිසක් රුසියාවට අයිති ප්‍රදේශයේ දකුණු භාගය සේ ද සලකති. මේ මතවාද අතරින් වඩාත් ප්‍රචලිත ව ඇත්තේ සිව්වැන්න යි.

කැස්පියන් මුහුදේ උතුරු ප්‍රදේශයේ පිහිටි මාර්ග දිගේ පැමිණි මුල් ආර්යයන් දෙකට බෙදී ගමන් කළ බවත්, පිරිසක් බටහිරට හා තවත් පිරිසක් නැගෙනහිරටත් ගමන් කළ ආකාරයත් පූර්වයෙන් ද දැක්විය. මෙසේ බටහිරට ගිය ආර්යයෝ, ජර්මනියේ වයඹදිග ප්‍රදේශවල වාසය කළහ. විශින් පසු ඔවුන් යුරෝපයේ විහිදී ගිය බවට ඇතමෙක් අදහස් දක්වති. නැගෙනහිරට ගිය ආර්යයෝ,

වයඹදිග ඉන්දියාවේ පදිංචි වූ බව පිළිගැනේ. එයින් පසු උතුරු ඉන්දියාව ආර්යයන්ගේ වාසභූමිය විය. මෙහිසා ස්වදේශිකයෝ දකුණට තල්ලු වූහ. වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනවල ප්‍රතිඵල වශයෙන් ලැබී ඇති සාධකවලට අනුව, මුල් ම ආර්ය ජාතිය පෙර'පර දෙදිගට ම විහිදී ගිය බව පැහැදිලි වේ. ඤාතිවාචක නාම හා සංඛ්‍යාවාචක ශබ්ද, ඉන්දු යුරෝපීය භාෂාවන්හි සමාන වේ. බටහිරට ගිය ආර්යයෝ ග්‍රීක්, ඉතාලි ප්‍රදේශවල දකුණට බර ව ගමන් කළහ. මෙසේ ගමන් කළ මේ සංචාරකයෝ, කෙල්ටික් ප්‍රදේශය දක්වා විහිදී ගියහ. පැරණි කෙල්ටික් ප්‍රදේශය වේල්ස් බ්‍රිතාන්‍ය ගෙයිලික් හා අයිරිෂ් ප්‍රදේශවලින් යුක්ත විය. නැගෙනහිර ප්‍රදේශයට විහිදී ගිය ආර්යයන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකුගේ භාෂා, සෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් වූවේ ය. බටහිරට විහිදී ගිය වැඩි දෙනෙකුගේ භාෂා, කෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් වේ. එහෙත්, තුකාර්යන්වරුන් කථාකරන තුර්කිස්ථානයේ හා සුළු ආසියාවේ හිටිවරුන්ගේ භාෂාත් කෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් වේ.

සෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් භාෂාවල සියයට 'ස' කාරයෙන් පටන් ගන්නා ශබ්ද භාවිත වේ. කෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් භාෂාවල සියයට 'ක' (හ) අකුරෙන් පටන් ගන්නා ශබ්ද ව්‍යවහාරයේ යෙදේ. බටහිරට විහිදී ගිය කෙන්ට්‍රම් ගණයේ භාෂාවලට අයත්, ඉංග්‍රීසියෙන් ව්‍යවහාර කරන :ෂමධාරන* හන්ඩ්‍රඩ් යන වචනයේ ද සෙන්ට්‍රම් ගණයට අයත් 'ස' ශබ්දයේ ජායාවක් ඇති බව පෙනේ. 'ස'කාරයේ ශබ්ද ආසියාවේ ඇතැම් භාෂාවල දී 'හ'කාරයට පැමිණ තිබේ (සඳ ස හඳ). ආර්මේනියන්, ස්ලවෝනික්, ඉන්දු චේරේනියන් භාෂාවල ද මෙය දක්නට ලැබේ. යුරෝපයේ ඉංග්‍රීෂි, ජර්මන් වැනි භාෂා කථා කළ භාෂකයෝත් කලක් මේ ජාතීන් හා මිශ්‍ර ව විසූ නිසා, 'හ'කාරයෙන් පටන් ගන්නා 'ශතවාචී' ශබ්ද ඇති වූ බව, වාග්විද්‍යාඥයෝ පෙන්වා දෙති.

ආර්මේනියන් භාෂාව, යුරෝපීය භාෂා හා මිශ්‍රණය වූවේ ය. ඉන්දු චේරේනියන් භාෂාව, ස්ලවෝනික් භාෂාව හා ඒකාබද්ධ විය. ඉහළ චේරේනියන්වරු, ඉහළින්ද ඇති ප්‍රදේශ දක්වා නැගෙනහිරට විහිදී ගියහ. තුකාර්යන්වරුන් තුර්කිස්ථානයේ නැවතුණු අතර, හිටිවරු තව බටහිර දෙස රටවල් කරා ගමන් කළහ. පර්සියාව කේන්ද්‍රකොට රජියාව හා කැස්පියන් මුහුද අවට ප්‍රදේශවලින් සිටි නොයෙක් ගෝත්‍රිකයෝ, එක් වෙමින්, වරින් වර රටවල් කොල්ල කමින් ගමන් කළහ. මෙසේ ගිය අයගෙන් සමහර කොටසක් තුර්කිස්ථානයේ නැවතුණු අතර, ඇතමෙකු බටහිර ප්‍රදේශ දෙසට ගමන් කරන්නට ඇත. තවත් කොටසක් පර්සියාවේ නැවතී සිටියහ. ඉන්දු-යුරෝපීය ජාතියකට අයත් හිටිවරුන් ආසිය තුර්කියේ නැවතී සිටි බව පෙනේ. ඇතැමෙකුගේ අදහස වන්නේ ඉන්දු-චේරේනියන්වරුන්ගේ පැමිණීමට

පූර්වයෙන් දකුණු යුරෝපයේ සිට ඩාර්ඩනල්ස් හරහා හිට්ටුවරුන් ආසිය තුර්කියට පැමිණි බව ය.

පූර්වෝක්ත පරිදි ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂාව කථා කළ මිනිස් වර්ගයාගෙන් වෙන් ව, නැඟෙනහිරට සංක්‍රමණය වූ ආර්යයන් ඉරාණය හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල පදිංචි වූහ. අනතුරු ව ඔවුන්ගෙන් බිඳී ආ තවත් පිරිසක්, ඇෆ්කනිස්ථානය හරහා දුර්ගමාර්ග ඔස්සේ නැඟෙනහිරට පැමිණ ඉන්දියාවට සංක්‍රමණය වී තිබේ. මෙසේ ඉන්දියාවට සංක්‍රමණය වූවෝ, 'ඉන්දු-ආර්යය' යන නමින් හැඳින්වෙති. ඔවුන්ගේ භාෂාව ද 'ඉන්දු-ආර්ය' නම් විය. ඉරාණයේ පදිංචි වූවන් භාවිත කළ බස, 'ඉන්දු-ඉරාණීය' (ඉන්දු-චේරාණීය) නම් වූවේ ය. මුල දී එක ම භාෂාවට අයත් ශාඛා දෙකක් වුව ද කල්යාමේ දී මේ උභය භාෂා, වෙන ම ම භාෂා පවුල් දෙකක් හැටියට විකාශනය විය.

ආර්යයන් පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක්

මානවංශය වැනි ඉතිහාසය මූලාශ්‍රය ඇසුරින් හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ආශ්‍රයෙන් මෙරටට සිදු වූ ආර්යාගමන කිහිපයක් පිළිබඳ කරුණු අනාවරණ වේ. භාෂා විද්‍යාත්මක සාධක ඇසුරින් ද ඒ බැව් තහවුරු වන්නේ ය. මෙහි ලා ආර්යයන් වශයෙන් ගැනෙන්නේ, ඉන්දු-යුරෝපීය හෙවත් ඉන්දු-ජර්මන් භාෂා කථා කරන යුරෝපීය හා ආසියාතික වැසියන්, මනුෂ්‍යවර්ගයක් වශයෙන් තමන් හැඳින්වීම සඳහා භාවිත කරන වචනයකි. එනම්, 'ත්‍රිස්චෝල්ඩ්' පඬිවරයාගේ මතය අනුව එය, 'ඉන්දු-අයිරේනියානු' වර්ගයට අයත් කොටසට පමණක් සීමා විය යුතු බව පැවසේ. ඒ, තමන් ආර්යයන් බව විශේෂයෙන් ම ප්‍රකාශ කොට ඇත්තේ අයිරානයට හා ඉන්දියාවට පැමිණි ඉන්දු-යුරෝපීය ජනයා විසින් බැවිනි.

භාෂාව හා ඒ භාෂාව ව්‍යවහාර කරන්නා වූ මනුෂ්‍ය වර්ගයා අතර ඉතා කිට්ටු සම්බන්ධයක් ඇති බව තර්කානුකූල ව දක්වමින්, ආර්ය භාෂා කථා කරන මිනිසුන්, ආර්ය වර්ගයට අයිති බව හෙවත්, ඔවුන් ආර්යය නාමයෙන් හැඳින්වෙන බව, 'පෙත්කාගේ' අදහස යි. 'ගෝඩ්න් වයිල්ඩ්ගේ' මතයට අනුව, "යුරෝපයේ, ඇමරිකාවේ හා ඉන්දියාවේ දැනට භාවිත වන භාෂාවන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක්, සාමාන්‍යයෙන් ඉන්දු-යුරෝපීය යන නමින් හැඳින්වෙන එක් භාෂා ගණයකට අයත් වෙයි." ඔහු, මේ භාෂාවන්ගේ ප්‍රභවයන් කොට සැලකිය හැකි මූලභාෂා, ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් ශතවර්ෂ ගණනකට පෙර සිට ම අත්ලාන්තික් සාගරයේ සිට ගංගා නදිය දක්වා සහ තාර්ම් නදිය දක්වා විහිදී ගොස් පැවති බව පෙන්වා දෙයි. ආර්යයන් පිළිබඳ මුලින් ම අසන්නට ලැබෙන්නේ ක්‍රි.පූ.1700 දී 'කැසයිට්වරුන්' විසින්

මිඩියාව හා බැඳිලෝනියාව ආක්‍රමණය කළ අවස්ථාව ගැන සඳහන් වන විට ය.

ආර්යන්ගේ මුල් භූමිය කුමක් දැයි නිශ්චිත අදහසක් නැත. ඩී.ඇස්. ත්‍රිවේද වැනි භාරතීය පඬුවන්ගේ අදහස වන්නේ ආර්යයන්ගේ මුල් බිම ඉන්දියාව බව යි. බොහෝ යුරෝපීය පඬුවන්ගේ මතය වී ඇත්තේ ආර්යයන්ගේ මුල් භූමිය යුරෝපීය කලාපයේ සිදු ව ඇති බව ය. ඒ අනුව, ශ්‍රාධර් පඬිතුමාගේ අදහසට අනුව විය, දකුණු රුසියාවේ කළු මුහුදේ උතුරු වෙරළබඩ ප්‍රදේශයකි. මෙවැනි ප්‍රතිරෝධී අදහස් ගණනාවක් ආර්යන්ගේ මුල් භූමිය සම්බන්ධ ව ද ඉදිරිපත් ව ඇත. එහෙත් වැඩි පිරිසකගේ අදහස වන්නේ ආර්යයන්ගේ මුල් භූමිය උග්‍රල් කඳුවැටියට දකුණින් පිහිටා ඇති කිරිසිස් තණබිම් ප්‍රදේශය බව යි. ඉන්දියානු විද්වතෙක් වූ ආර්.ඇන්. දුණ්ඩෙකාර් මෙම මතය තහවුරු කරමින් කරුණු දක්වා ඇත. ඔහුගේ අදහස වන්නේ, ආර්යයන්ගේ මුල් බිම පිහිටා පැවතියේ උග්‍රල් කඳුවැටියත්, කැස්පියන් මුහුදට වයඹ දිගින් පිහිටි අල්තයි ප්‍රදේශයටත් අතර ඇති භූමියේ බව යි.

ආර්යයන්ගේ ඉන්දීය සංක්‍රමණය ක්‍රි.පූ. 15වන සියවසේ දී හෝ ඊට ආසන්න කාලයක සිදු වූ බව විශේෂඥයින්ගේ මතය යි. කලක පටන් ක්‍රමික ව සිදු වූ මෙම සංක්‍රමණය, ක්‍රි.පූ. 1000 පමණ වන විට ආර්යයන් මුළු ඉන්දියාවේ ම පැතිර ගිය බවට වේනිභාසික සාධක හමුවේ. ආර්යයන් තව තවත් ජනාවාස සොයා යෑමේ ප්‍රතිඵලයෙන්, ශ්‍රී ලංකාව ද ආර්ය ජනාවාසයක් බවට පත් විය. ආර්යන්ගේ ලංකාගමනය සිදු වූවේ කවර දිශාවකින් ද යන ප්‍රශ්නයට වර්තමානය දක්වා ම, එක් නිශ්චිත පිළිතුරක් නැත. ඒ පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම සිංහල භාෂාවේ සම්භවය, විකාශය යනාදි කරුණු හා අත්‍යන්තයෙන් සම්බන්ධ ය.

සිංහල භාෂාවේ සම්භවය

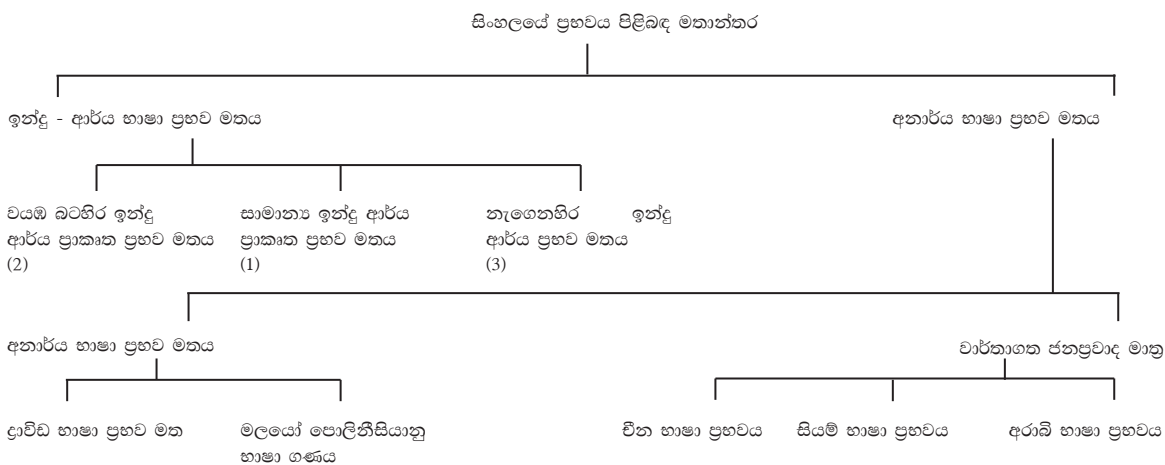
සිංහල භාෂාවේ සම්භවය පිළිබඳ විමසීම ක්‍රි.ව. 4වන සියවසේ පමණ සිට ම දේශීය විද්වතුන් සිදු කළ බවත්, සිංහලය ඉන්දු-ආර්ය ගණයේ භාෂාවක් බව වඩද බොහෝ විද්වතුන්ගේ පිළිගැනීම වූ බවටත්, සෙනරත් පරණවිතාන 'ලක්දිව අන්තරාලීන ශිලාලිපි' මඟින් සාධක ඉදිරිපත් කොට තිබේ. සිදත් සඟරා කතුවරයා ඇතුළු දේශීය පඬිවරුන් වැඩි දෙනා සාම්ප්‍රදායික වශයෙන් සිංහලය, සකු - මගධ උභය භාෂාවේ මාතෘත්වයෙන් උපන් බව සඳහන් කළ ද, 19වන සියවසේ මුල් සමයේ සිට, සිංහල භාෂාවේ සම්භවය සම්බන්ධ ව විසීමට විදේශීය උගතුන් ද උත්සුක විය. එබැවින්, තත් මතය වියපත් ව සිංහලයේ උපත සම්බන්ධ ව ප්‍රධාන මතවාද දෙකක් ඇති විය. "එයින් පළමු වැන්න නම්,

මලයෝ- පොලිනීසියානු භාෂා ගණයට අයත් ය; යන මතයටත් පසු කාලීන ව විද්වතුන් බොහෝ සැලකිල්ලක් දක්වා ඇත.

“රොබර්ට් පර්සිවල් (1803) වැනි දෙවනුව කී ගණයේ ලේඛකයන්ගේ වාර්තා අතර සිංහලයන් අරාබි බස කටා කළ මුල් පදිංචිකරුවන්ගෙන් පැවතෙන බවටත්, චීන බස කතා කළ මුල් පදිංචිකරුවන්ගෙන් පැවතෙන බවටත්, සියම් බස කතා කළ මුල් පදිංචිකරුවන්ගෙන් පැවතෙන බවටත් ජනප්‍රවාද ඇති බව සඳහන් කර තිබේ.”

මෙයට පෙර ද, ජුවාම් බරෝස් (1563), හා දියෝගු ද කුටෝ (1606) යන පෘතුගීසි ලේඛකයන් විසින් ද, සිංහලයන් මුල දී ගාල්ල ප්‍රදේශයේ පදිංචි ව සිටි චිත්තන්ගෙන් පැවත එන බව සඳහන් කර ඇත. විසේ චුවන්, රොබර්ට් නොක්ස් (1681) පවසනුයේ සිංහලය ඉන්දියාවේ උතුරෙහි හෝ දකුණෙහි හෝ කිසිදු භාෂාවකට සාමය නො වන බව යි.

ඉහත දැක්වූ මතවාදයන් මෙලෙස සංග්‍රහ කළ හැකි ය.

සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවාත්මක සම්බන්ධතා ව පිළිබඳ විමසීමේ දී පැහැදිලි වනුයේ, ඒවා අතරින් ඇතැම් මතවාද ශාස්ත්‍රීය මට්ටමේ ඒවා නො වන බව ය. ඉහත පලක සටහනේ වාර්තාගත, ජනප්‍රවාදමාතෘ යටතේ වන කිසිවක් ශාස්ත්‍රීය මට්ටමේ අනාවරණ නො වේ. එම ජනප්‍රවාද වාර්තා කළ අයගෙන් කෙනෙකු වූ, ‘රොබර්ට් පර්සිවල්’ පවා ඒවා ප්‍රතිකේෂ කිරීමෙන්, ඒ බව වඩාත් ස්ඵුට වේ. මහාචාර්ය ‘ලැසන්ගේ’ ‘භාරතීය පුරාතත්ත්ව’ (1847) නම් කෘතියෙහි සඳහන් වන පරිදි, සිංහල භාෂාව මලයෝ-පොලිනීසියානු භාෂා ගණයට අයත් ය; යන මතය ගොඩනැගුණේ මාලදිවයින් බසත් සිංහලයන් අතර ඇති සමීප සම්බන්ධතා ව නිසා ය. එමෙන් ම, දෙරට ම එක ම භූගෝලීය ප්‍රදේශයක පිහිටීමත්

තවත් හේතුවකි. මාලදිවයින් බස මලයෝ-පොලිනීසියානු භාෂාවක් ලෙස වරදවා තේරුම් ගැනීම ද, එම මතය පිහිටුවීම කෙරෙහි උපස්ථම්භක විය. රජකායත් භාෂාවත් අතින් මාලදිවයින් වැසියන් හා සිංහලයන් ද අතර ඇති සාමයාව, ඔවුන් දෙපිරිස ම එක් මනුෂ්‍ය වර්ගයකින් පැවත එන බවට ඉඟි කරනා බව, පර්සිවල් (1803) විසින් ද පවසන ලදී. මාලදිවයිනෙහි ව්‍යවහාරිත 'දිවෙහි බස' පිළිබඳ ව පසු කලෙක (1919) කරන ලද අධ්‍යයන මඟින්, තත් ද්විභාෂා අතර ඇති ඥාති සම්බන්ධතා ව තහවුරු වූ අතර, මාලදිවයින් බස, පැරණි සිංහලයේ උපභාෂාවකින් සමීභවය ලද බව මෙන් ම, දිවෙහි බස, මලයෝ-පොලිනීසියානු භාෂාගණයට නො ව, ඉන්දු-ආර්ය භාෂා ගණයට අයත් බව ද විමඟින් ස්ථුට විය.

මෙසේ මලයෝ-පොලිනීසියානු ප්‍රභව මතය ද බණ්ඩනය වීමෙන් අනතුරු ව ඉතිරි වනුයේ, අනාර්ය ප්‍රභව මතය අතුරින්, ද්‍රාවිඩ භාෂා ප්‍රභව මතය පමණි. එසේ ම, ඉන්දු-ආර්ය මතය ද ඉතිරි ව ඇත. මෙයට අමතර ව සිංහල භාෂාවේ සමීභවය පිළිබඳ පැරණි ලක්දිව උගතුන් අතර සාම්ප්‍රදායානුකූල මතයක් ද පැවති බව ආරම්භයේ දී සඳහන් කරන ලදී. ඒ සඳහා උපස්ථම්භක වී ඇත්තේ, පස්වන කසුප් රජු (ක්‍රි.ව. 913-923) ලියූ ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි අන්තර්ගත සඳහනකි. එම සඳහනට අනුව, 'සිංහල' යනු, උතුරු ඉන්දියාවේ ලාට දේශයේ සිංහබාහු රජුට වීර ක්‍රියාවන් නිසා ලැබුණු අන්වර්ථ ගරු නාමයකි. ඔහුගේ දරු වූ නිසා විජය කුමාරයා ද, විජය සමඟ ලක්දිවට පැමිණ පනාවාස පිහිටුවීමට හවුල් වූ සෙසු ජනයා ඔහුගේ පිරිවර වූ නිසා ද, උපචාරාර්ථයෙන් 'සිංහල' නම් වූහ. ඔවුන් හා ඔවුන්ගෙන් පැවතෙන්නන් විසූ ද්වීපය 'සිංහල ද්වීපය' වූ අතර, එකී සිංහල ද්වීපවාසීන් කතා කළ බස 'සිංහල භාෂා' වූ බව ස්ථුට වේ.

සිංහල භාෂාව පිළිබඳ යටෝක්ත ප්‍රකාශයට සමාන ප්‍රකාශයක් දොළොස්වන සියවසේ වාසය කළ බව පැවසෙන ගුරුළුගෝමීන් විසින් රචිත ධර්මප්‍රදීපිකාවේ ද අන්තර්ගත ව ඇත.

පූර්වෝක්ත සිංහබාහු වෘත්තාන්තයේ ඇති චේතිහාසික අගය කෙබඳු වුව ද 'හෙළබස' පිළිබඳ ව කරන එම හැඳින්වීම් දීපවංස (ක්‍රි.ව. 4 සියවස), මහාවංසාදි (ක්‍රි.ව. 5 සියවස) පාලි වංසකතාවල අන්තර්ගත සිංහල ජාතියේ උපත සම්බන්ධ ව දැක්වෙන විස්තරවලට සමාන ය. සමන්තපාසාදිකා විනය අට්ඨකථාව ආදිය පිරික්සීමෙන් පවා පැහැදිලි වන්නේ පූර්වෝක්ත විජය, සිංහබාහු වෘත්තාන්ත වංසකතාකරුවන්ගේ ප්‍රබන්ධ නො වන බව ය. පූර්වතර සමයක පටන් පැවත ආ සීහලට්ඨකථාවන්හි

පවා විවැනි සිදුවීම් සම්බන්ධ තොරතුරු වූ බව, පසුකාලීන පාලි අට්ටකටා විමසුමෙන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වේ.

ක්‍රි.ව. 18-19 සියවස්වල දී තුලනාත්මක වාග්විද්‍යා විෂයකෙරෙහි දියුණුවක් සමඟ සිංහල භාෂාව ද්‍රාවිඩ භාෂා පවුලට අයත් බවට හෝ, ද්‍රාවිඩ ලක්ෂණ ඇති බවට අදහස් දැක්වුවත් අතර, ආචාර්ය ස්ටීවන්සන් (1842), එමර්සන් ටෙනන්ට් (1860), ජෝන් ඩිමිස් (1867) සහ හියු නෙවිල් (1886) වැනි යුරෝපීය පඬුවන් ප්‍රමුඛ වේ. පූර්වෝක්ත අන්තර්කාලීන ශිලාලිපි අදහන්නේ නම් මෙම මතය, ක්‍රි.ව. 12 වන සියවස තරම් ඈතට දිවයයි. ඒ අනුව, මහා පරාක්‍රමබාහු රජු (ක්‍රි.ව. 1153-1186) ක්‍රි.ව. 1173 දී සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවත්මක සම්බන්ධතාව පිළිබඳ භාෂාවේදීන්ගේ විවාදයක්, රාජානුග්‍රහය යටතේ පැවැත්වුණු බවත්, එහි දී ඉන්දු-ආර්ය භාෂා ප්‍රභව පක්ෂයෙහි ප්‍රධානත්වය 'සීහළ සදලකුණ' කතුවරයා වූ 'වේදේහ තෙරුන්' විසින් ද, ද්‍රාවිඩ භාෂා ප්‍රභව පක්ෂයෙහි ප්‍රධානත්වය 'රජපසිද්ධි' කතුවරයා වූ 'බුද්ධප්‍රිය' තෙරුන් විසින් ද උසුලන ලද බවත්, විවාදාවසානයේ සිංහලය ඉන්දු-ආර්ය ගණයේ භාෂාවකැයි පිළිගැනුණු බවටත් වාර්තා වී ඇත.

පාලි වංශකථාගත තොරතුරුවලට අනුව, අනුරාධපුර යුගයේ මුල් අවධියේ දී ම සිංහලයන්, ද්‍රාවිඩ ජාතීන් හා සංස්කෘතික සංස්පර්ශයට :ජමකච්චරු ජදබච්චපච* පැමිණි බව විද්‍යමාන වුව ද, සිංහල භාෂාව කෙරෙහි ද්‍රාවිඩ භාෂාවල නියත බලපෑමක් තරමක් දුරට හෝ හෙළි වන්නේ, අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන කාලයට අයත් සෙල්ලිපිවල එන 'කණක්කරුවන්', 'මෙයික්කාප්පර්' වැනි වෘත්තීයනාම තනතුරු ආදියෙනි. ක්‍රි.ව. 11 වන සියවසේ දී පැවති චෝළ ආධිපත්‍යයෙන් පසු ව ඇතැම් විට, ද්‍රාවිඩ බෞද්ධ පඬුවරුන් හා වෘත්තීකයන් මඟින් සිංහලය කෙරෙහි දෙමළ භාෂාවේ බලපෑම් ක්‍රමයෙන් වැඩි වූ ආකාරය පොළොන්නරු, දඹදෙණි හා කුරුණෑගලාදී යුගයන්හි සිංහල සාහිත්‍ය කෘතී විමර්ශනයෙන් පැහැදිලි වේ.

පූර්වෝක්ත ද්‍රාවිඩ මතය, නූතනයේ නැවත කරලියට පැමිණෙන්නේ සිංහල වාග්වේදියෙකු වූ ඩබ්ලිවු. එෆ්. ගුණවර්ධන (1918-21) අතිනි. ගුණවර්ධනයේ මතය, දැඩි ව විවේචනයට ලක් වූ අතර සිංහලය ඉන්දු-ආර්ය භාෂාවක් බවට වූ මතය, වඩාත් අවධාරණය කරන ලදී. ඔවුන් අතර මැන්දිස් ගුණසේකර, සී.ඒ. විජේසිංහ, එස්.ඊ. පෙරේරා, එච්.එම්. කාන්තවාලා ආදීන් ප්‍රමුඛ වේ.

සිංහල භාෂාවෙහි, මූලාරම්භක අවස්ථාවේ යථා ස්වරූපය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා වහල් කොට ගත හැකි ප්‍රධානත ම මූලාශ්‍රය, ලක්දිව ආදිත ම අතිලේඛන යි. ලක්දිව, පැරණිත ම අතිලේඛන වශයෙන්

ලැබී ඇත්තේ, දිවයිනේ උතුරු සහ නිරිත පළාත් හැර, අන්‍ය සමස්ත භූමිභාගය පුරා ම තනි තනි ඇති, ස්වභාවික ගල් පර්වතවල පිහිටි ගුහාවලට ඉහළින් ලියු, කෙටි ලේඛන සම්භාරය යි. මේවා ලියා ඇත්තේ, ක්‍රිස්තු පූර්ව 1700-1500 පමණ කාලයේ, පුරාතන කැනනේ සහ ෆිනිෂියා රාජධානි ඇතුළත් මධ්‍යධරණී ප්‍රදේශයෙහි, නැඟෙනහිර වෙරළ තීරයෙන් සීමා වුණු ප්‍රදේශයේ ව්‍යවහාර කෙරුණු, උතුරු සෙමිටික් අක්ෂර මාලාවෙන් හින්න වී යැයි සැලකෙන, ඉන්දියාවේ වර්තමානයේ ව්‍යවහාර කෙරෙන සියලු ම අක්ෂර මාලාවන්හි මූලය ලෙස පිළිගැනෙන, 'බ්‍රාහ්මී' නමින් හැඳින්වෙන අක්ෂර මාලාවකින් ය. මෙම අක්ෂර මාලාව, ක්‍රි.පූ. හත්වන ශතවර්ෂයේ සිට ඉන්දියාවේ ව්‍යවහාර කෙරුණැයි සැලකේ.

මෙරට, බ්‍රාහ්මීය ලිපිවල භාෂාව හා අශෝක සෙල්ලිපි ඇතුළු ඉන්දීය ප්‍රාකෘත භාෂාවල මෙන් ම, පාලි වැනි භාෂාවන්හි විශද වන භාෂා ලක්ෂණත් සසඳා බලන විට පැහැදිලි ව පෙනෙන ලක්ෂණයක් නම්, මේ ඉන්දු-ආර්ය භාෂාවන් හා සිංහල භාෂාව අතර, අත්‍යන්ත සම්පතාවක් පවතින බව ය. මේ සමානතාව, ශබ්ද කෝෂය අතින් පමණක් නො ව අක්ෂර, පද හා වාක්‍ය රටාවන්ගෙන් ද පෙන්නුම් කෙරෙයි. නිදර්ශන ලෙස, "දෙවනපිය මහරජධිත බරියය බකිනිය උපසික වරුණදතය ලෙණෝ" (ක්‍රි.පූ 3 මිනිත්තලා ලිපිය) යන ලිපිය විමර්ශනය කළ හැකි ය. මෙම ලිපිය, "දෙවානංපිය මහා රාජස්ස හරියාය හගිනියා උපාසිකාය වරුණ දන්තාය ලෙණං" යනුවෙන් පාලි භාෂාවට පෙරලිය හැකි වේ. සකුවට පෙරලීමෙන් ද ලැබෙනුයේ මේ හා සමාන වැකියකි. මෙම ලක්ෂණවලින් පැහැදිලි වන්නේ පාලි, සංස්කෘත හා සිංහල භාෂාවන්ගේ ඇති, සමීප භාෂා ලක්ෂණ හා ශ්‍රෝතිත්වය යි. එසේ ම, අශෝක ප්‍රාකෘතය සමඟ සසඳා බැලීමෙන් ද සිංහල භාෂාව, ඉන්දු-ආර්ය භාෂාවක් බව සනාථ වේ. "ඉයං ධංමලිපි දෙවානං ප්‍රියෙන ප්‍රිය දසිනා රාඤ්ඤා ලෙඛා පිතා. ඉධ න කිංචි ජීවං ආරහිත්වා පුජුතිතව්‍යං" (ගිරිනාර් අංක 1) මෙම ලිපි පාඨයේ සඳහන් භාෂාව හා සිංහල ප්‍රාකෘතය සසඳා බලන විට, අශෝක ප්‍රාකෘතය හා සිංහලය අතර ඇති සාමාන්‍ය ලක්ෂණ වටහා ගත හැකි ය.

පූර්ව විමර්ශිත සාධක ඇතුළු තවත් බොහෝ සාධක මත පදනම් ව, සිංහලය ප්‍රභවත්මක වශයෙන් නිශ්චිත ව ම, ඉන්දු-ආර්ය ගණයට අයත් භාෂාවක් බව ප්‍රකට වේ. ක්‍රි.ව. 19 සියවසේ පටන් සිංහලය ගැන ලියූ විදේශීය උගතුන් වැඩි දෙනෙකු, මෙම මතය පිළිගෙන ඇත. ජේම්ස් කෝඩින්ර් (1807), ජෝන් ඩේවි (1821), බෙන්ජමින් ක්ලර් (1821) මෙන් ම, විසිවන සියවසේ මුල් දශක දෙක තුළ විසූ ජෝර්ජ් ශ්‍රියර්සන් (1901), ඊ.ඩී. බෙන්හැම් (1911), රොබෙල්ට් දල්ගාදෝ (1913) වැනි විද්වතුන් මෙන් ම, සමකාලීන ව හා තදනන්තර ව වාග්විද්‍යාව සහ ලංකා ඉතිහාසය සම්බන්ධ පර්යේෂණයන්හි නිරත

චී. ඩබ්ලිව්. කොච්චිංගන්, ජුලියා බ්ලොක්, එස්.කේ. චැට්ටර්ජි, ආර්.චල්. ට්‍රැන්, මොහොමඩ් සහිදුල්ලා වැන්නන්, ඔවුන් අතර වේ.

රඹුක්වැල්ලේ සිද්ධාර්ථ හිමියන් 'රාජකීය ආසියාතික සංගමය, 1934, සෛද්‍යද්‍යද්‍ය කලාපයට ලියූ " සිංහල භාෂාව සහ ඉන්දීය භාෂාවන්හි ඥාතිත්වය" (The Indian Languages and Their Relation with The Sinhala Language) යන ලිපියෙහි, සිංහලයේ මූලය පිළිබඳ දක්වා ඇති අදහස්වලට අනුව, ද්‍රාවිඩ භාෂාව හා සිංහල භාෂාව අතර සම්බන්ධය මෙබඳු වූවකි. එනම්, සිංහල භාෂාව පිළිබඳ සටහන් කිරීමේ දී ආර්ය භාෂාව හෝ ද්‍රාවිඩ භාෂා පවුල් හැර වෙනත් භාෂා පවුලක ඥාතිත්වයක් දැක්විය නො හැක; යන්න යි.

සිංහලය ඉන්දු - ආර්ය ගණයට අයත් භාෂාවක් බව පිළිගත් පඬිවරුන් අතරෙහි පසු ව අතුරු මතභේදයක් ඇති වීණි. එයින් එක් පිරිසකගේ මතය වූයේ සිංහලය, උතුරු ඉන්දියාවේ වයඹ නොහොත් බටහිර දිග ප්‍රාකෘත භාෂා සමඟ සමීපතම සම්බන්ධයක් දක්වන බව යි. සිංහලය, උතුරු ඉන්දියාවේ නැගෙනහිර දිග ප්‍රාකෘත භාෂා සමඟ සමීපතම සම්බන්ධයක් දක්වන ඉන්දු-ආර්ය භාෂාවක් බවට, අනෙක් පිරිස මත දක්වන්නට විය. තත් උභය මත, භාෂා විද්‍යාත්මක සාධක ඇසුරින් ගොනුකර ඇති බැවින්, සුළුකොට තැකිය නො හැකි ය. එහිසාවෙන්, ආර්යයන් ලංකාවට සම්ප්‍රාප්ත වූ දිශාව පිළිබඳ ව විමර්ශනයේ දී ද, තත් උභය මත කෙරෙහි ම අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

වයඹ/ බටහිර ඉන්දු - ආර්ය ප්‍රභව මතය

සිංහලය වයඹ නොහොත් බටහිර දිග ප්‍රාකෘත භාෂා සමඟ සමීපතම සම්බන්ධයක් ඇති බව ප්‍රකාශ කළ පඬුවන් අතර කාන්තවාලා (1921), චැට්ටර්ජි (1926), කොච්චිංගන් (1926), තරපොරවාලා (1931), ජයතිලක, (1937), ගයිගර් (1938), බැෂම් (1952), පරණවිතාන (1956), හෙට්ටිආරච්චි (1959), කුලසූරිය (1961) ආදීහු ප්‍රමුඛ වෙති. තත් මතය සනාථ කිරීම වෙනුවෙන්, සුර්වෝක්ත විද්වතුන් ඉදිරිපත් කළ සාධක කිහිපයක් මෙලෙස සංග්‍රහ කළ හැකි ය.¹

1ග නැගෙනහිර භාෂාවල වචනයක ආදි 'ව ස බ' බවටත්, ආදි 'ය ස ජ' බවටත් පෙරළෙන නමුත් වයඹ/ බටහිර භාෂාවල එය ඒ අයුරින් ම රැකෙයි. සිංහලයෙහිදු එම ලක්ෂණය ඇත.

නිදර්ශන: විංසති ස විසි

වීණා ස වේණ

යෝජනස යොදුන්

යුක්ත ස යුත්

2ග පුරාතන ඉන්දු ආර්ය භාෂාවල වන 'කෂ' සංයෝගය නැගෙනහිර භාෂාවල 'ක/ක/ ක්ක' බවට පෙරළෙන නමුදු බටහිර විය 'ච/ චීජ' හරහා 'ස' බවට පත් වේ.

හිඳර්ශන: කෂුද්‍රක ස වුධක ස සුඵ

කෂණ ස ජණ ස සැණ

අකෂි ස අචීජි ස ඇස්

මකෂිකා ස මචීජිකා ස මැසි

3ග පුරාණ ඉන්දු ආර්ය භාෂාවල වන 'පඤ්චාශත්' ශබ්දයේ 'ඤ්ච' සංයෝගය නැගෙනහිර භාෂාවල හිරනුනාසිකව 'පචාස්' (බෙංගාලි) යනුවෙන් සිටින නමුදු බටහිර භාෂාවල 'පණ්ණාස' (මහාරාෂ්ට්‍රී) යනුවෙන් අනුනාසිකය ශේෂ වී සිටී. සිංහල 'පණස්' යන්නෙහිදු ඇත්තේ එම බටහිර ලක්ෂණය යි.

4ග ඉරාණීය නැතහොත් පෙශාචී ලක්ෂණයක් සේ දක්වනු ලබන 'න ස ල' විමත්, 'ල ස න' විමත් සිංහලයෙහිදු දක්නට ලැබේ.

හිඳර්ශන: නග්න ස ලිහිහි

අභිනද්ධි ස පැලඳි

වන ස වල

ලලාට ස නලාට ස හිඩාල ස නළල්

07. සිංහල නාම වරහැඟීමෙහි එන අනියමාර්ථ 'එක් / අක්' ප්‍රත්‍යය යෝග්‍ය වෙනත් ඉන්දු - ආර්ය භාෂාවල නැති වීමෙන් පාර්සි, බලුචි මෙන් ම ඇගයීමටයුතු ව්‍යවහාර හුරු යන භාෂාවල දක්නට ලැබෙන ලක්ෂණයකි.

08. ලක්දිව බ්‍රාහ්මී ශිලාලිපිවල දක්නට ලැබෙන හුස්ව ස්වර මඟින් පුරාතන ඉන්දු ආර්ය භාෂාවන්හි දීර්ඝ ස්වර නියෝජනය කිරීම ඡාන්ඩස්ගර් වැනි වයඹ දිග අශෝක ප්‍රාකෘත ලිපිවල ද බොහෝ දුරට ලැබෙන්නකි.

09. පුරාතන ඉන්දු ආර්ය භාෂාවේ 'ගෝධුම' යන්නෙන් ආ 'ගොයමී' සද මුඛ්‍යාකාර ධානසාර්ථයෙන් 'වී' යන අරුත් යෙදීමත්, සින්ධුනිම්‍හ ප්‍රදේශයට සම්බන්ධතාව දක්වන පරුමක, ගම්ණි (ළ ග්‍රාමණේය) යන නාමයන්ගෙන් ලක්දිව බ්‍රාහ්මී ලේඛනවල එන අධිපතීන් බොහෝ දෙනා හඳුන්වා තිබීමත් ඒවායේ වයඹ දිග සම්බන්ධතාව පෙන්නවයි.

10. පූර්වෝක්ත බ්‍රාහ්මී ලිපිවල කබොකඩ, දමෙඩ, මුරැඩි ආදි වයඹ දිග ඉන්දියාවේ විසූ ජනවර්ගවල සඳහන් වීම හා වංශකථාගත ආර්යාගමන ප්‍රවෘත්තියෙහි භාරුකච්ඡ, සුප්පාරක යන නැව් තොටවල් සඳහන් වීමත් බටහිර/වයඹ සම්බන්ධතාව දක්වන තවත් වඩදු සාධකයකි.

නැගෙනහිර ඉන්දු - ආර්ය ප්‍රභව මතය

නැගෙනහිර ඉන්දු - ආර්ය මතය දැරූ ප්‍රමුඛ ලේඛකයන් ලෙස විජේසිංහ (1920), ෂනිදුල්ලා (1933), සිද්ධාර්ථ (1935), සුකුමාර් සෙන් (1951), විජේරත්න (1951), ජී.ඩී.එල්. විජයරත්න (1956), සාසනරතන (1956) යනාදීන් හැඳින්විය හැකි ය. මෙම මතය ස්ථුට කිරීමට ඉදිරිපත් කොට ඇති සාධක කිහිපයක් පහත පරිදි විමසිය හැකි ය.

01. පුරාතන ඉන්දු - ආර්ය භාෂාවන්හි 'සා / ඊ' ශබ්දයන්ගෙන් පර ව යෙදුණු දන්තජ ශබ්ද මූර්ධතවයට පත් වීම මාගධී, අර්ධමාගධී ඇතුළු නැගෙනහිර ඉන්දු - ආර්ය භාෂා ලක්ෂණයකි. සිංහලයෙහි ද මේ ලක්ෂණය සුලභ ව දැකිය හැකි ය.

නිදර්ශන: කෘත කට කළ

විකෘත ස විකට ස විහිළ

මෘත ස මල

අර්ධ ස අඩ

කෘත්වා ස කොට

වෘද්ධි ස වඩිඞි ස වෙඩ ස වැඩ

02. පුරාතන ඉන්දු - ආර්ය භාෂාවල 'කෂ' සංයෝගය 'ක / ඛ / කඛ' බවට පෙරළීම නැඟෙනහිර ඉන්දු - ආර්ය භාෂා ලක්ෂණයකි. සිංහලයෙහිදු එම ලක්ෂණය විද්‍යමාන ය.

නිදර්ශන: කෂාර ස කර

කෂත්‍රිය ස කරන්

කෂීර ස කිරි

කෂුද්‍රක ස කුඩා

යකෂ ස යක්

04. නාම වරනැඟීමෙහි ප්‍රථමා ඒකවචන 'ච' ප්‍රත්‍යය මාගධී, අර්ධ මාගධී ඇතුළු නැඟෙනහිර ප්‍රාකෘත භාෂාවල එන ලක්ෂණයකි. අශෝක ලිපිවල ද මෙම ලක්ෂණය ඇති අතර සිංහල ප්‍රාකෘතයෙහි ද එය දක්නට ලැබෙයි.

නිදර්ශන: පුතෙ, ලෙහෙ, දිහෙ

05. මධ්‍යම පුරුෂ, උත්තම පුරුෂ බහුවචන රූප වශයෙන් සිංහලයෙහි ලැබෙන තෙපි / තෙප් / තොපි / තොප, අපි / අප් / අප යන රූප නැඟෙනහිර අශෝක ප්‍රාකෘතයෙහි 'තූපේ, අපේ ' යන රූපවලට නෂකම් කියයි.

එසේ ම, අශෝක ප්‍රාකෘතයෙහි නැඟෙනහිර බටහිර වශයෙන් උපභාෂාමය වෙනස්කම් ඇති තවත් තන්හි දී සිංහල රූපය වැඩි සම්බන්ධතාවක් දක්වන්නේ නැඟෙනහිර රූපවලට ය.

2022 සඳෙස I කලාපය

නිදර්ශන: ද්වාදශ ස ද්වාලස ස දොළොස්

පශ්චාති ස දඩති ස දඩ්

නිෂ්ඨති ස විටති ස සිටී

05. හි - (සි) ප්‍රත්‍යන්ත ආධාර රූප නිධීම ද තවත් ලක්ෂණයක් වශයෙන් පෙන්වාදිය හැකි ය.

නිදර්ශන: පර්වතස්මිං ස පවතසි

නගරහි, උතරපසහි

06. 'ස - ෂ' වෙනුවට 'ශ' යෙදීම ද තවත් ලක්ෂණයකි. මෙය මාගධී භාෂා ලක්ෂණයකි. සිංහලයෙහි ද මේ ලක්ෂණය විද්‍යමාන වේ.

නිදර්ශන: ශුෂ්ක ස සශ්ක

ස: ස ශෙ

ප්‍රශගුතෙන, තෙරශ, ශගශ

07. ලක්දිව ප්‍රධාන නදීන් සඳහා 'ගඟ' (ගඩගා) යන්න භාවිත වන්නේ ආදි ජානපදිකයන් ගඩගා නදී නිමිතයෙන් ආ නිසාවෙනි.

සමාලෝචනය

මානව භාෂාවේ නිෂ්පත්තිය පිළිබඳ නිශ්චිත අදහසක් ප්‍රකාශ කිරීමට මේ වනතුරුත් කිසිවෙකු සමත් වී නැත. නවීන විද්‍යාව විසින් මෙතෙකුදු නිරාකරණය නො කළ ප්‍රස්තුත අතරින් මෙය ද එකකි. ශාස්ත්‍රානුකූල ව කළ පර්යේෂණයන්හි ප්‍රතිඵල වශයෙන් මානව භාෂාවේ උපත සම්බන්ධ ව විවිධාකාර අදහස් පහළ විය. ඒ අතරින්, භාෂා පවුල් සංකල්පය සුවිශේෂී වේ. වාග්වේදීන් විසින් භාෂා පවුල් කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. චලෙස හඳුන්වා දුන්, ඉන්දු-යුරෝපීය, ඉන්දු-ආර්ය, ඉන්දු-ඉරාණීය යන

භාෂා පවුල් අතරින්, ඉන්දු-යුරෝපීය භාෂා පවුල පිළිබඳ හඳුන්වමින් ඔවුන්ගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ පවතින අදහස් මෙහි ලා සමාලෝචනය කෙරිණි.

මෙම අධ්‍යයනයෙහි අනතුරු ව දැක්වෙන්නේ ආර්යයන් පිළිබඳ කෙටි හඳුන්වාදීමකි. ඉන් පසු ව, සිංහල භාෂාවේ සම්භවය සම්බන්ධ විමසීමක් සිදු කරන ලදී. සිංහල භාෂාව, ඉන්දු-ආර්ය භාෂා පවුලට අයත් ය; යන මතවාදය, වඩාත් විවාදාපන්න වනුයේ විය, නැවත විභේදනය වන බැවිනි. භාරතීය සංක්‍රමණිකයන්ගෙන්, මෙරට ජනාවාස වූ බව හා සිංහල භාෂාවේ නිෂ්පන්නිය සිදු වූ බව දැනට තහවුරු ව පවතී. එහෙත් එම ආර්යාගමනය, ඉන්දියාවේ කවර ප්‍රදේශයකින් සිදු වූවා දැයි විවාදාපන්න වීම හිසා, පුර්වෝක්ත ඉන්දු ආර්ය-මතය නැවත කොටස් දෙකකට බෙදේ. ඒ, වයඹ බටහිර ඉන්දු-ආර්ය ප්‍රභව මතය හා නැඟෙනහිර ඉන්දු-ආර්ය ප්‍රභව මතය යනුවෙනි. ඒ අනුව, සිංහලයේ වයඹ-බටහිර භාෂා ලක්ෂණ මෙන් ම නැඟෙනහිර ඉන්දු-ආර්ය භාෂා ලක්ෂණ ද විද්‍යමාන වන අයුරු මෙහි ලා සනිදුර්ශන ව දක්වා ඇති බැවින් තත් උභය මතයන් කිසිසේත් නොවැදගත් යැයි බැහැර කිරීම විදුහුරු නො වේ.

වයඹ බටහිර භාෂා ලක්ෂණ මෙන් ම, නැඟෙනහිර ඉන්දු-ආර්ය භාෂා ලක්ෂණ ද සිංහල භාෂාවේ විද්‍යමාන වන බැවින් ප්‍රත්‍යක්ෂ වනුයේ, ලංකා ඉතිහාසයේ ආරම්භයේ සිට ම ඉන්දියාවේ බටහිර හා නැඟෙනහිර දෙදිගින් ජනයා වරින් වර පැමිණීමෙන්, ඔවුන්ගේ භාෂා ලක්ෂණ මිශ්‍ර ව සිංහලය, වඩාත් සංවර්ධිත භාෂාවක් වූ බව ය. එසේ ම, හුදෙක් උක්ත දෙදිසාවෙන් එක් දිසාවක් වෙත පමණක් ආර්යාගමනය කේන්ද්‍රගත කරන්නේ නම්, ආර්යයන්ගේ පැමිණීමේ මුල් ම අවස්ථාවේ දී එම දෙදිසාවෙන් කවර හෝ එක් දෙසකින් විය සිදු වුව ද, පසු ව වරින් වර එම උභය දිසාවෙන් ම සංක්‍රමණිකයන් මෙරටට පැමිණී බව විනිශ්චය කිරීම වඩාත් සාධාරණ වන්නේ ය. එසේ ම ඉන්දු-යුරෝපීයයන්ගේ මුල් භූමිය පිළිබඳ ව ද නිශ්චිත ව අදහස් දැක්වීම පහසු නො වන බව මෙහි ලා තහවුරු විය. උක්ත උභය සංසිද්ධීන් නිසියාකාර ව විසර්ජනය කළ හැකි වන්නේ නම් විය, භාෂා ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් මෙන් ම, මානව සමාජීය වශයෙන් ද සුවිශේෂී ප්‍රගමනයක් පිණිස ඉවහල් වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර

2022 සදෙස I කලාපය

අරංගල, රත්නසිරි. සිංහලයේ සම්භවය සහ පුලියස් ද ලැහරෝල්ගේ සිංහලයෙහි න-ණ, ල-ළ භාවිතය. කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 1992.

ජයසේකර, ආනන්ද සහ විත්තා ජයසේකර, තුලනාත්මක වාග් විද්‍යාව. කොළඹ: එස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 2000.

ඤාණසේන හිමි, වලපනේ. "ඉන්දු යුරෝපීය මූල භාෂාව හා එහි ව්‍යාප්තිය", ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම, ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය- 2009-2010, (සංස්.) මැදගොඩ අභයතිස්ස හිමි සහ තවත් අය. ප්‍රකාශන ස්ථානය සඳහන් නොවේ: ශ්‍රී ලංකා ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම මගින් ප්‍රකාශිතය, 2009-2010.

ද සිල්වා, සුගතපාල ම.ව. "ඉන්දු-යුරෝපීය වාග්විද්‍යාව", සංස්කෘති - ත්‍රෛමාසිකය: හෙට්ටිආරච්චි විශේෂ අංකය, 17 කලාපය - 4 සඟරාව, (සංස්.) ඇස්.පී. සමරසිංහ සහ තවත් අය. කොළඹ: සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අමාත්‍යාංශය, 1983.

ධම්පියා අටුවා ගැටපදය. (සංස්.) ඩී. ඊ. හෙට්ටිආරච්චි. කොළඹ: සමයවර්ධන පොත්හල, 2009.

බලගල්ලේ, විමල් ජී. සිංහල භාෂාවේ සම්භවය හා පරිණාමය. කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 1992.

සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවය හා ප්‍රවර්ධනය. කොළඹ: ගොඩගේ සහ ප්‍රකාශකයෝ, 2016.

සාසනතිලක හිමි, මාතලේ. වාග් විද්‍යාව. කොළඹ: අම්. ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම, 1960.

සුමනසාර, තිඹිරිවැව. සිංහල භාෂාවේ ව්‍යාකරණය. පුංචි බොරැල්ල: විජේසූරිය ග්‍රන්ථ කේන්ද්‍රය, 2007.

හෙට්ටිආරච්චි, ඩී.ඊ. සිංහල විශ්වකෝෂය. දෙවැනි කාණ්ඩය. ප්‍රකාශන ස්ථානය සඳහන් නො වේ: සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව, 1965.

ඉංග්‍රීසි මූලාශ්‍රය

ආසාද්‍රව්‍යී ඔයැරේල ස්පර්ශයමනඅකකැග ණීඔයැ ෂබාස්බ ඩීබට්චේරි බා ඔයැසර සැකව්සදබ උසවිය ඔයැ සබය්ක් ඩීබට්චේරිලදුමඩ්ක ධෛ සෘදන්ක් ස්විසජ් දජසව්හග කදකදපඉදුච ඔයැ ඔසජ් දෛ

සහකරු කපුප්ඛන බලාල 1934ග

ද්විතියක මුලාශ්‍ර

වන්දානන්ද හිමි, දෙල්තොට. "සිංහල භාෂාව නැගෙනහිර ඉන්දීය භාෂාවක් ද නැතහොත් වයඹ දිග ඉන්දීය භාෂාවක් ද?", නැණලකර, ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය - 2006. (සංස්.) හිඟුල්වල පියරතන හිමි සහ දැරණියගල ධම්මච්ඡය හිමි. පේරාදෙණිය: සිරි නැණලකර සිසුසව් පුබුදුව, 2006.

ධර්මදාස, කේ. එන්. ඕ. භාෂාවේ සම්භවය හා සංස්කෘතික මුහුණුවර. කොළඹ 10: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, 1999.

සිංහල භාෂා ද්විරෂතාව හා එහි නව ප්‍රවණතා

ජේ.පී.පීවනි පුෂ්පකුමාරි

නිලපු සහකාර කවිකාවාරිය

සිංහල අධ්‍යයනාංශය

පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පේරාදෙණිය

ප්‍රවේශය

ලෝකයේ ඕනෑම සමාජයක ඔවුන්ගේ සංස්කෘතික හර පද්ධතියක් වශයෙන් භාෂාව දැක ගත හැකි වේ. මිනිසා ශිෂ්ට සම්පන්න වන මුල් අවස්ථාවේ ලද උසස් ම දායාදය වන්නේ මෙම භාෂාවයි. මෙකී භාෂාව මුලින් ම මිනිසාගේ අදහස් අනෙකා හා සන්නිවේදනය කර ගැනීමේ පරමාර්ථයෙන් බිහි වූ අතර එය කථන ව්‍යවහාරය හෙවත් කථන භාෂාව ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. ඕනෑම භාෂාවක මුලින් ම දැක ගත හැකි වන්නේ ද මෙම කථන ව්‍යවහාරයයි. ඉන් අනතුරුව සමහර භාෂාවන්හි ලේඛන ව්‍යවහාරයක් බිහි වේ. ඒ අනුව ලෝකයේ බොහෝ භාෂාවලට කථන මෙන් ම ලේඛන ව්‍යවහාරයන් ද පවතී. මෙකී කථන හා ලේඛන ව්‍යවහාරයන් මුල් කාලීන ව ඒ, ඒ භාෂාවන්ට ආවේණික ව මුලින් සම අවස්ථාවේ පැවතුණ ද කාලයත් සමඟ ම මෙම ස්වරූප දෙකෙහි වෙනස්කම් මතු වන්නට වීම නිසා භාෂා ද්විරෂතාව යන සංකල්පය පැන නැගින්නට විය. මෙසේ ඇති වූ භාෂා ද්විරෂතාව කථන හා ලේඛනය යැයි වෙන් කරගන්නා අවස්ථා අද වන විට අතික්‍රමණය කර නව ප්‍රවණතා මතු කරමින් ද්විරෂතාවට ප්‍රබල අභියෝගයක් එක් කරමින් ගොඩ නැගෙයි.

භාෂා ද්විරෂතාව

භාෂා ද්විරෂතාව යනු එක ම භාෂක සමාජයක එක ම කාල වකවානුවක භාෂා ස්වරූප දෙකක් පැවතීම වේ. තවදුරටත් විස්තර කරන්නේ නම් විවිධ භාෂා වර්ගවන් සඳහා ස්වරූප දෙකක් අනුපූරක වශයෙන් පැවතීම වේ. මෙම භාෂා ස්වරූප දෙක ම එකිනෙකට වෙනස් කාර්යභාරය දෙකක් තිබේ. මෙය ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් අසටකදීස් ලෙස හඳුන්වයි. 1968 දී ගයිගර් නම් විද්වතා භාෂා ද්විරෂතාවයේ ස්වරූප දෙක මෙසේ දක්වයි එනම්,

1. භාෂණය
2. ලේඛනය වශයෙනි.

මෙයින් කථන මාධ්‍ය මූලික වේ යැයි වාග් විද්‍යාඥයින් පවසා තිබේ. එයට හේතුව මුලින් පහළ

වූයේ කට්ඨ මාධ්‍ය වීමයි. ඇතැම් වාග් විද්‍යාඥයින් “භාෂාව යනු කට්ඨ මාධ්‍ය පමණි” යන්නත්, ලේඛනය වූ කලී පිළිවෙළක් පමණක් බවත් පවසයි. ලේඛන ව්‍යවහාරය ඇති කර ගැනීමේ අභිමතාර්ථය වූයේ යම් යම් අදහස් පසු කාලයේ ප්‍රයෝජනයට ස්ථාවර ව තැන්පත් කළ යුතුය,

ඇතැම් අදහස් දුර බැහැර අයගේ දැනුම සඳහා පතුරුවා හැරිය යුතු ය, යන කාරණා මූලික ව ය. සමහර භාෂා කට්ඨය හා ලේඛන මාධ්‍ය අතර වෙනසක් ඇති අතර වෙනසක් නැති භාෂා ද වේ. මේ අනුව භාෂා ද්විරූපතාව පිළිබඳ මුලින් ම කතා කරන ලද්දේ වාල්ස් ඒ ෆර්ගසන් නමැති වාග් විද්‍යාඥයා විසිනි.

භාෂා ද්විරූපතා අවස්ථාවක දක්නා ලැබෙන කාර්යමය විභජනය ද ඒ ඒ ස්වරූපයන් පුද්ගලයන් විසින් ඉගෙන ගැනෙන අයුරු ද සලකමින් පහළ භාෂා ස්වරූපය, ඉහළ භාෂා ස්වරූපය ලෙස දක්වයි. ද්විරූපතාව අනුව පුද්ගලයන්ගේ සමාජ චර්යාව පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ය. භාෂා ද්විරූපතාවය තුළ දී අස්ථාවර ද්විභාෂකත්වයක් නොව එහි කිසියම් අන්‍යෝන්‍ය සම්පූර්ණයක් පවතී.

සිංහල භාෂා ද්විරූපතාව

සිංහල භාෂාවේ පැරණිත ම ලේඛනමය සාධක හමු වන්නේ ක්‍රි.පූ. 3වන සියවසේ දී ය. එය බ්‍රාහ්මීය හෝඩියට අනුව රචනා වූවකි. මෙතෙක් පැවති කට්ඨ ව්‍යවහාරය ලේඛන ව්‍යවහාරයෙන් නිරූපණය කිරීම ඉන් ධීවනිත වේ. කතා ව්‍යවහාරය යුගයෙන් යුගයට වෙනස් වුව ද එය ඉතා සෙමින් සිදු වන්නකි. සිංහලයේ මුල් ම ලේඛනය කතා ව්‍යවහාරයෙන් ලියවිණි. අනුරාධපුර යුගයේ කතා ව්‍යවහාරය, ලේඛන ව්‍යවහාරය ගද්‍ය, පද්‍ය වෙනසක් නැති බව සෙනරත් පරණවිතාන මහතා කියයි. එහෙත් පොළොන්නරු යුගයේ ගද්‍ය හා පද්‍ය අතර වෙනසක් ඇති විය. එයට හේතු ලෙස,

1. සංස්කෘත භාෂාවට තිබූ ගෞරවය
2. පැරණි භාෂා ස්වරූපය අනුකරණය සම්මතයක් වීම ආදී දැක්විය හැකි ය.

කතා ව්‍යවහාරය වෙනස්කම්වලට අනුරූප ව ලේඛන ව්‍යවහාරයේ ද වෙනස්කම් වූ බව අමාවතුර, ධුන්සරණ, සද්ධර්මරත්නාවලිය වැනි ග්‍රන්ථවලින් හෙළි වේ. 16 වන සියවසේ දී ලංකාව පෘතුගීසීන්ට නතු වීම නිසා අනුරාධපුර යුගයේ සිට කෝට්ටේ යුගය දක්වා පැවති ශාස්ත්‍රීය සාහිත්‍ය විනාශ විය. මේ නිසාවෙන් 18වන සියවසේ බලයට පත් රාජසිංහ රජු ලන්දේසීන් හා සම්මුතියක් ඇති වී සංස්කෘතික කටයුතුවලට රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබා දුනි. මෙකල වැලිවිට සරණාංකර හිමි ඇතුළු පිරිසක් ශාස්ත්‍රීය හා සාහිත්‍යය පුනර්ජීවයක් අරඹයි. මොවුන්ගේ පරමාර්ථය 15වන සියවසේ පැවති සම්ප්‍රදාය නැවත උදාකර ගැනීමයි. ඒ අනුව සංදේශ කාව්‍ය, මනා කාව්‍ය අමාවතුරට, ධුන්සරණට අනුව ලියවිණි. මේ අනුව කතා ව්‍යවහාරයට වඩා වසර 4ක් 5ක් පැරණි භාෂාවක් ලේඛනයට යෙදූ නිසා භාෂා ද්විරූපතාව ඇති විය.

16,17 සහ 18 සියවස්හි ලියවුණේ කතා ව්‍යවහාරය පදනම් වූ ලේඛන ස්වරූපයකිනි. 19වන සියවසේ පුවත්පත් හා වාද- විවාද සාහිත්‍යය ද කතා ව්‍යවහාරයෙන් විය. 1934 දී එස්.පෙරේරා ලියූ සිංහල කියැවීම පොත කතා ව්‍යවහාරය පදනම් කරගෙන ලේඛන ව්‍යවහාරය වෙනස් වන අයුරු දැක්වීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කළේය. එහෙත් මෙකල කුමාරතුංග මුනිදාස මහතා දුෂිත භාෂාව පිරිසිදු කර අතීතයේ පැවති ප්‍රොඩ් තත්ත්වයට නැංවීමට වෙර දැරීම සෑම ජාති හිතෙනෙහියෙකුගේ ම පරම යුතුකම බව ඔහු කීහ. මේ නිසා ලේඛනය පමණක් නොව කතා ව්‍යවහාරයට ද ව්‍යාකරණය යෙදිය යුතු බව මොහු කීය. ආර්යදාස මහතා කතා ව්‍යවහාරයට සමාන ලේඛන ව්‍යවහාරයක් යොදා ගත යුතු බව කීය.

ද්විරූපතාව පිළිබඳ සංකථනය නැවත 1969 ඇති විය. එනම්, සම්මත සිංහලය සම්බන්ධයෙනි. හෙළ හවුළුට පක්ෂපාතී ව වර්තමාන ව්‍යවහාරය නොසලකා පැරණි ව්‍යවහාරයෙක් තහවුරු කිරීමට තැත් කරන හෙයින් ද බලවත් අසාධාරණයක් සිදු වී ඇති බව මෙහි දී ප්‍රකාශ විය. භාෂා ද්විරූපතාව පිළිබඳ ජේම්ස් ගෙයාර් හා සුගතපාල ද සිල්වා මහතා ද අධ්‍යයනය කර ඇත. කතා ව්‍යවහාරයේ ප්‍රධාන ප්‍රභේද 2ක් වේ. එනම්

1. විධිමත් කතා ව්‍යවහාරය
2. අවිධිමත් කතා ව්‍යවහාරයයි.

විධිමත් කතා ව්‍යවහාරයෙහි දැකිය හැකි මූලික ම ලක්ෂණය ලේඛනයේ භාවිත කරනු ලබන වාක්කෝෂය යොදා ගැනීමයි. අවිධිමත් කතා ව්‍යවහාරය විදිහෙදා කතා ව්‍යවහාරයේ යෙදෙන භාෂාව වේ. මෙයට උප භාෂා ද ඇතුළත් වේ. මෙම කරුණු දෙකට එරෙහි ව සුගතපාල ද සිල්වා පැවසුවේ භාෂාවේ ඇත්තේ අඛණ්ඩ ස්වරූප සන්නතයක් බවයි. ලේඛන ව්‍යවහාරය එක් ඇත්තක් කතා ව්‍යවහාරය එක් ඇත්තක් හා ඒ දෙක අතර මැද විවිධ සම්මිශ්‍රණ ව්‍යවහාර ඇති බවයි.

කථන හා ලේඛන ලෙස ස්වරූප දෙකක් තිබුණ ද ඒ දෙක අතර සබඳතාවක් පවතී. ඒ ඒ අවස්ථාවෙහි දී ඊට උචිත භාෂා ස්වරූප යෙදීම සංස්කෘතියේ වැදගත් අංගයකි. ඒ,ඒ අවස්ථාවට සාපේක්ෂක ස්ථාවර වුව ද කාලයාගේ ඇවෑමෙන් එක සංකල්පයක් තුළට අනෙක් සංකල්පය පැමිණීම හේතුවෙන් ඒකාකාරී බව නැති ව ඇත. පහළ භාෂා ස්වරූපයට ඉහළ භාෂා ස්වරූපය යෙදීම එතරම්

දෝෂ දර්ශනයට හේතු නොවේ. ඉහළ භාෂා ස්වරූපයට පහළ භාෂා ස්වරූපය විකතු කිරීම දෝෂයකි. වියට හේතුව ඉහළ භාෂාවට ව්‍යාකරණයක් පැවතීම හා පහළ භාෂාවට ව්‍යාකරණයක් නොපැවතීමයි. කොතරම් ඉහළ භාෂාව උසස් ලෙස දැක්වුව ද විය නිර්මාණය වන්නේ පහළ භාෂා ව තුළිනි. ඉහළ භාෂාවේ ව්‍යාකරණය සංකීර්ණ වේ. හෙළ හවුලේ අය කථා ව්‍යවහාරයටත් ඉහළ ස්වරූපයක් ආරූඪ කරගනී. මේ හරහා භාෂා ශුද්ධත්වවාදයක් ද ඉදිරිපත් විය. භාෂා ද්විරූපතාව පිළිබඳ වූ පුද්ගල හා සමාජ මට්ටම සලකා පහළ භාෂා ස්වරූප හා ඉහළ භාෂා ස්වරූප යනුවෙන් වූ භාවිතයේ කාර්යමය විභජනය සලකා නැවත කොටස්වලට බෙදිය හැකි ය. සංස්කෘතියේ ඉහළ කටයුතු සඳහා පහළ භාෂා ස්වරූපයක් යෙදිය යුතු යැයි ආන්දෝලනයක් පවතින ශ්‍රීසියේ මෙම ගැටුම දේශපාලන පක්ෂ අතර ගැටුමක් බවට පත් ව ඇත.

ලේඛනය උසස් බව කියනුයේ ව්‍යාකරණඥයන්' ය, භාෂණය ප්‍රමුඛ බව වාග් විද්‍යාඥයන් පවසයි. සිංහල ඇතුළු බොහෝ පැරණි භාෂාවල තිබෙන දෙයක් නම් පරස්පරතාව හෙවත් ද්විරූපතාව වේ.

සිංහලයේ කතා ව්‍යවහාරයට වඩා ලේඛනය බොහෝ වෙනස් ය. සිංහල භාෂාව ගැන පර්යේෂණ කළ විද්වතුන්ගේ අදහස වූයේ සිංහලය කතා කිරීම හා ලිවීම එකක් නොව දෙකක් බවයි. වියට හේතුව ව්‍යාකරණ, වාග්කෝෂ, ශබ්ද යෝගමය අතින් ඇති වෙනස්කම් වේ. සිංහල මව්බස ලෙස උගත් කෙනෙකුට සිංහල ලේඛනය හැදෑරීම අපහසු නොවේ. කථා කරන වේගයෙන් ලිවීම කළ නොහැකි ය. එහෙයින් ලේඛනයේ දී පසු විපරම් අවශ්‍ය වේ. ලේඛනයේ දී අක්ෂර වින්‍යාස, පද බෙදීම, උක්තාඛ්‍යාත භාවිතය ආදී බොහෝ දේ ගැන සිතිය යුතු ය. එහෙයින් ලේඛනය සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියකි.

කථනය උච්චාරණ ඉන්ද්‍රිය හරහා ද, ලේඛනය අක්ෂර මඟින් ද සිදු කෙරේ. මෙය අධ්‍යයනයේ දී කොටස් කිහිපයකට බෙදා දැක්විය හැකි ය.

1. ශබ්ද

සිංහලයේ කතා කරන භාෂාව මුල් අවදිය ශබ්ද ලෙස හඳුනා ගත හැකි වේ. ඒ අනුව කතා ශබ්ද 38-39 පමණ සිංහලයේ මූලික වශයෙන් පවතී.

අ, ආ, ඇ, අෂ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, ඵ, ඹ, ය

ඝ, ග, ට, ඨ

ච, ජ, ඤ, ජ

ට, ඩ, ණ, ඬ

ත, ද, න, ඳ

ප, ඩ, ම, ඹ

ය, ර, ල, ව, ස, හ, ෆ වේ. සිංහල කථනයේ දී වම ශබ්ද 39 උපයෝගී කර කතා කරයි. විනෙන් ලේඛනයේ දී මූලික ශබ්ද 39 පමණක් භාවිත කර ලිවීම කළ නොහැකි ය. ඒ සඳහා අක්ෂර 60-61 පමණ භාවිත කෙරේ.

2. පද

සිංහලයේ පද භාවිතය කථනයේ හා ලේඛනයේ දී විවිධ ස්වරූප ගනී. ලේඛන සිංහලයේ දී නාමපද ක්‍රියා පද, නිපාත, උපසර්ග අව්‍ය පද, විභක්ති භාවිතය කථන ව්‍යවහාරයේ දී ඒ අයුරින් ම යොදා නොගනී. නිදර්ශන ලෙස කථනයේ දී “කෝවිචිය පැයක් විතර පරක්කු වුණා” විය ම ලේඛනයේ දී “දුම්රිය පැයක් පමණ ප්‍රමාද විය” ලෙස භාවිත වේ. මෙහි දී කථන ව්‍යවහාරයේ භාවිත “විතර” පදය ලේඛනයේ දී “පමණ” ලෙස ද, කථනයේ දී “කෝවිචිය” යන්න ලේඛනයේ දී “දුම්රිය” යන්න ද ආදි වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය.

වාග්වේදීන් සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයේ හා කතා ව්‍යවහාරයේ ව්‍යාකරණ රූප 16ක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කර තිබේ. කේ.වි.ඹ ධර්මදාස නම් විද්වතා ඒවා මෙසේ දක්වයි. අවනත ක්‍රියා,

කෘදන්ත විශේෂණ, අපර ක්‍රියා, කෘදන්ත අපර, ක්‍රියාකාරක පද සම්බන්ධතා, සංයෝජනය ආදී අවස්ථාවන් දක්වයි. කථනයේ දී උක්ත අනුක්ත භේදයක් නොමැත. අනුක්ත බහු වචන භාවිතයක් ද නොවේ.

ලේඛනයේ දී,

උක්ත		අනුක්ත
ප්‍රාණවාචී	- මිනිසා (ඒ) / මිනිස්සු (බ)	මිනිසා / මිනිසුන්
අප්‍රාණවාචී	- ගස (ඒ) / ගස් (බ)	ගස / ගස්

කථනයේ දී,

ප්‍රාණවාචී - අම්මා (ඒ) / අම්මලා (බ)

අප්‍රාණවාචී - පාර (ඒ) / පාරවල් (බ)

කථනයේ දී උක්ත අනුක්ත වශයෙන් බෙදා වෙන් කළ නොහැකි වේ. ලිංග භේදය, ඒක වචන/බහු වචන භේදය පිළිබඳ සැලකිල්ලක් නො දක්වයි. ඇත්තේ කාල භේදයක් පමණයි. නමුත් එය ඒක වචන, බහු වචන වශයෙන් භේදයක් නොමැත.

මේ අනුව කථනයේ දී හා ලේඛනයේ දී රූපමය වෙනස්කම් වේ. කථනයේ හා ලේඛනයේ නාම පදයන්හි උක්ත අනුක්ත භේදයක් වේ. සර්ව නාම භාවිතයේ දී ලේඛනයේ දී "මම- අපි" ලෙසත් අනුක්ත අවස්ථාවේ දී "මා- අප" ලෙසත් භාවිත වේ. එහෙත් කථනයේ දී "මා- අප" ලෙස භාවිතයක් නොමැත. අනෙකුත් සර්ව නාම අවස්ථාවන්හි ද මෙසේ ම වේ. ඒ සඳහා භාවිත වන්නේ එයා, එයාලා, එතුමා, උන්වහන්සේ ආදී වශයෙනි.

සිංහල භාෂාවේ ලේඛනයේ දී ක්‍රියා පදවල උත්තම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ, ප්‍රථම පුරුෂ වෙනසක් ඇත. එහෙත් කථනයේ දී එසේ වෙනසක් නොවේ. එමෙන් ම කථනයේ දී ඒක වචන බහු වචන

හේදයක් ද නොවේ. මීට අමතර ව කට්ඨයේ දී පූර්ව ක්‍රියා, මිශ්‍ර ක්‍රියා භාවිතයෙහි වෙනස්කම් ඇත. අතීතමාර්ගයේ අසම්භාව්‍ය ක්‍රියා, ආශීර්වාද ක්‍රියා අතර කට්ඨය හා ලේඛනයේ පැහැදිලි වෙනසක් දැකිය හැකි නොවේ.

නිපාත පද භාවිතයේ දී ද ලේඛනයේ හා භාෂණයේ දී භාවිත වන පද අතර වෙනස්කම් බොහෝ දැකිය හැකි ය. මේ අනුව කට්ඨයේ හා ලේඛනයේ පවතින ඉහළ-පහළ ස්වරූපය, ගරුත්වය ලේඛනයේ දී මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කරන බව දැකිය හැකි ය.

3. වාක්‍ය

කර්තෘකාරක හා කර්මකාරක වශයෙන් වාක්‍ය ලේඛනයේ දී භාවිත වන අතර මේ දෙයාකාරයේ ම විධිමත් ස්වරූපය කට්ඨයේ දී භාවිත නොවේ. විශේෂයෙන් ම කර්මකාරක වාක්‍යවල දී භාවිත වන 'විසින්' ප්‍රත්‍ය කට්ඨයේ දී භාවිතයට නො ගනී.

මෙම සියලු අවස්ථාවන්ට අනුව පැහැදිලි වන්නේ සිංහල භාෂාවේ පවතින ද්විරූපතාවයේ ස්වභාවයයි. මේ ආකාරයට භාෂා ද්විරූපතාවට වේනිභාසික හේතු, දේශපාලන ආක්‍රමණ පමණක් නොව සමාජ විද්‍යාත්මක හේතූන් ද බලපා ඇත.

භාෂා ද්විරූපතාවේ නව ප්‍රවණතා

ලේඛනමය ව්‍යවහාරය හා කට්ඨමය ව්‍යවහාරය යන දෙයාකාර ස්වරූප දෙක වත්මන් භාවිතයේ දී විවිධ පැතිකඩයන්හි පැතිරී පවතී. මක්නිසා ද යත් එහි භාවිතයන්ගේ නවමු ආකාර ඉස්මතු වීම හේතුවෙනි. ඒ හේතුවෙන් මේ දෙයාකාර ප්‍රතිරූපයන්ට නව ප්‍රවණතා පැන නගින්නට ද වන. 1940 දී පමණ ලේඛන සිංහල ව්‍යාකරණය පිළිබඳ ව වූ ගැටලු විසඳීමට කුමාරතුංග මුනිදාස මහතා රචිත ව්‍යාකරණ විවරණය කෘතිය ඉවහල් විය. සිඳත් සඟරාව සම්භාව්‍ය කෘති පදනම් ව ශාස්ත්‍රීය ඡේදනය තුළින් කතා ව්‍යවහාරය උචිත නොමැති බවට කරුණු පහළ විය.

කතා ව්‍යවහාරය ව්‍යාකරණානුකූල නොමැති හෙයින් කුමාරතුංග ඇතුළු හෙළ හවුලේ අදහස වූයේ කතා ව්‍යවහාරය නුසුදුසු බවය. එය විධිමත් කළ යුතු බව ද කියයි. 'නවා' අන්ත ප්‍රත්‍ය කතා

ව්‍යවහාරයේ භාව කාදැන්න වේ. එය ව්‍යාකරණානුකූල උක්ත රූපයක් සමඟ යෙදීම හුසුදුසු බව ඔවුන්ගේ අදහස විය. ඒ සඳහා 'නවා' අන්ත උක්තය හා යෙදීම වැරදි බවත් යෙදිය යුත්තේ අනුක්ත නාම පදය බවත් කියයි. කුමාරතුංග සැකසූ ව්‍යාකරණානුකූල කතා ව්‍යවහාරය භාවිත කළේ ය. එය සිංහලයේ උසස් කතා ව්‍යවහාරය ලෙස ද හඳුන්වන්නට විය. අද වන විට විද්‍යුත් හා ප්‍රසිද්ධ මාධ්‍යයේ මෙය භාවිත කරයි. සිංහලයේ දී ලියවිල්ලක් හඬ නඟා කියවන විට හැර අන් කිසිම විටක දී ඉහළ භාෂා ස්වරූපය කතා මාධ්‍යයෙන් ඉදිරිපත් නොවේ. මේ අනුව සිංහලයේ ඉහළ ස්වරූපය වන්නේ ප්‍රචාරිති, කතුවැකි, ජායාරූප හැඳින්වීම් පමණි. අන් සියලු අවස්ථා පහළ ස්වරූපයේ වේ.

පුරාවිද්‍යා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ව සිටි චාල්ස් ගොඩකුඹුර වැනි අය කථන ව්‍යවහාරය ශාස්ත්‍රීය ලේඛනවල දී භාවිත කර තිබේ. සිංහලයේ ප්‍රකට විද්වතකු වන ජේ.බී. දිසානායක වැනි අය සිය කෘතිවල පවා භාවිත කරයි. සිංහලයේ නම් කෘතියේ දී පරණවිතාන මහතා ලේඛනය සඳහා කථන ව්‍යවහාරය යොදා ගැනීමත් එතුමා ප්‍රමුඛ එතුමාගේ සමකාලීන විද්වත්හු කිහිපදෙනෙක් ද මෙය අනුගමනය කළහ. මෙලෙස සමහර උගතුන් ශාස්ත්‍රීය යැයි කිව හැකි ලේඛනවල කථන ව්‍යවහාරය භාවිත කර තිබේ. කුමාරතුංග මුනිදාස පෙන්නා දුන් ඉහළ කතා ව්‍යවහාරය වන්නේ ප්‍රසිද්ධ දේශනවල, සම්මුඛ සාකච්ඡාහි, පුවත්පත්වල මෙන් ම රූපවාහිනී පුවත් ප්‍රකාශයට ද භාවිත කරයි.

- ✓ මගේ අත නැහෙනවා, හෙළනවා, නැමෙනවා.
- ✓ මා අත් නඟනවා, බඳිනවා, පොරොනවා.

කුරුල්ලා පියාපත් හලනවා කුමාරතුංගයන් කථනයේ ඉහළ ස්වරූපයට මෙසේ නිදර්ශන පෙන්නා දෙයි.

සිංහලයේ ඉහළ භාෂා ස්වරූපය යෙදිය යුතු ඇතැම් ක්ෂේත්‍රහි පහළ භාෂා ස්වරූපය යෙදිය යුතු ය, යන ඇතැම්වුන්ගේ පිළිවෙත හේතුවෙන් නූතන ඇතැම් පෞද්ගලික මාධ්‍යයන්හි ප්‍රචාරිති විකාශනය සඳහා පහළ භාෂා ස්වරූපයේ ව්‍යාකරණ අනුව ඉහළ භාෂා ස්වරූපයේ වචන යොදා ඉදිරිපත් කරයි. සිරිගුණසිංහ සහ සුගතපාල ද සිල්වා පැවසූ පරිදි 'කට වහරින් ලිවීමට වඩා කට වහරේ ව්‍යාකරණය යොදා ගත යුතු ය' කට වහරේ ව්‍යාකරණය විසින් ප්‍රචාරිති ආක්‍රමණය කර ඇත. එහි යොදා ගන්නේ කට වහරේ ව්‍යාකරණය පමණි. වාක්කෝෂය ගත් විට ලේඛනය හා කථනය අවස්ථා දෙකෙහි ම මිශ්‍රණයක් වේ. මෙලෙස වන්නේ මෙකී ප්‍රවණතාව භාවිත වන අවස්ථා කිහිපයක්

පහත පරිදි හඳුනා ගත හැකි ය.

අතීතයේ දී රාජ්‍ය නාලිකාහි සම්මත ලේඛන රීතියට අනුගත ලෙස පුවත් ප්‍රකාශය කරන්නට විය. ඊට අනුගත ව පෞද්ගලික නාලිකා ක්‍රියා කළ ද පසු ව සම්මත රීතිය ඉක්මවා මුහුණපා මහතා ඉදිරිපත් කළ කතා ව්‍යවහාරයේ ඉහළ ස්වරූපය භාවිත කරන්නට විය. අද වන විට රාජ්‍ය නාලිකාවල පවා කථනයේ ඉහළ භාෂා ස්වරූපය භාවිත කරයි.

පහතින් උපුටා දක්වා ඇත්තේ රාජ්‍ය රූපවාහිනී ප්‍රවෘත්ති විකාශනයක එක් අවස්ථාවකි.

“ප්‍රථමයෙන් ප්‍රධාන පුවත් ශීර්ෂ පාඨ

තමන් නොව වැදගත් වන්නේ තමා බලයට ගෙනා මතවාදය බව ජනපති පවසයි

වෙළඳපොළේ පවතින පොල්තෙල් ශරීරයට අහිතකර නොවන බව අවධාරණය කෙරේ

පාස්කු ප්‍රහාරයට වගකිව යුත්තක් නීතිය හමුවේ වරදකරුවන් වන තෙක් පරීක්ෂණ කිසිදු බලපෑමකින් තොර ව ක්‍රියාත්මකයි අගමැති කියයි

අලුත් අවුරුදු සමය වෙනුවෙන් සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශන නීති මාලාවක්

“තමන් නොව වැදගත් වන්නේ තමා බලයට ගෙන ආ මතවාදය බව ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජක්ෂ මැතිතුමා පවසනවා. චතුරා පෙන්වා දෙන්නේ ඇතැම් පිරිස් ඔවුන්ගේ විරෝධය ගෙන යන්නේ එම මතවාදයට එරෙහි ව බවයි. වචිනියා දිස්ත්‍රික්කයේ වෙඩිවෙඩිකු ග්‍රාමයේ පැවති

ගම සමඟ පිළිසඳුර වැඩසටහනට අද එක්වෙමින් ජනාධිපතිතුමා ඒ පිළිබඳ ව අදහස් පළ කළා අද සංවිධානය කෙරුණේ ගම සමඟ පිළිසඳුර 17වෙනි වැඩසටහනයි”

උක්ත පුවත් ප්‍රකාශයට අනුව කුමාරතුංග මහතා දැක් වූ කථනයේ ඉහළ ස්වරූපයට අනුව සකසා ඇත. එම පුවත් ප්‍රකාශයේ සිරස්තල රචනා වී ඇත්තේ ලේඛන ව්‍යවහාරයට අනුව ය. එහි දක්වන ආකාරයට ‘පවසනවා’ යන්නෙහි ‘නවා’ අන්ත ප්‍රත්‍ය කථනයේ ක්‍රියා රූපයයි. වාක්‍ය ආරම්භයේ උක්තයට අනුව වාක්‍ය අවසානය සිදු වී නොමැත. මෙහි දක්වන ආකාරයට ලේඛන ව්‍යවහාරයේ

වාක්කෝෂය පරිශීලනය කර තිබේ. 'මතවාදය, පිළිසඳුර, විරෝධය, සංවිධානය, ආදී වචන ඒ අතර දැක ගත හැකි වේ. මේ අනුව කතා ව්‍යවහාරයේ පවසනවා, කියනවා ආදී යෙදීම් තුළින් තීරණ වේ යැයි සිතුව ද ව්‍යක්ත ලෙස භාෂා රටාව වෙනස් කරයි. හැකි තරම් එක් වාක්‍ය රටාවක අවසානය අන් වාක්‍ය රටාවෙන් වෙනස් වේ. යෝග්‍ය වචන, පූර්ව ක්‍රියා, හිපාත ආදී ලේඛන ව්‍යවහාරයේ යොදා ගනියි. කතා ව්‍යවහාරයේ ව්‍යාකරණය ලේඛන ව්‍යවහාරයේ වාක්කෝෂය හා වෙනස් කරයි.

පෞද්ගලික රූපවාහිනි මාධ්‍ය ප්‍රධාන පුවත් ප්‍රකාශය

කොවිඩ් හඳුනා ගැනීමට සරල රුධිර පරීක්ෂාවක්

'ඒක ඉතා ම පහසුවෙන් හා ඉතාමත් අඩු වියදමින් කිසිම උපකරණයක් නැතුව හිකම් බෙන්චි :රීඛපය* එකක කරන්න පුළුවන් මහ ලාභම ටෙස්ට් එකක් ' (මාධ්‍ය ප්‍රකාශනය-මහාචාර්ය නීලිකා මලවිගේ)

මෙම උක්ත පුවත් අවස්ථාවට අනුව මාධ්‍ය අමතන මහාචාර්යතුමිය භාවිත කරන වචන මාලාව සම්පූර්ණයෙන් ම කට වහර භාවිත කිරීමකි. එහි සඳහන් පරිදි උක්ත අධ්‍යාත සම්බන්ධය ව්‍යාකරණානුකූල නොවේ. එමෙන් ම එදිනෙදා කටවහරේ භාවිත ප්‍රාථමික වචන බොහෝ හඳුනා ගත හැකි ය. 'පුළුවන්, මහ, හිකම්, නැතුව' වැනි වචන ඒ අතර වේ. එමෙන් ම ඉංග්‍රීසි තත්සම වචන භාවිතයක් ද දැක ගත හැකි ය. ඒ අතර බෙන්චි, ටෙස්ට් ආදී වචන වේ. මේ අනුව ද පැහැදිලි වන්නේ පුවත් ප්‍රකාශන අවස්ථා ද පහළ ස්වරූපය අනුගමනය කරන බවයි.

තවත් එක් නිදර්ශනයක් වශයෙන් ගුවන්විදුලි සංස්ථාවේ පුවත් විකාශයක් ද යොදා ගත හැකි ය.

ජාතික ගුවන් විදුලි සංස්ථාව

"මේ ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවයි. මෙන්න ප්‍රවෘත්ති සංස්කරණය කුමාර ඇළපාත, ප්‍රකාශනය ප්‍රසන්න චන්දන බංඩාර"

දුම්රිය සේවක වෘත්තීය ක්‍රියාමාර්ගයක් හේතුවෙන් දුම්රිය ධාවනයට බාධා

ඊට කරුණානායක ඇතුළු අට දෙනෙකු ලබන 23 වනදා තෙක් රක්ෂිත බන්ධනාගාරයට

අසාද්සාලි මහතා දින තුනක් රඳවා ගෙන ප්‍රශ්න කිරීමට අවසර

ස්වර්ණමාලි පුද්ගලික සමාගමේ හිටපු අධ්‍යක්ෂවරුන් ද ලබන තිස්වැනිදා දක්වා රක්ෂිත බන්ධනාගාර ගත කෙරේ

තවත් කොවිඩ්-19 ආසාදිතයෝ තුන්සිය විසිදෙනෙක් හඳුනා ගැනෙති

“දුම්රිය රියදුරන්ගේ සහ නියාමකවරුන්ගේ වෘත්තීය ක්‍රියාමාර්ගයක් හේතුවෙන් අද දින කිසිදු දුම්රියක් ධාවනය නොවන බව දුම්රිය පාලක මැදිරිය පවසයි. දුම්රිය ධාවනයේ දී සිදුවන මෙහෙයුම් වැරදි හේතුවෙන් සිදුවන අලාභයක් දුම්රිය සේවකයන්ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීම සහ අසාධාරණ ලෙස විනය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම ඇතුළු කරුණු කිහිපයක් මුල් කර ගනිමින් මෙම වෘත්තීය ක්‍රියාමාර්ගය ගත් බව දුම්රිය නියාමක සංගමය සඳහන් කරයි”

මෙම උක්ත නිදර්ශනයට අනුව ගුවන් විදුලි ප්‍රවාහන ප්‍රකාශනය විධිමත් ලේඛන ස්වරූපයෙන් මුල් කාලීන ව සිදු කෙරුණා. එහෙත් වත්මනේ දී මෙය ද රූපවාහිනි පුවත් මෙන් ම කටන ස්වරූපය හා ලේඛන ස්වරූපය මිශ්‍රිත ව සකසා ඇත.

පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය පුවත් ප්‍රකාශය

“පැලියගොඩ පොලිස් අත්අඩංගුවේ දී සැකකරුවකු මිය යාම සම්බන්ධයෙන් පොලිස් නිලධාරීන් පස්දෙනෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන තිබෙනවා. උපපොලිස් පරීක්ෂකවරයකු සහ පොලිස් කොස්තාපල්වරු සිව්දෙනෙකු මෙලෙස අත්අඩංගුවට ගෙන ඇති බවයි. පොලිස් මාධ්‍යය ප්‍රකාශක නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ප්‍රියන්ත ජයකොඩි මහතා සඳහන් කළේ ඊයේ පස්වරුවේ පැලියගොඩ පොලිසිය මඟින් අපරාධ අංශයේ වාහන සොරකමට අදාළ ව කඩුවෙල ප්‍රදේශයේ පදිංචි 41 හැවිරිදි පුද්ගලයකු අත් අඩංගුවට ගෙන තිබුණා”

උක්ත නිදර්ශයේ දක්වන පරිදි ‘...පස්දෙනෙකු අත්අඩංගුවට ගෙන තිබෙනවා’ යන වාක්‍ය ගත් විට කුමාරතුංග මහතා පෙන්වා දී ඇති පරිදි අනුක්‍රම පදය සමඟ ආබ්‍යාතය ‘නවා’ ලෙස අවසන් කිරීමේ සම්ප්‍රදාය මෙහි භාවිත කර තිබේ. ඊට අමතර ව ලේඛන සම්මතයේ පවතින වාක්කෝෂය

භාවිත කර තිබේ. එහෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ලේඛන ස්වරූපය හා කථන ස්වරූපය ද භාවිත කර ඇති බවකි.

තවත් නිදර්ශනයක් වශයෙන් සමාජ මාධ්‍ය 'මුහුණු පොත' අයුරෙන් ගත් පහත නිදර්ශනය පෙන්වා දිය හැකි ය.

“ලසා සනෝදරයා වනාන්තරය හඳුනවා අපිත් සහයවෙමු”

'මේක හඳුන්වන වැලිකන්ද කවුඩාගල ආරන්‍ය සේනාසන භූමියේ අක්කර 1200ක චිතර ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් ගස් ලක්ෂ දෙකක් චිතර අපි හිටවනවා මේක සැලසුම් කරල මාස ගානක් උනාම ලිඛිත අවසරය ලැබුණේ අද'

මෙම උපුටනයට අනුව එදිනෙදා කතා ව්‍යවහාරයේ භාෂාව බොහෝ සෙයින් භාවිත කර තිබේ. මෙම ලේඛනයේ බහුල ව ම භාවිත කර ඇත්තේ කථන ව්‍යවහාරයයි. ඒ අතර ලේඛන ව්‍යවහාරයේ වාක්කෝෂය ද දැක ගත හැකි වේ. පෙර සඳහන් කළ පරිදි කථනයේ දී අක්ෂර 39ක් භාවිත කළ ද ලේඛනයේ දී භාවිත වන්නේ 60 හා ඊට ආසන්න අක්ෂර සංඛ්‍යාවකි. ඒ අනුව මෙම නිදසුන තවදුරටත් විමසීමේ දී 'ලිඛිත' යන වචනය ලේඛන සම්ප්‍රදායට අනුව නිවැරදි නොවූව ද කථනයේ දී එය වැරදි නොවේ. ඒ අනුව කථන ස්වරූපයෙන් ලේඛනය සිදු කිරීම මනා ව පැහැදිලි වේ. මෙවැනි සමාජ මාධ්‍යයන්හි ලේඛන සම්ප්‍රදාය ගිලිහී ගොස් කථන ස්වරූපය හා මිශ්‍ර වී තිබීම ද නව ප්‍රවණතාවක් සේ දත හැකි ය.

තවත් නිදර්ශන ප්‍රසිද්ධ හා විකල්ප පුවත්පත් ආශ්‍රයෙන් හඳුනා ගත හැකි වේ.

“දෙවැනි කොටසක් වෙනුවට මාස්ටර්පීස් එකක්”

ධූෂ්‍යම් 2 චිත්‍රපටිය පසුගිය සතියේ ඇමසන් ප්‍රයිම් වෙබ් අඩවියෙන් චිලි දැක්වූවා එය විචාරකයන් බලාපොරොත්තු වූ මට්ටමට එහා ගිය මාස්ටර්පීස් එකක් ප්‍රේක්ෂකයා විස්මයෙන් විස්මයට පත් කරන්නට චිත්‍රපටිය අවසානය සමත් වුණා'

'සාමාන්‍ය ගැමි පවුලක් අතින් නොසිතූ ලෙස බරපතල අපරාධයක් වෙලා. හිතියෙන් ගැලවෙන්නට ඔවුන් විවිධ උපක්‍රම යෙදුවා. මුල් චිත්‍රපටිය අවසන් වුණේ ඔවුන් හිතියෙන් ගැලවෙමින්. දෙවන

චිත්‍රපටියේ දී නැවත හිතිය ඔවුන් පසුපස හඹා එනවා...'

මෙම නිදර්ශනය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කිරීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ ද කථන සම්ප්‍රදාය ලේඛනයේ දී භාවිත කර ඇති ස්වරූපයයි. මෙම ස්වරූපය යොදා ගන්නේ දැනුවත් ව ම ය. මෙය නො හැකියාවක් හිසා නොව පුවත් පත රචනා කිරීමේ දී ඔවුන් විසින් අනුගමනය කරන නව ප්‍රවණතාවයකි. ඉහත නිදසුනේ සඳහන් පරිදි ප්‍රදේශීය උපහාෂා ද භාවිතයක් ද වේ. 'ගැලවෙන්නට' යන්න 'ට' ප්‍රත්‍ය භාවිතය ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරයකි.

තවත් නිදර්ශන අතර ජේ.ඩී.දිසානායක රචිත ශාස්ත්‍රීය ලේඛන රැසක කටවහරේ සම්ප්‍රදාය යොදා ගෙන පවතී. ඒ අතර රටක මහිම කෘතියේ උපුටනක් පහත පරිදි වේ.

"...මේ හිසා වැස්ස ඉල්ලලා දෙවියන්ට කන්නලව් කිරීම ආදි කාලෙ සිටම සිංහලයෙන්ගේ සිරිතක්. ඒ අරමුණින් කළ එක් දෙයක් තමයි අලි ඇතුන් ගෙන්නලා, දේවාහරණ වඩම්මලා, දිය කපලා, පෙරහැරක් පවත්වලා. දෙවියන්ට පින් දිලා වැස්ස ප්‍රාර්ථනා කිරීම. බෞද්ධයන් සිතන විදිහට වැස්ස ලබා දෙන්නේ 'වැස්ස වලාහක දෙවියෝ'

මෙම කෘතිය රචනා වන්නේ කතා ව්‍යවහාරයේ ව්‍යාකරණයන්ගෙනි. ලේඛනයේ යෙදෙන වාක්කෝෂය හා මිශ්‍ර කර තිබේ. වාක්‍ය රටාව ද වෙනස් කර ඇත. ඒකාකාරී බවක් නොවේ. සම්ප ව්‍යාකරණයෙන් ඉදිරිපත් කරයි. සම්මත සිංහල ශාස්ත්‍රීය ලේඛනයේ කර්මකාරක වාක්‍ය රටාවල දී පවා කට වහර මිශ්‍රිත ව භාවිත කෙරේ. ඒකාකාරී බව, විෂමතා වෙනස් කිරීම ආදි හේතු මෙයට හේතු වන්නට ඇත. ඉහළ භාෂා ස්වරූපය සම්ප කරවීම ද විය හැකි ය. මෙවැනි ශාස්ත්‍රීය ලේඛනවල පවා කථන ව්‍යවහාරය යොදා තිබීම තුළින් පැහැදිලි වන්නේ මෙම සම්ප්‍රදාය දැනුවත් ව ම සිදු කරන බවකි. එක් අතකින් කතා ව්‍යවහාරය ව්‍යාකරණානුකූල කිරීම ද විය හැකි ය. වියට මනා නිදසුනක් මෙසේ පෙන්නිය හැකි වන්නේ දෙමාපියන් දරුවන්ට විවිධ වචන ඉගැන්වීමේ දී,

කයිසා > කයිසෝ

කව් > කව්ලා ආදි වශයෙන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව වෙනස් කර සිංහලය හා මිශ්‍ර කරමින් නව වචන සකසයි. මෙම කතා ව්‍යවහාර රටාවන් ලේඛන ගත ව නුදුරු අනාගතයේ දී නව වචන ලෙස භාවිත විය හැකි ය. මේ අනුව මෙය නව ප්‍රවණතාවක් වශයෙන් ද හඳුනා ගත හැකි වේ.

මෙම ප්‍රවණතාව ඇති වීමට බොහෝ හේතු බලපාන්නට ඇත. සාමාන්‍ය නූගත් ගැමි ජනයා වෙත පොත පත, පුවත් පත සම්ප කරවීම ද හේතුවක් සේ සිතිය හැකි ය. විදුග්ධ භාෂාවක් භාවිතයෙන් විදිනෙදා තොරතුරු ජනයා වෙත සම්ප කරනවාට වඩා සරල භාෂාවක් ඊට යොදා ගැනීම පහසු වීම සහ සුදුසු වීමත් සහ ඒකාකාරී බව, විෂම බව අවම කිරීම ද හේතු වන්නට ඇත. එක් අතකින් කතා ව්‍යවහාරය ව්‍යාකරණානුකූල කිරීම ද විය හැකි ය. නිදසුනක් ලෙස සමාජ මාධ්‍ය භාවිතයට වැඩිහිටියන්

මෙන් ම දරුවන් ද විශාල වශයෙන් යොමු වී තිබේ. විහෙයින් භාෂාව භාවිත කරන පිරිස වත්මන් සමාජයේ වැඩි වෙමින් පවතී. ඒ නිසාවෙන් ද භාෂාව වේගයෙන් පරිණාමයට පත් වේ. භාවිතය වැඩි වූ විට වෙනස්කම් සිදු වීමේ ප්‍රවණතාව ද වේගයෙන් ඉහළ යයි. මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ භාෂා ද්විරූපතාවය කාලයෙන් කාලයට මෙන් ම සමාජ භාවිතය ද මූලික ව එහි නව ප්‍රවණතා මතු වීමේ සම්භාවිතාව වැඩි වන බවකි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

අමරකෝන්, සුපුන් එල්. මුහුණ පොත. 2021.මාර්තු.05.

උඩුවරගෙදර,කරිඳු "බැසිල්ගේපළාත්සභාකෙටුම්පතටවිරෝධය" අනිද්දා(ඉරිදාපුවත්පත)2021.පෙබරවාරි.28.

ගම්මැද්දගේ, රංජන් ලාල්. "භාෂා ද්විරූපතාව සහ සිංහල භාෂාව"පුෂ්පාඤ්ජලී. ප්‍රකාශන ස්ථානය සඳහන් නොවේ:කර්තෘ ප්‍රකාශන,2009.

ජාතික ගුවන් විදුලි ප්‍රධාන පුවත්. ජාතික ගුවන් විදුලි සංස්ථාව. 2021.මාර්තු.18.

ජාතික රූපවාහිනිය ප්‍රධාන පුවත් විකාශය. ජාතික රූපවාහිනිය 2021.අප්‍රේල්.03.

දෙරණ ගුවන්විදුලි පුවත්. දෙරණ රූපවාහිනිය. 2017.පෙබරවාරි.26.

ධර්මදාස, කේ.එන්.ඕ. ලේඛනය හා භාෂණය හෙවත් භාෂා ද්විරූපතාවය. කොළඹ:සංස්කෘති කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව,1999.

සමාජය හා භාෂාව.කොළඹ:එස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ,1972.

මුනිදාස, කුමාරතුංග. ද හේළියෝ. මරදාන:කර්තෘ ප්‍රකාශන,1941.

හිරු රූපවාහිනි ප්‍රධාන පුවත් විකාශය. හිරු රූපවාහිනි සේවය. 2021.මාර්තු.30.

සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

8 වන මහල - සෙත්සිරිපාය

බත්තරමුල්ල